

Jaarverslag 2025

Toegankelijkheid

Het jaarverslag is opgemaakt zodat de informatie voor iedereen beschikbaar is, ook voor mensen met een functiebeperking. We volgen hierbij de Web Content Accessibility Guidelines 2.1 (WCAG). Ervaart u problemen met de toegankelijkheid van het jaarverslag? Stuur dan een e-mail naar toegankelijkheid@abp.nl met vermelding van uw gegevens en de pagina waar het om gaat, dan helpen wij u graag verder.

Leeswijzer

In het bestuursverslag staat de kwalitatieve verantwoording van het bestuur, onderbouwd met de belangrijkste resultaten en voorbeelden, aan de hand van de vijf strategische pijlers van ABP. In de verantwoording over de materiële onderwerpen, die volgt op het bestuursverslag, presenteren we de detailinformatie over de resultaten aan de hand van de onderwerpen die onze belanghebbenden belangrijk (materieel) vinden.

Inhoud

ABP in een oogopslag

4

Kerncijfers	5
Meerjarenoverzicht	7
Belangrijke gebeurtenissen in 2025	9
Profiel	10
Waardecreatiemodel	11

Bestuursverslag

13

Voorwoord	14
Trends en ontwikkelingen	16
Onze strategie 2023-2026	18
Wat onze belanghebbenden belangrijk vinden	20
Voortgang 2025 per strategische pijler	22
Pensioen als onderscheidende arbeidsvoorwaarde	22
Zichtbaar bijdragen aan een leefbare wereld	25
Meerwaarde bieden voor deelnemers en werkgevers	31
Collectief vertrouwen	36
Solide fundament	43
Risicomanagement	48
Governance	53

Verantwoording materiële onderwerpen

59

Inleiding	60
Dialogoog met belanghebbenden	61
Dubbele materialiteit en definities	63
Details per materieel onderwerp	64

Verantwoording en toezicht

85

Verslag van het niet-uitvoerend bestuur	86
Verslag van het verantwoordingsorgaan	91
Oordeel van het verantwoordingsorgaan	97

Jaarrekening

103

Jaarrekening	104
--------------	-----

Overige gegevens

156

Statutaire winstverdeling	157
Actuariële verklaring	158
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	160
Assurance-rapport van de onafhankelijke accountant	175
SFDR-bijlagen	180

Aanvullende informatie

201

Over dit verslag	202
GRI content index	205
Personalialia	210
Belangrijkste lidmaatschappen en commitments	214
Afkortingen en begrippen	215

Op weg naar vernieuwing

Voor dit jaarverslag gingen twee duo's met elkaar in gesprek: Caroline Freser, pensioenambassadeur bij de Politie, sprak met Stephan Vollenbroek, senior communicatieadviseur werkgevers bij ABP. Gery Gorter en Hans Hoeijmakers, beiden lid van het verantwoordingsorgaan van ABP, spraken over de overgang naar de vernieuwde pensioenregeling en de rol van het verantwoordingsorgaan.

Caroline Freser en
Stephan Vollenbroek

34

Gery Gorter en
Hans Hoeijmakers

41

ABP in een oogopslag

Gegevens per jaareinde

Deelnemers
(miljoen)

3,2

Werkgevers
(aantal)

3.355

Medewerkers
(aantal)

74

Beschikbaar vermogen
(€ miljard)

533,1

Kerncijfers 2025

Gegevens per jaareinde

 Actieve deelnemers
1.330.945
(Aantal) 2024: 1.306.248

Gewezen deelnemers
781.525
2024: 781.978

Pensioen-gerechtigden
1.088.584
2024: 1.051.433

Aangesloten werkgevers
3.355
2024: 3.409

Premiebijdragen

(€ miljoen)

16.946

2024: 15.627

Uitkeringen

(€ miljoen)

17.914

2024: 17.035

Voorziening voor pensioenverplichtingen

(€ miljoen)

431.828

2024: 485.471

Beschikbaar vermogen

(€ miljoen)

533.134

2024: 542.223

Voor een verklaring van de gebruikte begrippen, zie de begrippenlijst op pagina [216](#).

Dekkingsgraad

123,5%

2024: 111,7%

Beleidsdekkingsgraad

118,3%

2024: 113,1%

Rekenrente

3,15%

2024: 2,12%

Rendement totaal

-1,6%

2024: 8,4%

Verhogen

Ambitie 1-1-2025 **3,56%**

Realisatie **1,84%**

Ambitie 1-1-2026 **2,84%**

Realisatie **2,84%**

Klantbelangscore (CAS)

Deelnemers Werkgevers

43% 68%

Duurzaam en verantwoord beleggen

Belegd in klimaat (SDG 7, 13) (€ miljard)	30,8	Belegd in biodiversiteit (SDG 12, 14, 15) (€ miljard)	3,3	CO₂-voetafdruk t.o.v. 2019	-45%
Doel 2030	30	Doel 2030	10	Doel 2030¹	-50%

¹ Het resultaat en doelstelling hebben betrekking op scope 1, 2 & 3 (uitstoot hele waardeketen). Op [pagina 78](#) wordt dat verder toegelicht.

Meerjarenoverzicht

	2025	2024	2023	2022	2021
VERMOGEN					
Beschikbaar vermogen (A) in € mln	533.134	542.223	501.448	459.495	551.644
Ouderdoms- en nabestaandenpensioen	425.062	482.080	450.797	412.207	496.768
Arbeidsongeschiktheidspensioen	3.431	3.311	2.774	1.986	1.912
Voorziening voor risico deelnemers	78	80	62	73	117
Voorziening voor pensioenverplichtingen (B) in € mln	428.571	485.471	453.633	414.265	498.797
Voorziening operationele kosten (C) ¹	3.257	3.760			
Algemene reserve (D=A-(B+C)) in € mln	101.306	56.752	47.815	45.230	52.847
DEKKINGSGRAAD					
Dekkingsgraad (A/B) in %	123,5	111,7	110,5	110,9	110,6
Rekenrente ultimo in % ²	3,15	2,12	2,31	2,57	0,57
Beleidsdekkingsgraad in %	118,3	113,1	113,9	118,6	102,8
Minimaal vereist eigen vermogen (+ 100 - in %)	104,3	104,3	104,2	104,2	104,2
Vereist eigen vermogen (+ 100 - in %)	127,0	126,3	126,4	128,8	126,3
Reële dekkingsgraad in %	87,5	85,2	84,0	90,7	83,6
Toekomstbestendige indexatie dekkingsgraad in % ³	135,2	132,8	135,6	130,8	123,0
Premiebijdragen na aftrek kosten in € mln ⁴	16.946	15.627	14.697	12.993	12.720
Uitkeringen in € mln	17.914	17.035	15.975	13.712	12.908
DEELNEMERS, WERKGEVERS & MEDEWERKERS					
Actieve deelnemers	1.330.945	1.306.248	1.269.305	1.232.782	1.203.358
Gewezen deelnemers	781.525	781.978	782.364	783.397	940.146
Pensioengerechtigden	1.088.584	1.051.433	1.023.210	997.317	974.772
Totaal deelnemers	3.201.054	3.139.659	3.074.879	3.013.496	3.118.276
Aangesloten (sub)werkgevers	3.355	3.409	3.404	3.459	3.468
Medewerkers in dienst bij ABP (jaareinde)	74	54	47	39	42
Medewerkers in dienst bij deelneming APG	3.707	3.751	3.565	3.300	3.124

1 Tot en met 2023 maakt deze post onderdeel uit van de VPV (B).

2 Op basis van de rentetermijnstructuur, zoals gepubliceerd door De Nederlandsche Bank.

3 Hierbij is uitgegaan van de per 1 januari 2016 gewijzigde ambitie cf. de prijsontwikkeling.

4 2022: exclusief inkoop VPL.

	2025	2024	2023	2022	2021
PREMIES					
Premie voor ouderdoms- en nabestaandenpensioen in %	27,0	27,0	27,9	24,4	24,4
Premie- en (herstel) opslagen in %	0,0	0,0	0,0	1,5	1,5
Premie voor arbeidsongeschiktheidspensioen, gemiddeld in %	0,6	0,6	0,6	0,6	0,7
PRIJSONTWIKKELING & INDEXATIE					
Prijsontwikkeling in % ¹	2,84	3,56	3,03	11,96	2,39
Besluit indexatie in het komend jaar in % ²	2,84	1,84	3,03	14,35	0
Maximale cumulatieve indexatieachterstand in % ³	21,98	21,98	19,95	19,95	22,82
KOSTEN & KOSTPRIJZEN					
Kostprijs van pensioenbeheer per deelnemer in €	120	124	104	89	72
Pensioenuitvoeringskosten van het gemiddeld belegd vermogen in % (excl transactiekosten)	0,05	0,06	0,05	0,04	0,03
Beleggingskosten van het gemiddeld belegd vermogen in % (excl transactiekosten)	0,40	0,44	0,42	0,51	0,98
Totale kosten van het gemiddeld belegd vermogen in % (excl transactiekosten)	0,45	0,50	0,47	0,55	1,01
Transactiekosten in %	0,08	0,10	0,11	0,12	0,10
RENDEMENTEN & TOEGEVOEGDE WAARDE					
Rendement totaal (= direct + indirect) in %	-1,6	8,4	9,3	-17,6	11,4
Totaal rendement 3-jaarsgemiddelde in %	5,2	-0,8	0,1	-0,7	11,5
Totaal rendement 5-jaarsgemiddelde in %	1,4	3,0	4,6	2,2	7,9
Totaal rendement 10-jaarsgemiddelde in %	4,4	4,8	5,4	5,1	8,5
Totaal rendement 15-jaarsgemiddelde in %	5,6	6,6	7,3	5,1	6,7
Toegevoegde waarde in % ⁴	-2,4	-1,7	-1,1	-0,3	1,3
Toegevoegde waarde 5 jaarsgemiddelde in %	-0,8	-0,1	0,1	0,4	0,6
Toegevoegde waarde 10 jaarsgemiddelde in %	-0,1	0,2	0,5	0,7	0,8
OVERIGE GEGEVENS					
Servicescore, CEM-definitie; max. = 100	⁵	91	90	90	83
Z-score	-1,6	-1,3	-1,2	1,4	0,1
Performancetoets (norm: > 0)	0,1	1,4	1,5	2,4	2,0

1 Niet afgeleide Consumentenprijsindex (CPI) van het CBS (peildatum 1-9-24 t/m 1-9-25).

2 Indexatie 2025: 2,84% per 1-1-2026.

3 Berekend vanaf de invoering van de middelloonregeling (2003).

4 Toegevoegde waarde is het rendement afgezet tegen de benchmark.

5 De servicescore 2025 is pas na publicatie van het jaarverslag beschikbaar.

Belangrijke gebeurtenissen in 2025

30 januari

ABP doet een nieuwe investering in Robin Radar Systems, het Nederlandse bedrijf dat gespecialiseerd is in het vinden en volgen van vliegende drones.

25 februari

Een impactbelegging van € 32,5 miljoen doet ABP, samen met partners, in Vivici: een Nederlandse startup die zuivel-eiwitten maakt met behulp van fermentatie.

24 maart

Voorgenomen besluit tot invaren en goedkeuring concept implementatieplan door het algemeen bestuur.

17 maart

Bestuursvoorzitter Harmen van Wijnen neemt deel aan het pre-event van de NAVO-top.

8 mei

Minister van Hijum (SZW) brengt een werkbezoek aan ABP, in het kader van reacties van deelnemers op het nieuwe pensioenstelsel.

19 mei

In samenwerking met vastgoed bedrijf CBRE gaat ABP € 350 miljoen investeren om 1.000 duurzame en betaalbare nieuwbouwwoningen te bouwen.

23 september

ABP investeert € 500 miljoen in de Nederlandse woningmarkt, de derde investering in ons partnership met projectontwikkelaar Greystar.

2 oktober

ABP's verantwoordingsorgaan geeft een positief advies over het voorgenomen besluit van het bestuur om over te gaan naar het vernieuwde pensioenstelsel.

5 november

Het bestuur van ABP neemt de opdracht van de vakcentrales en werkgeversorganisaties aan om de vernieuwde pensioenregeling uit te voeren.

24 september

ABP heeft een overeenkomst bereikt over een investering in elektriciteitsnetbeheerder TenneT Duitsland.

27 november

ABP verhoogt de pensioenen per 1 januari 2026 met 2,84%.

Profiel

ABP staat voor een goed pensioen in een leefbare wereld. Voor iedereen die werkt of werkte bij de overheid of in het onderwijs. Mensen die Nederland hebben opgebouwd en vormgegeven. En de mensen die nu, elke dag, hun bijdrage aan de toekomst van Nederland leveren. We streven naar de balans tussen een koopkrachtig en stabiel pensioen voor hen, mede afhankelijk van de resultaten op de financiële markten. Met gedeelde kosten en risico's. We doen het samen. Tegelijkertijd weten we dat pensioen persoonlijk is. Dat mensen grip willen houden op hun financiële situatie. Daarom bieden we op het juiste moment inzicht en overzicht, en helpen we bij het maken van keuzes.

Wij zijn ervan overtuigd dat een goed pensioen meer waard is in een leefbare wereld. Daar zetten we ons voor in: als grote belegger gebruiken we onze invloed en investeren we in onze gezamenlijke toekomst. Natuurlijk in de eerste plaats voor een goed financieel rendement. Maar ook altijd met oog voor risico's, kosten en de impact op mens, maatschappij en milieu.

ABP heeft kantoren in Heerlen en Amsterdam, waar 74 collega's werkzaam zijn.

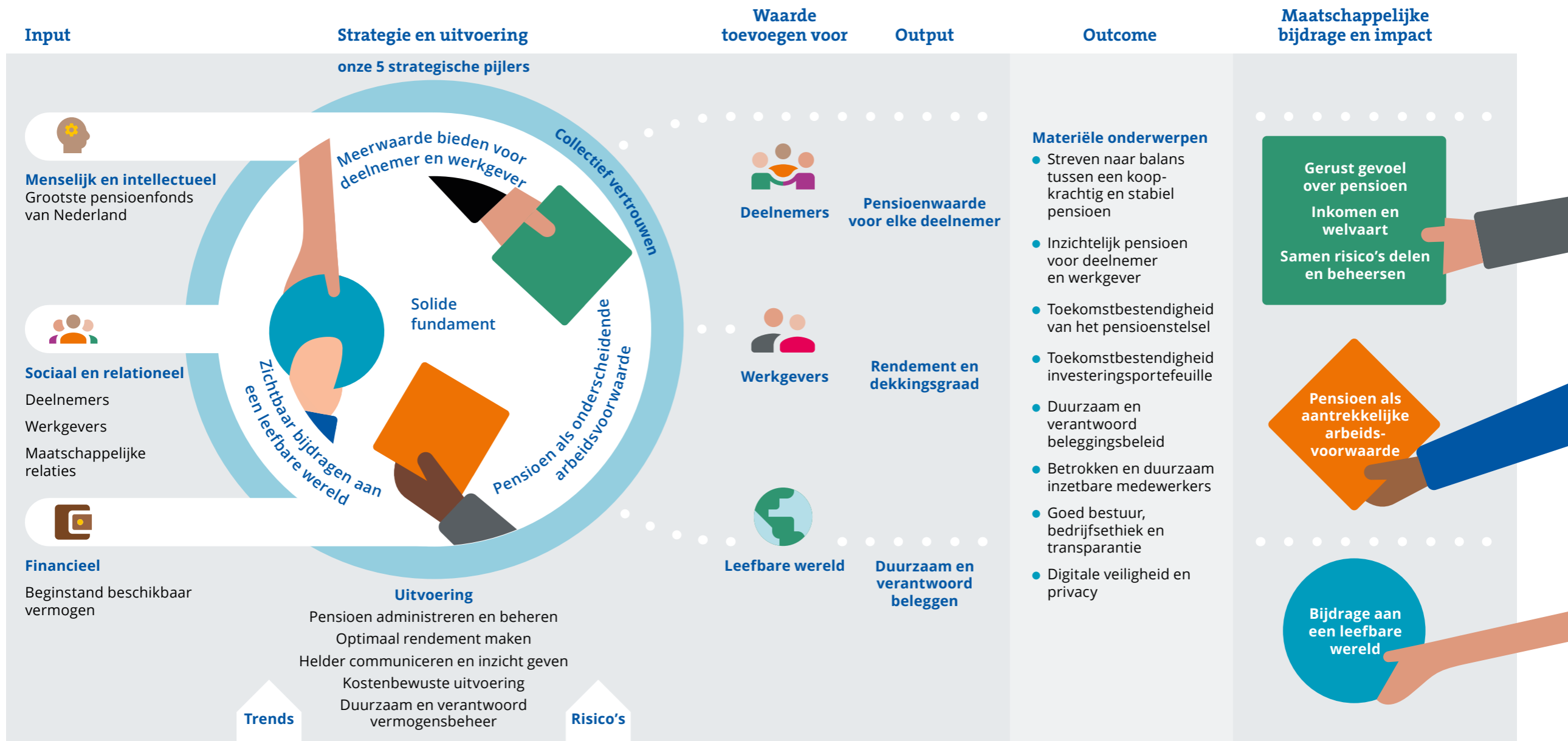
Kernwaarden

Missie *Samen bouwen aan goed pensioen in een leefbare wereld*

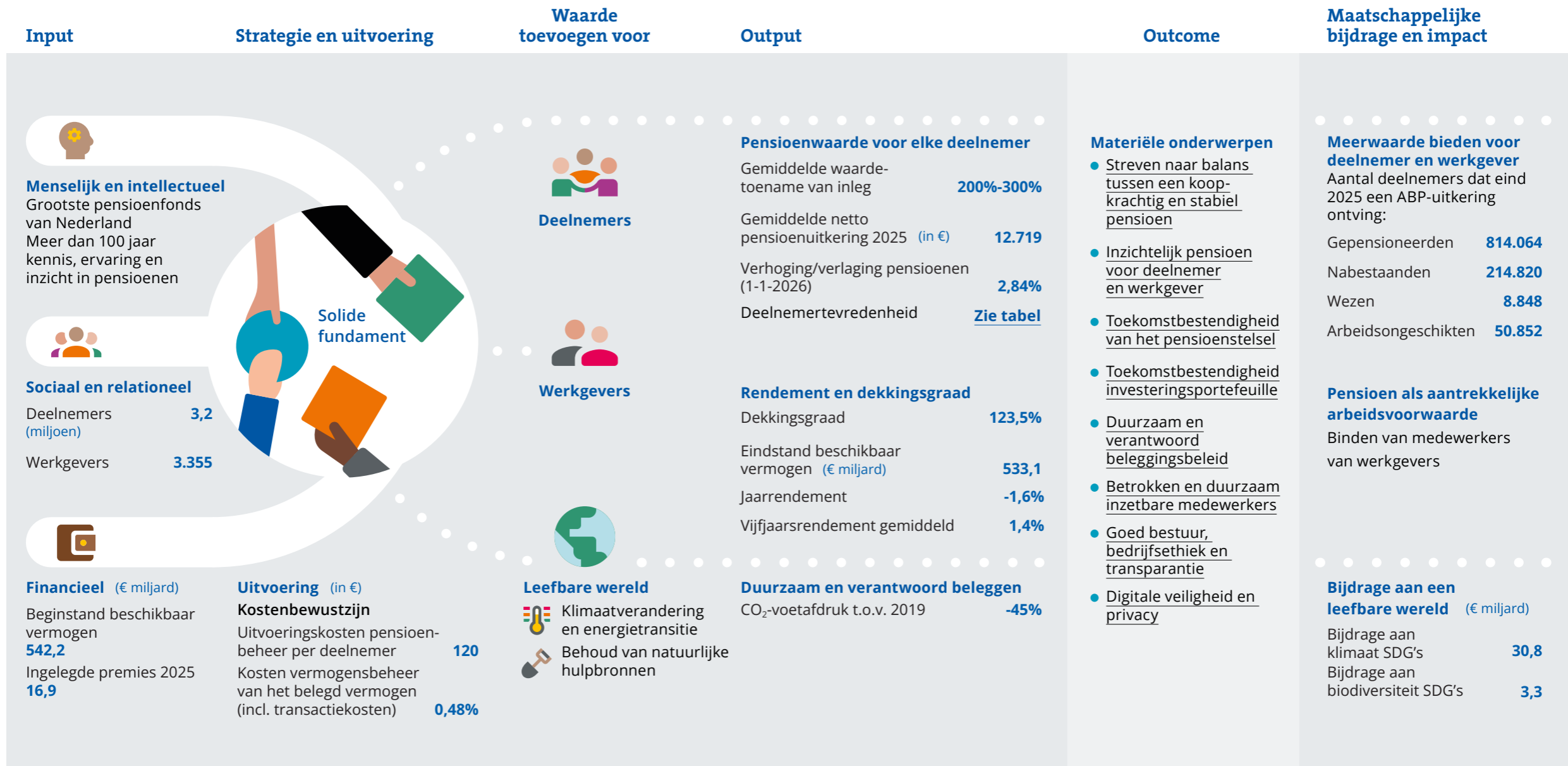
Hoe ABP waarde toevoegt – Overzicht

Samen bouwen aan goed pensioen in een leefbare wereld

Hoe ABP waarde toevoegt

Samen bouwen aan goed pensioen in een leefbare wereld

Bestuursverslag

Voorwoord

In 2025 heeft ABP haar langetermijndoelen extra scherp voor ogen gehouden, in een wereld die snel verandert. Met de huidige onrust om ons heen is het voor onze deelnemers nog belangrijker om te blijven streven naar de balans tussen een koopkrachtig en stabiel pensioen, mede afhankelijk van de resultaten op de financiële markten. Wij zien het als onze taak om niet alleen bij te dragen aan financiële rust, maar ook aan maatschappelijke rust. Aan vertrouwen in pensioen.

Pensioenen verhoogd

Het was dan ook goed nieuws dat we eind november 2025 konden melden dat ABP per 1 januari 2026 alle pensioenen kon verhogen met 2,84% - hetzelfde percentage als de prijsstijging in de peilperiode 1 september 2024 tot 1 september 2025. Deze verhoging is mogelijk door onze goede financiële positie én dankzij de versoepelde regels in aanloop naar de vernieuwde pensioenregeling. Ook na deze verhoging bleef onze dekkingsgraad stabiel.

Financiële rust en vertrouwen in pensioen zijn des te belangrijker nu we steeds dichterbij het moment komen dat ABP van plan is om over te gaan naar de vernieuwde pensioenregeling. Hier hebben we in 2025 hard aan gewerkt. Samen gewerkt, want het is een complex en intensief proces met veel belanghebbenden. Met voorop natuurlijk deelnemers en werkgevers.

Er zijn mooie mijlpalen gerealiseerd. We hebben de opdracht van de sociale partners aanvaard om de vernieuwde pensioenregeling te gaan uitvoeren. Het verantwoordingsorgaan bracht in het najaar een positief advies uit over het voorgenomen inbaarbesluit. In de intensieve en constructieve overlegondes die daaraan voorafgingen, heeft het verantwoordingsorgaan waardevolle punten aangedragen, die het bestuur heeft meegenomen in de definitieve besluitvorming. Voor ons als bestuur was het advies van het verantwoordingsorgaan een cruciale voorwaarde. Het gaat er immers om dat we zorgvuldig en evenwichtig afwegen, voor alle groepen deelnemers. Omwille van de continuïteit rondom de overgang naar de vernieuwde pensioenregeling zijn de VO-verkiezingen met een jaar uitgesteld ten opzichte van de oorspronkelijke planning in 2026.

Wat zeker gaat bijdragen aan vertrouwen is dat we deelnemers en werkgevers steeds concreter kunnen meenemen in de overgang. De informatie die wij delen wordt stap voor stap persoonlijker. Daarmee zijn we in 2025 al gestart. Vanaf 2026 kunnen we deelnemers en werkgevers meer in detail informeren over wat de nieuwe pensioenregeling voor hen gaat betekenen.

Als bestuur vinden wij het daarbij belangrijk om dichtbij te zijn: vanaf het voorjaar 2026 gaan wij het land in om in gesprek te gaan met deelnemers, online én tijdens fysieke bijeenkomsten. En in de tweede helft van 2026 ontvangen deelnemers hun voorlopige persoonlijke overzicht van wat de nieuwe regeling naar verwachting voor hen betekent.

Vooruit blijven kijken

In een wereld waarin de 'dagkoersen' bepalend lijken te zijn, kijken wij juist ook verder vooruit. Daarom hebben we in 2025 ook voorbij de voorgenomen overgang gekeken naar onze strategie vanaf 2027. Onlosmakelijk daaraan verbonden is de strategische focus van APG. Mede op basis van de visie van ABP op uitbesteding heeft APG in 2025 een

De informatie over de vernieuwde regeling wordt stap voor stap concreter en persoonlijker

nieuwe strategie vastgesteld. Dit is een goede basis voor de strategische samenwerking tussen ABP en APG. Tegelijkertijd hebben we onze eigen organisatie en de samenwerking met APG verder geprofessionaliseerd. Met kortere lijnen, duidelijke verantwoordelijkheden en meer wendbaarheid in de uitvoering.

Binnen het bestuur waren er wijzigingen. Jack Julicher, die tijdelijk de portefeuille Beleggen waarnam in het uitvoerend bestuur, is begin januari 2026 opgevolgd door Herman Brill. Wij bedanken Jack voor zijn bijdragen en betrokkenheid. We zijn daarnaast blij met de verlenging van de bestuurstermijnen van Yolanda en Harmen, een waardevol teken van vertrouwen. Ook in het algemeen bestuur waren er veranderingen; veel dank aan de aftredende leden en een warm welkom voor de nieuwe bestuursleden.

Wij willen graag al onze deelnemers en werkgevers bedanken voor het vertrouwen en voor de feedback die we op weg naar de vernieuwde regeling krijgen. Dank ook aan onze collega's bij ABP en aan de medewerkers van APG voor hun enorme inspanning, aan het verantwoordingsorgaan voor de kritische en constructieve rol, aan sociale partners en aan de vele andere partijen waarmee we nauw hebben samengewerkt.

Kansen zien in verandering

We zijn samen op weg naar vernieuwing. ABP blijft koersvast, met een langetermijnblik, waarbij we ook kansen zien in verandering. Voor ons, als sociaal-maatschappelijk pensioenfonds, blijft de basis onveranderd: een solidair en collectief stelsel, waarmee we samen risico's dragen en generaties met elkaar verbinden. Met de nieuwe regels voor pensioen blijft dat uitgangspunt behouden. Straks, in de vernieuwde pensioenregeling, vormen we bijvoorbeeld een solidariteitsreserve die schokken kan dempen en zo bijdraagt aan het streven naar de balans tussen een koopkrachtig en stabiel pensioen.

De overgang per 1 januari 2027 naar de vernieuwde pensioenregeling hangt af van veel factoren. Bij onszelf, zoals IT en data, én om ons heen, bijvoorbeeld de financiële markten. Als bestuur besteden we hier in 2026 veel aandacht aan. In een volop bewegende wereld zullen wij als ABP onze verantwoordelijkheid nemen: vernieuwing vindt plaats op veel verschillende vlakken en het blijven enerverende tijden. Met alle grote ontwikkelingen om ons heen, is het ook belangrijk om oog te houden voor het kleine, persoonlijke verhaal. Regelmatig gaan wij als bestuur in gesprek met deelnemers en werkgevers, die hun vragen, ervaringen en zorgen met ons delen. Het zijn ontmoetingen die ons aan de bestuurstafel scherp houden. Het persoonlijke verhaal raakt en maakt voor ons heel tastbaar wat onze belangrijkste rol is: het streven naar de balans tussen een koopkrachtig en stabiel pensioen.

Harmen van Wijnen

voorzitter uitvoerend bestuur ABP

Yolanda Verdonk-van Lokven

uitvoerend bestuurder pensioenen

Herman Brill

uitvoerend bestuurder beleggen

De basis blijft een solidair collectief stelsel, waarmee we generaties verbinden

Onze omgeving in 2025

Als een van de grootste pensioenfondsen wereldwijd heeft ABP impact, en tegelijkertijd worden wij beïnvloed door ontwikkelingen in de wereld om ons heen. In dit hoofdstuk lichten we kort de impactvolle trends en ontwikkelingen toe die in het verslagjaar het meest prominent waren.

Naar het vernieuwde pensioenstelsel

De overgang naar het vernieuwde pensioenstelsel is onderdeel van de inwerkingtreding van de Wet toekomst pensioenen op 1 juli 2023. Hoe de overgang van andere fondsen verloopt, wordt nauwlettend gemonitord door DNB en door de pensioensector. Ook vanuit ABP kijken wij mee en maken we gebruik van geleerde lessen, in nauwe afstemming met APG.

Hoewel het vertrouwen in pensioenen stabiel is, bestaan er ook zorgen. Dit is aanleiding geweest voor voormalig minister Van Hijum (SZW) om in mei 2025 extra maatregelen te nemen om deelnemers beter te informeren en betrekken.

Per 1 januari 2026 zijn er in totaal 24 pensioenfondsen overgegaan naar het vernieuwde stelsel. Van deze fondsen heeft onze uitvoeringsorganisatie APG er drie onder haar hoede. Hierdoor hebben ABP en APG een goed beeld van de voorgenomen overgang van ABP op 1 januari 2027: de systemen en processen van APG voor deze fondsen zijn grotendeels hetzelfde.

Lees meer in het hoofdstuk [Collectief vertrouwen](#).

Pensioenstelsel Nederland opnieuw het beste

Het Nederlandse pensioenstelsel is het beste ter wereld. Dat stelt het jaarlijkse onderzoek van Mercer en het CFA Institute. Op de tweede en derde plaats staan IJsland en Denemarken.

Nederland en IJsland kregen de hoogste score op alle drie de onderzochte onderdelen:

- toereikendheid: kun je na je pensioen je levensstandaard behouden?
- bestendigheid: kan het systeem tegen economische en demografische druk?
- integriteit: hoe betrouwbaar en stabiel zijn de regels?

In totaal zijn de pensioenstelsels van 52 landen geanalyseerd. Het Nederlandse pensioenstelsel verandert, maar de onderzoekers verwachten dat het vernieuwde stelsel nog steeds goede pensioenen biedt, vanwege het grote opgebouwde vermogen en de duidelijke regels.

Geopolitieke ontwikkelingen

Het verslagjaar kenmerkte zich door een sterke dynamiek in de wereldwijde geopolitiek. De oorlogen en conflicten in Oekraïne, het Midden-Oosten en Sudan duren voort, en op meer plekken nemen spanningen toe. Er zijn pogingen tot vredesonderhandelingen, maar dit levert helaas vaak geen structurele vredesoplossing op voor de mensen in die gebieden.

Daarbij komt dat ook de digitale dreiging toeneemt. De toepassing van nieuwe technologieën zoals AI zorgt voor kansen, maar ook voor onrust omdat in berichtgeving de grens tussen feiten en fictie vervaagt. De instabiliteit en de spanningen tussen landen worden nog eens versterkt doordat antidemocratische bewegingen en protectionisme terrein winnen.

Internationale grootmachten China, Europa en de VS krijgen er meer concurrentie bij van opkomende landen. Handelsoorlogen, internationale druk en concurrentie zorgen voor onzekerheid. Bedrijven moeten rekening houden met groeiende geopolitieke risico's, zoals hogere handelstarieven en verstoringen in de hele productie- of waardeketen.

De internationale sentimenten rond duurzaamheid en biodiversiteit laten een gemengd beeld zien. Er is brede erkenning dat duurzaamheid en biodiversiteit cruciaal zijn voor een leefbare planeet en economische stabiliteit op de langere termijn. Tegelijkertijd zien we dat de realiteit van geopolitieke spanningen en economische prioriteiten de ambities op deze vlakken in de wielen rijdt. De vooruitgang op het gebied van klimaatverandering bleef gedurende het jaar beperkt. Dit staat in scherp contrast met de aanhoudende verhoging van de wereldwijde temperaturen en de toename van extreme weersomstandigheden, zoals bosbranden, overstromingen en zware stormen.

Financiële markten

De wereldeconomie kreeg in 2025 te maken met een ingrijpende koerswijziging in het Amerikaanse handelsbeleid onder de nieuwe regering-Trump. Vrijhandelsakkoorden maakten plaats voor hogere, sterk variërende tarieven. Aanvankelijk leidde dit tot forse onrust op financiële markten. Aandelenkoersen daalden scherp en de vrees voor een Amerikaanse recessie nam toe. Toch bleef de wereldhandel groeien: het handelsvolume nam in 2025 bijna 5% toe, beduidend meer dan in 2024. De Verenigde Staten wisten een recessie te vermijden, mede doordat het Congres een expansieve begroting aannam.

De Amerikaanse economische groei werd in belangrijke mate gedragen door omvangrijke investeringen in datacentra, vooral door de verwachte productiviteitswinst door de verdere groei van AI. Later in het jaar verschoof de aandacht naar nieuwe AI-modellen, die meer zijn gebaseerd op hardwarecapaciteit om complexe berekeningen uit te voeren. Dit dreef de aandelenkoersen van chipproducenten en hardwareontwerpers verder omhoog.

In Europa was het economische beeld gemengd. Ondanks geopolitieke spanningen, politieke onzekerheid in Frankrijk en structurele problemen voor de Duitse industrie (waaronder economische stagnatie, schaarse vakmensen en belemmerende bureaucratie) viel de bbp-groei in de eurozone hoger uit dan verwacht en bleef de inflatie grotendeels onder controle. Vooral Zuid-Europa liet sterke groei zien, terwijl Duitsland besloot de schuldenrem los te laten om investeringen in defensie en infrastructuur te versnellen. De hogere financieringsbehoefte zorgde voor stijgende Europese obligatierentes, relevant voor onder andere pensioenfondsen omdat dit een positief effect kan hebben op de dekkingsgraad.

In Azië versterkte de wijziging in het Amerikaanse handelsbeleid de Chinese ambitie om de afhankelijkheid van import te verkleinen. Tegelijkertijd maakten de oorlogen in het Midden-Oosten en Oekraïne duidelijk dat geopolitieke risico's verder toenemen. Dit drukt meestal de bereidheid van investeerders om zich vast te leggen op langetermijnfinanciering met beperkte liquiditeit, vooral in regio's waar risico's hoger worden ingeschat.

Verkiezingen in Nederland

Na de val van het kabinet volgden vervroegde verkiezingen eind oktober 2025. Zowel in de aanloop naar de verkiezingen als bij de uitslag en (in)formatie is opnieuw duidelijk geworden hoe verdeeld het politieke landschap, als afspiegeling van onze samenleving, is. Tegenstellingen worden uitvergroot; sociale media spelen hierin een belangrijke rol.

Belangrijke politieke thema's zijn migratie, wonen, veiligheid/defensie, stikstof en economie. Voor een pensioenfonds als ABP bieden deze thema's kansen om bij te dragen aan maatschappelijke vraagstukken en transities. Tegelijkertijd kunnen politieke verschuivingen ook zorgen voor veranderingen in beleid, bijvoorbeeld op het gebied van fiscaliteit en duurzaamheid.

Populisme en de daarmee samenhangende polarisatie zijn een bedreiging voor collectiviteit en solidariteit, twee belangrijke pijlers van pensioen. Deze zijn verankerd in ons DNA; ABP wil verbinden en het belang en de waarde ervan laten zien.

Samen bouwen aan goed pensioen in een leefbare wereld

De strategische koers van ABP is in 2025 voortgezet. De focus lag vooral op het voorbereiden van de overgang naar de vernieuwde pensioenregeling. Verder hebben we gewerkt aan de ontwikkeling van de organisatie, gericht op een optimale bediening van deelnemers en werkgevers, nu en straks.

Missie, visie en strategie

Samen bouwen aan goed pensioen in een leefbare wereld, waarbij we streven naar de balans tussen een koopkrachtig en stabiel pensioen. Dat is de missie van ABP. Onze visie is dat ABP in een snel veranderende wereld drie belangrijke rollen vervult.

- **Meerwaarde bieden**

Een goed pensioen is de basis. Financiële rust voor de individuele deelnemer is onze ambitie. Door hun inzicht, overzicht en handelingsperspectief te geven in hun financiële situatie bieden we meerwaarde. Daarnaast bouwen we aan het netwerk van ABP, om vanuit onze collectiviteit meerwaarde te bieden voor deelnemers, werkgevers en pensioen in Nederland. Ook benutten we onze collectiviteit en schaal voor het realiseren van excellente uitvoering tegen de laagste daarbij horende kosten.

- **Een sociale rol**

Samen met deelnemers, werkgevers en sociale partners bouwen we aan een solidair pensioenstelsel, over inkomensklassen en generaties heen. De waarde van verplichte deelname daarin is helder en vanzelfsprekend. Pensioen bij arbeidsongeschiktheid, na pensionering en na overlijden voor nabestaanden is een secundaire arbeidsvoorwaarde voor iedereen die verbonden is aan de sectoren overheid en onderwijs.

- **Een maatschappelijke rol**

Het hoort bij onze opdracht om een goed rendement te realiseren en zichtbaar bij te dragen aan een leefbare wereld, voor onze deelnemers tijdens en na hun werkzame leven.

Om invulling te geven aan missie en visie hebben we een strategie geformuleerd op basis van vijf pijlers; deze is in het verslagjaar niet gewijzigd.

Strategische pijlers

Collectief vertrouwen

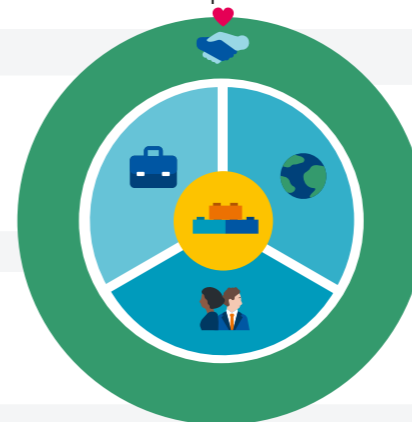
We bouwen aan een goed pensioenstelsel en dragen actief bij aan de ontwikkeling van de Nederlandse pensioensector en samenleving.

Pensioen als onderscheidende arbeidsvoorwaarde

We streven samen met sociale partners naar de balans tussen een koopkrachtig en stabiel pensioen, we ontzorgen deelnemers en werkgevers in het proces.

Meerwaarde bieden voor deelnemer en werkgever

We bieden inzicht, overzicht en handelingsperspectief in de financiële situatie en onderzoeken hoe we onze collectiviteit slim benutten.

Zichtbaar bijdragen aan een leefbare wereld

We beleggen/investeren voor een goed sociaal, maatschappelijk, financieel rendement met verantwoord risico.

Solide fundament

We gaan voor een effectievere uitvoering van onze regeling, waarin onze deelnemers en werkgevers centraal staan en een succesvolle transitie een belangrijk onderdeel is.

Voortgang in 2025

In het verslagjaar heeft de nadruk gelegen op de overgang naar de vernieuwde pensioenregeling en het onverminderd goed blijven uitvoeren van onze kernopdracht: streven naar de balans tussen een koopkrachtig en stabiel pensioen. Er is verder gebouwd aan de organisatie, zodat ABP ook na de overgang deelnemers en werkgevers kan blijven bedienen volgens de dienstverlening die wij voorstaan, en op de juiste wijze de uitbesteding kan aansturen en monitoren. In het verslagjaar is ook gewerkt aan het beter inzichtelijk hebben van de risico's die gepaard gaan met de geopolitieke ontwikkelingen. Het bestuur heeft een visie op geopolitiek opgesteld, die zal worden meegenomen in de herijking van de strategie voor 2027 en verder.

Voortgang per pijler in het kort

- Pensioen als onderscheidende arbeidsvoorwaarde: de pensioenen zijn per 1 januari 2026 verhoogd, de premie bleef stabiel.
- Zichtbaar bijdragen aan een leefbare wereld: de uitvoering van het strategische beleggingsbeleid heeft verder vorm gekregen, waarbij ABP onder andere met impactbeleggingen direct investeert in de leefwereld van onze deelnemers.
- Meerwaarde bieden voor deelnemers en werkgevers: de lopende activiteiten zijn voortgezet, waarbij het bestuur besloten heeft om geen prioriteit te geven aan het verder invullen van de zorgambitie gezien de urgentie van met name de overgang naar de vernieuwde pensioenregeling; dit blijft wel een strategisch speerpunt.
- Collectief vertrouwen: er zijn belangrijke stappen gezet om vertrouwen in pensioen te vergroten en draagvlak te creëren voor de overgang naar de vernieuwde pensioenregeling. De uitvoering van het vastgestelde integrale communicatieplan loopt. Belangrijke mijlpalen waren de opdrachtaanvaarding om de vernieuwde pensioenregeling te gaan uitvoeren van het bestuur en het indienen van de stukken bij DNB.

- Solide fundament: we hebben verder gebouwd aan de professionaliteit en slagkracht van onze organisatie, op basis van het kader voor beheerste en integere bedrijfsvoering.

In de hoofdstukken over de resultaten per strategische pijler en in de verantwoording over de materiële onderwerpen geven we hierover een uitgebreidere toelichting. In deze hoofdstukken worden ook de belangrijkste kengetallen en KPI's weergegeven. Het bestuur is tevreden met de gerealiseerde voortgang.

Vooruitblik 2026

Ook 2026 zal in het teken staan van de zorgvuldige overgang naar de vernieuwde pensioenregeling. Veel aandacht gaat uit naar het zo goed mogelijk informeren van deelnemers en werkgevers, waarbij we steeds meer kunnen verduidelijken wat de overgang voor hen betekent. Daarnaast blijft de focus op het goed uitvoeren van de huidige pensioenregeling. Achter de schermen bouwen we door aan onze organisatie, om efficiënt en slagvaardig te kunnen werken, met de juiste kennis en vaardigheden aan boord, op alle niveaus van de organisatie. Ten slotte blijven wij ons als grootste pensioenfonds van Nederland inzetten voor vertrouwen in en draagvlak voor pensioen, door in gesprek te gaan met deelnemers, werkgevers en andere belanghebbenden.

Strategie ABP vanaf 2027

In 2025 heeft het bestuur geanticipeerd op de strategie voor de periode vanaf 2027. Dit is een doorlopend proces, waarvoor we tijdig de voorbereidingen willen treffen. Bij het herijken van de strategie nemen we de uitkomsten mee van het nieuwe dubbele materialiteitsonderzoek dat in 2026 zijn beslag krijgt. Ook de nog in ontwikkeling zijnde visie op geopolitieke ontwikkelingen en de visie op beheerste en integere bedrijfsvoering, inclusief de in 2025 aangescherpte uitbestedingsstrategie, zijn belangrijke bouwstenen. Andere belangrijke aspecten van de nieuwe

strategie zijn de inrichting van de organisatie en de besturing van het fonds: zowel de organisatie als de besturing moeten het realiseren van de strategische doelen, ook na de overgang, maximaal ondersteunen.

Samenwerking met APG

Begin 2025 is onze uitvoerder APG gestart om ABP's nieuwe visie op uitbesteding om te zetten in een eigen strategie: Strategie2030. De uitgangspunten voor deze visie zijn gelijkgerichtheid en marktconforme kosten. In het eerste halfjaar van 2025 heeft ABP input geleverd om de basis van het strategische model vorm te geven. Voor vermogensbeheer zal APG op termijn alleen voor ABP werken, waarbij beide organisaties een integrale beleggingsketen vormen. Voor pensioenbeheer richt het nieuwe model zich op een hoogwaardige, gestandaardiseerde propositie, gebaseerd op de ABP-regeling. Via modules kunnen specifieke elementen worden ingebracht, ook voor het pensioenbeheer van andere fondsen.

Op 3 december hebben de aandeelhouders de Strategie2030 goedgekeurd. Daarmee is de weg vrij voor APG om vanaf 2026 een geleidelijke start te maken met de implementatie; de overgang naar de vernieuwde pensioenregeling heeft nog steeds de hoogste prioriteit en krijgt dus voorrang, ook voor de andere opdrachtgevers.

Belangrijke onderwerpen voor belanghebbenden

In 2025 hebben we veelvuldig contact gehad met diverse belanghebbenden, in de eerste plaats met onze deelnemers en werkgevers. Veel van deze gesprekken gingen over de vernieuwde pensioenregeling. De intensieve samenwerking met sociale partners, toezichthouders, het verantwoordingsorgaan en APG was constructief.

Wie zijn onze belanghebbenden?

Deelnemers en werkgevers zijn de belanghebbenden op wie wij ons primair richten: zij staan centraal in alles wat wij doen. ABP's activiteiten hebben ook sociaal en maatschappelijk impact; andersom wordt ABP beïnvloed door externe ontwikkelingen. Daarom onderscheiden wij ook andere groepen belanghebbenden.

Primaire ABP doelgroepen

- Actieve deelnemers, gewezen deelnemers en gepensioneerden
- Werkgevers

Interne belanghebbenden

- Verantwoordingsorgaan
- Medewerkers ABP

Toezichthouders

- De Nederlandsche Bank
- Autoriteit Financiële Markten
- European Insurance and Occupational Pension Authority
- Autoriteit Consument & Markt

Sociale partners

- Pensioenkamer
- Sectoroverleg Defensie
- Kabinetssectoren
- Zelfstandige Publieke Werkgevers
- Sector werkgevers
- Sectorale vakbonden
- Overheidsvakcentrales

Overige belanghebbenden

Onder meer:

- APG
- Centrale werknemers- en werkgeversorganisaties
- Belangenorganisaties (o.a. Pensioenfederatie, Verbond van Verzekeraars, Eumedion, jongeren- en ouderenorganisaties)
- Overheid en politiek
- Media
- Deskundigen en wetenschap
- Niet-gouvernementele organisaties (o.a. milieuorganisaties)

De samenleving

In contact met belanghebbenden

Voor onze dienstverlening en vanuit onze sociale en maatschappelijke betrokkenheid is de dialoog met belanghebbenden voor ABP van essentieel belang. Zij houden ons scherp op onze koers en bieden waardevolle inzichten om bij te sturen waar nodig. Tegelijkertijd heeft ABP zo de kans om toe te lichten waar we mee bezig zijn en hoe we voor hen van betekenis kunnen zijn. Deze interactie vindt plaats op alle niveaus binnen onze organisatie, zowel in de dagelijkse werkprocessen als tijdens speciaal georganiseerde bijeenkomsten.

Met onze inzet voor actuele maatschappelijke thema's zoals de energietransitie en woningbouw, schuiven we steeds vaker aan bij nieuwe belanghebbenden. Dit leidt tot wederzijdse uitwisseling van kennis en ervaring. Veel contacten met belanghebbenden in het verslagjaar hingen samen met de overgang naar de vernieuwde pensioenregeling. ABP heeft actief deelnemers in verschillende leeftijdsgroepen opgezocht om te vragen naar hun punten van aandacht en zorg. Verder is er heel intensief samengewerkt met het verantwoordingsorgaan, sociale partners, de toezichthouders DNB en AFM, en met APG om ABP optimaal voor te bereiden op de overgang.

Materiële onderwerpen ongewijzigd

ABP gaat in haar activiteiten uit van wat interne en externe belanghebbenden belangrijk (materieel) vinden. Hiertoe hebben we in 2023 acht materiële onderwerpen vastgesteld, die in 2025 ongewijzigd zijn gebleven.

1. Streven naar de balans tussen een koopkrachtig en stabiel pensioen.
2. Inzichtelijk pensioen voor deelnemer en werkgever.
3. Toekomstbestendigheid van het pensioenstelsel.
4. Toekomstbestendigheid van de investeringsportefeuille.
5. Duurzaam en verantwoord beleggingsbeleid.
6. Betrokken en duurzaam inzetbare medewerkers.
7. Goed bestuur, bedrijfsethiek en transparantie.
8. Digitale veiligheid en privacy.

In de hoofdstukken hierna leggen wij aan de hand van de vijf strategische pijlers verantwoording af over de ontwikkelingen rondom en voortgang op de materiële onderwerpen. Daarnaast rapporteren we over onderwerpen die voortvloeien uit wet- en regelgeving en uit het eigen beleid van ABP.

In de [Verantwoording materiële onderwerpen](#) delen wij detailinformatie over de dialoog met belanghebbenden, de materiële onderwerpen en de resultaten per materieel onderwerp; hier staan ook de definities van de materiële onderwerpen en een beknopte omschrijving van het dubbele-materialiteitsonderzoek waarop deze onderwerpen zijn gebaseerd. In 2026 wordt een nieuwe dubbele materialiteitsanalyse afgerond.

Waardevolle input jongeren

Ook in 2025 is ABP in gesprek gegaan met jongeren: er zijn in het verslagjaar zes bijeenkomsten georganiseerd in het kader van The Future Talks. In deze kleinschalige bijeenkomsten vragen we wat verschillende groepen jongeren belangrijk vinden, welke vragen zij hebben over hun (financiële) toekomst en hoe pensioen hierin een rol kan spelen. In december 2025 was er een landelijke bijeenkomst, als afsluiting van dit initiatief. De afzonderlijke jongerendialoog die in 2024 was gehouden over de evenwichtige belangenafweging met het oog op de overgang naar de vernieuwde pensioenregeling is in 2025 afgerond met de terugkoppeling aan de deelnemende jongeren. Wij hebben hen geïnformeerd op welke manier hun input heeft bijgedragen aan de besluitvorming van het bestuur, onder meer over de buffer om pensioenverlagingen te voorkomen en de communicatie over het vernieuwde pensioenstelsel naar jongeren.

Pensioen als onderscheidende arbeidsvoorwaarde

Nu de overgang naar de vernieuwde pensioenregeling dichterbij komt, wordt dat thema ook steeds duidelijker zichtbaar in de uitvoering van onze huidige pensioenregeling. In dit hoofdstuk lichten we de belangrijkste ontwikkelingen en resultaten toe.

Strategische context

Definitie strategische pijler

Samen met sociale partners streven we naar de balans tussen een koopkrachtig en stabiel ABP-pensioen. We ontzorgen deelnemers door eenvoudig, open en begrijpelijk te communiceren. Werkgevers en sectoren ontzorgen we en geven we handelingsperspectief, met als doel om de arbeidsvoorwaarde pensioen zo effectief mogelijk te benutten.

Bijbehorende materiële onderwerpen

- Inzichtelijk pensioen voor deelnemer en werkgever.
- Balans tussen een koopkrachtig en stabiel pensioen.

Verhogen pensioenen

1,84%

Doel: in lijn met prijsinflatie

2024: 3,03%

Premieontwikkeling

27,0%

Doel: stabiliteit en betaalbaarheid

2024: 27,0%

Pensioenuitkeringen

Pensioenuitkeringen en -aantallen

	2025			2024			2023		
	Aantal deelnemers	Totaal x € 1,0 mln	Gemiddeld (bruto)	Aantal deelnemers	Totaal x € 1,0 mln	Gemiddeld (bruto)	Aantal deelnemers	Totaal x € 1,0 mln	Gemiddeld (bruto)
Ouderdomspensioen	814.064	15.131	18.587	779.979	14.362	18.413	756.459	13.436	17.762
Arbeidsongeschiktheidspensioen	50.852	334	6.567	49.800	296	5.944	48.090	266	5.531
Weduwen & wezenpensioen	223.668	2.449	10.947	221.654	2.377	10.724	218.661	2.273	10.395
Totaal betaald pensioen	1.088.584	17.914	16.456	1.051.433	17.035	16.202	1.023.210	15.975	15.613

In het verslagjaar heeft ABP in totaal € 17,9 miljard uitgekeerd aan ruim 1 miljoen gepensioneerden, weduwen, wezen en arbeidsongeschikten.

Verhogen van pensioenen

Omdat ABP heeft aangegeven op 1 januari 2027 te willen overgaan naar de vernieuwde pensioenregeling, kunnen we in de periode ervoor gebruikmaken van soepelere wettelijke regels voor het verhogen van de pensioenen. De toepassing van die verruimde regels moet voor onze verschillende groepen van deelnemers evenwichtig zijn, ook in samenhang met de verdeling van het pensioenvermogen van ABP op het moment van overgaan. Het bestuur heeft vastgesteld dat die evenwichtigheid nu en bij overgang kan worden bereikt bij een dekkingsgraad van 110% of hoger. Naast de beoordeling van de hoogte van de dekkingsgraad is voor de vaststelling van de jaarlijkse verhoging ook de prijsontwikkeling van het afgelopen jaar van belang, als maximum van de verhoging. ABP streeft immers naar de balans tussen een koopkrachtig en stabiel pensioen.

Per 1 januari 2025 zijn de pensioenen verhoogd met 1,84%. De door het CBS berekende prijsontwikkeling (CPI) tussen 1 september 2023 en 1 september 2024 bedroeg 3,56%. De

dekkingsgraad was eind oktober 2024 gedaald tot 111,7%, onder meer door renteverlagingen van de centrale bank. Op basis van deze gegevens was er ruimte om de pensioenen op 1 januari 2025 met 1,84% te verhogen, ongeveer de helft van de prijsontwikkeling.

Per 1 januari 2026 zijn de pensioenen verhoogd met 2,84%. De pensioenen groeien zo volledig mee met de prijsstijgingen (CPI: 2,84%). Met een actuele dekkingsgraad van 123,5% en een beleidsdekkingsgraad van 118,3% eind oktober was dit mogelijk. Hiermee houdt ABP naar verwachting voldoende geld in kas om op een verantwoorde manier over te gaan naar de vernieuwde pensioenregeling.

Premie- en indexatiebeleid

Het premie- en indexatiebeleid is in 2025 niet gewijzigd. Ook de pensioenverhoging voor 2026 past in dit beleid, dat aanstuurt op de hiervoor genoemde gewenste dekkingsgraad van minimaal 110% op het moment van overgang naar de vernieuwde pensioenregeling.

Premieontwikkeling 2026

Sociale partners stellen de pensioenregeling vast. Het algemeen bestuur besluit vervolgens over de premie, na advies van het verantwoordingsorgaan.

De premie voor het ouderdoms- en nabestaandenpensioen blijft met 27,1% nagenoeg gelijk (2025: 27,0%); de AO-premieopslag is gestegen, van 0,77% naar 0,98%. Werkgevers betalen 70% van de premie, werknemers 30%. De premie voor militairen, die een eigen pensioenregeling hebben bij ABP, daalt van 24,3% naar 24,0%. Het verantwoordingsorgaan adviseerde positief over dit besluit van het ABP-bestuur.

Communicatie over de huidige pensioenen

ABP verstuurt elk jaar het wettelijke Uniform Pensioenoverzicht (UPO) naar deelnemers, om hen te informeren over hoe hun pensioen ervoor staat. Zij kunnen hun pensioenaanspraken ook online bekijken in de MijnABP-omgeving en via Mijnpensioenoverzicht.nl (MPO). Voor de inhoud en de verzending van de UPO's gelden wettelijke richtlijnen. Op de peildatum van 30 september van het jaar moeten alle UPO's zijn verstuurd. Dat is in 2025 voor het overgrote deel (circa 99%) van

de deelnemers gelukt. In de gevallen waar dit niet lukte, kwam het vooral doordat bij een aantal deelnemers noodzakelijke informatie ontbrak in onze administratie om op tijd een UPO te kunnen maken. Met APG is afgesproken dat op 30 september 2025 99,0% van de actieve deelnemers een UPO moest hebben ontvangen of via MijnABP kunnen bekijken (slapers ontvangen een keer in de vijf jaar een UPO). Op 31 december 2025 moest dit 99,8% zijn. Deze doelstelling is gehaald. De vragen van deelnemers die op 31 december nog geen UPO hadden ontvangen, hebben we persoonlijk beantwoord.

Meer informatie staat in de [Verantwoording materiële onderwerpen](#).

Inzicht in de nieuwe situatie

In 2026 krijgen deelnemers steeds meer in detail inzicht in hoe de nieuwe situatie, met de vernieuwde pensioenregeling, eruit gaat zien. Naar verwachting worden vanaf de zomer 2026 de voorlopige transitieoverzichten verstuurd. Dit wordt uitgebreider toegelicht in het hoofdstuk [Collectief vertrouwen](#).

Klachten en geschillen

Klachten

Onder klachten verstaat ABP elke uiting van ontevredenheid. Dit is conform de wettelijke definitie van een klacht zoals die is beschreven in de Gedragslijn 'Goed omgaan met klachten'. Een belanghebbende kan een klacht aan ABP doorgeven via MijnABP of door te bellen, te mailen, te chatten, een brief te schrijven of het online klachtenformulier in te vullen.

Over 2025 heeft ABP 6.696 klachten ontvangen (2024: 2.959). De toename komt grotendeels doordat het 'klachtenbewustzijn' van de organisatie is gegroeid: er is meer aandacht voor

het ongenoegen dat deelnemers uitspreken en signalen van deelnemers worden sneller geregistreerd als uiting van ongenoegen. Verder zijn in 2025 voor het eerst ook klachten over het beleid van ABP opgenomen in de registratie. Tegelijkertijd zien we dat er steeds meer collectieve klachten op ons afkomen. Dit gaat vooral via de lijn van actie- en belangengroeperingen. ABP beantwoordt zo goed mogelijk hun vragen en de hieraan gerelateerde vragen vanuit de media. Op structurele basis zijn we met hen in gesprek, ook om toelichting te geven op ons beleid en te vernemen wat er speelt.

Als bestuur nemen wij alle uitingen van ontevredenheid serieus. We beschouwen dit als waardevolle feedback van onze deelnemers. Het bestuur ontvangt elk kwartaal een klachtenrapportage van APG. Regelmatig worden deze uitingen besproken aan de bestuurstafel; bij een aantal zijn wij ook inhoudelijk betrokken. De verwachting is dat ABP vanaf medio 2026 te maken kan krijgen met meer klachten over de voorgenomen overgang naar de vernieuwde pensioenregeling. Onze organisatie bereidt zich daarom samen met APG voor op een mogelijk grotere instroom van klachten.

Geschillen

Sinds 1 januari 2024 kunnen deelnemers voor hun klachten over de uitvoering van de pensioenregeling terecht bij de Geschilleninstantie Pensioenfondsen (GIP). Deze onafhankelijke externe instantie is opgericht in het kader van de invoering van de Wet toekomst pensioenen (Wtp). De deelnemer kan zijn of haar klacht twaalf weken na het indienen van de klacht bij ABP aan de GIP voorleggen. Ook als de interne klachtenprocedure nog niet is afgerond en ABP nog geen beslissing over de klacht heeft genomen. Bij GIP heeft de indiener van een geschil een keuze tussen bemiddeling door de Ombudsman Pensioenen of een oordeel van de geschillencommissie. In 2025 zijn in totaal 80 (2024: 115) geschillen door ABP-deelnemers ingediend bij de GIP.

Toetsing van klachtenprocedure

Vanuit de Pensioenfederatie is in 2025 een derde meting gedaan van de Gedragslijn Goed omgaan met klachten. ABP behaalde een score van 99% (2024: 98%). Daarmee staat ABP samen met twee andere pensioenfondsen op de gedeelde eerste plaats in de lijst van 114 deelnemende pensioenfondsen.

Begin 2026 ontvingen ABP en APG een Gouden Oor-certificering op niveau 4 (niveau 5 is het hoogste). Wij zien dit onafhankelijke keurmerk als een aanmoediging om te gaan voor niveau 5.

Klanttevredenheid

Uit de tevredenheidsmeting op het klachtenproces komt dat deelnemers de inhoudelijke reactie met een 7 uit 10 beoordelen. Het contact met de medewerker krijgt een 8 uit 10. Hierbij geeft 91% aan weinig tot 'neutraal' moeite te ervaren bij het indienen van een klacht; 9% geeft aan moeite te moeten doen om een klacht te uiten. In de resultaten zien we ook dat de ervaring van de afhandeling en het contact soms direct samenhangen met de uitkomst van een klacht.

Verbeteracties

Op basis van de klachtenregistratie en de klanttevredenheidsmetingen zet ABP samen met APG verbeteracties in gang. In 2025 zijn 39 mogelijke verbeteringen aangeleverd, waarvan er vijftien zijn opgepakt. Dit ging vooral om het verbeteren van de dienstverlening rondom het omzetten van het nabestaandenpensioen, de aanvraag echtscheiding en het aanpassen van de loonheffingskorting. Deelnemers worden geïnformeerd over dit soort verbeteringen, persoonlijk of via de contactpagina 'Wat wij doen met uw feedback' op de ABP-website.

Meer informatie staat in [Verantwoording materiële onderwerpen](#).

Zichtbaar bijdragen aan een leefbare wereld

De dekkinggraad van ABP is gestegen van 111,7% in 2024 naar 123,5% in 2025. De kosten voor pensioenuitvoering en vermogensbeheer daalden ten opzichte van 2024 met ruim € 300 miljoen (zes basispunten). Het rendement op beleggingen kwam uit op -1,6%.

Strategische context

Definitie strategische pijler

We streven naar een goed rendement, sociaal-maatschappelijk en financieel, met een verantwoord risico, tegen de laagste daarbij horende kosten. We beleggen bewust, op basis van onze ambitie voor een leefbare wereld, een duurzame economie en een rechtvaardige samenleving. We beleggen zichtbaar in voor de deelnemer herkenbare doelen.

Bijbehorende materiële onderwerpen

- Balans tussen een koopkrachtig en stabiel pensioen.
- Duurzaam en verantwoord beleggingsbeleid.
- Toekomstbestendigheid investeringsportefeuille.

Jaarrendement

-1,6%

2024: 8,4%

CO₂-voetafdruk beleggingsportefeuille t.o.v. 2019

-45%

Doel -50%
2024: -42%

Investerings in impactbeleggingen¹

(€ miljard)

8,66

Doel 30
2024: 3,15

¹ Allocated = feitelijk belegd + goedgekeurd kapitaal voor impactbeleggingen.

Financiële situatie ABP

In 2025 steeg de dekkingsgraad van ABP met bijna 12 procentpunt (van 111,7% tot 123,5%). Dit komt vooral door de gestegen rente. De beleidsdekkingsgraad (het gemiddelde van de actuele dekkingsgraden over de laatste twaalf maanden) steeg met 5,2 procentpunt van 113,1% naar 118,3%. Dit betekent dat ABP voor elke € 1,- pensioenverplichting € 1,24 'in kas' heeft. Het beschikbaar vermogen van ABP daalde van € 542 miljard eind 2024 naar € 533 miljard eind 2025.

Verloop dekkingsgraad

	2025	2024
Dekkingsgraad einde voorafgaand verslagjaar	111,7	110,5
Premie versus opbouw	-0,4	-0,2
Verandering van de rentetermijnstructuur	21,4	-2,2
Rendement op de beleggingen ¹	-1,7	8,9
Rentetoevoeging aan de verplichtingen	-2,5	-3,7
Aanpassing grondslagen verplichtingen	0,0	-0,1
Indexatie	-2,7	-2,1
Overige effecten	-2,3	0,4
Dekkingsgraad einde verslagjaar	123,5	111,7

¹ Betreft het effect van het rendement op de dekkingsgraad. Dit is niet gelijk aan het rendement bij een dekkingsgraad boven de 100%.

Renteafdekking

ABP beschermt het pensioenvermogen tegen een mogelijke rentedaling, door het renterisico gedeeltelijk af te dekken conform het hiervoor opgestelde beleid. Hiermee anticipeert het bestuur ook op de verantwoorde overgang naar de vernieuwde pensioenregeling. Eind 2025 bedroeg de renteafdekking, net als eind 2024, 49,1%.

Herstelplan

ABP heeft in 2025 geen overbruggingsplan ingediend bij DNB, als gevolg van de vertraagde behandeling van de Wet verlenging transitieperiode; deze wet had mogelijk moeten maken dat ook bij indienen van een implementatieplan ná 1 juli 2025 nog gebruik gemaakt kon worden van het financieel toetsingskader voor de overgang naar het nieuwe pensioenstelsel, het transitie-FTK. Hierdoor moest ABP terugvallen op het eerdere FTK, met als verplichting dat wij vóór 1 oktober 2025 een herstelplan bij DNB moesten indienen. Dit herstelplan ziet toe op het (kunnen) bereiken van de vereiste dekkingsgraad (ongeveer 126%). Uiteindelijk heeft dit geen effect gehad op de verhoging van de pensioenen in 2026.

Meer over deze onderwerpen staat in de [Verantwoording materiële onderwerpen](#).

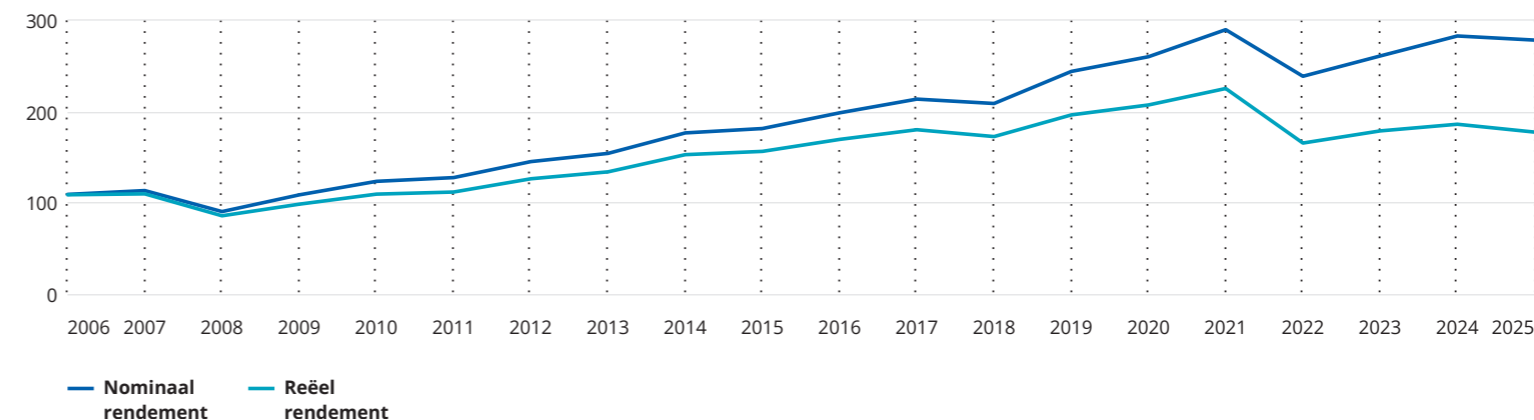
Rendement

ABP boekte over 2025 een rendement van -1,6% (€ -8,5 miljard). Dit negatieve rendement werd vooral veroorzaakt door de flinke stijging van de rente in 2025 en de verzwakking van de Amerikaanse dollar in de eerste helft van het jaar. In de [Verantwoording materiële onderwerpen](#) lichten we de gerealiseerde rendementen verder toe.

Omdat wij als pensioenfonds een langetermijnhorizon hebben, kijken we ook altijd naar het opgetelde meerjaarsrendement. De onderstaande grafiek geeft het cumulatieve rendement van de afgelopen jaren weer, zowel nominaal als reëel. Het reële rendement wordt bepaald door het nominale rendement te corrigeren voor de inflatie.

Cumulatief rendement

2005 = 100

Kosten

De uitvoeringskosten splitsen we op in kosten voor pensioenbeheer en kosten voor vermogensbeheer. Het bestuur houdt de kostenontwikkeling nauwlettend in de gaten.

Kosten pensioenbeheer

In 2025 kwamen de totale kosten van het pensioenbeheer uit op € 291 miljoen. Dit is iets lager dan 2024 (- € 1 miljoen). De totale kosten per deelnemer kwamen in 2025 uit op € 120, een daling van € 4 ten opzichte van het jaar ervoor.

De daling komt vooral doordat in 2025 de generieke kosten van APG die zijn gemaakt voor de overgang naar het vernieuwde pensioenstelsel niet zijn doorbelast aan de fondsen die APG bedient. De verwachting is dat de kosten van het pensioenbeheer in de toekomst gaan dalen door de minder complexe pensioenregeling en door de aangekondigde besparingen van APG in het kader van Strategie 2030, die ten goede komen aan de fondsen. Ook zullen de projectkosten wegvallen die worden gemaakt voor de overgang naar het vernieuwde pensioenstelsel.

ABP vindt het belangrijk om de pensioenuitvoeringskosten te vergelijken met die van andere pensioenfondsen; hiervoor maken we jaarlijks gebruik van het wereldwijde benchmarkvergelijkingsonderzoek van een gespecialiseerd bureau (CEM).

Zie ook de [Verantwoording materiële onderwerpen](#).

Kosten vermogensbeheer

De kosten voor vermogensbeheer, inclusief transactiekosten, kwamen in 2025 uit op ruim € 2,5 miljard (2024: € 2,8 miljard), wat overeenkomt met een daling van 6 basispunten. De daling van deze kosten is met name toe te schrijven aan lagere beleggings- en transactiekosten, terwijl het gemiddeld belegd vermogen met bijna € 15 miljard toenam. De beheervergoedingen namen af met € 38 miljoen, de prestatievergoedingen zijn gedaald met € 131 miljoen, en de transactiekosten kwamen € 111 miljoen lager uit. Het algemeen bestuur wijst erop dat de absolute bedragen van de vermogensbeheerkosten relatief hoog zijn, wat te verklaren is door de omvang en gekozen strategische invulling van de ABP-beleggingsportefeuille.

De kosten voor vermogensbeheer moeten daarnaast worden beoordeeld in samenhang met het beoogde en behaalde rendement, de risicospreiding en de behaalde performance. ABP vergelijkt daarom de vermogensbeheerkosten jaarlijks met die van andere pensioenfondsen, zowel nationaal als internationaal. Dit doen we aan de hand van de CEM-benchmark.

Zie ook de [Verantwoording materiële onderwerpen](#).

Beleggingen

De beleggingsovertuigingen van ABP

De beleggingsovertuigingen van ABP zijn richtinggevend voor hoe ABP het pensioengeld belegt. Ze helpen ons om consistente keuzes te maken en deze te verantwoorden aan onze stakeholders. De beleggingsovertuigingen zijn in 2025 niet gewijzigd. De tabel geeft een overzicht van de beleggingsovertuigingen, wat ze inhouden en waar aanvullende informatie te vinden is in dit verslag.

Beleggingsovertuigingen van ABP

Focus	Overtuiging	Aanvullende informatie
1. Risico, rendement, kosten en duurzaamheid	Onze deelnemers hebben baat bij een evenwichtige afweging bij het nemen van beleggingsbeslissingen. Dit doen wij door iedere belegging op vier criteria te beoordelen: risico, rendement, kosten en duurzaamheid.	Zie ook onze website .
2. Duurzaam en verantwoord beleggen	De beleggingen van ABP hebben invloed op de maatschappij, en de maatschappij heeft impact op de beleggingen van ABP. Verantwoord beleggen en het verduurzamen van de beleggingsportefeuille gaan niet ten koste van het rendement- <u>risicoprofiel</u> van de portefeuille.	Zie ook de Verantwoording materiële onderwerpen .
3. Langetermijnhorizon	Als pensioenfonds belegt ABP voor de lange termijn. Dit biedt beleggingsmogelijkheden die niet beschikbaar zijn voor beleggers die een kortere horizon hebben.	Zie ook de Verantwoording materiële onderwerpen .
4. Strategische assetallocatie	De beslissing in welke beleggingscategorieën te beleggen heeft meer impact op rendement dan beslissingen die gaan over de keuzes binnen een categorie.	Zie verderop in dit hoofdstuk .
5. Beleggingsrisico	We moeten risico nemen om rendement te behalen op de beleggingen. Een hoger verwacht rendement gaat in de regel samen met een hoger verwacht risico. Waar we geen rendement verwachten vermijden we risico's zoveel als mogelijk.	Zie ook het hoofdstuk Risicomanagement en de Verantwoording materiële onderwerpen .
6. Diversificatie	De spreiding van beleggingen over verschillende beleggingscategorieën resulteert in een naar verwachting betere verhouding tussen rendement en risico voor de beleggingsportefeuille. Spreiding binnen beleggingscategorieën kan dit effect verder versterken. De toegevoegde waarde van diversificatie is niet eindeloos.	Zie ook de Verantwoording materiële onderwerpen voor de spreiding in 2024.
7. Kostenbewust	ABP is kostenbewust. Beleggingen moeten toegevoegde waarde hebben zodra we kosten maken.	Zie ook de Verantwoording materiële onderwerpen .
8. Beleggen in Nederland	ABP kan met haar beleggingen in Nederland direct impact hebben op het leven van haar deelnemers.	Zie ook de voorbeeld en in dit jaarverslag.

De strategische assetallocatie

In het streven naar de balans tussen een koopkrachtig en stabiel pensioen, verdeelt ABP het belegde vermogen over een combinatie van vastrentende waarden, aandelen en alternatieve beleggingen. Dit noemen we de strategische asset-allocatie. Elke beleggingscategorie draagt door haar specifieke kenmerken bij aan de beleggingsresultaten en daarmee aan het behalen van de ambitie van ABP. Het uitvoerend bestuur monitort de uitvoering van het strategische beleggingsbeleid en stuurt waar nodig bij.

Strategische gewichten (o.b.v. Strategisch Investment Plan)

	2024-2026
Aandelen ontwikkelde landen	28,0%
Aandelen opkomende landen	4,0%
Aandelen	32,0%
Vastgoed	10,0%
Infrastructuur	7,0%
Private Equity	6,0%
Grondstoffen	4,0%
Alternatieve beleggingen	27,0%
Zakelijke waarden	59,0%
Staatsobligaties	10,0%
Langlopende staatsobligaties	13,0%
Bedrijfsobligaties	11,0%
Obligaties opkomende landen	4,0%
Hypotheken	2,0%
Vastrentende waarden	40,0%
Overlay/Cash	1,0%
Totaal belegd vermogen	100,0%

ABP sorteert geleidelijk voor op de strategische asset-allocatie van de vernieuwde pensioenregeling. Deze is in 2024 vastgesteld, op basis van de risicohouding van deelnemers. Onder de vernieuwde regeling zal een verschuiving plaatsvinden in de verhouding tussen liquide en illiquide beleggingen, ten gunste van illiquide beleggingen. ABP zal onder andere meer in Nederlandse woningen gaan beleggen.

ABP Universum

In lijn met de beleggingsovertuigingen heeft ABP een eigen aandelenuniversum gecreëerd: op basis van eigen criteria hebben we 'belegbare' bedrijven geselecteerd. Het ABP Universum zorgt voor een gerichte én gespreide portefeuille met bedrijven die voldoen aan de insluitingscriteria van ABP. De portefeuille wordt twee keer per jaar volgens een revisieproces aangepast. Verder wordt de integrale strategie van de portefeuille eens in de twee tot drie jaar volledig geëvalueerd om te beoordelen hoe deze heeft gepresteerd.

Het ABP Universum was eind 2025 een jaar lang toegepast in de portefeuilles van aandelen ontwikkelde landen. We hebben ervaring opgedaan met het periodieke revisieproces en de werking van onze criteria in de portefeuille. In 2025 zijn de criteria ontwikkeld voor een deel van de obligatieportefeuille en voor aandelen opkomende landen; deze categorieën vallen inmiddels ook onder het ABP Universum.

Duurzaam en verantwoord beleggen

ABP wil risico's van veranderingen in de wereld beheersen en goede beleggingsrendementen voor deelnemers behalen. Ook willen we negatieve effecten van onze beleggingen voorkomen en waar dat kan financieel rendement combineren met maatschappelijk rendement. Ons beleggingsbeleid is erop gericht om deze langetermijndoelen te realiseren.

ABP beoordeelt de kansen en risico's van de twee grote, actuele transitie klimaat en biodiversiteit. Daarnaast vinden we het belangrijk dat bedrijven rekening houden met mensenrechten en dat ze een goed ondernemingsbestuur voeren. Voor elk van deze

Indexbeleggen ontwikkelde landen

De aandelenportefeuille ontwikkelde landen wordt sinds 2024 volgens een voor ABP op maat gemaakte index belegd. Deze index wordt samengesteld op basis van het ABP aandelenuniversum. Het grootste deel van de portefeuille wordt vrijwel exact volgens deze index belegd. Deze vorm van indexbeleggen is een directe vertaling van onze beleggingsovertuiging.

thema's hebben we in ons beleid concrete doelen gesteld. Zo streven we onder andere naar een verlaging van 50% van de CO₂-uitstoot van onze beleggingen in 2030 (ten opzichte van 2019), om in 2050 een klimaatneutrale portefeuille te bereiken (met netto nul uitstoot van broeikasgassen). Ook willen we in 2030 minimaal € 30 miljard hebben geïnvesteerd in impactbeleggingen, waarvan € 10 miljard in klimaat en € 1 miljard in biodiversiteit. In 2025 hebben we op verschillende doelen vooruitgang geboekt.

Inspelen op geopolitieke ontwikkelingen

Defensie, cyberveiligheid en weerbaarheid zijn al geruime tijd relevante thema's. Dit is in 2025 nog duidelijker merkbaar geworden door de geopolitieke ontwikkelingen (zie ook het hoofdstuk Onze omgeving in 2025). In ons beleggingsbeleid richten we ons daarom nog nadrukkelijker op het weerbaar maken van onze portefeuille tegen deze invloeden. Voor ABP is het belangrijk dat de investeringen bijdragen aan een goed pensioen voor al onze deelnemers en dat ze niet strijdig zijn met ons beleid: bij elke belegging kijken we naar rendement, risico, kosten en duurzaamheid. Ook moeten beleggingen voldoen aan onze minimumcriteria en in lijn zijn met ons uitsluitingsbeleid.

Omdat ABP wereldwijd belegt, kan een verschuivende geopolitieke orde invloed hebben op onze portefeuille. We kunnen niet voorspellen hoe de wereld er bijvoorbeeld over

een jaar uitziet, maar we kunnen ons wel voorbereiden op veranderingen. Dat doen we door de portefeuille breed te spreiden over landen en regio's, en door met regelmaat de spreiding, de risico's van de gebieden en andere relevante zaken te analyseren om te kijken of we hierin moeten bijsturen. Een veranderende geopolitiek biedt ook beleggingskansen, zie de kadertekst. De beleggingskeuzes die we maken, zullen altijd aansluiten bij ons beleid. Zo zullen we bijvoorbeeld niet beleggen in bedrijven en activiteiten die we uitsluiten, zoals controversiële wapens. Als grote belegger krijgt ABP regelmatig vragen van verschillende belanghebbenden, waarbij deze thema's steeds belangrijker worden.

Voortgang thema's en instrumenten

In 2025 kwam de CO₂-uitstoot van de portefeuille 45% (scope 1, 2 en 3) lager uit dan in het basisjaar 2019. In 2024 was de CO₂-voetafdruk 42% lager ten opzichte van het basisjaar. Dit betekent dat er minder CO₂-emissies toe te rekenen zijn aan ABP's portefeuille. Verder had ABP eind 2025 € 30,8 miljard belegd in producten, bedrijven en projecten die bijdragen aan oplossingen voor de klimaattransitie. Daarvan was € 2,7 miljard belegd in impactbeleggingen voor klimaat. Eind 2025 had ABP € 8,7 miljard gealloceerd naar impactbeleggingen. Meer informatie over de voortgang op de thema's en instrumenten staat in de [Verantwoording materiële onderwerpen](#).

Beleggen in defensie: kansen, dilemma's en afhankelijkheden

ABP ziet het als noodzaak om te investeren in onze gezamenlijke veiligheid, in het belang van het pensioen van onze deelnemers, en is bereid meer te beleggen in defensie. Als de belegging voldoet aan onze voorwaarden en criteria, kan ABP in deze bedrijven beleggen. Dit biedt kansen: waar het past binnen ons beleid en leidt tot een goed rendement, investeren we hierin. Maar er is ook sprake van afhankelijkheden en dilemma's. Zo is ABP afhankelijk van het investeringsbeleid van de overheid: om bij te dragen aan een sterkere defensie-industrie, moet de overheid orders plaatsen. Als de overheden geld nodig hebben om bijvoorbeeld wapens te financieren, dan kunnen zij een staatsobligatie uitgeven waar pensioenfondsen en andere beleggers in kunnen beleggen. Daarnaast zijn er dilemma's vanuit ons eigen beleid. ABP wil in de eerste plaats een goed rendement behalen. Tegelijkertijd willen we dat onze investeringen in lijn zijn met mensenrechten. Maar als er onvoldoende veiligheid is, dan bestaat ook het risico dat onze beleggingen onder druk komen te staan. Meer hierover staat in het hoofdstuk [Zichtbaar bijdragen aan een leefbare wereld](#).

Meerwaarde bieden voor deelnemers en werkgevers

Met communicatie op verschillende momenten en manieren geeft ABP deelnemers en werkgevers inzicht en overzicht in pensioen. In het verslagjaar ging die communicatie steeds vaker over de voorgenomen overgang naar de vernieuwde pensioenregeling, en de status daarvan. In dit hoofdstuk lichten we de belangrijkste resultaten toe.

Strategische context

Definitie strategische pijler

Door inzicht, overzicht en handelingsperspectief in de financiële situatie bieden we meerwaarde voor deelnemers en werkgevers. Na de overgang naar de vernieuwde pensioenregeling willen we meerwaarde bieden voor deelnemers door producten, diensten en keuzebegeleiding aan te bieden passend bij de vernieuwde pensioenregeling, waarbij onze collectiviteit slim wordt benut. Daarbij kijken wij ook hoe wij de synergie tussen ABP, deelnemers en werkgevers (ook onderling) kunnen faciliteren.

Bijbehorende materiële onderwerpen

- Inzichtelijk pensioen voor deelnemer en werkgever.
- Toekomstbestendigheid van het pensioenstelsel.

Customer Advocacy Score (CAS)

Deelnemers Werkgevers

43%

Doel: 35%-45%
2024: 46%

68%

Doel: 45%-55%
2024: 59%

Customer Effort Score (CES)

Deelnemers Werkgevers

73%

Doel: 73%
2024: 75%

96%

Doel: 92%
2024: 97%

Handelingsperspectief voor deelnemers

ABP wil deelnemers zoveel mogelijk aanvullende informatie geven over hun pensioen, zodat zij een beter financieel plaatje krijgen voor hun (toekomst)plannen en wensen. In 2025 heeft ABP de campagne 'Wat je nu laat, merk je later' voortgezet. Deze campagne is erop gericht om deelnemers te activeren om via MijnABP te kijken naar hun pensioensituatie.

Zoveel mogelijk deelnemers bereiken

De campagne van de Realitycheck is ook in 2025 gecontinueerd. Met deze campagne richten we ons op deelnemers die financieel kwetsbaar zijn, onder andere met een e-learning.

Verder hebben we er in 2025 opnieuw voor gezorgd dat onze basisdienstverlening ook zo goed mogelijk toegankelijk is voor deelnemers die minder geletterd zijn, minder financieel onderlegd en/of minder digitaal vaardig. Deelnemers kunnen informatie per post krijgen als dat hun voorkeur heeft. We schrijven teksten zoveel mogelijk volgens begrijpelijke taalrichtlijnen en vermijden vakjargon. Informatie bieden we aan in kleine stukjes, zoveel mogelijk met beeld en voorzien van herkenbare voorbeelden uit het dagelijkse leven.

Het is voor ons belangrijk dat iedereen onze website makkelijk kan gebruiken, ook mensen met een visuele, auditieve, motorische of cognitieve beperking. We volgen daarom voor abp.nl de WCAG 2.1-richtlijnen, op het niveau AA. Hiermee vergroten we de digitale toegankelijkheid van onze website, bijvoorbeeld door rekening te houden met kleurcontrasten, ondertiteling in onze video's en we passen technieken toe waarmee de website ook te gebruiken is met schermlezers die content voorleest of omzet in braille. In november 2025 heeft het bureau Cardan op basis van een steekproef onze website onderzocht: op alle succescriteria voldoet de website van ABP aan de WCAG-richtlijnen.

In 2025 is de Pensioenchecker-app (een gezamenlijk initiatief van de Pensioenfederatie en Nederlandse pensioenfondsen) ruim 74.000 keer gedownload door ABP-deelnemers. Een artikel in de nieuwsbrief van ABP in september over deze handige app heeft in één keer gezorgd voor 12.000 downloads. Daarmee is het aantal downloads met bijna 50% gestegen ten opzichte 2024.

Ook persoonlijk contact is altijd mogelijk. Deelnemers kunnen bellen met het Klant Contact Centrum als zij vragen hebben. Pensioenvoorlichters ondersteunen als een deelnemer meer uitleg wil dan de KCC-medewerker kan bieden. Deelnemers kunnen hun vragen ook op het werk stellen aan 330 pensioenambassadeurs. In 2026 organiseert ABP interactieve webinars en fysieke bijeenkomsten over de overgang naar de vernieuwde pensioenregeling, waarin deelnemers mondelinge uitleg krijgen en vragen kunnen stellen.

Handelingsperspectief voor werkgevers

In het verslagjaar heeft ABP diverse kanalen en middelen ingezet om werkgevers te informeren over pensioen, om hen in staat te stellen de arbeidsvoorwaarde pensioen voor hun medewerkers zo goed mogelijk te kunnen invullen. In het verslagjaar ging deze communicatie in toenemende mate over de vernieuwde pensioenregeling en de voorgenomen overgang. Op verschillende niveaus - bestuurders, HR-adviseurs en HR-uitvoerders - hebben wij gecommuniceerd over wat de overgang inhoudt, waar we staan en wat de tijdslijnen zijn. Wij hebben gemerkt dat werkgevers hun medewerkers graag meer in detail willen gaan informeren over wat de vernieuwde pensioenregeling voor hen gaat betekenen. In 2025 was dat helaas nog niet mogelijk, maar daarin komt verandering naarmate de overgangdatum dichterbij komt. ABP neemt hen stap voor stap mee in dit proces.

Het aantal pensioenambassadeurs is in het verslagjaar verder toegenomen. Eind 2025 telden wij 330 pensioenambassadeurs bij 171 werkgevers. Ook de pensioenambassadeurs worden steeds meer in detail meegenomen in de veranderingen rondom het ABP-pensioen. Dat doen we digitaal, onder meer via een speciale LinkedIn-pagina en nieuwsbrieven, en via bijeenkomsten. Het bestuur is daar bij toerbeurt bij aanwezig. Lees ook het interview met Caroline Freser, pensioenambassadeur bij de politie, en Stephan Vollenbroek, senior communicatieadviseur werkgevers bij ABP.

Wet Bedrag ineens

Het wetsvoorstel Bedrag ineens is in oktober 2024 aangenomen door de Tweede Kamer. Deze wet maakt het mogelijk voor deelnemers die met pensioen gaan om een deel van hun opgebouwde pensioen (tot maximaal 10%) in één keer op te nemen. Het nieuwe kabinet moet beslissen over een nieuwe invoeringsdatum, pas daarna zal de Eerste Kamer in debat gaan over het voorstel.

De Werkgeversspiegel, waarin ABP de voor werkgevers relevante data bundelt en beschikbaar stelt, is in 2025 verder ontwikkeld op basis van de feedback van de gebruikers. In 2025 is ook de sectorspiegel in gebruik genomen. Dit online instrument, dat wordt gebruikt door relatie- en sectormanagers, is vergelijkbaar met de Werkgeversspiegel, maar geeft inzicht in data op sectorniveau. Deze feitelijke onderbouwingen kunnen werkgevers- en werknemersorganisaties gebruiken voor bijvoorbeeld CAO-onderhandelingen, strategische personeelsplanning en afspraken over duurzame inzetbaarheid.

Focus voorlopig op zorgplicht

In 2023 is met het ingaan van de Wtp een nieuwe vorm van zorgplicht van pensioenfondsen van kracht geworden: pensioenfondsen moeten deelnemers keuzebegeleiding bieden. ABP heeft in 2022 en 2023 samen met APG een aanpak vastgesteld, die is geïmplementeerd in de pensioenprocessen. In 2024 en 2025 is deze aanpak getoetst en verder (door)ontwikkeld. Zo is de verwerking van feedback en de vastlegging van keuzebegeleiding verbeterd. Daarbij kijken we ook al vooruit, zodat ABP tijdens en na de overgang naar de vernieuwde pensioenregeling ook blijft voldoen aan de (minimale) wettelijke eisen.

ABP heeft ook een zorgambitie: vanuit onze rol als pensioenfonds, met onze specifieke expertise en mogelijkheden, willen wij onze deelnemers meer aanbieden op het gebied van keuzebegeleiding dan wat wettelijk minimaal verplicht is. In 2024 zijn we gestart met een project om te onderzoeken hoe we invulling kunnen geven aan onze zorgambitie. Daartoe hebben we een aantal principes bepaald. Zo letten we onder meer op een evenwichtige invulling en uitvoering met tijdige en proactieve informatie, waarbij we rekening houden met de verschillende deelnemersgroepen; bijvoorbeeld van 'kwetsbaar' tot financieel onafhankelijk en van jong tot oud. Op basis van deze uitgangspunten is beleid geformuleerd. Onze prioriteit ligt in 2026, net als in 2025, nog op goede zorgplicht en op de overgang

naar de vernieuwde pensioenregeling. Daarna zullen we verder invulling gaan geven aan onze zorgambitie. Daarbij kijken we niet alleen naar onze deelnemers, maar ook naar onze werkgevers. Zij kunnen immers een belangrijke rol vervullen in de keuzebegeleiding van onze deelnemers.

Meer informatie staat in de [Verantwoording materiële onderwerpen](#).

‘Het vertrouwen is er meteen’

Sinds 2017 zetten pensioenambassadeurs binnen de politie zich in om elk jaar duizenden collega's verder te helpen met pensioen. Inmiddels zijn het er 77, en dat aantal groeit nog steeds. Caroline Fresen en Stephan Vollenbroek duiken samen in het succes van deze aanpak.

Caroline Fresen

is coördinator van het pensioenloket en de circa 80 pensioenambassadeurs die actief zijn binnen de Politie; een pensioenambassadeur is een werknemer van een bij ABP aangesloten werkgever die is getraind en opgeleid om collega's te informeren over het pensioen bij ABP.

Caroline werkt sinds 2015 bij de politie, in uiteenlopende functies. 'Ik zat in een ondersteunende rol en miste het contact met medewerkers. Toen ik de oproep voor pensioenambassadeurs in 2017 zag, dacht ik: dát is het. Pensioen was ook voor mij ver van mijn bed, maar het idee dat je collega's echt kunt helpen met iets belangrijks sprak me enorm aan.'

Inmiddels is zij samen met een collega fulltime coördinator van het pensioenloket binnen de politie. 'Elke eenheid heeft meerdere ambassadeurs. Wij verzorgen de opleidingen en geven vier keer per jaar kennisupdates. Dat doen we bewust samen met ABP, zodat iedereen helemaal bij blijft.'

Deze aanpak is heel succesvol. Caroline: 'Sinds 2017 zijn er meer dan 25.000 gesprekken gevoerd. En alleen al in de eerste twee maanden van 2026 waren dat er 890. Veel collega's, die

lang niet altijd digitaal vaardig zijn, ervaren het als een verademing dat er iemand is die gewoon naast hen gaat zitten. Ze willen iemand die meedenkt, pensioen uitlegt, vragen beantwoordt en hen geruststelt.'

Stephan, van wie een goede vriendin ook bij de politie werkt, herkent dit. 'Agenten vertrouwen vooral de collega's die naast hen in de auto zitten, met wie ze samen "het strijdtoneel betreden". Als zo iemand als pensioenambassadeur is opgeleid, dan is dat vertrouwen er meteen.'

Meer perspectief

Caroline ziet de waarde van de ambassadeurs in de praktijk. 'Het mooiste aan deze rol is dat collega's vaak zichtbaar opgelucht vertrekken. Ze komen vaak binnen met zorgen: "Moet ik tot mijn AOW-leeftijd door? Kan ik misschien eerder afbouwen?" Sommigen willen wel eerder stoppen,

maar schrikken van het inkomensverlies. Wij kunnen dan laten zien dat je dat deels met deeltijdpensioen kunt opvangen. Dat geeft dan zoveel rust. Ze zien ineens perspectief, meer dan ze zelf hadden verwacht. Jongeren melden zich nog minder vaak, maar bij zij-instromers en zestigplussers is de behoefte groot. Thema's als compensatie bij de overgang naar de vernieuwde pensioenregeling en waardeoverdracht zorgen momenteel voor de meeste vragen.'

De ambassadeurs maken het verschil op belangrijke momenten. Niet alleen rondom pensionering. De politie heeft een aparte 'ambassadeurs plus'-groep, die collega's begeleidt die ernstig ziek zijn of langdurig thuis zitten. 'Zij zitten soms letterlijk aan het ziekenhuisbed om iemand te helpen de juiste stappen te zetten,' vertelt Caroline. 'Dat zijn gesprekken die je nooit meer vergeet.'

Stephan Vollenbroek

is senior communicatieadviseur werkgevers bij ABP.

Interview

‘Sinds 2017 zijn er meer dan 25.000 gesprekken gevoerd’

En ABP denkt dan echt mee en toont coulance.’

Stephan vult aan: ‘Deze ambassadeurs maken voor een ABP-deelnemer op de meest kwetsbare momenten het verschil. Je bent er voor iemand, je schetst scenario’s binnen de regeling. Dat is maatwerk, en ongelooflijk waardevol.’

De samenwerking tussen de politie en ABP loopt goed. Stephan: ‘De lijntjes zijn kort. Caroline en haar collega’s zijn vaak als eersten op de hoogte van nieuwe informatie. Wij ondersteunen onder andere met presentatie-materiaal voor de trainingen en werken aan de steeds uitgebreidere online pensioenacademie.’

Ogen en oren in het veld

ABP gebruikt de input van ambassadeurs bovendien actief om het eigen aanbod te verbeteren. ‘Zij zijn onze ogen en oren in het veld. Bijvoorbeeld bij vragen over compensatie: doordat we via de ambassadeurs zagen welke vragen leefden, konden we onze online kennisbank verbeteren en voorbeelden toevoegen. Maar het allerbelangrijkst: het bereik dat pensioenambassadeurs met hun één-op-één-gesprekken hebben,

kunnen wij als ABP simpelweg niet evenaren.’

‘De politie laat zien dat het werkt, hopelijk volgen meer werkgevers’

Ook voor de politie als werkgever levert deze aanpak winst op: meer tevredenheid en rust onder medewerkers en daardoor minder risico op uitval. Caroline: ‘We weten dat het ziekteverzuim onder 62-plussers in het begin bijna halveerde. Dat komt doordat collega’s weer grip kregen. Ze hoefden niet “tot het gaatje”, ze hebben ruimte om te kiezen.’ Stephan vult aan: ‘En er is ook echt een business case: elke collega die dankzij de juiste pensioen kennis niet langdurig uitvalt, bespaart een werkgever zeker zestig- tot zeventigduizend euro per jaar.’

Focus op vernieuwde regeling

Met de overgang naar de vernieuwde pensioenregeling gaat er het nodige

veranderen op pensioengebied. Caroline zit in een projectgroep die de communicatie hierover binnen de politie stroomlijnt. ‘We willen dat medewerkers én leidinggevenden precies weten wat er verandert, en waar ze met vragen terecht kunnen. Samen met ABP ontwikkelen we hiervoor nu presentaties en trainingsmateriaal.’

Stephan ziet dat het enthousiasme bij de politie navolging heeft gekregen bij andere sectoren als provincies, gemeenten en mbo-scholen. ‘De politie laat zien dat dit werkt. We hopen dat nog meer werkgevers volgen. Het is een nuttige investering in goed werkgeverschap, en de baten zijn enorm.’

Caroline: ‘Het werkt twee kanten op. Wij geven collega’s rust en overzicht. Maar de energie die je ervoor terugkrijgt, is minstens zo groot. Die collegialiteit is precies wat deze rol zo bijzonder maakt.’

Collectief vertrouwen

In alles wat wij doen richten wij ons primair op onze deelnemers en werkgevers. Tegelijkertijd heeft ABP ook een verantwoordelijkheid om bij te dragen aan vertrouwen in pensioen in het algemeen. Met de overgang naar het vernieuwde pensioenstelsel is aandacht voor vertrouwen nog belangrijker geworden. In dit hoofdstuk lichten we toe welke stappen er in 2025 zijn gezet.

Strategische context

Definitie strategische pijler

Samen met sociale partners bouwen we verder aan een goed pensioenstelsel, waarin solidariteit en verplichtstelling blijvend de kern vormen, en wij deelnemers en werkgevers centraal stellen. Wij willen het vertrouwen waarmaken door als groot pensioenfonds een actieve, centrale rol te spelen in de toekomstige ontwikkeling van de pensioensector en de samenleving. Daarbij kijken we naar verbreding van onze doelgroepen, passend bij maatschappelijke ontwikkelingen en verantwoordelijkheid.

Bijbehorende materiële onderwerpen

- Toekomstbestendigheid van het pensioenstelsel.

Reputatie bij belanghebbenden

SRI-score (1x per 2 jaar)

6,8

2024: 7,4

Schaal van 0 tot 10

Vertrouwen in vernieuwde pensioenstelsel bij ABP deelnemers

Pensioenbarometer

9,0

2024: 4,3

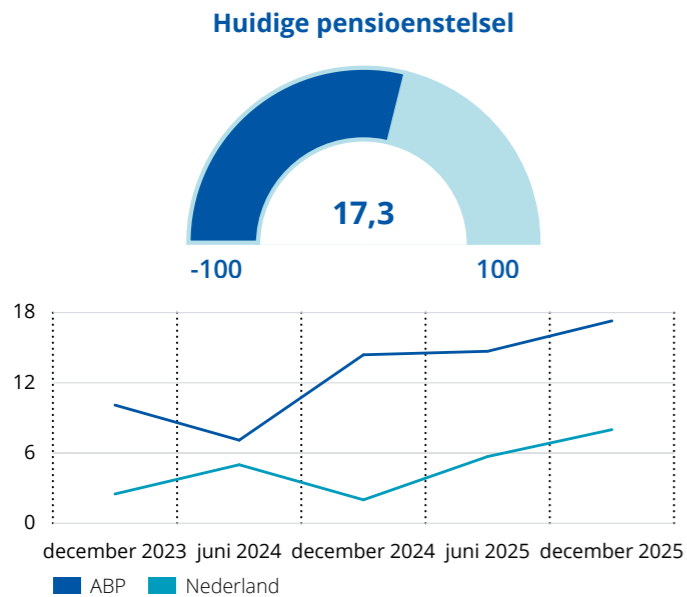
Schaal van -100 tot 100
Het vertrouwen bij de gemiddelde Nederlander ligt lager (1,2).

Vertrouwen deelnemers in pensioenstelsel blijft stabiel

In onze contacten met belanghebbenden en in de communicatie van ABP is het vergroten van het vertrouwen in pensioen en in ABP altijd een doelstelling. Jaarlijks meet ABP het vertrouwen van deelnemers in het huidige en het vernieuwde pensioenstelsel. Het vertrouwen in beide stelsels is in 2025 stabiel gebleven ten opzichte van 2024. Nog altijd geldt dat het vertrouwen in het huidige stelsel groter is dan in het vernieuwde stelsel. Voor zowel het huidige als het vernieuwde stelsel ligt het vertrouwen

bij ABP-deelnemers hoger dan het gemiddelde in Nederland. Meer deelnemers hebben over het vernieuwde stelsel gehoord of gelezen. Daarvan is ABP vaker de nieuwsbron geweest, vooral voor actieven en gewezen deelnemers. Ook de sentimenten over de noodzaak van het vernieuwde stelsel veranderden nauwelijks: het aandeel deelnemers dat de komst van het vernieuwde stelsel respectievelijk wel en niet noodzakelijk vindt, bleef stabiel.

Vertrouwensindexen* van het huidige en vernieuwde pensioenstelsel, onder deelnemers van ABP

* De vertrouwensindex wordt berekend aan de hand van een zevental stellingen over het huidige pensioenstelsel en een zevental stellingen over het vernieuwde pensioenstelsel. Daarbij wordt het percentage negatieve antwoorden afgetrokken van het percentage positieve antwoorden. De stellingen over het eigen pensioen en de stellingen over het pensioenstelsel in het algemeen krijgen een gelijk gewicht in de berekening. Dit resulteert in een vertrouwensindexcijfer tussen de -100 en 100.

Belangrijke mijlpalen in overgang naar vernieuwde regeling

Als bestuur doen wij er alles aan om de overgang naar de vernieuwde pensioenregeling zorgvuldig en transparant uit te voeren, om draagvlak te creëren en het vertrouwen te vergroten. Dit doen we onder andere door inzicht te geven in hoe dit complexe proces verloopt. In het verslagjaar is een aantal belangrijke mijlpalen gerealiseerd, waarmee de seinen op groen staan om onze deelnemers en werkgevers steeds concretere informatie kunnen geven over wat de overgang voor hen gaat betekenen.

Positief advies verantwoordingsorgaan over invaarbepsluit

Het verantwoordingsorgaan van ABP heeft in oktober 2025 met grote meerderheid een positief advies gegeven over het voorgenomen invaarbepsluit. Dit is het besluit van het bestuur om over te gaan naar het vernieuwde pensioenstelsel. Het positieve advies van het verantwoordingsorgaan was een belangrijke stap om op 1 januari 2027 over te kunnen gaan. Lees ook het [interview met Gery Gorter en Hans Hoeijmakers](#), beiden lid van het verantwoordingsorgaan.

Bestuur aanvaardt opdracht uitvoering vernieuwde regeling

Mede op basis van het positieve advies van het verantwoordingsorgaan heeft het bestuur van ABP op 5 november 2025 de opdracht aangenomen van de sociale partners om de vernieuwde pensioenregeling te gaan uitvoeren. Het invaardossier is vervolgens ingediend bij DNB. Dit dossier omvat veel documenten, waaronder het inmiddels gepubliceerde implementatieplan. In de aanloop hiernaartoe zijn partiële beoordelingen over de risicohouding en het contract uitgevoerd door DNB en zijn de conclusies per brief met ABP gedeeld; de partiële beoordeling over datakwaliteit was aan het einde van het eerste kwartaal van 2026 nog niet afgerond. Het door het bestuur vastgestelde wettelijk communicatieplan is gepubliceerd en gedeeld met de AFM.

Uiteindelijk betekenen al deze stappen dat straks de pensioenen van 3,2 miljoen mensen worden overgezet naar de vernieuwde pensioenregeling. We behouden de goede punten uit de huidige pensioenregeling en streven ook met onze vernieuwde pensioenregeling naar de balans tussen een koopkrachtig en stabiel pensioen voor alle deelnemers. In de vernieuwde pensioenregeling kunnen we ervoor zorgen dat gerealiseerde rendementen sneller terecht komen bij onze deelnemers. Het pensioen kan ook omlaag gaan in tegenvallende jaren; hiervoor houden we buffers aan.

Eind 2026 vindt het definitieve go/no go-besluit plaats om daadwerkelijk over te gaan per 1 januari 2027, op voorwaarde van groen licht van DNB. In 2027 ontvangen deelnemers het definitieve transitieoverzicht. In diezelfde periode zal het bestuur formeel verantwoording afleggen over de overgang.

Informeren van deelnemers en werkgevers

De opdracht aanvaarding was ook belangrijk omdat ABP vanaf dit moment deelnemers en werkgevers steeds concreter kan informeren over wat de overgang voor hen betekent en hoe de nieuwe situatie eruit komt te zien. Eind 2025 is het kennisdossier op de website uitgebreid met actuele relevante informatie voor deelnemers. Begin 2026 is de eerste Pensioengids verstuurd naar alle 3,2 miljoen deelnemers: een krant waarin informatie staat over onder andere wat hetzelfde blijft en wat er verandert, hoe ABP streeft naar de balans tussen een koopkrachtig en stabiel pensioen, hoe deelnemers worden gecompenseerd en hoe ABP gaat beleggen onder de vernieuwde regels voor pensioen. De Pensioengids is digitaal en fysiek verstuurd, op basis van de door de deelnemer aangegeven voorkeur. Deelnemers en werkgevers kunnen ook webinars volgen of een van de bijeenkomsten in het land bezoeken.

In het voorjaar van 2026 wordt het besluit genomen voor het versturen van het voorlopige transitieoverzicht. Daarmee krijgen deelnemers op individueel niveau te zien hoe hun pensioen er onder de vernieuwde regeling ongeveer gaat uitzien.

De verwachting is dat deze overzichten zullen worden gaan verstuurd vanaf juni tot en met november 2026. Alle communicatie wordt van tevoren zorgvuldig afgestemd met klankbordgroepen van deelnemers en werkgevers, en met de communicatiecommissie van het verantwoordingsorgaan.

Overeenkomst overgang pensioenregeling militairen

In 2025 is een overeenkomst bereikt met het ministerie van Defensie voor het financieren van de begrotingsgefinancierde aanspraken van militairen van vóór 1 juni 2001. Met de toezegging van circa € 8 miljard kan ABP ook de pensioenregeling voor militairen op 1 januari 2027 over laten gaan naar de vernieuwde pensioenregeling. Daarmee worden de militairen opgenomen in de regeling. Dit is ook onderdeel van het transitieplan.

Maart

Voorgenomen invaarbesluit, concept implementatieplan & voorlopig wettelijk communicatieplan

Eind maart

Adviesaanvraag VO

Oktober

Advies van VO

November

Definitief invaarbesluit door bestuur, inwaarmelding bij DNB met volledig invaardossier, opdrachtbevestiging naar Sociale Partners

November – Maart/April

DNB beoordeling

1 Januari

Invaren

2025

2026

2e kwartaal

Vorbereiden transitie-communicatie (onder voorbehoud van positieve DNB beoordeling)

Juni – November

Verzending Voorlopig Transitie Overzicht naar 3,2 miljoen deelnemers

Eind 2026

Definitief GO-bestuur en groen licht DNB

2027

Constructieve samenwerking

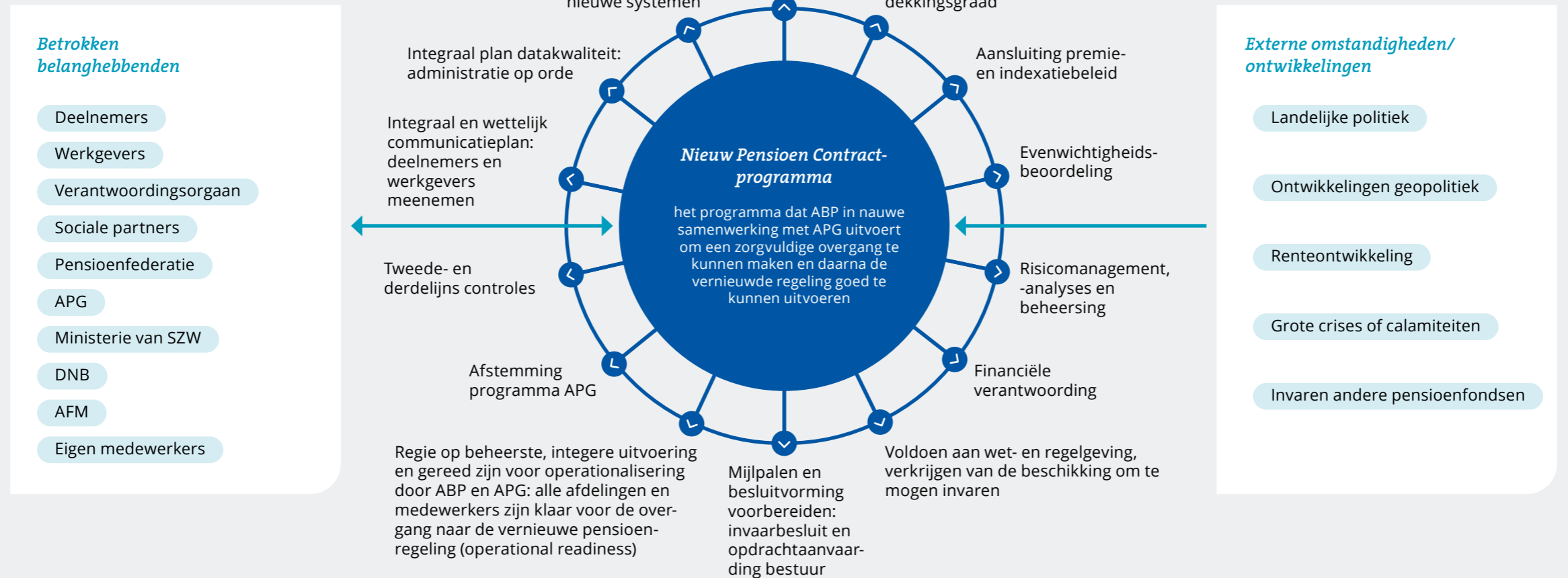
Samenwerking is niet alleen cruciaal voor een zorgvuldige overgang naar de vernieuwde pensioenregeling, maar ook voor het vergroten van vertrouwen in pensioen in het algemeen. De intensieve samenwerking met APG loopt goed. De programma's van ABP en APG voor de overgang naar de vernieuwde pensioenregeling zijn op elkaar afgestemd en er is intensief overleg op alle niveaus binnen beide organisaties. In het verslagjaar heeft ABP van APG de verklaring ontvangen dat APG de vernieuwde pensioenregeling kan gaan uitvoeren (zie ook het hoofdstuk [Solide fundament](#)).

Ook de samenwerking met het verantwoordingsorgaan was constructief. Het verantwoordingsorgaan heeft goede inhoudelijke vragen gesteld om te kunnen komen tot een advies over het invaarbeveluit. Het bestuur heeft die vragen beantwoord en er zijn extra informatiesessies georganiseerd. Op verzoek van het verantwoordingsorgaan is een aantal aanpassingen doorgevoerd.

Er is daarnaast veelvuldig contact geweest met sociale partners. Rondom de mijlpalen, waaronder de opdrachtaanvaarding van het ABP-bestuur, waren de lijnen kort: in de onderlinge communicatie wisten we elkaar snel te vinden en af en toe een extra overleg te plannen. Een van de aandachtspunten was het delen van communicatie over de nieuwe regeling. Sociale partners hadden daar al in een vroeg stadium behoefte aan, terwijl dat op dat moment vanuit ABP nog niet mogelijk was. Naarmate het besluitvormingsproces vorderde kwam er ook meer ruimte om communicatiemiddelen/plannen te delen.

Overgang naar vernieuwde pensioenregeling: een complex proces

In het verslagjaar heeft ABP de overgang naar de vernieuwde pensioenregeling verder voorbereid. Om te laten zien hoe complex dit proces is, hebben we een schematische weergave gemaakt. De opsomming van de betrokken belanghebbenden, belangrijke aspecten en externe omstandigheden/ontwikkelingen is niet limitatief.

‘Steeds weer samen terug naar het grote plaatje’

De overgang naar de vernieuwde pensioenregeling moet zorgvuldig gebeuren, met een evenwichtige afweging van de belangen van onze deelnemers. Het verantwoordingsorgaan, bestaande uit vertegenwoordigers van werknemers, pensioengerechtigden en werkgevers, speelt een belangrijke rol in dit proces. De leden Gery Gorter en Hans Hoeijmakers geven een kijkje achter de schermen.

Hans Hoeijmakers

kwam in 2022 in de fractie LVOP. Hij is concern controller bij Waterschap Limburg. Hans is binnen het verantwoordingsorgaan voorzitter van de commissie Financiën en zat in de NPC-werkgroep van het verantwoordingsorgaan.

Het zijn drukke tijden voor het verantwoordingsorgaan. Gery en Hans hebben er een volle dag vergaderen op zitten als ze samen aan tafel gaan om te praten over een van de belangrijke momenten van 2025: het positieve advies van het verantwoordingsorgaan over het voorgenomen invaarbesluit van het bestuur van ABP. Hiermee is een belangrijke stap gezet om op 1 januari 2027 over te kunnen gaan naar het vernieuwde pensioenstelsel.

NPC-werkgroep

‘Het verantwoordingsorgaan had een aparte werkgroep NPC, die de adviesaanvragen rondom NPC heeft voorbereid,’ vertelt Gery; drie van haar fractiegenoten zaten in die werkgroep, zichzelf niet. ‘De NPC-werkgroep heeft de afgelopen 2,5 jaar – ik heb het nog even nageteld – tachtig keer vergaderd. Dankzij hun degelijke voorbereidingen hebben wij als verantwoordingsorgaan onze

adviserende rol goed kunnen uitvoeren.’

Puzzel

Hans, die dus in die werkgroep zat, haakt hier met een glimlach op in: ‘Tachtig keer is best veel! Maar dit is ook een belangrijk traject: wat we nu besluiten, kan over twintig of dertig jaar grote gevolgen hebben. En alles is nieuw. Voordat je goed kunt beoordelen wat deze verandering gaat betekenen voor deelnemers, moet je eerst goed snappen wat de nieuwe pensioenwet precies vraagt. Welke berekeningen moet je maken? Hoe moet je die interpreteren? Welke aannames zitten daar weer achter? Wat kan dat weer betekenen voor de uitkomst? Daar is heel veel tijd aan besteed. Voor de adviesaanvraag over het invaarbesluit kwam de NPC-werkgroep in 2025 vaak bijna wekelijks samen. Duizenden pagina’s documentatie werden doorgenomen,

minstens zoveel vragen werden er gesteld. Het was een enorme puzzel. Anderen doen sudoku’s, ik vind dit interessant.’

Gery: ‘Als ik er vanaf een afstandje naar kijk, heeft jullie werkgroep echt een leerproces doorgemaakt. Je trekt de motorkap omhoog en dan moet je op een gegeven moment gaan bepalen tot hoe diep je wil gaan kijken om niet in de details te blijven steken. Trechteren en kritisch zijn – dat hebben jullie goed gedaan.’
Hans: ‘Steeds moet je terug naar het grote plaatje: is het eerlijk en evenwichtig?’

Gery: ‘En toen, in juni, lag er opeens een helder conceptadvies van het VO met een aantal hoofdthema’s waar we echt zorgen over hadden. Het hele verantwoordingsorgaan stond achter dit conceptadvies. Dat vond ik bijzonder.’

Gery Gorter

zit sinds 2014 in het verantwoordingsorgaan namens het CNV, in haar derde en laatste periode. Zij is afkomstig uit het onderwijs, inmiddels gepensioneerd, en is binnen het verantwoordingsorgaan fractievoorzitter van de fractie CCOOP/CNV-AC-CMHF.

Interview

‘In de stofwolk van alle details hebben we de kern weten te vatten’

Hans: ‘In de stofwolk van alle details hebben we de kern weten te vatten: als we positief willen adviseren, dan moet het hierover gaan. En iedereen binnen het verantwoordingsorgaan voelde dat we fractie-overstijgend één belangrijk gezamenlijk doel hadden: zorgvuldig overgaan.’

Bijzondere bijeenkomsten

Het bestuur heeft het conceptadvies serieus opgepakt. Na een avondsessie in juli volgden in september twee heidagen, waarin het bestuur en een delegatie van het verantwoordingsorgaan alle punten diepgaand hebben besproken. ‘Dat vond ik bijzondere bijeenkomsten,’ zegt Hans. ‘We zijn samen de inhoud in gedoken, en er zijn daadwerkelijk punten aangepast.’

Gery vult aan: ‘De gesprekken waren soms best stevig, maar de sfeer was respectvol. Ook bij het bestuur was er commitment. Bij een aantal van onze punten zei het bestuur: juridisch kan dit eenvoudigweg niet. Dan waren we overtuigd. Bij sommige punten is er “onderhandeld” en kwam er een compromis. En andere punten heeft het bestuur overgenomen.’

Hans: ‘In onze berekeningen zagen we bijvoorbeeld dat het aanhouden van een hogere solidariteitsreserve vanaf een bepaald percentage geen meerwaarde biedt. Na extra onderzoek kon het bestuur dat beamen. Ook hebben we extra compensatie voor de midden-groep gevraagd, omdat deze groep er anders relatief nadelig vanaf zou komen.’

‘De gesprekken waren soms best stevig, de sfeer steeds respectvol’

Toen het bestuur het aangepaste plan definitief maakte en het VO positief adviseerde, voelde dat voor de twee als een mijlpaal. Hans: ‘Het mooiste vond ik het gevoel: we hebben écht iets voor elkaar gekregen. Het bestuur benoemde dat ook: het was blij met onze kritische input.’

Gery was daarbij trots op haar fractie, die unaniem positief adviseerde: ‘Daarvoor hebben we diepe gesprekken gevoerd, soms in een pressure cooker. Maar we zijn uiteindelijk als volledige fractie meegegaan. Dat vond ik als fractievoorzitter belangrijk.’

Gezamenlijke verantwoordelijkheid

De twee leden zijn het erover eens dat het verantwoordingsorgaan zijn waarde in dit traject heeft bewezen. Hans: ‘Je moet je rol pakken, en die gaat verder dan alleen advies uitbrengen. Dat hebben we volgens mij goed gedaan. We stonden sterk door dit als een gezamenlijke verantwoordelijkheid te blijven zien.’

Gery: ‘In de aanloop naar de overgang begin 2027 draait het de komende periode om zorgvuldige beantwoording van vragen van DNB, het opstellen van het concept pensioenreglement en vooral om duidelijke communicatie. Alles moet transparant worden uitgelegd aan deelnemers. Het verantwoordingsorgaan blijft daar nauw bij betrokken, met speciale aandacht voor communicatie.’

Solide fundament

Om de huidige pensioenregeling goed te kunnen uitvoeren, nu en straks in het vernieuwde pensioenstelsel, is onze organisatie in 2025 verder ontwikkeld. Deze ontwikkelingen lichten we in dit hoofdstuk toe. Ons risicomanagement en onze governance - ook belangrijke onderdelen van het solide fundament van onze organisatie - komen aan bod in de twee hoofdstukken hierna.

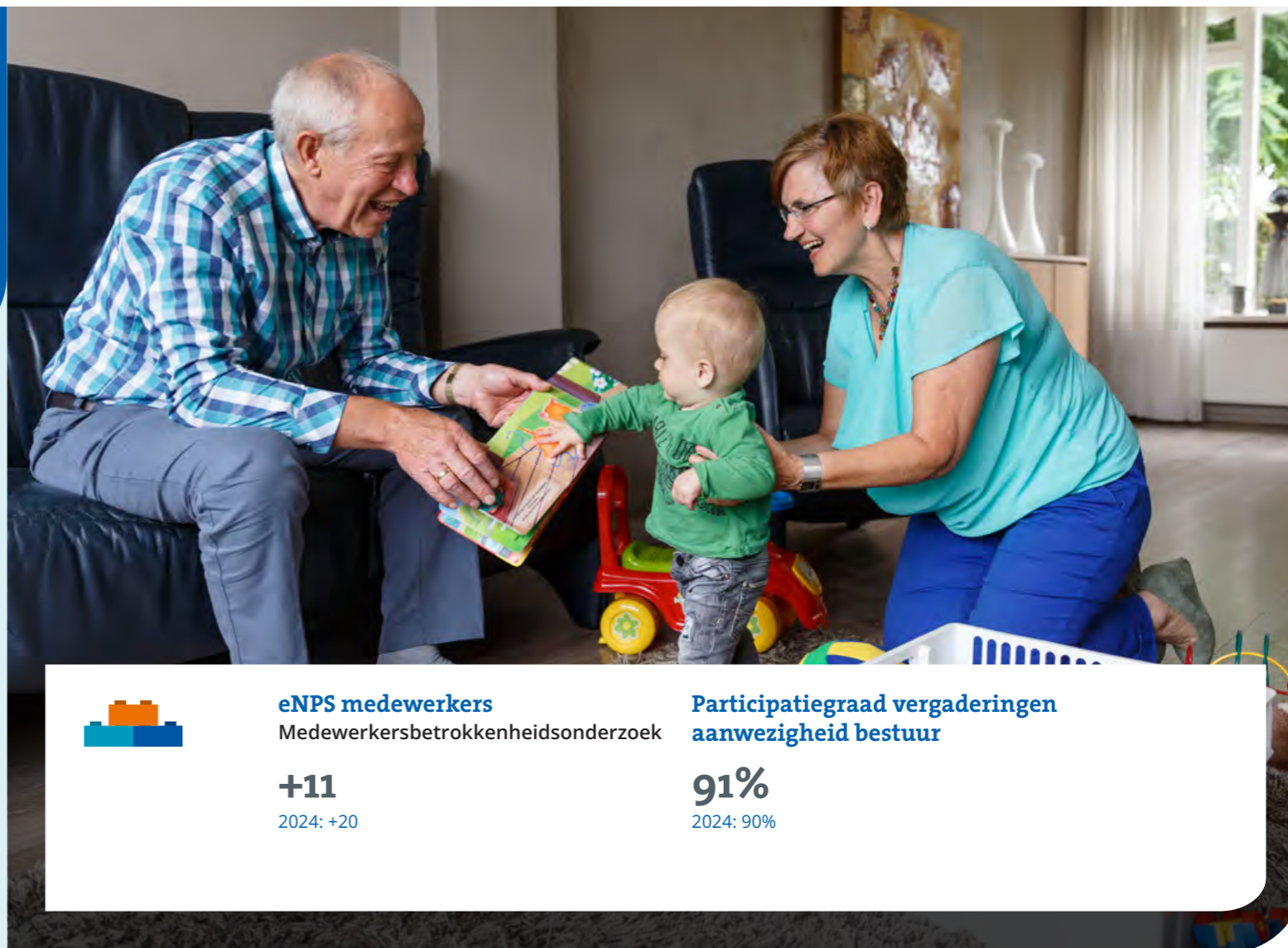
Strategische context

Definitie strategische pijler

ABP zorgt voor een succesvolle transitie naar de vernieuwde pensioenregeling, binnen de gestelde uitgangspunten en kaders. We gaan voor een excellente deelnemer- en werkgeverbediening en -beleving vanuit het principe dat de deelnemer centraal staat. Dat willen we doen tegen de laagst mogelijke kosten. Wij staan voor professioneel, goed bestuur van het fonds, in samenwerking met bewust geselecteerde partners.

Bijbehorende materiële onderwerpen

- Betrokken en duurzaam inzetbare medewerkers.
- Goed bestuur, bedrijfsethiek en transparantie.
- Digitale veiligheid en privacy.

eNPS medewerkers

Medewerkersbetrokkenheidsonderzoek

+11

2024: +20

Participatiegraad vergaderingen

aanwezigheid bestuur

91%

2024: 90%

Ontwikkeling van de organisatie

In 2025 heeft ABP stappen gezet op het gebied van organisatieontwikkeling. We hebben verder gebouwd aan een toekomstbestendige organisatie, waarin de mens centraal staat en waardoor we optimaal kunnen inspelen op de behoeften van onze deelnemers en werkgevers. Het jaar stond in het teken van samenhangende ontwikkeling op alle assen van organisatieontwikkeling: strategie, structuur, systemen, leiderschap, vaardigheden en cultuur.

Ontwikkeling van leiderschap en van teams

In het verslagjaar is een start gemaakt met leiderschapsontwikkeling. Er is een leiderschapsprofiel ontwikkeld, waarin de pijlers van het leiderschap van ABP zijn opgenomen met het daarbij horende gedrag. Aanvullend is er een leiderschapsprogramma ontwikkeld. Op basis hiervan zijn onze leidinggevendenden gericht ontwikkeld, met aandacht voor zowel persoonlijke groei als het versterken van het collectief.

Ook teamontwikkeling heeft veel aandacht gekregen, zowel met als zonder externe begeleiding. Samenwerken en het realiseren van gezamenlijke doelen zijn hierin belangrijke thema's.

Organisatiestructuur geoptimaliseerd

We hebben kritisch gekeken naar onze organisatiestructuur en nemen stappen om deze verder af te stemmen op onze strategie. Dit betekent dat we continu zoeken naar de best passende inrichting die wendbaarheid en kennisdeling ondersteunt en die ruimte biedt voor samenwerking over de grenzen van teams heen.

Diversiteit en inclusie

Diversiteit en inclusie zijn nadrukkelijk versterkt, omdat we geloven dat een diverse organisatie beter aansluit bij onze brede en veranderende deelnemersgroep en innovatie, samenwerking en duurzame inzetbaarheid bevordert. Door samen te werken met externe partners en gericht te werven op divers talent,

hebben we ons personeelsbestand verrijkt en onze organisatie inclusiever gemaakt.

In 2025 hebben we ook actief inzet op het aantrekken van jonge talenten, die gerichte ondersteuning krijgen om te leren én bij te dragen aan het realiseren van de doelen van ABP. Deze instroom versterkt niet alleen onze kennisbasis, maar draagt ook bij aan diversiteit binnen ABP.

Beheerste en integere bedrijfsvoering

Het uitvoerend bestuur, de sleutelfunctiehouders, de auditcommissie en het intern toezicht gebruiken het Kader voor een beheerste en integere bedrijfsvoering bij de besluitvorming, de verantwoording en de advisering over en het toezicht op de beheerste en integere bedrijfsvoering binnen ABP. Belangrijke elementen van dit kader zijn het risicobeheer en het procesbeheer van ABP.

Risicobeheer

Het bestuur heeft in 2024 de ambitie en het groeipad voor de volwassenheid van het risicobeheer van ABP vastgesteld. De ambitie is om eind 2027 niveau 4 ('een effectief en meetbaar stelsel van beheersmaatregelen') te hebben gerealiseerd; niveau 5 is het hoogste niveau.

ABP heeft in 2025 een eigen risicobeoordeling (ERB) uitgevoerd vanwege de overgang naar de vernieuwde pensioenregeling per 2027. Door de verandering van een uitkeringsregeling naar een premieregeling verandert het risicoprofiel van regeling zelf, en daarmee de risico's van de uitvoering. Zo komen de financiële risico's anders te liggen, net als de risico's die samenhangen met wetgeving en de dienstverlening aan deelnemers. Dit heeft ook effect op het risicoprofiel van ABP zelf.

In het kader van adequate risicobeheersing zijn uiteenlopende risico's geanalyseerd, waaronder operationele risico's en IT-risico's, juridische risico's en privacyrisico's, en

procesbeheersings- en uitbestedingsrisico's, en hoe ABP die risico's beheerst. De ERB omvat ook de ontwikkeling van de volwassenheid van het risicobeheer (zie Volwassenheidsmeting verderop in dit hoofdstuk). De ERB ondersteunt de bestuurlijke besluitvorming, onder meer bij het invaarbeveluit. Op basis van de ERB heeft het bestuur, met inachtneming van het oordeel van de sleutelfunctiehouder Risicobeheer, geconcludeerd dat ABP de benodigde stappen heeft gezet om:

- te lopen risico's in kaart te brengen en het overzicht daarvan actueel te houden;
- voor, tijdens en na de transitie de noodzakelijke maatregelen te treffen om de risico's te beheersen en gedurende de periode tot aan de transitiedatum blijvend de uitvoering van al genomen beheersmaatregelen te monitoren;
- te monitoren of ABP tijdig de implementatie van de nog te nemen beheersmaatregelen realiseert.

Het eindrapport van deze ERB is gedeeld met DNB.

De ERB wordt eens in de drie jaar gedaan, mits er tussentijds niets verandert. Voor 2026 is er geen gepland. Het bestuur ontvangt wel de integrale risicorapportage, die ook wordt gebruikt voor de go/no-go besluitvorming.

In het hoofdstuk [Hoe ABP risico's beheerst](#) staan de stappen die ABP in 2025 heeft gezet in de doorontwikkeling van het risicobeheer.

Procesbeheer

ABP monitort de werking van de belangrijke beheersingsmaatregelen binnen de kritieke processen van ABP. Het uitvoerend bestuur ontvangt halfjaarlijks een rapportage over de actualiteit van deze procesbeschrijvingen en de aantoonbaar effectieve werking van die beheersmaatregelen. Deze monitoringrapportage kwam in 2025 voor het eerst uit. Een van de beheersmaatregelen is dat ABP volgens een vastgestelde kalender risicoanalyses uitvoert, waarvan de uitkomst in de integrale risicorapportage aan het bestuur staat.

Volwassenheidsmeting

Het intern toezicht en de auditcommissie, die het intern toezicht adviseert, hebben in 2025 kennisgenomen van de ontwikkeling dat de gerealiseerde volwassenheid op het groeipad ligt. ABP voert hiervoor periodiek een meting uit. Daaruit kwam dat het eerstelijns risicobeheer goed is ingebed in de ABP-organisatie, wat leidde tot een ABP-brede volwassenheidsscore van 3 met aanbevelingen ('gedefinieerd in opzet, bestaan en werking'). Interne audit heeft vastgesteld dat de aanbevelingen uit de audit van 2024 in het interne controleraamwerk zijn opgevolgd en heeft geadviseerd tot continuering van de integrale risicorapportage.

Regie op uitbesteding

Ook voor uitbestede werkzaamheden wil ABP aantoonbaar in control zijn. Dan gaat het om het kernproces van de pensioenuitvoering, de dienstverlening aan deelnemers en werkgevers, en vermogensbeheer via beleggingsmandaten. ABP draagt zorg voor een systematische analyse van de risico's die samenhangen met de uitbesteding van deze werkzaamheden. ABP maakt deze periodieke risicoanalyse op het niveau van de eigen organisatie als geheel en op het niveau van de onderscheiden bedrijfsonderdelen.

In het uitbestedingsbeleid van ABP staan de voorwaarden waaronder uitbesteding plaatsvindt. In de overeenkomsten met onze uitbestedingspartners is geregeld welke werkzaamheden aan hen worden uitbesteed. Hierin staan sluitende afspraken die onder meer gaan over de verstrekte opdracht, de informatie-uitwisseling die daarvoor plaatsvindt en het feit dat ABP gebruik kan maken van door hen verstrekte risicoanalyses en assurances.

ABP vindt het belangrijk dat het risicobeheer en het interne controleraamwerk van APG ook na de overgang naar de vernieuwde pensioenregeling goed blijven aansluiten bij dat van ABP. Dat is een belangrijke randvoorwaarde voor het realiseren van volwassenheidsniveau 4 in 2027 door ABP. Door APG zijn daartoe in 2025 de nodige voorbereidingen getroffen.

Team versterkt, stappen incident- en crisismanagement

In 2025 is een directeur Bedrijfsvoering aangesteld, die rapporteert aan de voorzitter van het uitvoerend bestuur. Het team Beheerste bedrijfsvoering, dat in de lijn valt onder Bedrijfsvoering, is in het verslagjaar op volle sterkte gekomen en heeft binnen de hele lijn de activiteiten doorontwikkeld. Ook ABP-breed zijn er stappen gezet, op het gebied van incidentmanagement en crisismanagement. Het incidentbeleid is aangescherpt, wat heeft geleid tot verbeteringen in het incidentmanagementproces. ABP heeft in 2025 een geslaagde eigen crisisleerdag en crisisoefening gehouden en heeft meegedaan aan de crisisoefening van APG.

Duurzame inzetbaarheid medewerkers

Duurzame inzetbaarheid gaat niet alleen over individuele ontwikkeling, maar ook over een organisatie die wendbaar, toekomstbestendig en aantrekkelijk is om in te werken. Daarom richten we ons op drie pijlers.

- *Bouwen aan de organisatie*
Dit gaat over organisatieontwikkeling, zie ook de [toelichting](#) eerder in dit hoofdstuk.
- *Plezierig en effectief samenwerken*
We stimuleren cultuur waarin samenwerking en veiligheid centraal staan, door dialoog, leiderschapontwikkeling en gezamenlijke teamactiviteiten. Ook werken we aan het versterken van regie en samenwerking in de keten.
- *Stroomlijnen van HR-processen*
In 2025 hebben we verdere stappen gezet in het automatiseren van processen en het uitbreiden van functionaliteiten binnen ons personeelsinformatiesysteem. Hierdoor kunnen medewerkers steeds meer zaken zelf regelen. Deze verbeteringen zorgen niet alleen voor meer gebruiksgemak, maar ook voor betere stuurinformatie per personele bezetting en inzetbaarheid binnen ABP. We blijven deze processen optimaliseren en verder automatiseren in 2026.

In 2025 is een aantal vaste formatieplaatsen ingevuld met medewerkers met een arbeidsovereenkomst; het aantal externe medewerkers is teruggebracht. Dit bevordert de duurzame inzetbaarheid en het behoud van kennis.

Cultuur en gedrag

Samen met de organisatie heeft de afdeling Mens & Organisatie gewerkt aan het definiëren van een cultuurstatement, dat duidelijk maakt waar ABP voor staat als organisatie en wat we willen uitdragen.

ABP investeert in duurzame inzetbaarheid, in een cultuur van continu leren en ontwikkelen. In het verslagjaar is gewerkt aan een ABP-brede veranderaanpak. We veranderen door te doen. Leidinggevend worden ondersteund met veranderexpertise, zodat zij zelf het goede voorbeeld geven en veranderingen goed kunnen aansturen en begeleiden.

Zie ook [Ontwikkeling van de organisatie](#) eerder in dit hoofdstuk.

Medewerkersbetrokkenheidsonderzoek

In het vierde kwartaal van 2025 is het jaarlijkse medewerkersbetrokkenheidsonderzoek uitgevoerd. Met een respons van 84% hebben collega's opnieuw laten zien dat ze betrokken zijn en graag meedenken. De resultaten geven een positief beeld van onze koers en bevoegenheid, maar laten ook zien waar we nog stappen te zetten hebben. De afdeling Mens & Organisatie monitort de voortgang per kwartaal en koppelt deze periodiek terug aan het bestuur. Het bestuur ondersteunt leidinggevend bij de opvolging. Zo blijven we samen werken aan een organisatie waar mensen met plezier en duidelijkheid hun werk kunnen doen.

Bericht van de ondernemingsraad

Voor de ondernemingsraad was 2025 het eerste volle kalenderjaar, en wij blikken terug op een constructief jaar. We hebben ons in dit eerste jaar gefocust op ons advies- en instemmingsrecht; de ondernemingsraad heeft ook initiatiefrecht. Adviezen hadden betrekking op de mutaties in het uitvoerend bestuur en de inrichting van de organisatie. Instemming had vooral betrekking op personeelsregelingen. Samen met Mens & Organisatie hebben we het personeelshandboek onder de loep genomen. Daarbij hebben we ook aandacht besteed aan de ABP-cultuur: regelingen moeten passen in de context van die cultuur. Ook de opvolging van de uitkomsten van het MBO is onderwerp van gesprek.

Net als de contacten met het bestuur en de afdeling Mens & Organisatie zijn de contacten met onze achterban heel belangrijk. Hier hebben we veel aandacht aan besteed. Bij aanvragen raadplegen we altijd onze achterban, via gesprekken, enquêtes en een inloopsprekbeurt als dat zinvol is. Als zo'n traject is afgerond, publiceren we de aanvraag, ons advies, de reactie van het bestuur en veelgestelde vragen op intranet. Collega's stellen ook zelf hun vragen aan ons; die gaan vooral over organisatie-inrichting, huisvesting en arbeidsvoorwaarden.

In het verslagjaar hebben we ook tijd en aandacht besteed aan de ontwikkeling van ons team en de manier waarop wij samenwerken: onderling en met het bestuur en de afdeling Mens & Organisatie. We hebben het dialoogmodel ingevoerd als basis voor onze werkwijze. Dat betekent dat we bij elke adviesaanvraag vooraf veel gesprekken voeren om onze vragen te stellen, zodat wij precies begrijpen waarover de aanvraag gaat en wat de impact is voor medewerkers. Tegelijkertijd kunnen wij mogelijke alternatieven aandragen en begrip creëren voor onze invalshoeken. Dit dialoogmodel draagt bij aan een soepel en onderbouwd beslissingstraject van de ondernemingsraad en aan goede onderlinge verstandhoudingen.

Wij zijn blij dat de ondernemingsraad steeds beter wordt gevonden en willen graag iedereen hartelijk danken voor de fijne samenwerking. Onze focus voor 2026 ligt bij het verder stroomlijnen van het aanvraagproces, onder andere door het maken van een jaarplanning. Belangrijke thema's zijn strategische personeelsplanning, strategie 2030, organisatieontwikkeling en -wijzigingen en cultuur en werkbeleving.

Namens de ondernemingsraad,
Martin Wezenaar
voorzitter

De samenstelling van de ondernemingsraad staat in [Personalia](#).

Datakwaliteit en IT

Voortgang datakwaliteit

Voor datakwaliteit heeft ABP een regierol; de inrichting, uitvoering en het beheer van de systemen zijn belegd bij APG. ABP stuurt APG aan; we voeren projecten uit in nauwe onderlinge samenwerking. ABP werkt continu aan het verhogen van de datakwaliteit met het oog op het verbeteren van onze dienstverlening. We zorgen ervoor dat data die nieuw binnenkomt, wordt gecontroleerd op juistheid en volledigheid. Daarnaast wordt actief gezocht naar afwijkingen of onjuistheden in de bestaande administratie, om die te herstellen. We lossen die op een deelnemersgerichte manier op en informeren de betreffende deelnemer op een heldere manier, conform ons herziening- en terugbetalingsbeleid. Ook wordt er structureel gewerkt aan het schoonhouden van data.

In het kader van de overgang naar de vernieuwde pensioenregeling hebben we sinds 2023 alle datamanagementactiviteiten samengebracht in het Integraal Datakwaliteitsplan. Dit plan is gebaseerd op onze eigen kwaliteitseisen en de richtlijnen van DNB en de Pensioenfederatie. In het verslagjaar is er verder uitvoering gegeven aan dat plan. Met het herstellen van data ligt

ABP op schema om dit vlak vóór de overgang naar de vernieuwde pensioenregeling gereed te hebben. We houden in de transitiecommunicatie rekening met het lopende dataherstel.

Voor een deel van onze administratie zijn wij afhankelijk van de gegevens die het UWV met ons deelt. Daarom volgen wij de actuele problemen bij het UWV op de voet. Als er fouten in de aangeleverde data zitten die ook gevolgen hebben voor de pensioenuitkering van ABP-deelnemers met een WIA-uitkering, kunnen daaruit nog herstelacties volgen voor het arbeidsongeschiktheidspensioen van ABP.

In 2025 is aandacht besteed aan het verder versterken van de kwaliteit van datamanagement binnen vermogensbeheer en het efficiënt beschikbaar maken (ontsluiten) van de data. Ook is een onderzoek gestart naar het efficiënter uitvoeren van de datamanagementwerkzaamheden.

Voortgang IT

Informatiebeveiliging en cyberweerbaarheid

De bescherming van de persoonsgegevens van onze deelnemers en het onverstoord kunnen leveren van onze pensioendiensten zijn een prioriteit. ABP heeft ook afgelopen jaar samen met APG veel geïnvesteerd in het verhogen van onze weerbaarheid tegen digitale dreigingen. Daarnaast worden onze beleidskaders en maatregelen regelmatig geëvalueerd en waar nodig herzien of verbeterd.

Voorbereidingen overgang vernieuwde pensioenregeling

ABP heeft het invaren van vijf andere APG-fondsen in januari 2025 en januari 2026 met veel aandacht gevolgd. Deze fondsen maken grotendeels gebruik van dezelfde processen en systemen waarmee ABP ook van plan is om over te gaan in 2027. Dit betekent dat een groot deel van het fundament van de pensioenuitvoering voor ABP al is opgeleverd. De uitvoering van ABP's eigen transitieplan door APG verloopt op schema en voorziet in het kunnen leveren van IT-ondersteuning van de vernieuwde ABP-regeling in 2027.

DORA en AI Act

In het kader van de inwerkingtreding van DORA in 2025 heeft ABP tijdig het DORA-informatieregister ingediend bij toezichthouders en haar incidenten(meldings)procedures aangepast. ABP en APG blijven inzetten op het jaarlijks toetsen van de effectieve werking van de benodigde maatregelen om aantoonbaar in control te zijn, waarbij de lopende verbeteracties zullen worden uitgevoerd om ook op de laatste onderdelen (aantoonbaar) volledig compliant te worden.

ABP heeft aandacht voor zowel de kansen als de risico's van AI, in het licht van de AI Act. In onze AI-beleidsprincipes is vastgelegd dat wij geen AI-toepassingen met een hoog risico bij onszelf of APG zullen implementeren. AI-toepassingen die impact (kunnen) hebben op onze aangesloten deelnemers of werkgevers worden getoetst aan deze beleidsprincipes voordat ze in gebruik worden genomen.

Fiscaal beleid

Meer dan ooit spelen geopolitieke ontwikkelingen en (de)globalisering een belangrijke rol in het internationale fiscale landschap waar ABP mee te maken heeft. In het verslagjaar zagen wij dat die ontwikkelingen ook leidden tot onzekerheid over de fiscale impact op rendementen. Onze fiscale strategie en het bijbehorende stakeholder engagement hebben in 2025 in het teken gestaan van het beheersen van deze onzekerheden, met als overkoepelend doel om fiscale risico's te onderkennen en te beheersen en tegelijkertijd een bijdrage te leveren aan een goed pensioen in een leefbare wereld.

Aansluiting fiscaal beleid bij beleid duurzaam en verantwoord beleggen

ABP is gestart met het herijken van haar fiscaal beleid. Belangrijke aspecten hierin zijn onder andere transparantie en rapportage. Hiervoor is een vergelijking gemaakt van verschillende rapportagestandaarden, waarbij de fiscale rapportagestandaard Global Reporting Initiative 207: Tax 2019 als inspiratiebron

is gebruikt. Deze vergelijking gebruiken we als input in de samenwerking met de OESO en andere internationale beleidsorganisaties, om te komen tot verdere harmonisering van deze rapportagestandaarden. ABP heeft de ambitie om met haar fiscale beleid aan te sluiten bij het beleid voor duurzaam en verantwoord beleggen. Dit is nog niet gangbaar in de markt. Het rapporteren over fiscaliteit in het kader van bestuur (Governance) gebeurt wel, maar in de praktijk constateren wij dat er bij bedrijven nog geen specifieke rapportage is over fiscale componenten op het gebied van klimaat (Environment) en maatschappij (Social). In de gevallen waarin bedrijven dat al wel doen, blijkt de vergelijkbaarheid van data onvoldoende vanwege het ontbreken van een uniforme rapportagestandaard of methode. ABP wil onderzoeken of en hoe inzichtelijk kan worden gemaakt dat fiscaal beleid bijdraagt aan duurzaamheidsdoelstellingen zoals klimaat of mensenrechten. Daarbij zullen we het beleid actualiseren in lijn met de zich ontwikkelende regelgeving en waar mogelijk de tekst van het beleid vereenvoudigen.

Versterken internationale fiscale samenwerking

ABP heeft in 2025 nadrukkelijk ingezet op het versterken van de internationale samenwerking op het gebied van belastingheffing. Zo leverden wij input op belangrijke publieke consultaties van de Europese Commissie met een fiscale invalshoek, waaronder het ondersteunen van de duurzame investeringsagenda en het harmoniseren van de Europese kapitaalmarkt. Deze initiatieven zijn van fundamenteel belang voor het bestendigen van het Europese investeringsklimaat. Fiscale barrières dienen zoveel mogelijk te worden weggenomen, zodat ABP met zekerheid over rendementen duurzaam kan beleggen in de Europese markt.

Als onderdeel van ons fiscaal stakeholder engagement spreekt ABP met regelgevers op verschillende niveaus om fiscale knelpunten en mogelijke oplossingsrichtingen bij grensoverschrijdende investeringen in de Europese markt te bespreken. Soms doen we dit alleen en soms als onderdeel van een samenwerkingsverband. ABP leidt een langdurig informeel samenwerkingsverband van gelijkgestemde

wereldwijde institutionele beleggers (pensioenfondsen en staatsfondsen). Wij zijn ervan overtuigd dat deze actieve internationale samenwerking bijdraagt aan een bestendiger internationaal belastingklimaat.

Meewerken aan fiscale transparantie

In 2025 hebben wij meegewerkt aan de [VBDO Tax Investor Guide](#). Dit benadrukt onze inzet voor transparantie, tax good governance, en de koppeling tussen fiscaliteit en duurzaam en verantwoord beleggen. In 2025 was het VBDO Tax Transparency-seminar te gast bij ABP.

Tax Contribution-rapportage

In 2025 publiceren wij opnieuw, in samenwerking met APG, onze Tax Contribution-rapportage. Daarmee geven wij een uitgebreid inzicht in de belastingen die in 2025 ten laste van ABP zijn ingehouden of afgedragen, en de inhoudingsverplichtingen die ABP zelf had. Ten opzichte van de eerste publicatie over 2024 breiden wij de reikwijdte stapsgewijs uit. Zie ook de toelichting in [Verantwoording materiële onderwerpen](#).

Hoe ABP risico's beheerst

In dit hoofdstuk lichten we toe hoe ABP haar risicomanagement heeft ingericht en uitvoert. Daarbij besteden we ook aandacht aan thema's die in 2025 belangrijk waren.

Hoe ons risicomanagement eruitziet

Het risicomanagement van ABP bestaat uit zes bouwstenen, die met elkaar in verbinding staan.

Governance en organisatie

ABP maakt voor haar risicomanagement gebruik van het *three lines*-model; deze opzet is in 2025 niet veranderd.

Eerste lijn

Het uitvoerend bestuur is verantwoordelijk voor de dagelijkse gang van zaken en de identificatie, beoordeling en beheersing van de risico's die bij de activiteiten van ABP horen.

Tweede lijn

De sleutelfunctiehouder actuariel, de sleutelfunctiehouder risicobeheer en de compliance officer hebben een onafhankelijke positie en zijn verantwoordelijk voor het bieden van tegenwicht aan de eerste lijn. De sleutelfunctiehouder risicobeheer geeft een onafhankelijk oordeel over de doelmatigheid en doeltreffendheid van het risicobeheer van ABP.

Derde lijn

De sleutelfunctiehouder interne audit laat audits uitvoeren, controleert of het samenspel tussen de eerste en tweede lijn correct functioneert en geeft een objectief, onafhankelijk oordeel naar aanleiding van de audits.

Overlegstructuur

ABP heeft het risico- en compliance-comité opgericht: het periodieke overleg van de voorzitter van het uitvoerend bestuur met de sleutelfunctiehouder risicobeheer en de compliance officer, dat als doel heeft werkafspraken te maken. Elk kwartaal is er overleg tussen de drie sleutelfunctiehouders en de compliance officer.

Het integrale risicobeeld wordt op kwartaalbasis met het algemeen bestuur besproken. De tweede en derde lijn van ABP hebben regelmatig overleg met de tweede- en derdelijnsfuncties van APG. Jaarlijks is er een overleg van het uitvoerend bestuur, de sleutelfunctiehouders, de certificerend actuaaris en de externe accountant van ABP met DNB.

Cultuur en gedrag

Cultuur en gedrag zijn belangrijke pijlers in succesvol risicomanagement. Het bestuur speelt een cruciale rol in het bevorderen van een alerte en open cultuur en fungeert als voorbeeld in verantwoord en integer gedrag. ABP heeft cultuur en gedrag ook als specifiek thema opgenomen in de risicotaxonomie; integriteit en voorkomen van fraude waren in 2025 een belangrijk thema binnen het risicomanagement. Zie ook de toelichting verderop in dit hoofdstuk.

Meer over de ontwikkelingen op het gebied van cultuur en gedrag staat in het hoofdstuk [Solide fundament](#).

Risicostrategie en -bereidheid

Risicoprincipes

ABP hanteert in alle activiteiten vijf risicoprincipes.

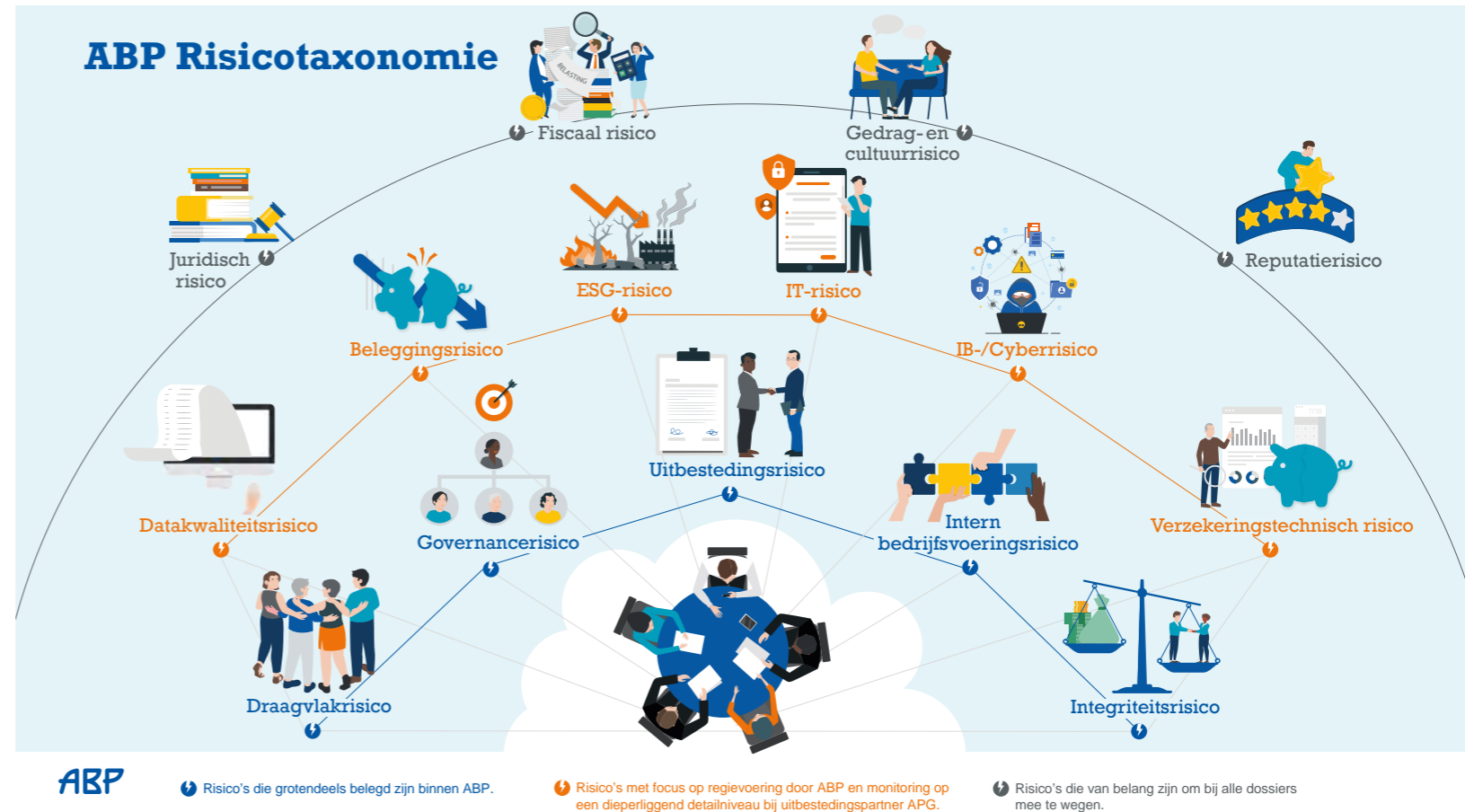
- Wij maken bij risicobeheersing een onderscheid tussen risico's die strategisch worden opgezocht en risico's die ontstaan doordat het pensioenfonds haar kerntaken uitvoert.
- Wij streven naar een cultuur waarin risicobeheersing tot zijn recht komt en we bepalen als bestuur door middel van ons gedrag de 'toon aan de top'.
- Een adequate risico-inschatting dient ten grondslag te liggen aan besluitvorming.
- Risicomanagement is een onlosmakelijk onderdeel van de primaire processen.
- Bij het nemen van beheersmaatregelen houden wij rekening met het proportionaliteitsprincipe.

Risicotaxonomie

ABP heeft gekozen voor een risicotaxonomie die aansluit bij de bestuurlijke beleidscyclus en die daardoor actief gebruikt kan worden in het besluitvormingsproces. Het bestuur hanteert de risicotaxonomie als een middel om gestructureerd tot een overzicht te komen van risico's die mogelijk een effect hebben op het al dan niet behalen van de strategische ambities van het fonds. De eerste en tweede lijn bespreken periodiek de actuele

ontwikkelingen van de betreffende risicobeelden. In 2025 is de risicotaxonomie niet gewijzigd.

ABP draagt verantwoordelijkheid voor alle risico's. In de visuele weergave van de risicotaxonomie zijn er drie schillen te zien. De binnenschil bevat de risico's waarvan de werkzaamheden grotendeels binnen ABP belegd zijn. De middelste schil geeft de risico's weer met focus op regievoering vanuit ABP en

monitoring van werkzaamheden die op een dieper liggend detailniveau bij APG plaatsvinden. In de omliggende schil staan risico's opgenomen, die bij alle bestuurlijke dossiers meegewogen moeten worden.

Strategische risico's

In het voorjaar van 2023 heeft het algemeen bestuur de Visie 2030 en de Strategische Ambities vastgesteld, gevolgd door de Strategische Risico Analyse (SRA) in het najaar van 2023. In de SRA ligt de nadruk op ontwikkelingen in de buitenwereld waar ABP vaak niet direct invloed op heeft, maar die wel de koers van het fonds kunnen raken. Er zijn vijf strategische risico's naar voren gekomen die extra aandacht krijgen in de monitoringscyclus. Gedurende de looptijd van de strategie vindt jaarlijks een update van de SRA plaats. Dat is in het verslagjaar ook gebeurd. De strategische risico's bleven ongewijzigd, wel zijn de kans/impact-inschattingen geactualiseerd.

1. ABP slaagt er niet in de transitie naar de vernieuwde pensioenregeling succesvol uit te voeren binnen de gestelde kaders van tijd/budget/vertrouwen.
2. ABP ervaart negatieve effecten op de effectieve uitvoering als gevolg van cyberaanvallen die plaatsvinden in de pensioensector.
3. ABP kan de pensioenen niet indexeren en/of moet de pensioenen verlagen als gevolg van tegenvallende resultaten van de beleggingsportefeuille.
4. ABP moet het pensioenfonds anders inrichten, uitvoeren en besturen als gevolg van het vervallen van de verplichtstelling/de aanvulling met meer keuzevrijheid.
5. ABP heeft een minder efficiënte uitvoering als gevolg van een toename van (complexere) wet- en regelgeving.

Risicobeleid en -proces

Voor ons risicomanagement hanteren we een systematische aanpak: de evaluatie van een bouwsteen levert verbetermogelijkheden op voor die bouwsteen zelf en voor de andere bouwstenen. Zo ontstaat een continu verbeterproces.

ABP voert periodiek risk self assessments (RSA's) uit, voor alle risico's uit de taxonomie en binnen het programma van de vernieuwde pensioenregeling. Hiervoor maken we gebruik van een RSA-kalender en een RSA-handleiding.

Risicomonitoring en -rapportage

Voor de risicomonitoring en -rapportage maakt ABP gebruik van risicokaarten, voor ieder risico uit de risicotaxonomie. De risicokaart bevat onder andere de risicobeschrijving, de risicobereidheid en beheersmaatregelen. Dit proces is in 2025 naar een hoger volwassenheidsniveau gebracht, wat resulteert in een systematisch gesprek tussen de eerste en tweede lijn over actuele risico-inschattingen; de tweede lijn toetst of dit passend is binnen de risicobereidheid.

Het eerstelijns risicobeheer is goed ingebed in de ABP-organisatie, bleek uit de volwassenheidsmeting die in 2025 is uitgevoerd. Meer hierover in het hoofdstuk [Solide fundament](#).

ESG-risicoraamwerk in gebruik

In het verslagjaar is het ESG-risicoraamwerk voor beleggen afgerond en in gebruik genomen. Het doel van het ESG-risicoraamwerk is om nog beter te kunnen monitoren aan welke duurzaamheidsrisico's de portefeuille is blootgesteld en of ABP genoeg doet om die risico's te beheersen.

Data en systemen

In het verslagjaar is de opzet van de data en systemen die ABP gebruikt voor het risicomanagement niet gewijzigd.

Belangrijke thema's en aandachtsgebieden in 2025

Programma vernieuwde pensioenregeling

Het programma voor de vernieuwde pensioenregeling (het NPC-programma) is voor het tweedelijns risicobeheer een van de topprioriteiten: hier gaat veel aandacht naar uit. Binnen dit programma vinden per kwartaal updates van de RSA's plaats, zowel op programma- als op clusterniveau. De RSA's lagen ten grondslag aan het Eindrapport ERB over de eigenrisicobeoordeling die ABP in het verslagjaar heeft uitgevoerd, waarna de rapportage is ingediend bij DNB. Het bestuur heeft deze uitkomsten meegewogen bij het invarbesluit. Meer over de voortgang staat in het hoofdstuk [Collectief vertrouwen](#).

Verhogen van pensioenen

Vanuit risicomanagementperspectief was de verhoging van de pensioenen een belangrijk onderwerp. Er is goed gekeken of de verhoging paste in het Premie- en Indexatiebeleid, waarin evenwichtige belangenafweging van deelnemers en de voorbereiding op de overgang naar de vernieuwde pensioenregeling belangrijke pijlers zijn. Daarnaast is het belang meegenomen van tijdige, heldere communicatie over het besluit en wat dit betekent voor deelnemers en werkgevers. Meer hierover staat in het hoofdstuk [Pensioen als onderscheidende arbeidsvoorwaarde](#).

Cyberweerbaarheid en privacy

Vanuit Risicomanagement hebben cyberweerbaarheid en privacy onze voortdurende aandacht. Meer hierover staat in het hoofdstuk [Solide fundament](#).

Uitbestedingsrisico's

In 2025 is aandacht besteed aan de uitbestedingsrisico's: niet alleen voor de uitbesteding van ABP aan APG, maar ook voor de uitbesteding door APG aan derden. In de performance-dialogen die periodiek worden gevoerd tussen ABP en APG, focussen we gezamenlijk op vooruitkijken, naast het terugblikken op de achterliggende periode.

Bezetting bij ABP en APG blijft prioriteit

De reguliere werkzaamheden in combinatie met de voorbereidingen op de overgang naar de vernieuwde pensioenregeling, met een zware IT-component, legt in combinatie met de krapte op de arbeidsmarkt druk op de bezetting bij ABP en APG. Hieraan is ook in 2025 aandacht besteed, met maatregelen om het operationele risico te mitigeren, waarbij het programma gericht op de overgang prioriteit krijgt.

Integriteit en voorkomen van fraude

Het bijdragen aan vertrouwen in pensioen is voor ABP een van de strategische pijlers. Dat begint bij onze eigen normen, waarden en gedrag. Het bestuur hecht groot belang aan het voorkomen van fraude, om het belang van deelnemers en werkgevers te beschermen en de reputatie van ABP als betrouwbaar pensioenfonds te waarborgen. ABP monitort haar uitbestedingspartners op verschillende plaatsen om mogelijke fraude te detecteren. Vermoedens van fraude worden per casus onderzocht om vast te stellen of er inderdaad sprake is van fraude. We hebben beheersmaatregelen getroffen om fraude te voorkomen en te bestrijden, zoals verplichte vierogencontroles, een fraudehelpdesk, adequate functiescheiding en screening van medewerkers.

Medio 2025 is de jaarlijkse RSA uitgevoerd voor de governance-risico's. Eind 2025 is opnieuw een Systematische Integriteit Risico Analyse (SIRA) opgestart, waarbij belangrijke integriteitsrisico's worden beoordeeld, inclusief bijbehorende beheersmaatregelen, onder andere op het gebied van fraudepreventie.

In het verslagjaar is het integriteitsmanagement verder verbeterd, door afronding van de in 2024 gestarte beleidsupdate en implementatie van dit beleid in processen en richtlijnen voor de organisatie. Er is veel aandacht besteed aan integriteit, in de vorm van trainingen en aanpassing van het onboardingprogramma. Ook is de behandeling van integriteitssignalen en -vraagstukken gedeeld. Mede hierdoor worden mogelijke integriteitsissues sneller gemeld (zie ook het [Governance-hoofdstuk](#)).

Verder is de 'tone at the top' op het gebied van integriteitsmanagement verder versterkt, door duidelijke afbakening van rollen en verantwoordelijkheden en de doorontwikkeling van de bestuurscultuur.

In-control statement 2025

De hiervoor beschreven ontwikkelingen en activiteiten op het gebied van risicobeheersing, van het fonds en van het uitvoeringsbedrijf, hebben tot het In Control Statement 2025 van het bestuur geleid.

Het bestuur van ABP is verantwoordelijk voor de financiële positie van het fonds en in dat kader ook voor de opzet, het bestaan en de werking van de risicobeheersings- en control-systemen. Deze systemen hebben tot doel de realisatie van de strategische, operationele, financiële en compliance-doelstellingen van het pensioenfonds te monitoren en betrouwbare financiële rapportages mogelijk te maken. Verder hebben zij tot doel de risico's die het pensioenfonds neemt en waaraan het vanuit zijn omgeving wordt blootgesteld, te identificeren en te beperken. Ook dienen de risicobeheersingssystemen zorg te dragen voor de strikte naleving van relevante wet- en regelgeving. Het uitvoerend bestuur heeft gedurende 2025 periodiek de beoordeling van de opzet, bestaan en de werking van de risicobeheersings- en control-systemen van het fonds besproken.

De interne risicobeheersings- en control-systemen zijn erop ingericht om een redelijke mate van zekerheid te bereiken ten aanzien van de identificatie en het beheersen van risico's. De systemen kunnen geen volledige zekerheid bieden voor het daadwerkelijk behalen van de strategische, operationele en financiële doelstellingen, noch kunnen de systemen alle fouten van materieel belang, fraudegevallen en het niet voldoen aan alle relevante wet- en regelgeving volledig voorkomen. Het bestuur heeft maatregelen getroffen die de impact van de genoemde risico's zoveel mogelijk beperken. Het bestuur merkt op dat de aard van de werkzaamheden van het pensioenfonds met zich meebrengt dat sommige risico's buiten zijn invloedssfeer liggen, zoals demografische ontwikkelingen en ontwikkelingen op de financiële markten.

ABP heeft het risicomanagementraamwerk aangepast en aangescherpt met de invoering van het omgekeerd gemengd- bestuursmodel, de inrichting van de sleutelfuncties op basis van het 'three lines'-model en de opzet voor een intern controleraamwerk. Onder meer aan de hand van de integrale risicorapportage en de rapportages van de overige sleutelfunctiehouders bespreekt het bestuur de risicobeheersing binnen het fonds. Daarnaast richt het uitvoerend bestuur zich onder meer op zelfstandige beoordeling van het risicomanagement van het fonds en op het door het uitvoeringsbedrijf voor de uitbestede processen gevoerde risicomanagement. De externe accountant adviseert ABP naar aanleiding van bevindingen uit reguliere controlewerkzaamheden en specifieke onderzoeken op verzoek van ABP. Voor specifieke onderzoeken maakt ABP tevens gebruik van andere externe partijen. Het uitvoeringsbedrijf beschikt over een uitgebreid control framework van procesbeschrijvingen, controls en testrapportages om adequate risicobeheersing te waarborgen en onderhouden. De resultaten van de beoordeling van dit control framework inclusief de door de raad van bestuur en directie van het uitvoeringsbedrijf afgegeven managementverklaringen, Standaard 3402 type II- en Standaard 3000A-rapporten, periodieke rapportages en het risicomanagement van het fonds zelf bieden voor het bestuur voldoende aanknopingspunten om tot zijn eigen In Control Statement te komen.

In het In Control Statement doet het bestuur over 2025 een expliciete uitspraak over de kwaliteit van de risicobeheersings- en control-systemen die de doelstellingen van het fonds op het gebied van financiële verslaggeving waarborgen. De keuze om het In Control Statement te richten op de financiële verslaggeving wordt mede ingegeven door internationale maatschappelijke ontwikkelingen op het gebied van verantwoording rondom interne risicobeheersing en de best practice-bepaling van de Commissie Corporate Governance II. Dit In Control Statement heeft betrekking op de financiële verslaggevingsrisico's ten aanzien van de jaarrekening 2025, de cijfers van het bestuursverslag 2025, de Z-score 2025, de DNB jaarrapportage 2024 en de kwartaalberichten 2025.

Mede op basis van de van de uitvoerder ontvangen Verklaring Omtrent Risicobeheersing en In Control Statement 2025 verklaart het bestuur dat de interne risicobeheersingssystemen zijn ingericht om de strategische, financiële, operationele en compliance risico's te beheersen, die zijn gerelateerd aan het behalen van de doelstellingen van ABP.

Het bestuur verklaart met betrekking tot de financiële verslaggevingsrisico's dat, gegeven de hiervoor beschreven reikwijdte, met een redelijke mate van zekerheid dat de risicobeheersings- en control-systemen in 2025 zodanig hebben gewerkt dat de genoemde financiële verslaggevingsproducten op going concern-basis geen onjuistheden van materieel belang bevatten.

Hoe ABP wordt bestuurd

Het bestuur van ABP is ingericht volgens het omgekeerd-gemengde bestuursmodel. In dit hoofdstuk lichten we onze governance-structuur en de belangrijkste ontwikkelingen in 2025 toe.

Juridische structuur

Stichting Pensioenfonds ABP is opgericht in 1922 en statutair gevestigd in Heerlen; in 1996 is ABP verzelfstandigd. Sinds 1 januari 2020 is ABP een Organisatie van Openbaar Belang. ABP heeft alleen activiteiten in Nederland en is een stichting naar Nederlands recht, conform de wettelijke vereisten voor pensioenfondsen. De stichting is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder nummer 41074000.

De [statuten](#) van ABP zijn voor het laatst gewijzigd op 13 september 2024. Het [pensioenreglement](#) is voor het laatst op 1 november 2025 gewijzigd.

De uitvoering van de pensioenregeling is ondergebracht bij APG Groep N.V., waarvan ABP sinds 17 december 2025 voor 100% aandeelhouder is. APG administreert de pensioenrechten van onze deelnemers, incasseert de pensioenpremies en zorgt ervoor dat uitkeringen tijdig worden uitbetaald. Namens ABP informeert en begeleidt APG deelnemers en werkgevers. Daarnaast beheert APG het vermogen dat met de ingelegde premies is opgebouwd.

Het externe prudentiële toezicht op ABP ligt bij De Nederlandsche Bank (DNB). Het is de taak van DNB om de stabiliteit van het financiële stelsel in Nederland te waarborgen. ABP legt verantwoording af aan DNB over de naleving van regels die financiële soliditeit moeten bevorderen. De Autoriteit Financiële Markten houdt toezicht op het marktgedrag van ABP, bijvoorbeeld of wij aan de wettelijke verplichtingen voldoen voor het verzenden van pensioenoverzichten.

De governance-structuur van ABP

Met ingang van 1 januari 2022 hanteert ABP voor haar governance het zogenoemde omgekeerd-gemengde bestuursmodel; onze governance-structuur staat schematische weergegeven in de afbeelding op pagina [55](#).

Algemeen bestuur

Het algemeen bestuur is verantwoordelijk voor strategie en beleid van ABP. Het algemeen bestuur bestaat uit een uitvoerend bestuur en een niet-uitvoerend bestuur. De onafhankelijke voorzitter van het algemeen bestuur is ook voorzitter van het niet-uitvoerend bestuur en vervult zo een brugfunctie tussen het niet-uitvoerende en het uitvoerende bestuur. Gezien de uitdagingen in 2025, met belangrijke bestuurlijke besluitvorming, zijn we blij met de komst van de heer Aart Jan de Geus als nieuwe onafhankelijke voorzitter (ad interim).

Voor de werving en selectie van bestuursleden volgen we een vaste procedure, met zorgvuldig vastgestelde checks and balances. De voordracht wordt door het algemeen bestuur beoordeeld, waarna er gemotiveerd een besluit wordt genomen over de benoeming (bij de voordracht van een uitvoerend bestuurder wordt dit door het niet-uitvoerend bestuur besloten). Bij de benoeming van de onafhankelijk voorzitter vindt geen voordracht door sociale partners of de gepensioneerdengedeeling plaats. Deze wordt op basis van het vastgestelde profiel via een eigen werving- en selectieprocedure geselecteerd door een selectiecommissie die is benoemd door het algemeen bestuur, en voor benoeming voorgedragen aan het algemeen bestuur. In alle gevallen is de benoeming onder voorwaarde van goedkeuring door DNB. DNB voert een toets uit, waarna de benoeming definitief kan worden.

Rooster van aftreden

ABP Bestuursleden ¹	Bestuurslid	Aflopen termijn ²
Mw. V.S. van der Meer – Gangapersadsing	Niet-uitvoerend bestuur	01-04-26
Dhr. A.M.H. Slager	Niet-uitvoerend bestuur	01-06-26
Mw. M.P.I. ten Kroode	Niet-uitvoerend bestuur	14-11-26
Dhr. A.J.M. Kool	Niet-uitvoerend bestuur	11-05-27
Dhr. A.J. de Geus	Onafhankelijk voorzitter	01-07-27
Dhr. A. van Vliet	Niet-uitvoerend bestuur	16-02-28
Mw. R. van Wijk – Russchen	Niet-uitvoerend bestuur	19-04-28
Dhr. A. Boonen	Niet-uitvoerend bestuur	31-12-28
Dhr. P.J.H. Fey	Niet-uitvoerend bestuur	01-01-27
Dhr. H.J. van Wijnen	Uitvoerend bestuur	01-01-30
Dhr. H.R. Bril	Uitvoerend bestuur	01-01-30
Mw. C. Van der Weerd - Norder	Niet-uitvoerend bestuur	01-01-30
Dhr. F.T. Bankeman	Niet-uitvoerend bestuur	13-01-30
Mw. Y.E.M. Verdonk - van Lokven	Uitvoerend bestuur	01-02-30
Mw. L.I. Bergenhenegouwen	Niet-uitvoerend bestuur	02-02-30
Toegetreden bestuursleden		
Dhr. H.R. Bril	Uitvoerend bestuur	01-01-30
Dhr. F.T. Bankeman	Niet-uitvoerend bestuur	13-01-30
Mw. C. Van der Weerd - Norder	Niet-uitvoerend bestuur	01-01-30
Mw. L.I. Bergenhenegouwen	Niet-uitvoerend bestuur	02-02-30
Afgetreden bestuursleden		
Dhr. P. Rosenmüller	Niet-uitvoerend bestuur	01-03-25
Dhr. R. Becker	Niet-uitvoerend bestuur	01-08-25
Mw. K. Nauta	Niet-uitvoerend bestuur	01-10-25
Dhr. J.T.M. Julicher	Uitvoerend bestuur	31-12-25

¹ Bij het verschijnen van dit jaarverslag is er een vacature in het algemeen bestuur.

² Zie onderdeel Personalialia voor meer informatie waaronder totale termijn.

Het algemeen bestuur had in 2025 te maken met een aantal vacatures, onder andere vanwege eerder aflopende zittingstermijnen.

Uitvoerend bestuur

Het uitvoerend bestuur telt drie onafhankelijke leden.

Het uitvoerend bestuur is verantwoordelijk voor de voorbereiding en uitvoering van de strategie en het beleid van ABP, de dagelijkse besturing van het fonds, het opdrachtgeverschap aan APG en de communicatie met de stakeholders. De verschillende portefeuilles zijn verdeeld over de leden. Het uitvoerend bestuur legt verantwoording af aan het niet-uitvoerend bestuur.

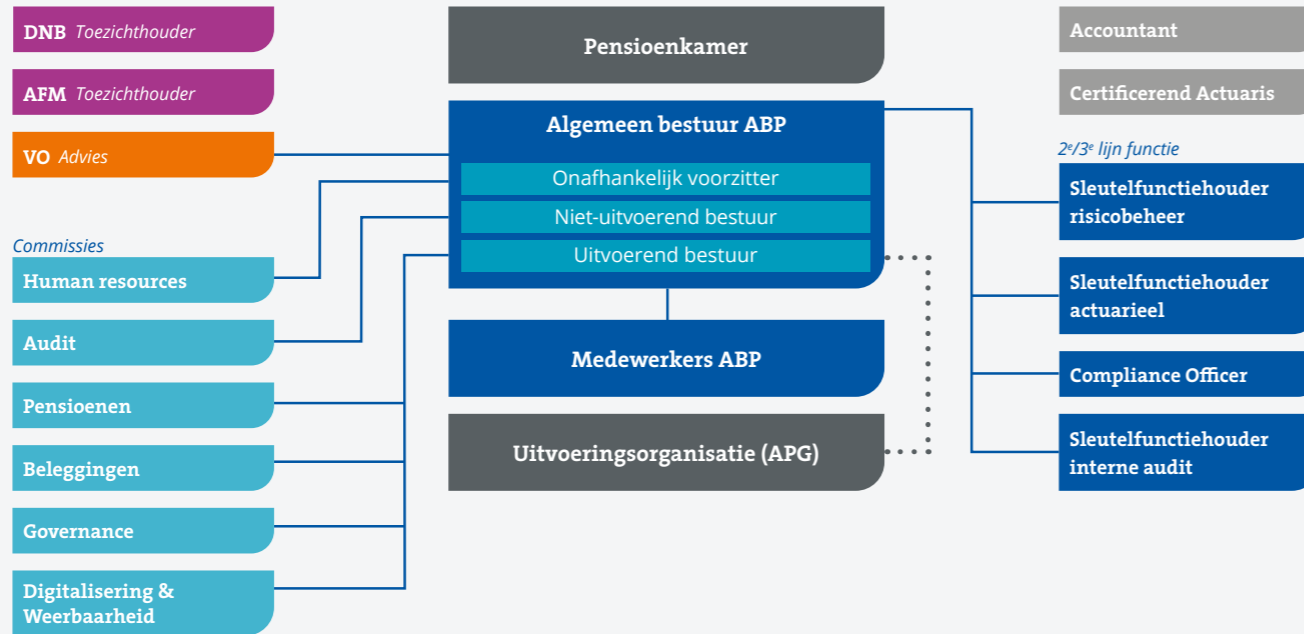
Herman Bril is per 1 januari 2026 benoemd tot uitvoerend bestuurder beleggingen. Hij volgt Jack Julicher op, die de functie van uitvoerend bestuurder beleggingen op interim-basis vervulde. De termijnen van de twee zittende leden van het uitvoerend bestuur, Yolanda Verdonk-van Lokven en Harmen van Wijnen, zijn verlengd met vier jaar.

Niet-uitvoerend bestuur

Het niet-uitvoerend bestuur is verantwoordelijk voor het interne toezicht. Voor het toezicht op het uitvoerend bestuur baseert het niet-uitvoerend bestuur zich op de beleidskaders die door het algemeen bestuur zijn meegegeven. Mede op basis van deze kaders legt het uitvoerend bestuur via periodieke verantwoordingsrapportages verantwoording af aan het niet-uitvoerend bestuur. Ook de kwartaalrapportages van de sleutelfunctiehouders (risicobeheer, internal audit en actuaariaat) en de compliance officer zijn input voor het interne toezicht.

Belangrijke onderwerpen voor het niet-uitvoerend bestuur zijn een adequate risicobeheersing en evenwichtige belangenafweging door het bestuur. Het niet-uitvoerend bestuur stelt onder andere een toezichtplan op. In dit jaarverslag legt het niet-uitvoerend bestuur daarover verantwoording af. Het niet-uitvoerend bestuur bestaat uit dertien leden, onder wie ook de voorzitter van het algemeen bestuur. Negen leden worden

Governance-structuur ABP

De Auditcommissie ondersteunt het niet-uitvoerend bestuur bij het houden van toezicht. Deze commissie bestaat uit drie niet-uitvoerende bestuursleden en drie externe leden.

De HR-commissie bereidt onder meer het geschiktheidsbeleid en het beloningsbeleid voor en ondersteunt het algemeen bestuur bij het opstellen van profielen en werving en selectie van bestuursleden, sleutelfunctiehouders, compliance officer en de externe leden van de Auditcommissie. De HR-commissie bereidt de evaluaties van het algemeen bestuur en het niet-uitvoerend bestuur voor en voert jaarlijks functioneringsgesprekken met de uitvoerende bestuursleden.

In 2025 heeft het bestuur op basis van interne evaluaties besloten om naast deze commissies twee nieuwe commissies in te voeren: een commissie Governance en een commissie Digitalisering en Weerbaarheid. Met ingang van 1 januari 2026 zijn deze commissies actief.

Sleutelfunctiehouders kunnen, als zij dat nuttig vinden, deelnemen aan de commissievergaderingen.

Sleutelfunctiehouders en compliance officer

ABP heeft drie sleutelfunctiehouders: de sleutelfunctiehouder Risicobeheer (Veronique Achmad, intern), de sleutelfunctiehouder Interne Audit (Tijs Wolffenbuttel, intern) en de sleutelfunctiehouder Actuarieel (Rob Schilder, extern: Willis Towers Watson). De sleutelfunctiehouder risicobeheer neemt standaard deel aan de vergaderingen van het uitvoerend en het algemeen bestuur. Regelmatig hebben de sleutelfunctiehouders overleg met elkaar en met de compliance officer (Jelte Velzen).

Verantwoordingsorgaan

Het verantwoordingsorgaan van ABP bestaat uit 48 leden:

- negentien leden namens werknemers;
- dertien leden namens gepensioneerden;
- zestien leden namens werkgevers.

De leden zijn gegroepeerd in verschillende fracties.

voorgedragen door sociale partners (vijf door werkgevers, vier door werknemers) en drie door de gepensioneerdengleding in het verantwoordingsorgaan. De voorzitter wordt benoemd door het algemeen bestuur.

Carla van der Weerd-Norder is per 1 januari 2026 toetreden als niet-uitvoerend bestuurder op voordracht van de gepensioneerden in het verantwoordingsorgaan. Florian Bankeman trad op 13 januari 2026 als niet-uitvoerend bestuurder toe, op voordracht van vakcentrale CMHF (Centrale van Middelbare en Hogere Functionarissen), gevolgd door de benoeming van Sanne Berghenegouwen op 2 februari

2026, op voordracht van de stichting Zelfstandige Publieke Werkgevers (ZPW).

Commissies

De Commissie Beleggingen en de Commissie Pensioenen adviseren het uitvoerend bestuur bij de voorbereiding van het vormen van het beleid en de strategie van het fonds. Beide commissies zijn samengesteld uit een combinatie van ten minste één uitvoerende en vier niet-uitvoerende leden van het algemeen bestuur.

De belangrijkste taak van het verantwoordingsorgaan is om het bestuur van ABP te adviseren. Meestal gaat het om verplichte adviesaanvragen die in het reglement staan, zoals het vaststellen van wijzigingen van premiebeleid, overbruggingsplannen of het strategisch beleggingsbeleid. Het verantwoordingsorgaan geeft elk jaar een oordeel over het handelen van het bestuur, het gevoerde beleggingsbeleid en beleidskeuzes voor de toekomst. Dit oordeel wordt opgenomen in het jaarverslag. Het verantwoordingsorgaan adviseert daarnaast het bestuur over beleid, gevraagd en ongevraagd. Ook bekijkt het of beslissingen evenwichtig zijn en in lijn met de kernwaarden van ABP. De leden van het verantwoordingsorgaan worden eens in de vier jaar deels gekozen in een verkiezing waarbij actieve en gepensioneerde deelnemers kunnen stemmen; alleen de zestien leden namens de werkgevers worden door werkgeversorganisaties benoemd. De laatste verkiezingen waren in 2022; de verkiezingen die gepland stonden voor 2026, zijn vooruitgeschoven naar 2027, om zo te zorgen voor zoveel

mogelijk continuïteit en stabiliteit rondom de overgang naar de vernieuwde pensioenregeling.

In 2025 zijn twee nieuwe, vervangende leden toegetreden tot het verantwoordingsorgaan, zie hiervoor het [verslag van het verantwoordingsorgaan](#) en de [personalia](#).

ABP-organisatie

ABP kent een relatief platte organisatie. Er zijn teams geformeerd in lijn met de verschillende portefeuilles van de leden van het uitvoerend bestuur. Er is geen CAO waar ABP onder valt. ABP heeft een personeelshandboek, dat alle afspraken tussen werkgever en werknemer omvat. Bijvoorbeeld over loon, ziekteverzuim en mobiliteit. Dit zorgt er ook voor dat alle collega's gelijk worden behandeld.

Gang van zaken in het verslagjaar

Overleg in 2025

In het verslagjaar heeft regelmatig bestuurlijk overleg plaatsgevonden. Daarnaast hebben bestuursleden elkaar gedurende het jaar op andere momenten op een informele manier gesproken. Het uitvoerend bestuur heeft vrijwel het hele jaar wekelijks overlegd, waarbij besluiten zijn genomen over actuele thema's voor onze deelnemers en werkgevers. In 2025 waren er 29 overleggen waarbij het algemeen bestuur is samengekomen. Tijdens deze vergaderingen is over dezelfde onderwerpen gesproken, waarbij vooral de overgang naar de vernieuwde pensioenregeling centraal stond. Daarbij kwamen onder andere de risicohouding, de financiële opzet, het beleggingsbeleid, het evenwichtigheidskader en de evenwichtigheidsbeoordeling aan de orde. Ook het adviestraject van het verantwoordingsorgaan voorafgaand aan het besluit van het bestuur tot opdrachtaanvaarding van de uitvoering van de vernieuwde regeling, was een belangrijk onderwerp waaraan veel aandacht is besteed. Verder stonden de aanpassingen van het fiduciaire model en de strategische relatie met APG na 2027 op de agenda. Het niet-uitvoerend bestuur heeft in het verslagjaar zestien keer overlegd in eigen kring, meer hierover is te lezen in het [verslag van het niet-uitvoerend bestuur](#).

Op belangrijke onderwerpen vraagt het algemeen bestuur advies van het verantwoordingsorgaan. In 2025 heeft (een delegatie van) het algemeen bestuur zes overlegvergaderingen gehad met (een delegatie van) het verantwoordingsorgaan. Er is onder meer gesproken over de financiële opzet van de nieuwe pensioenregeling, de strategische asset-allocatie van de vernieuwde pensioenregeling en de aanvaarding van de opdracht van sociale partners voor de uitvoering van de nieuwe pensioenregeling en het besluit tot invaren. Daarnaast is stilgestaan bij geopolitieke ontwikkelingen en de impact daarvan op onze bedrijfsvoering en het beleggingsbeleid, en bij de visie op uitbesteding. Andere belangrijke besluiten betroffen het premie- en indexatiebeleid 2026, het ABP-jaarverslag 2024, de geactualiseerde ABTN, het strategische communicatiebeleid

Overleg

	Aantal vergaderingen	Participatiegraad
Uitvoerend bestuur	47	95%
Algemeen bestuur vergadering ¹	29	88%
Niet-uitvoerend bestuur	16	90%
Commissie pensioenen	9	91%
Commissie beleggingen	8	97%
Commissie human resources	4	81%
Auditcommissie	8	100%
Toezichtsoverleg ²	4	89%
Algemeen bestuur - verantwoordingsorgaan	6	89%
Niet-uitvoerend bestuur - verantwoordingsorgaan	3	87%
Totaal	134	91%

¹ Alleen formele bestuursvergaderingen > 30 minuten.

² In het toezichtsoverleg gaat het niet-uitvoerend bestuur in gesprek met het algemeen bestuur.

en de uitbestedingsovereenkomst met APG. Adviesaanvragen die aan de orde zijn geweest, hadden onder meer betrekking op de voorgenomen interne collectieve waardeoverdracht, de voorgenomen aanpassing van de statuten (in het kader van het verplaatsen van de verkiezingen van het verantwoordingsorgaan) en het Premie- en indexatiebesluit 2026. Het algemeen bestuur neemt het advies van het verantwoordingsorgaan mee voordat het een definitief besluit neemt.

Diversiteitsbeleid

ABP staat midden in de maatschappij en wil een diverse en inclusieve organisatie zijn, waarin onze deelnemers en werkgevers zich herkennen. We streven ernaar om zoveel mogelijk een afspiegeling te vormen van ons deelnemersbestand. Als bestuur hebben wij bovendien de overtuiging dat diversiteit, inclusie en gelijkwaardigheid essentieel zijn voor het succes van ABP; dat geldt ook voor de samenstelling van de verschillende bestuurlijke gremia van ABP.

Meer hierover staat in het hoofdstuk [Solide fundament](#).

Beleid nevenfuncties

ABP heeft een gedragscode voor het tegengaan van belangenverstrengeling. Daarnaast heeft ABP het Beleid nevenfuncties. Dit beleid is een verdere uitwerking van de regels die in de gedragscode zijn opgenomen. De HR-commissie heeft veertien keer een beoordeling gedaan, alle nevenfuncties zijn toegestaan.

Zelfevaluatie bestuur

In 2025 is de bestuurlijke zelfevaluatie over 2024 afgerond, waarin ook is stilgestaan bij de voorzitterswissel. Het bestuur heeft besloten de structuur van bestuurscommissies te herzien en in 2026 te starten met een nieuwe bestuurscommissie Governance en een nieuwe bestuurscommissie Digitalisering en Weerbaarheid. Daarnaast heeft het bestuur de commissielidmaatschappen herzien en heeft het ingestemd met een aangepast vergaderritme.

Voldoen aan wettelijke richtlijnen en codes

Externe compliance

ABP valt onder de Code Pensioenfondsen. Deze zelfregulerende code, die raakvlakken heeft met de Nederlandse Corporate Governance Code, is toegespitst op de pensioensector. Wij rapporteren volgens de Code 2023. ABP voldeed in het verslagjaar alleen nog niet volledig aan norm 35 van de Code Pensioenfondsen, aangezien er binnen het bestuur nog geen persoon zitting had die jonger was dan veertig jaar. Vanaf 2026 voldoen we wel aan de norm 35 van de Code Pensioenfondsen, met de toetreding van Florian Bankeman en Sanne Berghenhenegouwen in het niet-uitvoerend bestuur.

ABP voldoet aan de wettelijke vereisten Organisatie van Openbaar Belang (OOB) voor goede governance. Verder was er op basis van de Pensioenwet in het verslagjaar geen sprake van:

- dwangsommen en bestuurlijke boeten (artikel 96 sub a PW);
- een aanwijzing als bedoeld in artikel 171 PW die aan de pensioenuitvoerder is gegeven (artikel 96 sub b PW);
- een aangestelde bewindvoerder als bedoeld in artikel 173 PW (artikel 96 sub c PW).

ABP heeft de principes van de Gedragslijn Verwerking Persoonsgegevens Pensioenfondsen van de Pensioenfederatie nageleefd. ABP heeft ook voldaan aan de plicht om bestuursleden in te schrijven in het UBO-register. Zoals uit de verplichtingen van de SFDR voortvloeit, neemt ABP in bijlage IV informatie op over de duurzaamheid van onze beleggingsportefeuille conform de definities van de SFDR.

Voor onze bestuursleden wordt sinds 1 januari 2022 de Wet Normering Topinkomens (WNT) toegepast; dit is geen verplichting, wij doen dit vrijwillig.

Voldoen aan onze interne regels

In 2025 is de beleidsrevisie afgerond die in 2024 is gestart. Als onderdeel hiervan is de ABP Gedragscode in 2025 geüpdatet en in toegankelijker taal herschreven.

Met het vaststellen van de vernieuwde gedragscode is ook het startschot gegeven voor het verhogen van het bewustzijn op het gebied van integriteit. In 2025 hebben alle medewerkers en bestuurders een integriteitstraining gedaan; het gedeelte over integriteit in het onboarding-programma voor nieuwe medewerkers is aangescherpt. Integriteit is hierdoor vaker onderwerp van gesprek geworden. Vanuit deze gesprekken en het toepassen van de procedures komen kleine beleidsupdates naar voren. Deze zijn eind 2025 en begin 2026 in het beleid verwerkt.

In 2025 is er een aantal overtredingen van de gedragscode geweest. Dit waren kleine, vooral procedurele overtredingen. De impact van deze overtredingen was zeer klein.

Algemeen Bestuur

Vergadering van het algemeen bestuur in Heerlen op 4 maart 2026.

Van links naar rechts:

Alfred Kool, Aldert Boonen, Sanne Bergenhengouwen, Patrick Fey, Carla van der Weerdt-Norder, Harmen van Wijnen, Roelie van Wijk-Russchen, Vandena van der Meer-Gangapersadising, Yolanda Verdonk-van Lokven, Aart Jan de Geus, Marjolein ten Kroode, Herman Bril, Florian Bankeman, André van Vliet.
Alfred Slager ontbreekt op de foto.

Het AB wordt gevormd door het UB en NUB samen.
Harmen van Wijnen, Yolanda Verdonk-van Lokven en Herman Bril vormen het UB.
De overige leden op de foto vormen het NUB.

Verantwoording materiële onderwerpen

Inleiding

Als aanvulling op het bestuursverslag delen we in dit gedeelte van het jaarverslag detailinformatie aan de hand van de onderwerpen die onze belanghebbenden belangrijk (materieel) vinden.

Omwille van logica, compactheid en leesbaarheid nemen we Duurzaam en verantwoord beleggingsbeleid samen met Toekomstbestendigheid van de investeringsportefeuille. De toelichting op het materiële onderwerp Goed bestuur, bedrijfsethiek en transparantie komt een-op-een overeen met de toelichting in het [Governance-hoofdstuk](#) in het bestuursverslag.

Voor het materiële onderwerp Digitale veiligheid en privacy verwijzen we naar het hoofdstuk [Solide fundament](#) in het bestuursverslag.

Materiële thema's (8x)	Strategische pijlers (5x)	ESG
Streven naar de balans tussen een koopkrachtig en stabiel pensioen	Pensioen als onderscheidende arbeidsvoorwaarde Zichtbaar bijdragen aan een leefbare wereld	S S
Inzichtelijk pensioen voor DN en WG	Pensioen als onderscheidende arbeidsvoorwaarde Meerwaarde bieden voor deelnemer en werkgever	G S
Toekomstbestendigheid van het pensioenstelsel	Meerwaarde bieden voor deelnemer en werkgever Collectief vertrouwen	S G
Toekomstbestendigheid van de investeringsportefeuille	Zichtbaar bijdragen aan een leefbare wereld	G
Duurzaam en verantwoord beleggingsbeleid	Zichtbaar bijdragen aan een leefbare wereld	ESG
Betrokken en duurzaam inzetbare medewerkers	Solide fundament	S
Goed bestuur, bedrijfsethiek en transparantie	Solide fundament	G
Digitale veiligheid en privacy	Solide fundament	G

Dialogo met belanghebbenden

In dit overzicht geven we een beknopte samenvatting van de dialogo die ABP in het verslagjaar heeft gehad met belanghebbenden.

Stakeholdergroep	Stakeholder(s)	Aard dialogo	Inhoud	Vorm dialogo
Primaire doelgroepen	Werkgevers	Informereren, luisteren, kennisdelen en inzicht	Het vernieuwde pensioenstelsel, pensioenregeling ABP, duurzame inzetbaarheid, sectorale ontwikkelingen, MijnABP-omgeving, premie- en indexatiebeleid, communicatie, beleggingsbeleid	Werkgevers journaal, netwerkbijeenkomsten, pensioenambassadeurs, fysieke en online HR-kennisdagen, fysieke en online pensioenbijeenkomsten, werkgeverspanels
	Actieve deelnemers	Informereren, luisteren, inzicht, betrokkenheid	Met pensioen gaan, pensioenregeling bij ABP, AOW, financiële en fiscale aspecten pensioen, het vernieuwde pensioenstelsel, duurzaam en verantwoord beleggingsbeleid	Bijeenkomsten, pensioencafés, workshop MijnABP
	Gepensioneerden	Informereren, luisteren, kennisdelen, betrokkenheid	Het vernieuwde pensioenstelsel, datakwaliteit, deelnemerscommunicatie, pensioenregeling bij ABP, financiële positie van het fonds, indexatie ingegane pensioenen, beschermingsrendement en renteafdekking	Bijeenkomsten, bijeenkomsten met gepensioneerdenkoepels
Interne belanghebbenden	Verantwoordingsorgaan	Informereren, intensieve betrokkenheid, consulteren, positie bepalen, adviseren	Het vernieuwde pensioenstelsel, pensioenregeling ABP, financiële opzet, strategische asset-allocaatie vernieuwde pensioenregeling, ABP jaarverslag 2024, ABTN ABP, premie- en indexatiebeleid, strategisch communicatiebeleid, reglement Auditcommissie en profielen, Bestuursreglement, statutenwijziging, wijziging reglement VO, wijziging gedragscode VO, SLA en uitbestedingsovereenkomst	Overleg met het algemeen bestuur ABP
Toezichthouders	DNB AFM EIOPA	Informereren, intensieve betrokkenheid, consulteren, monitoren	Het vernieuwde pensioenstelsel, Wet toekomst pensioenen, pensioenregeling ABP, financiële opzet, herstelplan ABP, premie- en indexatiebeleid, Strategisch plan ABP, pensioencommunicatie, duurzaam en verantwoord beleggingsbeleid ABP, duurzaamheidsclaims, evenwichtige belangenafweging, DORA-wetgeving, toetsingen bestuurders	Regulier bestuurlijk overleg

Stakeholdergroep	Stakeholder(s)	Aard dialoog	Inhoud	Vorm dialoog
Sociale partners	Sectorale vakbonden	Informereren, kennisdelen, inzicht, betrokkenheid	Het vernieuwde pensioenstelsel, Wet toekomst pensioenen, pensioenregeling bij ABP, premie- en indexatiebeleid	Bijeenkomsten, ondersteuning activiteiten richting hun achterban (als bijdragen aan webinars)
	Werkgeverskoepels	Informereren, kennisdelen, inzicht, betrokkenheid	Het vernieuwde pensioenstelsel, Wet toekomst pensioenen, pensioenregeling bij ABP, premie- en indexatiebeleid	Bijeenkomsten, ondersteuning activiteiten richting hun achterban (als bijdragen aan webinars)
	Pensioenkamer	Kennisdelen, inzicht, intensieve betrokkenheid, consulteren, besluitvorming	Het vernieuwde pensioenstelsel, pensioenregeling ABP, premie- en indexatiebeleid, arbeidsvoorwaarde pensioen, transitieplan, inhoudswijziging pensioen	Overleg sociale partners ABP-sectoren
	Kabinetssectoren	Informereren, kennisdelen, inzicht, intensieve betrokkenheid, consulteren	Het vernieuwde pensioenstelsel, Wet toekomst pensioenen, pensioenregeling bij ABP, premie- en indexatiebeleid, duurzaam en verantwoord beleggingsbeleid ABP	Regulier bestuurlijk overleg
Primaire doelgroepen Overige belanghebbenden	Actieve deelnemers Jongerenorganisaties	Informereren, luisteren, kennisdelen, inzicht, betrokkenheid	Het vernieuwde pensioenstelsel, leefwereld van jongeren, duurzaam en verantwoord beleggen, geopolitiek en veiligheid, vergrijzing	Jongerendialogen
Primaire doelgroepen Interne belanghebbenden Overige belanghebbenden	Werkgevers Deelnemers Gepensioneerden Verantwoordingsorgaan Sociale partners Jongerenvertegenwoordigers Koepel- en brancheverenigingen (PF, ERAPF, VvV, NVB, Eumedion, EPFIF, ICPM)	Luisteren, inzicht, intensieve betrokkenheid, consulteren	Onderwerpen met betrekking tot de vernieuwde pensioenregeling, pensioenstelsel, het pensioenfonds, duurzaam en verantwoord beleggingsbeleid, defensie, reputatierisico's, fiduciair management, kunstmatige intelligentie	Bestuurlijke bijwoonsessies en bijeenkomsten
Overige belanghebbenden	Niet-gouvernementele organisaties	Informereren, luisteren, betrekken, kennisdelen	Klimaatverandering, milieu, biodiversiteit, duurzaam en verantwoord beleggen, beleggingen in ondernemingen, controverses en misstanden, leefbare lonen, innovatie, start- en scale-ups, beleggingen Israël-Gaza, kernenergie, geopolitiek en veiligheid	Dialogen met milieu-, campagne- en belangenorganisaties
	Deskundigen en wetenschap	Informereren, luisteren, betrokkenheid, kennisdelen, adviseren	Duurzaam en verantwoord beleggingsbeleid ABP, science-based evidence, schijnzelfstandigheid, Europese kapitaalmarkt, geopolitiek en veiligheid, weerbaarheid ondernemers, impactbeleggen, fiscaal beleid	Dialogo- en kennissessies met wetenschappers en wetenschappelijke instituten

Dubbele materialiteit en definities

De materiële onderwerpen zijn in 2025 niet gewijzigd; deze onderwerpen zijn in 2023 vastgesteld op basis van dubbele materialiteit aan de hand van dialogen met interne en externe stakeholders. Het algemeen bestuur was hierbij nauw betrokken en monitort de voortgang en resultaten als vast onderdeel van de bestuurlijke agenda. Meer hierover in het hoofdstuk [Belangrijke onderwerpen voor belanghebbenden](#).

De belangrijkste materiële onderwerpen	Definitie
Streven naar de balans tussen een koopkrachtig en stabiel pensioen (zie pagina's 22 en 64)	Met het streven naar de balans tussen een koopkrachtig en stabiel pensioen willen we deelnemers financiële zekerheid bieden. Het komt voort uit een goed rendement, sociaal-maatschappelijk en financieel, met verantwoord risico, tegen de laagste daarbij horende kosten.
Inzichtelijk pensioen voor deelnemer en werkgever (zie pagina's 22 en 74)	Excellente deelnemers- en werkgeversbediening en -beleving zijn van belang om deelnemers inzicht, overzicht en handelingsperspectief te bieden. Dit wordt onder andere verbeterd door eenvoudige, open en begrijpelijke communicatie, begeleiding, gebruiksvriendelijkheid en innovatie.
Toekomstbestendigheid van het pensioenstelsel (zie pagina's 36 en 77)	ABP draagt bij aan de toekomstbestendigheid van het pensioenstelsel door het voldoen aan toekomstige pensioenverplichtingen, het aanpassen aan ontwikkelingen in de maatschappij en veranderende wet- en regelgeving, het samenwerken met werknemers, werkgevers en sociale partners aan een solidair pensioenstelsel, en het handhaven van de evenwichtigheid. Het goed uitvoeren van de transitie naar de vernieuwde pensioenregeling is hier een onderdeel van.
Toekomstbestendigheid investeringsportefeuille (zie pagina's 25 , 48 en 78)	De mate waarin ABP's investeringsselectie en risicomanagement de financiële prestaties van de beleggingsportefeuille toekomstbestendig maken.
Duurzaam en verantwoord beleggingsbeleid (zie pagina's 25 , 48 en 78)	Duurzaam en verantwoord beleggingsbeleid speelt voor ABP op vier vlakken: klimaatverandering, biodiversiteit, mensenrechten en goed ondernemingsbestuur. Voor de transitithema's klimaatverandering en biodiversiteit geldt dat ABP een grote impact heeft via haar beleggingen. Tegelijkertijd kunnen klimaatverandering en biodiversiteitsverlies leiden tot een afname in de waarde van ABP's beleggingen. Voor de sociale thema's mensenrechten en ondernemingsbestuur geldt hetzelfde. Enerzijds kunnen beleggingen van ABP impact hebben op mensenrechten en goed ondernemingsbestuur (governance). Anderzijds kunnen mensenrechtenschendingen en slecht ondernemingsbestuur leiden tot een afname van de waarde van ABP's beleggingen.
Betrokken en duurzaam inzetbare medewerkers (zie pagina's 43 en 83)	Als werkgever en opdrachtgever heeft ABP een verantwoordelijkheid richting haar werknemers en die van haar partners. Het creëren en faciliteren van een veilige werkomgeving, het aanbieden van trainings- en ontwikkelmogelijkheden, het aantrekken van een divers en inclusief medewerkersbestand en het bieden van goede arbeidsomstandigheden zorgen mede voor meer betrokken en duurzaam inzetbare medewerkers.
Goed bestuur, bedrijfsethiek en transparantie (zie pagina's 43 en 53)	Voor ABP als maatschappelijke en sociale financiële instelling zijn goed bestuur, bedrijfsethiek en transparantie van groot belang, omdat deze aspecten bijdragen aan het publieke vertrouwen in ABP en in pensioen in zijn algemeenheid. Concreet gaat dit over de manier waarop ABP integere en effectieve besluiten neemt (onder andere via deelnemerbetrokkenheid), omgaat met morele vraagstukken en diversiteit en inclusie, en open communicatie richting deelnemers, werkgevers en andere stakeholders.
Digitale veiligheid en privacy (zie pagina's 43 en 48)	Digitale veiligheid en privacy van data hebben grote impact op de kernactiviteiten van ABP. ABP speelt een beleidsbepalende regierol richting de uitvoeringsorganisatie ten aanzien van de digitale veiligheid van de systemen van ABP en APG en de data en privacy van deelnemers en werkgevers. Innovatie heeft een belangrijke rol in het voorkomen van cyberaanvallen en het accuraat optreden als een cyberaanval zich voordoet.

Streven naar de balans tussen een koopkrachtig en stabiel pensioen

Aanpak

ABP wil haar deelnemers een pensioen bieden dat op de lange termijn koopkrachtig is, waarbij we steeds streven naar de balans tussen groei van het pensioen en het proberen te voorkomen van dalingen. Het is onze ambitie om de pensioenen te laten meestijgen met de inflatie, gemeten door het CBS. Daarbij moeten wij ons houden aan wettelijke regels en hanteren wij onze eigen richtlijnen voor evenwichtigheid en financiële stabiliteit van het fonds. Deze uitgangspunten zijn vertaald in het Premie- en Indexatiebeleid.

Kerncijfers: streven naar de balans tussen een koopkrachtig en stabiel pensioen

	2025	2024	Doel
Dekkingsgraad	123,5%	111,7%	≥ 110%
Beleidsdekkingsgraad	118,3%	113,1%	≥ 105%
Verhogen (indexatiebesluit)	2,84%	1,84%	in lijn met prijsinflatie
Verhoging in relatie tot ambitie	100,00%	52%	100%
Premiebesluit voor komend jaar (ouderdoms- en nabestaandenpensioen %)	27,0%	27,0%	stabiliteit en betaalbaarheid
Verhouding premiebijdragen werkgevers vs. werknemers	70/30	70/30	70/30
Jaarrendement	-1,6%	8,4%	-
Vijfjaarsrendement	1,4%	3,0%	-
Totale kosten (vermogensbeheer en pensioenbeheer) inclusief transactiekosten	0,53%	0,60%	
Kostprijs pensioenbeheer per deelnemer	120	124	

Resultaten en toelichting

Dekkingsgraad

De dekkinggraad is de belangrijkste graadmeter voor de financiële positie van ABP. Deze ontwikkelde zich in 2025 positief door de stijging van de rente.

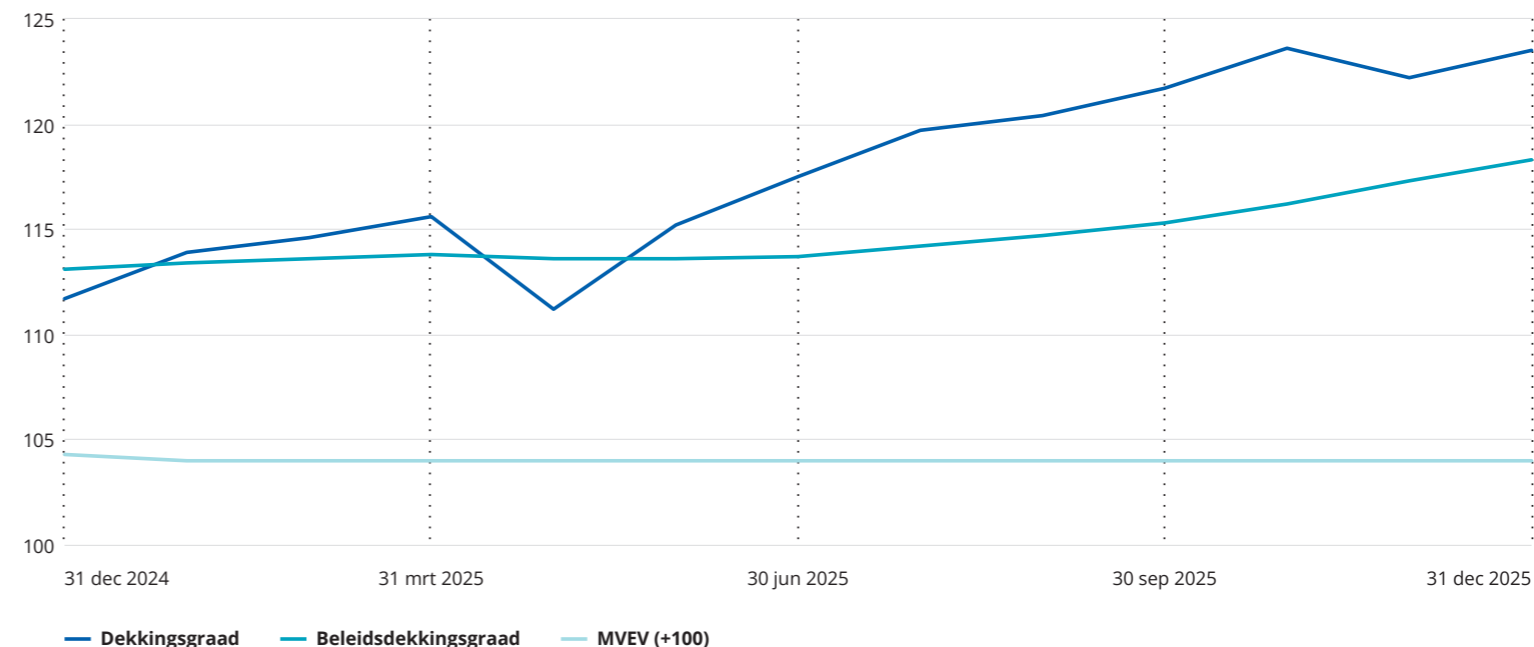
Rentegevoeligheid van de dekkinggraad

De renteontwikkeling heeft invloed op zowel de omvang van de pensioenverplichtingen als het belegd vermogen en het rendement. Door een rentestijging daalt de contante waarde van de toekomstige uitkeringen. Pensioenfondsen hoeven dan minder geld in kas te reserveren om aan toekomstige pensioenuitkeringen te kunnen voldoen. Daar staat tegenover dat de waarde van de beleggingen in vooral de vastrentende waarden juist daalt. In de tabel hieronder wordt het globale effect op de dekkinggraad weergegeven van veranderingen van de marktrente, gecombineerd met veranderingen in rendement op zakelijke waarden. Als de rente bijvoorbeeld met één procentpunt stijgt en de zakelijke waarden niet in waarde toenemen, zal de dekkinggraad stijgen van 123% naar circa 133%.

Rentegevoeligheid dekkinggraad

Rendement zakelijke waarden	Verandering marktrente				
	-1,0%	-0,5%	0,0%	0,5%	1,0%
30%	134%	140%	145%	151%	157%
20%	127%	133%	138%	143%	149%
10%	120%	126%	131%	136%	141%
0%	114%	119%	123%	128%	133%
-10%	107%	112%	116%	121%	125%
-20%	100%	105%	109%	113%	117%
-30%	94%	98%	102%	106%	110%

Ontwikkeling dekkinggraad in 2025

Met het oog op een verantwoorde overgang naar de vernieuwde pensioenregeling, heeft het bestuur extra goed gekeken naar de gevoeligheid van de dekkinggraad voor ontwikkelingen in zakelijke waarden en naar de gevoeligheid voor renteontwikkelingen. Het bestuur heeft geconcludeerd dat het bestaande beleid nog steeds voldeed en heeft geen aanvullende maatregelen genomen.

Pensioenen

Ontwikkeling premiedekkingsgraad

De premiedekkingsgraad ging van circa 106% naar 99% aan het begin van het verslagjaar. De premiedekkingsgraad geeft de verhouding weer tussen de premie die in een jaar wordt betaald en de waarde van de pensioenopbouw in dat jaar, die leidt tot een toename van de voorziening pensioenverplichtingen. De pensioenopbouw wordt gewaardeerd op basis van de voorgeschreven rentetermijnstructuur. Dat maakt dat de premiedekkingsgraad rentegevoelig is.

Premieopbouw

De Pensioenwet schrijft voor dat de feitelijke premie, de gedempte kostendekkende premie en de ongedempte kostendekkende premie in euro's worden weergegeven. De ongedempte premie is berekend op basis van de door DNB vastgestelde rentetermijnstructuur. De gedempte premie is berekend op basis van het verwachte reële beleggingsrendement (2,7%).

Premies

<i>in % van de bijdragegrondslag (pensioengevend salaris na aftrek franchise)</i>	2026	2025	2024
Premie voor ouderdoms- en nabestaandenpensioen	27,0	27,0	27,0
Premieopslag op de premie voor ouderdoms- en nabestaandenpensioen	-	-	-
Premie voor ouderdoms- en nabestaandenpensioen inclusief opslagen	27,0	27,0	27,0
- voor rekening van werkgevers	19,0	18,9	18,9
- voor rekening van werknemers	8,1	8,1	8,1
Sectorale premie voor arbeidsongeschiktheidspensioen (gemiddeld) ¹	0,8	0,6	0,6
- gemiddeld voor rekening van werkgevers	0,6	0,4	0,4
- gemiddeld voor rekening van werknemers	0,2	0,2	0,2
Subtotaal uitgedrukt in premiegrondslag (gemiddeld)	27,8	27,6	27,6
Subtotaal uitgedrukt in salaris (gemiddeld)	20,6	20,4	20,3
De franchises voor de betreffende jaren bedragen (in €):			
- voor collectieve en individuele regelingen	19.200	18.500	17.550
- voor sectorspecifieke regelingen	29.700	28.350	26.800

¹ De AOP-premie is voor dit overzicht omgerekend van de AOP-franchise naar de OP/NP-franchise.

Samenstelling premiebijdragen

<i>in € mln</i>	Feitelijk	Gedempt kostendekkend	Ongedempt kostendekkend
a. premiedeel voor onvoorwaardelijke verplichtingen	7.687	7.687	16.932
b. premiedeel opslag voor kosten pensioenbeheer	186	186	186
c. premiedeel solvabiliteitsopslag	2.022	2.022	4.453
d. premiedeel voor voorwaardelijke (indexatie-) verplichtingen	3.865	3.865	-
e. premiedeel op- of afslagen op de gedempte kostendekkende premie	3.185	-	-
2025	16.945	13.760	21.571
2024	15.617	12.621	18.524

Rendement

De ABP-beleggingsportefeuille behaalde na een aantal goede beleggingsjaren in 2025 een negatief rendement van -1,6%. Hiermee komt het gemiddelde jaarlijkse rendement van de afgelopen tien jaar uit op 4,4%. De tabel laat zien wat het rendement in % is geweest en hoe de verschillende beleggingscategorieën hebben bijgedragen aan het totale rendement (in € mrd).

Het negatieve rendement over 2025 werd vooral beïnvloed door een combinatie van een sterke rentestijging en een aanzienlijke verzwakking van de dollar. Belangrijke redenen voor de stijging van de lange rente in Europa was de Europese reactie op de gewijzigde geopolitieke koers van de VS. ABP heeft strategisch beleid voor het afdekken van het renterisico. Dit wordt voor bijna 50% van de dekkingsgraad afgedekt door beleggingen in obligaties en overlay.

Naast de rentestijging heeft ook de verzwakking van de dollar vooral in de eerste helft van 2025 een negatieve invloed gehad op het rendement, omdat de beleggingen van ABP voor een deel in dollars zijn genoteerd. Het rendement uitgedrukt in euro's wordt hierdoor negatief beïnvloed. ABP heeft strategisch beleid voor het afdekken van valuta. Het valutarisico van de dollar wordt gedeeltelijk afgedekt. Een afzwakking van de dollar heeft daardoor nog steeds een negatieve invloed op het rendement van de beleggingsportefeuille.

De keuze om de aandelenportefeuille ontwikkelde landen te beleggen tegen een op maat gemaakte index, die geconstrueerd is op basis van onze eigen beleggingscriteria, heeft vooralsnog niet opgeleverd wat we daarvan verwachten. Onze index bleef in 2025 1,7 procentpunt achter bij de bredere marktindex, wat een teleurstellend resultaat is. Tegelijk verwachten wij dat de aandelenportefeuille met deze aanpassing voldoende spreiding behoudt en ABP meer focus en inzicht geeft, waardoor we de risico's beter kunnen beheersen. Op de langere termijn verwachten we dat de portefeuille een rendement zal opleveren dat in lijn is met de brede marktindex.

Rendement in 2025

Categorie ¹	Gewicht %	Rendement %	Rendement € mrd	Benchmark %	Toegevoegde waarde 2025 %	Toegevoegde waarde 5 jaar %	Toegevoegde waarde 10 jaar %
Vastrentende waarden	40,0	-0,2	-0,5	-0,3	0,0	0,0	0,1
Staatsobligaties	10,1	0,9	0,5	1,0	0,0	0,0	0,0
Langlopende staatsobligaties	12,7	-6,7	-4,6	-6,7	0,0	0,0	0,0
Bedrijfsobligaties	10,6	4,2	2,3	4,4	0,0	0,0	0,1
Obligaties opkomende landen	4,8	4,5	1,1	4,3	0,0	0,0	0,0
Hypotheke	1,9	2,5	0,2	-0,7	0,1	0,0	0,0
Aandelen	31,2	6,2	10,7	7,4	-0,4	-0,3	-0,1
Aandelen ontwikkelde landen	26,9	3,9	6,2	5,7	-0,5	-0,3	-0,1
Aandelen opkomende landen	4,2	20,2	4,5	18,3	0,1	0,0	0,0
Alternatieve beleggingen	20,0	0,2	-0,3	10,2	-1,9	-0,4	-0,1
Private equity	8,4	-4,2	-2,1	11,8	-1,3	-0,5	-0,1
Grondstoffen	4,3	10,0	2,1	9,9	0,0	-0,1	0,0
Infrastructuur	6,2	1,6	0,5	9,7	-0,5	0,0	0,1
Hedgefondsen & Thema beleggingen	0,6	-11,3	-0,4	-5,2	0,0	0,1	0,0
Vastgoed	9,2	-5,1	-2,6	-3,5	-0,2	-0,1	-0,1
Vastgoed	9,2	-5,1	-2,6	-3,5	-0,2	-0,1	-0,1
Overlay	0,1	-3,0	-16,1	-3,0	0,0	0,0	0,1
Rentehedge		-4,0	-21,7	-4,1	0,0		
Inflatiehedge		1,0	5,6	1,1	0,0		
Valutahedge		0,0	-0,1	0,0	0,0		
Overig				0,0	0,0		
Active asset allocation							
Totaal	100,0	-1,6	-8,5	0,8	-2,3	-0,8	-0,1

¹ De outperformance is geometrisch bepaald. Door afronding is het mogelijk dat de getallen niet exact tot het weergegeven totaal optellen.

Onze aandelenportefeuille ontwikkelde landen behaalde desondanks een in euro's gemeten positief rendement van 3,9% over 2025. De koerswinsten op wereldwijde aandelenmarkten in 2025 waren voor een groot deel te danken aan AI-verwachtingen rond productiviteitsgroei en investeringen in AI-infrastructuur. Vooral (big) tech-aandelen profiteerden hiervan. Ook de aandelenportefeuille opkomende landen droeg positief bij aan het totale portefeuillerendement.

Het ABP beleggingsportefuillerendement van -1,6% bleef 2,3 procentpunt achter bij de benchmark, met name doordat de private categorieën de (beursgenoteerde) benchmarks niet konden bijhouden in 2025. Wij lichten de belangrijkste oorzaken hieronder toe.

De prestaties van zakelijke waarden (op aandelen opkomende landen na) en alternatieve beleggingen (op grondstoffen na) bleven achter bij de benchmark. Dat is mede het gevolg van een achterblijvende performance gedurende het jaar in de meer geconcentreerde actieve aandelenstrategie. Aandelen opkomende landen kenden een uitstekend jaar met een rendement van 20,2%. Grondstoffen was met 10,0% in 2025 na aandelen opkomende landen de best presterende beleggingscategorie. Dit kwam vooral door goud, dat in 2025 een grote prijsstijging kende. Ook hier geldt dat het euro-rendement wordt getoond.

Private equity realiseerde een negatief rendement met -4,2% en bleef achter bij de benchmark. Dit laatste komt vooral doordat er geen passende benchmark is voor de korte termijn en de benchmark alleen op de langere termijn relevant is. Om die reden kijkt ABP aanvullend ook naar andere benchmarks zoals peervergelijkingen in relatie tot de onderliggende portefeuille, om zicht te houden op de kwaliteit van de uitvoering. In 2025 was er opnieuw sprake van een positieve ontwikkeling van de publieke markten en een vertraging van waarderingen van private equity-beleggingen ten opzichte van deze publieke markten. De verwachting is dat dit na verloop van tijd normaliseert en dat op

de lange termijn het rendement van private equity beter is dan de (publieke) benchmark.

De beleggingscategorie infrastructuur behaalde een rendement van 1,6% en bleef daarmee achter bij de benchmark. De benchmark bestaat uit staatsobligaties en beursgenoteerde infrastructuurbedrijven. Ook hier verwachten we dat infrastructuur het op de lange termijn beter doet dan de liquide benchmark.

De totale vastgoedportefeuille van ABP heeft een negatief rendement behaald van -5,1% en deed het iets minder goed dan de benchmark. De geüpdatete benchmark is echter met een halfjaar vertraging pas achteraf beschikbaar, waardoor hier nog geen conclusies uit getrokken kunnen worden.

Hedgefondsen behaalden in de valuta waarin zij werken (Amerikaanse dollar) een licht positief rendement. In euro's is dit beleggingsrendement negatief, vanwege de gedaalde waarde van de dollar. De categorie bleef achter bij de benchmark. Deze beleggingen, met een relatief kleine omvang, worden afgebouwd. Het effect op het totale rendement is dan ook beperkt.

Vastrentende waarden behaalden als totale categorie een beperkt negatief rendement, maar onderliggend zien we verschillen in rendement. De langlopende staatsobligaties behaalden een negatief rendement van -6,7%, vooral vanwege de stijging van de lange rente. De staatsobligaties met een korte tot gemiddelde looptijd hebben een beperkt positief rendement van 0,9% behaald. De beleggingscategorie bedrijfsobligaties behaalde een positief rendement van 4,2%, onder andere doordat de risico-opslag ten opzichte van staatsobligaties afnam. Bedrijfsobligaties presteerden vergelijkbaar met de benchmark. Eind 2025 is deze beleggingscategorie anders vormgegeven. De obligaties van opkomende landen behaalden een rendement van 4,5% en deden het beter dan de benchmark.

De derivaten die worden aangehouden voor de hogere afdekking van het renterisico, hebben een fors negatieve bijdrage geleverd aan het totaalrendement van de beleggingsportefeuille. Ten opzichte van het begin van 2025 is sprake van een stijging van de euro-swaprentes. De derivaten die worden aangehouden voor de gedeeltelijke afdekking van het valutarisico binnen zakelijke waarden en volledige afdekking van het valutarisico binnen obligaties opkomende landen, laten een positieve bijdrage zien. Voor vastrentende waarden wordt het valutarisico volledig afgedekt; dit gebeurt binnen de beleggingscategorieën zelf, behalve bij obligaties opkomende landen.

Langjarige rendementen

Waar de dekkingsgraad de afgelopen jaren per saldo is gestegen, blijven de ABP-portefeuillerendementen, met name over de laatste vijf jaar, achter bij de samengestelde benchmark. Dit is vooral toe te schrijven aan de achterblijvende resultaten binnen de private beleggingscategorieën en binnen de aandelenbeleggingen. Bij private beleggingen is dit toe te schrijven aan de vastgestelde benchmarks, die eigenlijk niet voldoende representatief zijn, terwijl binnen de aandelenportefeuille de strategie verschoven is naar meer indexbeleggen. De resultaten over de afgelopen vijf jaar hebben een negatieve invloed op de z-score.

Splitsing van het rendement

	2025	2024	2023	2022	2021
Beleggingsportefolio ¹	2,4	8,2	7,5	-12,5	12,6
Renteafdekking	-4,0	0,2	1,8	-5,1	-1,3
Totaal	-1,6	8,4	9,3	-17,6	11,4

¹ rendement beleggingsportefolio bepaalt na optelling totaal plus renteafdekking.

Kosten pensioenbeheer

Kosten pensioenbeheer

	2025	2024	2023	2022	2021
Uitvoeringskosten van pensioenbeheer (x € 1.000)	291.415	292.387	238.200	197.515	156.363
Aantal deelnemers (actief en gepensioneerd)	2.419.529	2.357.681	2.292.515	2.230.099	2.178.130
Kosten per deelnemer in €	120	124	104	89	72
Vershil t.o.v. vorig jaar	-4	20	15	17	5

Pensioenuitvoeringskosten gespecificeerd

	2025	2024
Uitvoeringskosten regulier (x € 1.000)	223.195	195.629
Project Integraal Data Kwaliteitsplan	46.000	40.000
Project Nieuw Pensioencontract	22.220	56.758
Totaal	291.415	292.387
Aantal deelnemers (actief en gepensioneerd)	2.419.529	2.357.681
Uitvoeringskosten regulier (prijs per deelnemer)	92	83
Project Integraal Data Kwaliteitsplan	19	17
Project Nieuw Pensioencontract	9	24
Totaal	120	124

De reguliere pensioenbeheerkosten per deelnemer, exclusief projecten, zijn in 2025 gestegen van € 83 naar € 92 per deelnemer (+€ 9). Deze stijging is enerzijds veroorzaakt door een toename van de kosten van ABP van € 1 door groei van de formatie en kostenstijgingen, en anderzijds door een toename van de kosten van de uitvoeringsorganisatie, onder andere door het inrichten van zorgplicht en keuzebegeleiding, verdere digitalisering en datamanagement, naast de reguliere CAO-effecten en overige kostenstijgingen.

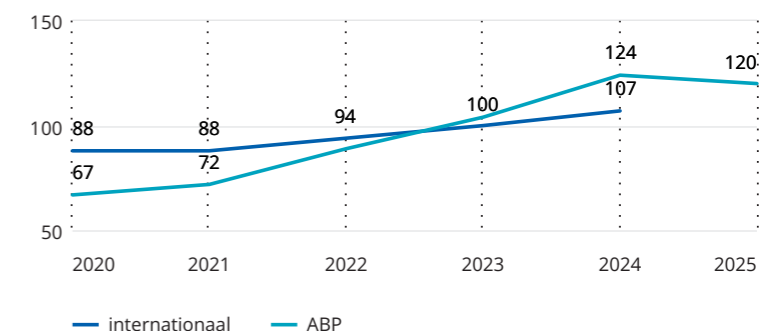
Bij de projecten stegen de kosten van de uitvoering van het integrale datakwaliteitsplan met € 2 per deelnemer: richting de overgang naar de vernieuwde pensioenregeling neemt de druk toe om de datakwaliteit op orde te hebben. De kosten voor het project Nieuwe Pensioencontract namen met € 15 per deelnemer af omdat APG met ingang van 2025 geen generieke kosten meer doorbelast aan ABP, in lijn met de doorbelasting aan de overige fondsen.

De totale pensioenbeheerkosten omvatten ook een bedrag van € 23 miljoen aan (organisatie)kosten van ABP zelf; de specificatie hiervan is te vinden in de toelichting in de [Staat van baten en lasten van de jaarrekening](#).

Pensioenbeheerkosten per deelnemer vergeleken met de benchmark

ABP vergelijkt de pensioenbeheerkosten elk jaar aan de hand van de CEM-benchmark. Bij publicatie van dit jaarverslag zijn de resultaten over 2025 van het door CEM uitgevoerde onderzoek nog niet beschikbaar. De hieronder gepresenteerde cijfers hebben daarom betrekking op 2024. Voor de pensioenuitvoering inclusief projecten lagen de kosten per deelnemer (actieve en pensioengerechtigde) in 2024 op € 124; dat is boven het wereldgemiddelde (€ 107) en het peer-gemiddelde (€ 90). In het wereldgemiddelde zijn alle pensioenfondsen vanuit de benchmarkvergelijking opgenomen. In het peer-gemiddelde zijn vergelijkbare Nederlandse en buitenlandse pensioenfondsen opgenomen. Het beeld wordt sinds 2021 sterk beïnvloed door de kosten die de Nederlandse fondsen maken in verband met het voldoen aan de Wtp; het moment van overgaan van het fonds en de hoogte van de doorbelasting van de transitiekosten door de uitvoeringsorganisatie spelen hierbij een rol. Zonder die (tijdelijke) transitiekosten zouden de pensioenbeheerkosten van ABP in 2024 in lijn liggen met het peer-gemiddelde.

CEM-benchmark

Kosten vermogensbeheer

De kosten voor vermogensbeheer zijn in 2025 gedaald. Deze daling is toe te schrijven aan een afname van de prestatievergoedingen door lagere rendementen bij met name private equity en vastgoed. Ook de transactiekosten zijn gedaald, als gevolg van lagere kosten voor de renteafdekking. De beheervergoedingen laten ondanks een stijging van het beheerd vermogen een kleine daling zien. De tabel geeft een overzicht van de kostenontwikkeling van vermogensbeheer in de afgelopen vijf jaar.

Totale kosten vermogensbeheer

	2025		2024		2023		2022		2021	
	€ mln	%	€ mln	%	€ mln	%	€ mln	%	€ mln	%
Beheervergoeding	537	0,10	537	0,10	555	0,12	551	0,11	493	0,10
Beheervergoeding externe vermogensbeheerders	818	0,15	858	0,17	839	0,18	979	0,20	908	0,18
Bewaarloon	32	0,01	38	0,01	42	0,01	46	0,01	50	0,01
Overige kosten	178	0,03	170	0,03	175	0,04	165	0,03	178	0,03
Beheervergoedingen	1.565	0,30	1.603	0,31	1.611	0,35	1.741	0,35	1.629	0,31
Prestatievergoedingen	557	0,11	688	0,13	363	0,08	797	0,16	3.428	0,66
Beleggingskosten	2.122	0,40	2.291	0,44	1.974	0,42	2.539	0,51	5.057	0,98
Transactiekosten	414	0,08	525	0,10	510	0,11	622	0,12	539	0,10
Totale kosten vermogensbeheer	2.536	0,48	2.816	0,54	2.484	0,53	3.161	0,63	5.596	1,08

Beleggingskosten per categorie

In € mln	2025						2024					
	Gemiddeld belegd vermogen	Beheer vergoeding	Prestatie vergoeding	Totaal vergoeding	Totaal vergoeding in %	Netto rendement in %	Gemiddeld belegd vermogen	Beheer vergoeding	Prestatie vergoeding	Totaal vergoeding	Totaal vergoeding in %	Netto rendement in %
Vastrentende waarden	210.169	228	-2	226	0,11%	-0,20%	202.487	216	28	244	0,05%	-0,20%
Staatsobligaties (totaal)	118.088	19	-	19	0,02%	-3,47%	115.352	16	-	16	0,00%	-3,46%
Bedrijfsobligaties (incl. hypotheke)	65.368	174	-2	171	0,26%	4,01%	57.413	152	20	172	0,03%	3,38%
Obligaties opkomende landen	26.712	35	-	35	0,13%	4,46%	29.722	48	8	56	0,01%	6,40%
Aandelen	161.888	199	-3	196	0,12%	6,20%	152.467	273	17	290	0,06%	21,90%
Aandelen ontwikkelde landen	136.979	80	1	81	0,06%	3,90%	120.249	144	15	159	0,03%	23,60%
Aandelen opkomende landen	24.910	119	-4	115	0,46%	20,23%	32.218	129	2	131	0,03%	15,80%
Alternatieve beleggingen	103.729	818	579	1.398	1,35%	0,20%	102.876	813	602	1.414	0,27%	13,00%
Private equity	46.248	596	552	1.149	2,48%	-4,18%	46.518	590	584	1.174	0,23%	11,80%
Grondstoffen	21.478	54	-3	51	0,24%	10,03%	22.678	50	13	63	0,01%	19,70%
Infrastructuur	32.399	135	48	183	0,57%	1,59%	28.585	125	34	159	0,03%	10,40%
Hedgefondsen & Thema beleggingen	3.604	32	-17	15	0,40%	-11,21%	5.095	48	-29	18	0,01%	6,60%
Vastgoed	49.552	214	-17	197	0,40%	-5,09%	50.395	217	41	258	0,05%	5,50%
Vastgoed	49.552	214	-17	197	0,40%	-5,09%	50.395	217	41	258	0,05%	5,50%
Overlay	5.055	105	-	105	2,08%	-2,98%	7.660	85	-	85	0,02%	-0,70%
Overlay & overig	5.055	105	-	105	2,08%	-2,98%	7.660	85	-	85	0,02%	-0,70%
Totaal	530.394	1.565	557	2.122	0,40%	-1,57%	515.885	1.604	688	2.291	0,44%	8,40%
Kosten in % gemiddeld belegd vermogen		0,30%	0,11%		0,40%			0,31%	0,13%		0,44%	

De beleggingskosten bestaan uit beheer- en prestatievergoedingen. Beide zijn in 2025 gedaald met respectievelijk € 38 miljoen en € 131 miljoen. De beheervergoeding die ABP aan APG betaalt, is ondanks een stijging van het belegd vermogen ten opzichte van 2024 niet veranderd.

De beheervergoeding die ABP betaalt aan externe vermogensbeheerders is gedaald. De voornaamste daling is te zien bij aandelen ontwikkelde landen; deze wordt veroorzaakt door de implementatie eind 2024 van de indexstrategie van ABP. Daarnaast is een nieuw extern, actief beheerd mandaat geïmplementeerd waarvoor door APG nieuwe, lagere vergoedingen zijn afgesproken met de externe managers. In het verslagjaar zijn meerdere nieuwe mandaten uitgerold.

Hierdoor verwachten wij voor 2026 een verdere daling van de externe beheervergoedingen.

De daling van de totale prestatievergoedingen is met name zichtbaar bij private equity en vastgoed. De lagere vergoedingen zijn het gevolg van lagere rendementen in 2025 voor beide categorieën. Prestatievergoedingen worden door ABP betaald op basis van gerealiseerde rendementen. Tussentijds

worden reserveringen gemaakt voor verwachte toekomstige vergoedingen op basis van ongerealiseerde rendementen. Bij een lagere performance over een bepaalde periode kan het gebeuren dat deze reservering naar beneden moet worden aangepast. In 2025 was dat het geval bij een aantal private equity-portefeuilles, grondstoffen en hedgefondsen. Prestatievergoedingen bij illiquide beleggingen worden pas toegekend als de rendementen uitkomen boven een bepaalde langjarige drempelwaarde ('hurdle rate').

Transactiekosten worden in rekening gebracht bij aan- en verkopen van beleggingen. Deze kosten worden vooral beïnvloed door de omvang van het beheerd vermogen, de beleggingsstijl (actief of meer passief beheerd) en de omvang van de valuta- en renteafdekking. De totale transactiekosten zijn in 2025 gedaald. De grootste afname is te zien bij de Overlay-portefeuille; deze wordt veroorzaakt door een afname van het aantal afgesloten rentecontracten. Verder zijn de transactiekosten voor aandelen gedaald. Dit hangt samen met de eind 2024 doorgevoerde mandaatwijzigingen waarvoor in dat jaar éénmalig meer kosten zijn gemaakt. Ook wordt in passief beheerde portefeuilles (een van de strategische beleidskeuzes van ABP) minder gehandeld, waardoor de transactiekosten automatisch lager uitkomen.

Transactiekosten per categorie

In € mln	Totaal 2025	Totaal 2024
Vastrentende waarden	183	200
Aandelen	81	124
Alternatieve beleggingen	62	56
Vastgoed	28	23
Overlay	59	122
Totaal	414	525

Aansluiting kosten vermogensbeheer

In de jaarrekening zijn de vermogensbeheerkosten verantwoord volgens de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving 610. Dit betreft de gefactureerde kosten. Niet-gefactureerde kosten van de externe vermogensbeheerders zijn in de jaarrekening gesaldeerd met beleggingsresultaten. Het gevolg is dat in de jaarrekening (Toelichting op de enkelvoudige staat van baten en lasten, zie de tabel Beleggingsresultaten netto) een lager bedrag aan kosten is verantwoord dan in het bestuursverslag. De tabel geeft de aansluiting tussen beide weer.

Aansluiting kosten vermogensbeheer jaarrekening

in € mln	Totaal 2025	Totaal 2024
Bestuursverslag		
Beheervergoedingen	1.565	1.603
Prestatievergoedingen	557	688
Transactiekosten	414	525
Totaal	2.536	2.816
Jaarrekening		
Rechtstreeks gefactureerde kosten: Beheervergoeding	689	759
Verschil:	1.847	2.057
Betreft: niet rechtstreeks gefactureerde kosten (onderdeel van beleggingsresultaten in de jaarrekening)		

Vermogensbeheerkosten vergeleken met de benchmark

Het bestuur vindt het belangrijk om te toetsen hoe de vermogensbeheerkosten van ABP zich verhouden tot die van andere nationale en internationale fondsen en of deze effectief zijn aangewend. Hiertoe doet ABP jaarlijks mee aan de benchmarkonderzoeken van CEM. Hierin worden de beleggingskosten en behaalde (excess-)rendementen vergeleken met nationale en internationale peers. Het bestuur is zich bewust van de beperkingen van het benchmarkonderzoek.

De peergroep waarmee ABP voor de vermogensbeheerkosten wordt vergeleken, bestaat uit internationale pensioenfondsen omdat die qua omvang en activiteiten het beste vergelijkbaar zijn.

Vergeleken met de internationale peers ligt het kostenniveau van ABP lager. Dit komt vooral doordat wij lagere kosten maken voor externe vermogensbeheerders, terwijl de kosten voor de gekozen beleggingsstijlen vrijwel gelijk zijn aan die van peers. Op een vijfjaarstermijn is de gerealiseerde toegevoegde waarde daarnaast hoger dan het gemiddelde van de internationale peers. De gemaakte kosten leveren dus toegevoegde waarde op. De toegevoegde waarde is het verschil tussen het werkelijk behaalde nettorendement en het benchmarkrendement. De peergroep waarmee ABP voor rendement en toegevoegde waarde wordt vergeleken, bestaat uit Nederlandse pensioenfondsen vanwege de specifieke regelgeving waarmee Nederlandse pensioenfondsen te maken hebben. Uit de benchmarkonderzoeken komt naar voren dat ABP over de afgelopen vijf jaar na aftrek van alle kosten tot de bovenste helft van fondsen behoort voor wat betreft de gerealiseerde toegevoegde waarde. Uit de meest recente CEM-rapporten (boekjaar 2024) blijkt dat de gemiddelde toegevoegde waarde over de afgelopen vijf jaar voor ABP (0,3%) hoger ligt dan de gemiddelde score van zowel de Nederlandse peers (0,2%) als de internationale peers (0,1 %). Deze toegevoegde waarde komt voor het grootste gedeelte door beleggingen in illiquide categorieën.

Inzichtelijk pensioen voor deelnemer en werkgever

Aanpak

ABP verzorgt het pensioen van ruim 3 miljoen deelnemers, waarvoor zij samen met hun werkgever maandelijks premie betalen. De pensioenregeling van ABP wordt vastgesteld door sociale partners in de Pensioenkamer, ABP is verantwoordelijk voor de uitvoering. Een belangrijke pijler in de uitvoering is dat ABP deelnemers en werkgevers overzicht wil geven van

Inzichtelijk pensioen voor de deelnemer en werkgever

	2025	2024	Doel
CAS deelnemers	43%	46%	35%-45%
CAS werkgevers	68%	59%	45%-55%
CES deelnemers	73%	75%	73%
CES werkgevers	96%	97%	92%

Kerncijfers: Inzichtelijk pensioen voor de deelnemer en werkgever

	2025	2024
Totaal aantal klachten	6.696	2.959
Gouden Oor score in aantal sterren (schaal 1-5)	****	****
Aantal pensioenambassadeurs ¹	330	354
Aantal raadplegingen MijnAbp:		
- users	1.487.508	1.353.998
- inlogsessies	4.686.073	4.459.284
Downloads ABP Pensioenapp	74.175	50.727
Coachingsgesprekken financieel kwetsbare deelnemers ²	-	52
ABP reality check: gebruik e-learning	11.596	14.758

- ¹ Het aantal pensioenambassadeurs is in 2025 lager dan in 2024, hoewel we in 2025 79 nieuwe pensioenambassadeurs hebben opgeleid. De daling komt doordat we vanaf 2025 alleen nog de actieve ambassadeurs weergeven; een pensioenambassadeur wordt inactief door bijvoorbeeld natuurlijk verloop, pensionering of een andere functie.
- ² In 2025 hebben geen coachingsgesprekken plaatsgevonden, vanwege het beëindigen van de samenwerking met de leverancier en het uitstellen van de uitbesteding aan een nieuwe partij tot na de transitie.

de totstandkoming en de hoogte van het pensioen. Ook willen we hun inzicht geven in de mogelijkheden en ruimte die het pensioen biedt, met het oog op de financiële situatie nu en straks.

Resultaten en toelichting

In het bestuursverslag hebben we toegelicht welke voortgang ABP in het verslagjaar heeft gemaakt binnen de strategische pijler Pensioen als onderscheidende arbeidsvoorwaarde. Hier zoomen we dieper in op onderliggende ontwikkelingen en resultaten.

Ontwikkeling CAS en CES

De Customer Advocacy Score (CAS) van deelnemers wordt gemeten in de Reputatiemonitor van ABP, met de stelling: In hoeverre bent u het eens met de stelling 'ABP handelt in mijn

belang'? Deelnemers hebben de keuze uit een vijfpuntsschaal van 'zeer oneens' tot 'zeer eens'. De CAS is de optelsom van het percentage 'zeer eens' en 'eens'. De CAS is in 2025 iets gedaald, maar deze score valt ruim binnen de ten doel gestelde bandbreedte van 35%-45%.

De CAS van werkgevers wordt gemeten in de relationele meting van ABP werkgevers met de stelling: In hoeverre bent u het, vanuit uw rol als werkgever, eens of oneens met de stelling 'ABP handelt in het belang van ons (als organisatie)'. Deze score steeg in 2025 en ligt daarmee ruim boven de ten doel gestelde bandbreedte van 45%-55%.

De Customer Effort Score (CES) van zowel deelnemers als werkgevers is in 2025 nagenoeg stabiel gebleven. Deze scores geven het percentage weer van respectievelijk deelnemers en werkgevers die (erg) weinig moeite hebben om zaken te regelen via de voor hen relevante communicatiekanalen. Beide scores kwamen respectievelijk uit op en ruim boven de doelstelling.

Pensioenoverzichten

Verzending UPO's

Voor actieve deelnemers geldt de wettelijke richtlijn dat uiterlijk 30 september alle UPO's moeten zijn verstuurd. Deze doelstelling is net als voorgaande jaren niet gehaald, doordat het voor een relatief kleine deelnemersgroep gaat om handmatig werk. Dit probleem is net als voorgaande jaren nog niet helemaal opgelost. Met APG is de afspraak gemaakt dat op 31 december 2025 99,9% van de doelgroep een UPO moesten hebben ontvangen. Deze doelstelling is gehaald.

Verzending GUPO's

GUPO staat voor Gepensioneerden Uniform Pensioenoverzicht. Voor pensioengerechtigde deelnemers geldt de wettelijke richtlijn dat uiterlijk 31 december alle GUPO's moeten zijn verstuurd.

Deze doelstelling is net als voorgaande jaren niet gehaald, doordat in een aantal gevallen noodzakelijke informatie ontbrak. Daarnaast kan bij een deel van onze gepensioneerden het recht op nabestaandenpensioen niet op het GUPO worden vermeld. Dit probleem is net als voorgaande jaren nog niet helemaal opgelost. Met APG is de afspraak gemaakt dat op 31 december 2025 99,9% van de doelgroep een GUPO moest hebben ontvangen. Deze doelstelling is gehaald. Daarnaast moest uiterlijk 31 december 2025 93,0% van de doelgroep een GUPO hebben ontvangen met een berekening van het nabestaandenpensioen. Ook deze doelstelling is gehaald.

Verzending SUPO's

Volgens de Pensioenwet zijn pensioenuitvoerders verplicht een UPO ter beschikking te stellen aan gewezen deelnemers, ook wel 'slapers' genoemd (de 'S' in SUPO staat voor 'slapers'). Op 31 december 2025 moest 99,8% van de gewezen deelnemers een SUPO hebben ontvangen of dit via MijnABP beschikbaar gesteld hebben gekregen. Deze doelstelling is gehaald.

Verzending EUPO's

EUPO staat voor Ex-partner Uniform Pensioenoverzicht. Volgens de wet moet ABP een keer per vijf jaar het EUPO actief verstrekken, digitaal of schriftelijk. In 2022 is de volledige doelgroep van ex-partners, gescheiden vanaf 1 januari 2008,

benaderd. De afspraak met APG was dat op 31 december 2024 95,0% van de ex-partners een EUPO moest hebben ontvangen. Deze doelstelling is in 2024 gehaald. Het percentage nam in 2025 verder toe doordat we een deel van de resterende doelgroep die nog geen EUPO had ontvangen, hebben weten te bereiken.

Informerende deelnemers

In 2025 heeft ABP deelnemers, naast de communicatie op vaste momenten en via de reguliere kanalen, op verschillende manieren geïnformeerd.

- Het kennisdossier over de vernieuwde pensioenregeling is eind november live gegaan op de website.
- De campagne rondom de RealityCheck liep door in 2025. Deze is erop gericht om de financiële weerbaarheid van kwetsbare doelgroepen te verbeteren. Met ervaringsverhalen, handige tips en een gratis e-learning kunnen bezoekers van de website snel inzicht krijgen. Eind 2025 was de e-learning 11.596 keer gevolgd (eind 2024: 14.758 keer).
- De activatiecampagne 'Wat je nu laat, merk je later' liep in twee periodes. Eind 2025 waren er 4,7 miljoen logins.
- Er zijn acties gedaan, fysiek, via het Klant Contact Centrum en digitaal, om mailadressen van deelnemers te verzamelen, onder andere met het oog op de overgang naar de vernieuwde pensioenregeling. Dit heeft geresulteerd in circa 50.000 nieuwe mailadressen.

Informerende werkgevers

In het verslagjaar waren er verschillende doorlopende en/of terugkerende activiteiten gericht op werkgevers:

- Werkgeversjournaal, drie online bijeenkomsten met gemiddeld 840 deelnemers;
- Werkgeversnieuwsbrief Wegwijs, die zes keer verscheen;
- onze Pensioenacademie, die in 2026 wordt uitgebreid met een speciale Wtp-module over het vernieuwde pensioenstelsel;
- online en fysieke pensioenvoorlichtingsbijeenkomsten voor deelnemers via werkgevers: in totaal 955 sessies waarmee 350.573 deelnemers zijn bereikt, gemiddeld rapportcijfer 8,5;
- onze LinkedIn-pagina voor werkgevers telde eind 2025 1.229 volgers (2024: 570);
- de Pensioenpluim tijdens de Pensioen3daagse ging in 2025 naar de provincie Zuid-Holland omdat zij als werkgever onder meer persoonlijke voorlichting geeft aan medewerkers via speciale Levensfaseambassadeurs.

De bezoekcijfers over 2025 laten zien dat het werkgeversdeel van de website van ABP door werkgevers steeds meer wordt bezocht, ook door inzet van op digitale dienstverlening gerichte activatiecampagnes. Op basis van frequente data-analyse worden continu aanpassingen en verbeteringen in content en functionaliteit doorgevoerd.

Pensioenambassadeurs

Steeds meer werkgevers zetten pensioenambassadeurs in. Dit zijn werknemers die andere collega's op een laagdrempelige manier voorlichten over pensioen. ABP zorgt ervoor dat deze ambassadeurs over de juiste kennis en informatie beschikken. Er zijn in 2025 79 nieuwe pensioenambassadeurs opgeleid. Eind 2025 waren 330 ambassadeurs actief bij 171 werkgevers. Er zijn in het verslagjaar drie netwerkbijeenkomsten georganiseerd voor pensioenambassadeurs, met 187 deelnemers. De (besloten) LinkedIn-pagina voor pensioenambassadeurs telde eind 2025 211 leden (2024: 163).

Verzending pensioenoverzichten

	2025	2024	2023
UPO			
Verzonden UPO's op 30 september	99,60%	99,40%	99,17%
Verzonden UPO's op 31 december	99,95%	99,91%	99,92%
Deelnemers met toegang tot MPO op 31 december	99,98%	99,98%	99,98%
GUPO			
Verzonden GUPO's op 31 december	99,96%	99,96%	99,94%
SUPO			
Beschikbaar gestelde SUPO's op 31 december	99,88%	99,86%	99,82%
EUPO			
Beschikbaar gestelde EUPO's op 31 december	96,50%	95,99%	94,94%

Verrijkende data voor werkgevers (Werkgeversspiegel)

De Werkgeversspiegel is een online instrument waar eind 2025 1.154 gebruikers bij 717 werkgevers gebruik van maakten. De Werkgeversspiegel maakt het mogelijk voor werkgevers om pensioendata in te zetten voor het verbeteren van de duurzame inzetbaarheid van medewerkers met pensioen als (deel)oplossing. De Werkgeversspiegel is voor bijna 20% van de werkgevers toegankelijk en heeft vooral toegevoegde waarde voor werkgevers vanaf circa 50 medewerkers, omdat anders de relevantie van de benchmark te beperkt is of cijfers zijn te herleiden tot persoonsniveau. In 2025 zijn verschillende technische verbeteringen doorgevoerd en zijn de eerste voorbereidingen getroffen voor het aanbieden van de Werkgeversspiegel als de vernieuwde regels voor pensioen ingaan.

Klachten en geschillen

Klachten

In lijn met 2024 is in 2025 het aantal geregistreerde klachten toegenomen. Dat komt doordat we meer reacties van deelnemers hebben aangemerkt als ongenoegen, conform de in 2024 nieuw ingevoerde definitie van een klacht. Ook zijn vanaf het tweede kwartaal van 2025 de klachten over het beleid van ABP geregistreerd in de klachtenadministratie, 1.261 in totaal.

De klachten worden (conform de Gedragslijn) bijgehouden in twaalf rubrieken. In de tabel staat per rubriek, aangegeven hoeveel (geëscaleerde) klachten er over 2025 zijn ingediend en behandeld.

De meeste klachten hebben betrekking op de informatieverstrekking. Dit betreft uitingen van ontevredenheid over informatie die wordt verstrekt aan de deelnemer op de website, in MijnABP, brieven en e-mails. Daarna komt de categorie klachten over de berekening en de betaling van het pensioen. De klachten met betrekking tot het betalen van het pensioen gaan in veel gevallen over de ingangsdatum van een pensioenuitkering en het tijdelijk stopzetten van de uitkering bij het ontbreken van een geldig bewijs van in leven zijn. De klachten

met betrekking tot de service en klantgerichtheid die deelnemers ervaren gaan onder meer over de toon van brieven, de handelingen die deelnemers zelf moeten doen om bijvoorbeeld pensioen aan te vragen, en de hulp die zij ervaren in contact met een medewerker. Ook de doorlooptijden en de functionaliteit die geboden wordt in MijnABP leiden tot ontevredenheid.

Geschillen

Klachten die niet in onderling overleg worden opgelost, rapporteren wij als een geschil. Geschillen kunnen door de deelnemer worden voorgelegd aan de Geschillen Instantie Pensioenfondsen (GIP), waarbij de deelnemer kan kiezen voor de kosteloze opties bemiddeling door de Ombudsman Pensioenen (onderdeel van de GIP) of beslechting. Geschillen kunnen ook worden voorgelegd aan de burgerlijke rechter. De GIP behandelt geschillen vanaf de datum van de invoering van de Wet toekomst pensioenen (1 juli 2023); ABP is sinds 1 januari 2024 aangesloten bij de GIP.

In 2025 zijn in totaal 80 (2024: 115) geschillen door ABP-deelnemers ingediend bij de GIP. De meest voorkomende onderwerpen zijn:

- geen verhoogde premievrije pensioenopbouw bij arbeidsongeschiktheid;
- recht op en berekening van (bijzonder) nabestaandenpensioen;
- het feit dat MijnABP in een individuele situatie niet de mogelijkheid biedt om pensioenberekeningen te maken.

Van deze geschillen zijn er 45 afgerond, 8 zijn ingetrokken door de deelnemer, 12 zijn in behandeling bij de geschillencommissie, 14 zijn in bemiddeling bij de Ombudsman Pensioenen en 1 is nog in de behandelfase van de GIP.

Ontvangen klachten (onderwerpen en aantallen)

Onderwerp	2025			2024
	Klachten	Geëscaleerde klachten	Geschillen aangemeld bij GIP	Klachten
Service en klantgerichtheid	846	12	1	409
Behandelingsduur	314	9	2	207
Informatieverstrekking	1.872	38	12	764
Deelnemersportaal	419	6	2	267
Keuzebegeleiding	94	2	-	65
Pensioenberekening en -betaling	1.098	27	29	665
Registratie werknemersgegevens/datakwaliteit	27	1	2	35
Toepassing van wet- en regelgeving; algemeen	243	6	29	193
Toepassing van wet- en regelgeving; invaren	609	3	-	99
Financiële situatie	553	1	2	139
Duurzaamheid	255	-	-	3
Overig	366	1	1	113
Totaal	6.696	106	80	2.959

Toekomstbestendigheid van het pensioenstelsel

Aanpak

Als grootste pensioenfonds van Nederland, met bovendien een groot deel van onze deelnemers die bij de overheid werken, zien wij het als onze taak om bij te dragen aan de toekomstbestendigheid van het pensioenstelsel in Nederland. We geven daar invulling aan door met beleidsmakers mee te denken bij vernieuwingsplannen voor de pensioensector, door met toegankelijke en tijdige informatie daarvoor draagvlak te creëren en door het vertrouwen in ABP en in pensioen in het algemeen te vergroten.

Kerncijfers: Toekomstbestendigheid van het pensioenstelsel

	2025	2024
Reputatie bij belanghebbenden (SRI-score) ¹	6,8	7,4
Vertrouwen in huidige pensioenstelsel (pensioenbarometer)	17,3	14,4
Vertrouwen in vernieuwde pensioenstelsel (pensioenbarometer)	9,0	4,3

¹ Wordt 1x per twee jaar uitgebreid gemeten (even jaren) en andere jaren obv light versie.

Resultaten en toelichting

Veelvuldig contact met belanghebbenden

ABP heeft veelvuldig contact met belanghebbenden binnen en buiten de sector, waarbij wij onze visie en ervaringen delen. Een overzicht van deze contacten en de inhoud ervan staat in het hoofdstuk [Dialoog met belanghebbenden](#).

Zorgvuldige overgang naar het vernieuwde pensioenstelsel

Het vernieuwde Nederlandse pensioenstelsel is beter toegerust voor actuele en toekomstige ontwikkelingen, bijvoorbeeld op de arbeidsmarkt. Als ABP zijn wij ons er terdege van bewust dat wij met een zorgvuldige overgang naar onze vernieuwde pensioenregeling ook bijdragen aan het vertrouwen in het vernieuwde stelsel. De stappen die wij in 2025 hebben gezet, staan omschreven in het hoofdstuk [Collectief vertrouwen](#).

Toekomstbestendigheid investeringsportefeuille & Duurzaam en verantwoord beleggingsbeleid

Aanpak

Met ons DVB-beleid willen we inspelen op grote veranderingen in de wereld en de economie om goede beleggingsrendementen voor deelnemers in stand te houden en risico's te beheersen.

We gebruiken hiervoor de instrumenten:

- uitsluiten;
- criteria voor de ABP-aandelenportefeuille (insluiten);
- stemmen;
- engagement;
- impactbeleggen.

Kerncijfers: Toekomstbestendigheid investeringsportefeuille & duurzaam en verantwoord beleggingsbeleid

	2025	2024	Doel
CO ₂ -voetafdruk beleggingsportefeuille t.o.v. 2019 (scope 1, 2 & 3)	-45%	-42%	2030: -/-50% & 2050: -/-100%
Investerings in impactbeleggen - <i>allocated</i> (x 1,0 mld.)	8,66	3,15	2030: 30,0
Beleggingen in klimaatoplossingen (x 1,0 mld.)	30,8	25,3	2030: 30,0
Beleggingen in biodiversiteit oplossingen (x 1,0 mld.)	3,3	2,9	2030: 10,0
Draagvlak deelnemers duurzaam verantwoord beleggen (score 0-10)	6,5	6,6	-

Wat onze deelnemers vinden

In 2025 heeft ABP deelnemers gevraagd wat zij vinden van het duurzaam en verantwoord beleggingsbeleid van ABP. Er deden 3.399 deelnemers mee aan het onderzoek, een goede afspiegeling van ons deelnemersbestand. Een grote meerderheid van de deelnemers staat achter de beleidskeuze van ABP om te beleggen voor rendement mét oog voor mens, milieu en goed bestuur. 79% van de onze deelnemers vindt het belangrijk dat we verantwoord beleggen. We gebruiken de uitkomsten van het onderzoek bij het verder aanscherpen van het beleid voor duurzaam en verantwoord beleggen.

Resultaten en toelichting

Meer over de rapportagecriteria staat in [Over dit verslag](#).

Hieronder worden de resultaten voor de vier kernthema's weergegeven en toegelicht, daarna voor de instrumenten impactbeleggen, engagement en stemmen.

Klimaat

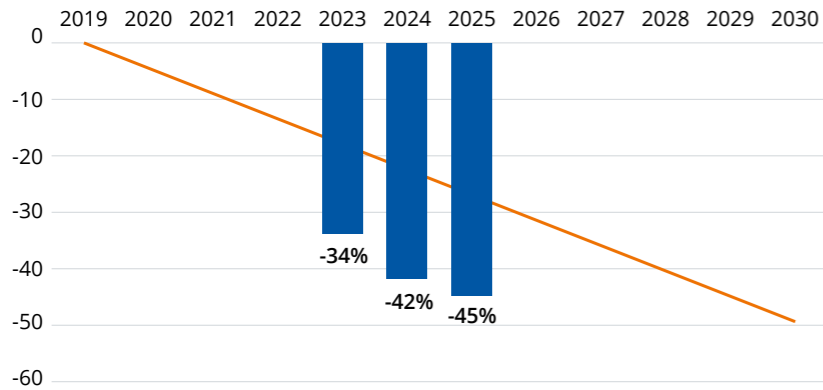
De versnelde klimaatverandering is het gevolg van de toenemende uitstoot van broeikasgassen. Bedrijven die veel CO₂ uitstoten, dragen daaraan bij en lopen hogere risico's als er beleid komt om CO₂ terug te dringen. Daarom kijkt ABP naar de CO₂-uitstoot van de beleggingsportefeuille. Maar ABP kan de CO₂-uitstoot van de portefeuille beperkt beïnvloeden, omdat vooral bedrijven en landen zelf hun uitstoot moeten verminderen. Als dat gebeurt, zal de CO₂-uitstoot van de beleggingsportefeuille ook dalen. Doordat onze CO₂-voetafdruk wordt beïnvloed door factoren buiten onze invloed, kan onze voetafdruk van jaar tot jaar fors schommelen.

In 2025 is de CO₂-voetafdruk van onze hele beleggingsportefeuille 45% lager dan in het basisjaar 2019; in 2024 was de CO₂-voetafdruk 42% lager ten opzichte van het basisjaar. Dit betekent dat er minder CO₂-emissies toe te rekenen zijn aan ABP's portefeuille, waardoor het reductiepercentage stijgt. Er is een sterke afname in scope 1- en scope 2-emissies. Scope 3-emissies

CO₂-voetafdruk (scope 1, 2 & 3)*

(in % t.o.v. 2019)

Lineair reductiepad CO₂-voetafdruk

* ABP's gefinancierde CO₂-emissies worden beïnvloed door marktbevingen en de mate van decarbonisering in de reële economie; hierdoor kunnen de reductiepercentages sterk schommelen. Om zoveel als mogelijk aan te sluiten bij de werkelijke uitstoot van CO₂-emissies in de reële economie, scherpden we waar mogelijk de berekeningen aan. In sommige gevallen beïnvloedt dit de reductiepercentages van voorgaande jaren. Er heeft een restatement van de cijfers over 2024 voor staatsobligaties plaatsgevonden waardoor het reductiepercentage voor 2024 met 3% is gestegen t.o.v vorig jaar (-39%). Voor meer informatie verwijzen we naar ons CO₂-methodologiedocument op onze website.

zijn relatief stabiel gebleven. Scope 3, meestal het grootste deel van de CO₂-voetafdruk van een bedrijf, heeft betrekking op emissies die gerelateerd zijn aan zogenoemde upstream- en downstream-activiteiten¹ in de waardeketen, zoals transport en distributie. Het zijn dus emissies van CO₂ die plaatsvinden bij andere partijen in de keten van een bedrijf. Deze emissies zijn feitelijk vele malen groter dan scope 1 (directe uitstoot door

bedrijven) en scope 2 (uitstoot die samenhangt met de energie die ze gebruiken).

Voor scope 1 en 2 ging het reductiepercentage van -33% in 2024 naar -40% in 2025. Bij scope 3 ging het reductiepercentage van -44% in 2024 naar -47% in 2025. Het reductiepercentage voor de totale emissies (1, 2 en 3) van -45% volgt daarmee het lineaire reductiepad naar 2030 (-50%). Dit pad, weergegeven met de oranje lijn in de grafiek, hanteren we als indicatie om het gewenste tempo van de reductie aan te geven.

De CO₂-voetafdruk heeft betrekking op 89%² van de totale portefeuille (2024: 94%). Meer informatie over onze berekeningsmethodiek is te lezen in ons [CO₂-methodologiedocument](#).

Afspraken in het klimaatcommitment

In het Klimaatcommitment voor de Nederlandse financiële sector hebben circa vijftig banken, verzekeraars, pensioenfondsen, vermogensbeheerders en belangenorganisaties afgesproken elk jaar te laten zien wat de CO₂-voetafdruk van hun relevante beleggingen is, welke actieplannen zij hebben en hoe ze bijdragen aan de financiering van de energietransitie. ABP is met APG betrokken bij initiatieven om de beschikbaarheid en kwaliteit van CO₂-emissiedata te verbeteren. Naarmate er meer en betere data beschikbaar komt, verbeteren wij ook onze rapportage. We volgen de PCAF-standaard³, maar behouden zelf de keuze welke PCAF-methode-updates we wel of niet implementeren.

Methode voor klimaatdoel vastgoed

CRREM (Carbon Risk Real Estate Monitor) is een methode om te bepalen of vastgoedobjecten opereren met een CO₂-reductiepad in lijn met de afspraken in het Klimaatakkoord van Parijs.

We gebruiken deze methode om de voortgang op ons klimaatdoel voor vastgoed te beoordelen⁴ door het percentage vastgoed te meten dat in lijn is met CRREM. Als invulling voor de aanwezigheid van een verduurzamingsplan beoordelen we of een belegging beschikt over een Science Based Target (SBT) goedgekeurd plan. Dit houdt in dat de beleggingen een klimaattransitieplan hebben waarin kwantitatief uiteengezet wordt hoe ze de benodigde CO₂-reductie gaan behalen. Per eind 2025 is 56% van de ABP-vastgoedportefeuille of in lijn met CRREM of beschikt over een SBT-goedgekeurd plan (2024: 50,1%).

Beleggingen in klimaatoplossingen

ABP belegt daarnaast in klimaatoplossingen. Het gaat dan om beleggingen in duurzame energie, zoals zonnepanelen en windmolens, investeringen in duurzame energie-infrastructuur zoals schone mobiliteit en energieopslag, en investeringen in klimaatadaptatie. Per eind 2025 heeft ABP € 30,8 miljard belegd in klimaatoplossingen; per eind 2024 was dit € 25,3 miljard. Deze toename is vooral toe te schrijven aan nieuwe investeringen in groene obligaties. Dit betekent dat de doelstelling vooralsnog behaald is.

Beleggingen in klimaatoplossingen

In € mld	Doel	2025	2024
Totaal	30,0	30,8	25,3

Natuur en biodiversiteit

Per eind 2025 heeft ABP € 3,3 miljard belegd in oplossingen voor biodiversiteit. Per eind 2024 was dit € 2,9 miljard. De allocatie stijgt dus licht, maar de voortgang op de 2030-doelstelling loopt achter. De Private Natural Capital-portefeuille levert de grootste

¹ Upstream-activiteiten zijn activiteiten van bedrijven die binnen de eigen waardeketen plaatsvinden; downstream-activiteiten bevinden zich in de de keten die volgt op de waardeketen buiten het bedrijf (extern).

² Dit percentage is bepaald voor beleggingen waarvan we minimaal scope 1-data beschikbaar hebben. Voor scope 2 en 3 is dit lager.

³ PCAF-standaard is een door de industrie geleid initiatief dat financiële instellingen een standaard biedt voor het meten en rapporteren van de uitstoot van broeikasgassen die het gevolg zijn van hun kredietverlening en investeringsactiviteiten.

⁴ Voor meer informatie hierover zie het [klimaatbeleid](#).

bijdrage aan de doelstelling: deze portefeuille focust op het doen en beheren van impactbeleggingen in bosbouw en landbouw wereldwijd. Binnen deze portefeuille zijn ook in 2025 nieuwe investeringen gedaan.

Beleggingen in biodiversiteitoplossingen

In € mld	Doel	2025	2024
Totaal	10,0	3,3	2,9

In de ABP-aandelen- en bedrijfsobligatieportefeuille stellen we voorwaarden aan bedrijven met hoge risico's voor natuur en biodiversiteit. Bij ondernemingen die hun risico's niet goed beheersen kunnen we tegen de (her)benoeming van de voorzitter van de Raad van Commissarissen stemmen. Ook ging ABP in gesprek met bedrijven over natuur en biodiversiteit, met name over tegengaan van ontbossing, terugdringen van gebruik van plastics en eiwittransitie. In 2025 heeft ABP 53 engagementtrajecten op dit thema gestart, lopen en/of afgerond.

Biodiversiteitsvoetafdruk

In 2025 hebben we de impact van de aandelen- en bedrijfsobligatieportefeuille op biodiversiteit opnieuw in kaart gebracht door middel van een biodiversiteitsvoetafdruk. Deze voetafdruk helpt ABP om de mogelijke impact van de portefeuilleop biodiversiteit te monitoren. ABP maakt hiervoor gebruik van de methode en data van ISS ESG.

Wat opvalt in de analyse is dat de biodiversiteitsvoetafdruk binnen de portefeuille erg geconcentreerd is. Zo zien we dat de tien ondernemingen met de grootste voetafdruk meer dan de helft van de totale voetafdruk uitmaken. Dit was in 2024 ook het geval. Bij de honderd ondernemingen met de grootste voetafdruk geldt dat ze meer dan 70% van de totale voetafdruk uitmaken (2024: meer dan 75%). De sector consumentengoederen heeft

verreweg de grootste voetafdruk binnen de portefeuille van ABP. Ook de sectoren basismaterialen en luxegoederen dragen sterk bij aan de biodiversiteitsvoetafdruk¹.

Sectoren in volgorde op basis van voetafdruk

1. Consumentengoederen
2. Basismaterialen
3. Luxe goederen
4. Gezondheidszorg
5. Financiële instellingen

De methode staat nog in de kinderschoenen: er is nog geen brede consensus over de beste methode en indicatoren voor het meten van een biodiversiteitsvoetafdruk en er is beperkte beschikbaarheid van data. We zullen de komende jaren bijdragen aan de ontwikkeling van een standaard en de ontwikkeling van de data monitoren, zodat we de biodiversiteitsvoetafdruk in de toekomst ook kwantitatief kunnen rapporteren.

Analyse van afhankelijkheden van en impact op biodiversiteit

In 2025 hebben we voor het tweede jaar op rij een analyse gemaakt van de afhankelijkheden van en impact op biodiversiteit voor de aandelenportefeuille. Deze analyse is gebaseerd op de ENCORE-methode. We zien dat onze aandelenportefeuille vooral afhankelijk is van watergerelateerde ecosysteemdiensten (waterstroomregulering, watervoorziening en waterzuivering). Qua impact op biodiversiteit zijn watervuiling en bodemvervuiling de belangrijkste aanjagers binnen de aandelenportefeuille.

We proberen de komende jaren steeds meer informatie uit de ENCORE-analyses te halen, zodat we over steeds meer zaken een beeld kunnen vormen. Zo willen we bijvoorbeeld meer inzage krijgen in hoe afhankelijkheden en impact binnen de portefeuille geconcentreerd zijn en in hoe de portefeuille presteert ten opzichte van eerdere jaren of ten opzichte van de benchmark. Op deze manier monitoren we voor onze beleggingen de

blootstellingen naar natuurgerelateerde risico's en krijgen we inzicht in de effectiviteit van ons beleid.

Mensenrechten

Het is voor ABP een voorwaarde dat bedrijven waarin wij beleggen mensenrechten respecteren. Doen bedrijven dat niet, dan beleggen we er niet in, of gaan we als aandeelhouder in gesprek om de situatie te verbeteren.

ABP gaat in gesprek met bedrijven die nog niet aan onze eisen voldoen om mensenrechtenschendingen beter vast te stellen, te voorkomen en aan te pakken. In 2025 heeft ABP in totaal 75 engagementtrajecten gestart, lopen en/of afgerond op dit onderwerp. Hieronder vallen veel verschillende kwesties, zoals bijvoorbeeld het uitbannen van kinderarbeid en gevaarlijke werkomstandigheden bij de bedrijven zelf en in hun toeleveringsketens. Ook de veiligheid van producten en de vrijheid van het vormen van vakbonden komt aan bod. We volgen de aanpak van de OESO-richtlijnen voor multinationale ondernemingen en de United Nations Guiding Principles for Business and Human Rights (UNGP's). Ook zetten we ons stemrecht in om onze verwachtingen op het gebied van mensenrechten kenbaar te maken. Het overzicht van hoe ABP in 2025 heeft gestemd is online gepubliceerd.

Goed ondernemingsbestuur

Ook goed ondernemingsbestuur (corporate governance) zien we als voorwaarde voor goede beleggingen. Een solide bestuur, een goede bedrijfsvoering en een constructieve relatie met aandeelhouders en andere betrokkenen zijn voorwaarden voor bedrijven om risico's te beheersen, waarde te creëren op de lange termijn en succesvol bij te dragen aan het tegengaan van klimaatverandering en behoud van natuur en biodiversiteit.

In 2025 heeft ABP veel gestemd over goed bestuur, onder andere over de onafhankelijkheid van het bestuur, een goede en onafhankelijke accountantscontrole en goede verslaglegging.

¹ Dit is op basis van de Potentially Disappeared Fraction (PDF) indicator. Meer over de indicatoren (PDF en MSA) is te lezen in onze Klimaat- en Natuurrapportage.

Het overzicht van hoe ABP in 2025 heeft gestemd is [online](#) gepubliceerd.

Ook in de engagementtrajecten wordt gesproken over goed bestuur, waaronder het beloningsbeleid en verantwoord belastingbeleid. In 2025 had ABP 112 engagementtrajecten op dit onderwerp lopen en/of afgerond.

Impactbeleggen

Tot en met 2025 hebben we € 8,7 miljard gealloceerd naar [impactbeleggingen](#). Onze doelstelling en rapportage hierover zijn uitgedrukt in euro's. Voorbeelden van impactinvesteringen die we hebben gedaan staan op [onze website](#) bij Duurzaamheid.

De totale allocatie naar impactbeleggingen (€ 8,7 miljard) bestaat uit feitelijk belegd vermogen (€ 4,1 miljard) en voor gecommiteerd vermogen (€ 4,6 miljard). Dit is impactkapitaal van investeringen die we zijn aangegaan, maar waarvan het kapitaal nog niet is ingezet. Dat zal gedurende de loop van de projecten gebeuren. Zodra het kapitaal daadwerkelijk is geïnvesteerd, zal het meetellen als feitelijk belegd vermogen.

Feitelijk belegd en gecommiteerd vermogen

In € mln	Doel 2030	Gealloceerd t/m 2025	Gealloceerd 2024	Realisatie t/m 2025
Feitelijk belegd vermogen voor impactbeleggingen		4.104	1.335	
Goedgekeurd kapitaal voor impactbeleggingen		4.558	1.812	
Totaal Allocated	30.000	8.662	3.147	29%

Van het totaal aan impactbeleggingen is circa 40% (€ 3,5 miljard) belegd in Nederland.

Impactbeleggingen in Nederland

In € mln	Doel 2030	Gealloceerd t/m 2025	Gealloceerd 2024	Realisatie t/m 2025
Feitelijk belegd vermogen voor impactbeleggingen		1.010	502	
Goedgekeurd kapitaal voor impactbeleggingen		2.470	¹	
Totaal in Nederland	10.000	3.480	502	35%

¹ In 2024 is het gecommiteerd vermogen voor impactbeleggen in Nederland niet in kaart gebracht. Deze berekeningen zijn we vanaf 2025 gaan uitvoeren.

Feitelijk belegd vermogen per thema

ABP heeft specifieke doelstellingen voor impactbeleggingen voor klimaat en voor biodiversiteit. Die worden weergegeven op basis van feitelijk belegd vermogen. Goedgekeurd kapitaal is niet uitgesplitst per thema.

Impactbeleggingen per thema

In € mln ¹	Doel 2030	Feitelijk belegd t/m 2025	Feitelijk belegd 2024
Klimaat	10.000	2.716	1.221
Biodiversiteit	1.000	512	-
Overig	19.000	876	114
Totaal	30.000	4.104	1.335

¹ De publicatie van dit verslag vond plaats voor de afronding van het validatieproces van de Q4 impact resultaten. Om de Q4 cijfers te bepalen is er daarom gebruik gemaakt van schattingen.

Engagement

Engagement met bedrijven

ABP is een belegger met een langetermijnhorizon. Om de belangen van onze deelnemers voor de lange termijn te behartigen, voeren we een dialoog met de bedrijven waarin we beleggen. Dit doen we op basis van ons [engagementbeleid](#). De vier thema's van ons duurzaam en verantwoord beleggingsbeleid vormen de basis van ons engagement. Dit leidt tot het volgende overzicht voor 2025. De voortgang op engagement met bedrijven loopt over het geheel gezien volgens de verwachte lijn.

Aantal engagements per thema

	2025	2024
Klimaat	76	69
Natuur & biodiversiteit	53	57
Mensenrechten	75	120
Goed ondernemingsbestuur	112	59

Dit aantal omvat alle engagementtrajecten op de betreffende thema's van 2025 (gestart en afgesloten, en nog lopende engagements). Een engagement met een bedrijf kan uit meerdere engagementtrajecten bestaan, bijvoorbeeld een traject voor klimaat en een traject voor goed ondernemingsbestuur.

Engagement met beleidsmakers

Beleidsmakers vervullen een sleutelrol in het scheppen van de kaders waarbinnen de reële economie gedijt. Zij zijn voor ABP dan ook een logische partner binnen het duurzaam en verantwoord Beleggingsbeleid. Met ons engagement kunnen we het draagvlak vergroten voor duurzaam en verantwoord beleggen, actief bijdragen aan maatschappelijke vraagstukken en systeemrisico's beheersen. In het verslagjaar hebben we hier stappen in gezet.

Zo zien we bij beleggingen in defensie en veiligheid een grote rol voor de overheid. ABP is hierin afhankelijk van het investeringsbeleid van de overheid: om bij te dragen aan een sterkere defensie-industrie, moet de overheid orders plaatsen. Als de overheid bijvoorbeeld een staatsobligatie uitgeeft, dan kan ABP hierin beleggen. Ook bij het investeren in impactbeleggingen in Nederland zien we een nadrukkelijke rol voor de overheid weggelegd, zoals het ondersteunen van een aantrekkelijk en stabiel investeringsklimaat of het mogelijk betrekken van pensioenfondsen bij grote projecten van maatschappelijk belang (zoals de ontwikkeling van infrastructuur). Dit zijn onderwerpen waar we in 2025 over gesproken hebben.

Stemmen

Een ander instrument dat ABP inzet om de doelstellingen in haar beleggingsbeleid te behalen is het stemmen op aandeelhoudersvergaderingen (AVA) van bedrijven waarin wordt belegd. In 2025 hebben we het stembeleid opnieuw onder de loep genomen en aangescherpt. We hebben onder andere onderscheid aangebracht tussen verschillende bestuursmodellen bij het stemmen.

In 2025 hebben we over 39.897 voorstellen gestemd. Dit zijn er minder dan voorgaande jaren, wat toe te schrijven is aan de implementatie van onze nieuwe aandelenportefeuille. We beoordelen bedrijven – voordat ze in de portefeuille komen – strenger, waardoor we in minder bedrijven beleggen. We stemmen op vrijwel iedere aandeelhoudersvergadering waar we onze rechten kunnen uitoefenen. In 2025 was 74,0% van onze stemmen in lijn met de managementvoorstellen. Het overzicht van hoe ABP in 2025 heeft gestemd is [online](#) gepubliceerd.

Aantal uitgebrachte stemmen

	2025	2024
Uitgebrachte stemmen	39.897	48.359
In lijn met voorstel management (in%)	74,0%	74,7%

In de [Terugblik](#) is in het kort te lezen hoe ABP invloed heeft uitgeoefend tijdens het AVA-seizoen 2025.

Fiscale afdracht

In de Tax Contribution Rapportage (TCR) geven wij inzicht in de fiscale afdracht van ABP. Het gaat om belastingen met betrekking tot de pensioenuitkeringen aan onze deelnemers, onze beleggingen en onze eigen bedrijfsvoering. De onderstaande tabel laat onder pensioenuitkeringen zien welk bedrag aan loonheffingen door ons is afgedragen over de pensioenuitkeringen aan onze deelnemers.

Fiscale afdracht

in € mln.	Totaal 2025	Totaal 2024
Pensioenuitkeringen		
- Afgedragen loonbelasting en sociale premies	4.550	4.533
Beleggingen¹		
- Bronheffing beleggingen kapitaal- en private markten	158	171
- Zegelrechten & transactiebelastingen	18	38
- Verschuldigde btw	11	27
- Vennootschapsbelasting	3	0
Eigen bedrijfsvoering (ABP en deelneming APG)		
- Afgedragen loonbelasting en sociale premies	208	200
- Verschuldigde vennootschapsbelasting	2	3
- Verschuldigde btw	76	74
- Afgedragen btw ²	44	64

1 De scope in 2024 was beperkt tot belastingafdrachten voor beleggingen in kapitaalmarkten. In 2025 heeft uitbreiding van de scope plaatsgevonden. Naast kapitaalmarkten zijn nu ook belastingafdrachten onder de scope gebracht voor beleggingen in de private markten. Verder is de scope t.o.v. vorig jaar uitgebreid met belastingafdrachten in het kader van zegelrechten & transactiebelastingen. In de tabel zijn de bedragen 2024 voor de scope uitbreiding gecorrigeerd.

2 Verschuldigde btw drukt als last op ABP / APG. Afgedragen btw wordt in rekening gebracht aan derden (klanten) en afgedragen aan de belastingdienst. Hier is ABP / APG alleen de 'inner' en 'afdrager'. De belasting drukt echter niet als last op ABP / APG.

Onder de beleggingen zijn (bron-)belastingen vermeld met betrekking tot de beleggingen in zowel kapitaalmarkten als private markten en de BTW die ABP in het kader van haar beleggingsactiviteiten verschuldigd is. Tenslotte zijn de verschillende belastingen opgenomen van ABP en onze deelneming APG in het kader van de eigen bedrijfsvoering. De [volledige Tax Contribution Report \(TCR\)](#) is te vinden op de website van ABP.

Betrokken en duurzaam inzetbare medewerkers

Aanpak

Om onze missie te kunnen waarmaken, zet ABP in op het aantrekken, ontwikkelen en behouden van hoogwaardige professionals. Hiervoor gebruiken we verschillende middelen en instrumenten, van employer branding en een goede onboarding tot en met aandacht voor persoonlijke groei en vitaliteit. ABP staat midden in de maatschappij en wil een diverse en inclusieve organisatie zijn. Een organisatie waarin onze deelnemers en werkgevers zich herkennen. We streven ernaar dat onze organisatie zoveel mogelijk een afspiegeling is van ons deelnemersbestand. Mensen komen het best tot hun recht in een veilige (werk)omgeving waarin iedereen zichzelf kan zijn. Er is aandacht voor individuele kwaliteiten, talenten en ontwikkelmogelijkheden, en een open dialoog. Diversiteit, inclusie en gelijkwaardigheid zijn essentieel voor ons succes.

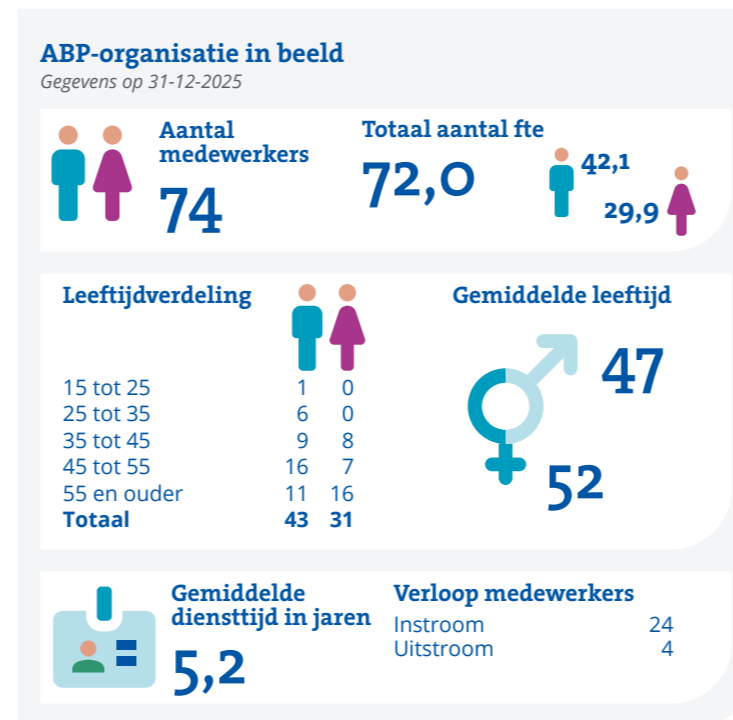
Resultaten en toelichting

Organisatie verder gegroeid

Het aantal medewerkers is in 2025 gestegen, van 54 eind 2024 naar 74 eind 2025. Deze groei draagt bij aan de robuustheid van de organisatie, aan de verdere versterking van de regierol in de uitbestede activiteiten, met name voor beleggingen, en aan de slagkracht om aantoonbaar en navolgbaar in control

te zijn om transparant verantwoording te kunnen afleggen aan diverse belanghebbenden.

Overzicht medewerkers

Opleiding en ontwikkeling

ABP investeert in de duurzame inzetbaarheid van haar medewerkers. Dat betekent dat we medewerkers stimuleren zich te blijven ontwikkelen. Hiertoe stellen we budget beschikbaar voor persoonlijke ontwikkeling. In het verslagjaar is veel aandacht besteed aan het ontwikkelen van leiderschap, met een nieuw ontwikkeld leiderschapsprogramma. Ook is er gewerkt aan de ontwikkeling van teams. Daarnaast zijn er functie-specifieke opleidingen en trainingen gevolgd.

Uitkomsten medewerkersbetrokkenheidsonderzoek

Het jaarlijkse medewerkersbetrokkenheidsonderzoek had in 2025 een respons van 84% (2024: 80%). Positieve resultaten hangen samen met de koers van en bevoegenheid binnen ABP. De samenwerking en communicatie tussen teams worden hoger gewaardeerd, maar dit ligt nog onder het niveau dat we nastreven. Verbeterpunten liggen met name in het beheersen van de werkdruk, leiderschap en duidelijkheid in rollen, vooral voor jongere collega's. De eNPS daalde van 20 naar 11. Op basis van de uitkomsten heeft de afdeling M&O maatregelen uitgewerkt die aansluiten bij het jaarplan 2026. We richten ons vooral op goed werkgeverschap, leiderschap, werkdruk, samenwerking en ontwikkeling. Het bestuur vervult hierin ook een actieve rol.

Meer over deze onderwerpen staat in het hoofdstuk Solide fundament.

Kerncijfers: betrokken en duurzaam inzetbare medewerkers

	2025	2024	Doel
Aantal medewerkers	74	54	n.v.t.
Medewerkers verdeling man/vrouw	58%/42%	56% / 44%	aantal vrouwen ≥ 40%
Algemeen bestuur verdeling man/vrouw	67%/33%	64% / 36%	aantal vrouwen ≥ 40%
eNPS medewerkers (medewerkersbetrokkenheidsonderzoek)	+11	+20	-

Ondertekening van het bestuursverslag

Heerlen, 23 april 2026

Het bestuur

Dhr. F.T. Bankeman

Mw. L.I. Bergenhenegouwen

Dhr. A. Boonen

Dhr. H.R. Brill

Dhr. P.J.H. Fey

Dhr. A.J. de Geus

Dhr. A.J.M. Kool

Mw. M.P.I. ten Kroode

Mw. V.S. van der Meer – Gangapersadsing

Dhr. A.M.H. Slager

Mw. Y.E.M. Verdonk – van Lokven

Dhr. A. van Vliet

Mw. C. Van der Weerd - Norder

Mw. R. van Wijk – Russchen

Dhr. H.J. van Wijnen

Verantwoording en toezicht

Verslag van het niet-uitvoerend bestuur

In dit hoofdstuk legt het niet-uitvoerend bestuur van ABP verantwoording af over het gevoerde intern toezicht in het verslagjaar.

Werkwijze van het intern toezicht

Het intern toezicht van ABP is belegd bij het niet-uitvoerend bestuur en wordt ondersteund door de auditcommissie. In 2025 is gewerkt conform het toezichtplan, waarbij gedurende het jaar intensief aandacht is besteed aan de volgende vijf toezichtthema's:

- de integrale risicobeheersing;
- het beleggingsbeleid;
- de vernieuwde pensioenregeling;
- de inrichting en besturing van ABP na de overgang naar het nieuwe pensioenstelsel;
- governance en leiderschap.

De uitvoerende bestuurders rapporteren periodiek over de normen van het intern toezicht via de reguliere kwartaalrapportages. Deze rapportages sluiten goed aan bij de structuur van informatiedeling en verantwoording binnen het omgekeerd gemengd bestuursmodel richting het intern toezicht. Het niet-uitvoerend bestuur heeft bij de uitoefening van het intern toezicht gebruikgemaakt van de kwartaalrapportages van het uitvoerend bestuur, de rapportages van (onafhankelijke) sleutelfunctiehouders en gesprekken met het uitvoerend bestuur en het verantwoordingsorgaan. De auditcommissie heeft het intern toezicht aanvullend gevoed met feedback, observaties en toezichtvragen. Daarnaast heeft het intern toezicht trends en ontwikkelingen buiten ABP gevolgd en betrokken bij de oordeelsvorming. Verder heeft de toezichtcommissie NPC gefunctioneerd als vooruitgeschoven post van het intern toezicht. Deze commissie vergaderde frequent met het uitvoerend bestuur, de programmamanager en de sleutelfunctiehouder risicobeheer en heeft het intern toezicht gevoed met observaties en toezichtvragen.

Na indiening van het invaarbepsluit eind 2025 is deze commissie opgeheven en geschiedt het intern toezicht weer volgens de reguliere inrichting (niet-uitvoerend bestuur, ondersteund door de auditcommissie).

Het intern toezicht heeft op 16 april 2026 met een uitgebreide rapportage en toelichting verantwoording afgelegd aan het verantwoordingsorgaan over alle genoemde toezichtthema's. Een samenvatting hiervan is opgenomen in dit jaarverslag. Hierin staan de belangrijkste bevindingen en aanbevelingen die het intern toezicht heeft meegegeven aan het bestuur.

Observaties en aanbevelingen van het intern toezicht

Integrale risicobeheersing

In 2025 heeft het intern toezicht de verdere ontwikkeling van de integrale risicobeheersing binnen ABP gevolgd. In 2024 is een meerjarig verbeterplan vastgesteld om het volwassenheidsniveau 4 ("effectief en meetbaar") te bereiken eind 2027. De periodieke metingen die in dit kader in de eerste en tweede lijn zijn uitgevoerd laten zien dat de volwassenheid van het risicobeheer in 2025 nog net onder het beoogde volwassenheidsniveau 3 ("gedefinieerd") ligt. Het intern toezicht merkt daarbij op dat het op verschillende onderdelen nodig blijft om verdere verbeteringen door te voeren, zodat het risicobeheer zich ook in de komende jaren kan blijven ontwikkelen. Het intern toezicht ziet ruimte voor het beter verankeren van de risicocultuur binnen de organisatie, met name wat betreft het aantoonbaar laten werken van key-beheersmaatregelen en de daarvoor noodzakelijke vastleggingen. Daarnaast benadrukt het intern toezicht dat het belangrijk is om niet alleen verdere verbeteringen door te voeren, maar ook de reeds bereikte resultaten te borgen en te bestendigen.

Daarnaast constateert het intern toezicht dat de werking van de sleutelfuncties risicobeheer, actuariaat, interne audit en de compliance officer effectief en onafhankelijk is. Aandachtspunten die door de tweede en derde lijn worden gesignaleerd, worden tijdig en adequaat opgepakt en geadresseerd en de kaders die deze werkwijze ondersteunen zijn verankerd in het bestuursreglement en de charters. Ook in de eerste lijn zijn duidelijke stappen gezet om het risicomanagement te versterken. Er wordt actief gewerkt aan het verder integreren van risicomanagement in de dagelijkse werkzaamheden.

ABP heeft in 2025 via de transitie Eigen Risicobeoordeling (ERB) belangrijke aandachtspunten binnen de transitie - waaronder uitbesteding, interne bedrijfsvoering, operationele en IT-processen, informatiebeveiliging en cyberveiligheid en de uitvoeringskracht bij APG - systematisch in kaart gebracht. Het intern toezicht ziet dat plannen zijn opgesteld met concrete maatregelen en tijdlijnen om risico's die al langere tijd boven het door het bestuur gewenste niveau uitkomen terug te brengen binnen de afgesproken kaders. De voortgang hiervan wordt periodiek gevolgd. Het intern toezicht constateert dat in 2025 belangrijke tussentijdse stappen zijn gezet en dat de benodigde verbetermaatregelen in uitvoering zijn.

Beleggingsbeleid

Het intern toezicht heeft het proces van het strategisch beleggingsbeleid (StiP) 2024-2026 gevolgd. Het StiP is van toepassing tot de overgang van ABP naar de vernieuwde pensioenregeling. Wij stellen vast dat de implementatie van de strategische beleggingsportefeuille de implementatiepaden volgt en op schema ligt. Ook zien wij dat er een duidelijke opdrachtvertaling en monitoring plaatsvindt richting APG. Ook constateren wij dat er adequaat wordt ingespeeld op relevante veranderingen in de wereld en de economie. Het is belangrijk om te blijven anticiperen op nieuwe inzichten, informatie en veranderingen die van invloed zijn op de beleggingsportefeuille en dit goed te monitoren, mede in het licht van de doelstellingen van de vernieuwde pensioenregeling.

Gedurende 2025 heeft het toezicht ook stilgestaan bij de beleggingscategorieën waarvan de rendementen achterbleven en bij de vraag of aanvullende sturing of nadere analyse wenselijk was. Het intern toezicht constateert dat het bestuur, waar mogelijk binnen de bestaande mandaten en bandbreedtes, passende aanpassingen heeft doorgevoerd. De verdere ontwikkelingen worden in 2026 nauwgezet gemonitord.

Om de aansluiting tussen beleid en uitvoering te verbeteren heeft ABP in 2024 besloten de regiefunctie op het strategisch beleggingsbeleid te versterken en een deel van de mandatering en advisering binnen de eigen organisatie te beleggen in plaats van deze taken volledig aan APG uit te besteden. Deze nieuwe inrichting is in 2025 operationeel geworden. Nieuwe medewerkers zijn gestart en processen en verantwoordelijkheden zijn opnieuw ingericht. Het intern toezicht constateert dat ABP hierbij nadrukkelijk aandacht besteedt aan het opbouwen van voldoende deskundigheid en countervailing power binnen de organisatie, alsook aan een constructieve samenwerking met APG. Verder ziet het intern toezicht dat de benodigde vervolgstappen worden gezet om het nieuwe aansturingmodel verder te versterken en de betrokken organisatieonderdelen optimaal te laten functioneren.

Daarnaast heeft het intern toezicht het duurzaam en verantwoord beleggingsbeleid gevolgd. Het intern toezicht stelt vast dat het bestuur heeft gekeken naar de uitvoerbaarheid van de keuzes binnen het DVB-beleid en de wijze waarop deze onderling samenhangen, en het draagvlak voor dit beleid onder deelnemers. Daarnaast ziet het intern toezicht dat ABP in de communicatie actief aandacht besteedt aan hoe verantwoord beleggen bijdraagt aan een leefbare wereld met oog voor voldoende risicospreiding en rendementskansen. In 2025 zijn verdere stappen gezet om de dialoog met deelnemers en stakeholders te verdiepen en te verbreden. In 2026 zal dit nog nader geoptimaliseerd worden.

Vernieuwde pensioenregeling

ABP werkt samen met interne en externe stakeholders aan de overgang naar een vernieuwde pensioenregeling vanaf 2027. Deze transitie is een grootschalig en complex traject dat raakt aan het draagvlak van deelnemers, de onderliggende processen, de IT-systemen en de datakwaliteit. De overgang vraagt om zorgvuldig afgestemde en samenhangende besluitvorming, waarbij een intensieve voorbereiding, voortschrijdend inzicht en de complexiteit van het traject kunnen leiden tot langere doorlooptijden. Dit alles vindt plaats naast de reguliere uitvoering van de pensioenregeling. Het intern toezicht heeft, evenals in voorgaande jaren, de voortgang en de bijbehorende risico's nauwlettend gevolgd. Daarbij is specifiek aandacht besteed aan het besluitvormingsproces en aan de wijze waarop het uitvoerend bestuur de regie voert op de uitvoering van de transitie door APG.

Het besluitvormingsproces in aanloop naar het invaarbesluit

Het bestuur heeft in februari 2025 het beleidskader evenwichtigheid zorgvuldig toegepast bij de beoordeling van de evenwichtigheid van de transitie. Daarbij zijn adviezen van het verantwoordingsorgaan meegenomen en zijn op onderdelen aanpassingen gedaan. Het intern toezicht concludeert dat het besluitvormingsproces navolgbaar is doorlopen en dat de evenwichtigheid van de overgang aantoonbaar is onderbouwd. Het intern toezicht blijft monitoren of de evenwichtigheidsbesluiten ook in de verdere uitvoering standhouden.

In maart 2025 heeft het bestuur een voorgenomen invaarbesluit genomen. Het intern toezicht heeft onder meer benadrukt dat vóór het invaarbesluit (november 2025) een integrale uitvoeringstoets noodzakelijk is, inclusief beheers- en monitoringsmaatregelen, en een tijdig afgeronde transitie-ERB. Ook heeft het intern toezicht aandacht gevraagd voor het deelnemersperspectief en de begrijpelijkheid van de veranderingen. Hieraan is opvolging gegeven.

Het intern toezicht concludeert dat alle noodzakelijke voorwaarden voor het invaarsbesluit tijdig en volledig zijn vervuld. Verder zijn sleutelfunctiehouders en het verantwoordingsorgaan tijdig betrokken en hun adviezen zijn aantoonbaar meegewogen.

Daarnaast zien wij dat het borgen van de uitvoerbaarheid van de transitie nog in ontwikkeling is. In 2025 zijn belangrijke stappen gezet richting solide kaders voor een goed functionerende operationele keten tijdens en na de transitie, waarvan de afronding in 2026 is voorzien.

De regie van het uitvoerend bestuur op het realiseren van de transitie (door APG)

De regierol van ABP richting APG is verankerd in het uitbestedingsbeleid en is nader vastgelegd in Service Level Agreements (SLA's) en aanvullende afspraken. Deze kaders zorgen ervoor dat de verantwoordelijkheden helder zijn en dat de uitvoering op een consistente wijze kan worden gevolgd en beoordeeld.

Achter de schermen zetten ABP en APG grote stappen om de overgang naar het nieuwe stelsel te realiseren. Er wordt onder meer intensief gewerkt aan het vernieuwen van IT-systemen, het verbeteren van de datakwaliteit en het voorbereiden van zorgvuldige communicatie naar deelnemers. Het niet-uitvoerend bestuur constateert dat het uitvoerend bestuur op deze domeinen doelgericht stuurt via duidelijke KPI's voor APG. De periodieke rapportages verschaffen daarbij het inzicht dat nodig is om tijdig bij te sturen. De wijze waarop risico's worden geïdentificeerd en beheerst is transparant en goed gestructureerd. De Risk Self Assessments worden uitgebreid besproken en leiden tot passende beheersmaatregelen. Daarnaast zien wij dat in 2025 verdere vooruitgang is geboekt in de persoonlijke communicatie en de dialoog met deelnemers, hetgeen bijdraagt aan het vergroten van duidelijkheid en draagvlak.

De ontwikkeling van de vernieuwde pensioenregeling brengt een veeleisende projectplanning met zich mee. De omvang van de

aansturing en het grote aantal processtappen maken het tot een complex traject dat blijvend aandacht en inzet vraagt. Wij zien dat het bestuur zich ervan bewust is dat gedurende de komende jaren een zekere mate van onzekerheid onvermijdelijk is, gezien de schaal en complexiteit van de transitie. In dat licht is het essentieel dat er strak wordt gestuurd op risico's, planning en kwaliteitsbewaking. Tegelijkertijd ziet het intern toezicht dat het transitieproces is ingebed in een robuuste governance-structuur. Er vinden structurele regie en coördinatie-overleggen plaats met APG en de werkstromen sluiten nauw op elkaar aan, gericht op de gezamenlijke realisatie van de transitie. Een aandachtspunt is de beheerste uitvoering van de vele parallelle werkzaamheden, mede omdat meerdere fondsen in dezelfde periode de overgang naar het nieuwe stelsel maken. Wij blijven de ontwikkelingen nauwgezet volgen. Er vinden structurele regie en coördinatie-overleggen plaats met APG en de werkstromen sluiten nauw op elkaar aan, gericht op de gezamenlijke realisatie van de transitie.

De inrichting en besturing van ABP na de overgang naar het vernieuwde pensioenstelsel

ABP en APG werken gezamenlijk aan een toekomstbestendige inrichting en besturing na de transitie. Met de vaststelling van APG's Strategie 2030, waarin ook de uitgangspunten van ABP zijn meegenomen, constateert het intern toezicht dat er een solide basis is gelegd om in 2026 verder te bouwen aan meer gelijkgerichtheid en maximale efficiëntie. De strategie richt zich op een efficiëntere uitvoering van zowel het vermogensbeheer als de pensioendienstverlening, onder de voorwaarde dat de transitie naar het nieuwe pensioenstelsel per 1 januari 2027 onverminderd kan doorgaan. Het intern toezicht ziet dat er een gedegen plan ligt en dat knelpunten actief worden opgepakt. Het blijft daarbij belangrijk om de balans te bewaken tussen noodzakelijke veranderingen en de continuïteit van de uitvoering.

Daarnaast werkt ABP aan de toekomstige aansturing van de solidaire premiereregeling vanaf 2027. Het intern toezicht constateert dat in 2025 belangrijke stappen zijn gezet om processen, taken en verantwoordelijkheden te verduidelijken. Producten en diensten worden concreet uitgewerkt en vertaald

naar business en IT-requirements. Het intern toezicht benadrukt dat deze uitwerking tijdig en zorgvuldig moet plaatsvinden om interpretatieverschillen en scopewijzigingen te voorkomen. Ook is verder gewerkt aan de visie op de toekomstige besturing en is gestart met het inventariseren van de gevolgen voor bestaande afspraken, zoals vastgelegd in SLA's en IT-requirements. Het intern toezicht benadrukt dat deze uitwerking tijdig en zorgvuldig moet plaatsvinden om interpretatieverschillen en scopewijzigingen te voorkomen.

Governance en leiderschap

Het intern toezicht constateert dat het bestuur in 2025 verschillende initiatieven heeft genomen die bijdragen aan de kwaliteit en effectiviteit van de governance. De jaarlijkse zelfevaluatie is benut om werkafspraken te actualiseren en er zijn verdiepende sessies georganiseerd over governance-vraagstukken. Met het oog op 2026 is tevens een nieuwe bestuurlijke zelfevaluatie opgestart, inclusief externe toetsing om de kwaliteit van het proces te verrijken. Daarnaast is besluitvorming over verschillende bestuurlijke onderwerpen, zoals de inrichting van commissies, afgerond. Ook is een ontwikkelplan opgesteld en zijn de eerste gezamenlijke sessies uitgevoerd, waarmee het bestuur doelgericht investeert in gezamenlijke groei en in een toekomstbestendige samenwerking. Verder constateert het intern toezicht dat de continuïteit van het bestuur goed is geborgd, onder meer door tijdige werving en benoeming van nieuwe bestuursleden, waaronder een nieuwe onafhankelijk voorzitter.

Het intern toezicht concludeert dat deze stappen gezamenlijk bijdragen aan een sterke en toekomstgerichte governance. Hoewel enkele trajecten in 2026 doorlopen, zijn in 2025 goede stappen gezet en blijft het toezicht de verdere ontwikkelingen met vertrouwen volgen.

Aanbevelingen aan het bestuur voor 2026

Het intern toezicht constateert dat aan de aanbevelingen uit 2025 goede opvolging is gegeven. Er is duidelijke voortgang geboekt in de versterking van de integrale risicobeheersing en in de communicatie over verantwoord beleggen, waarbij helder wordt gemaakt hoe dit bijdraagt aan een leefbare wereld met oog voor voldoende risicospreiding en rendementskansen. Ook ziet het toezicht dat de transitie naar de vernieuwde pensioenregeling in constructieve samenwerking met stakeholders wordt voorbereid, dat deelnemers steeds beter worden meegenomen in de gevolgen van de vernieuwde regeling en dat de voorbereiding van een beheerste en evenwichtige transitie voortvarend verloopt. Ook is substantieel gewerkt aan solide kaders voor een goed functionerende operationele keten tijdens en na de transitie, waarvan de afronding in 2026 plaatsvindt. Verder constateert het intern toezicht dat voortgang is geboekt in de inrichting van de aansturing van de solidaire premierregeling en de toekomstige dienstverlening vanaf 2027. Gedurende 2025 heeft het intern toezicht een aantal nieuwe aanbevelingen gedaan aan het bestuur. Hieronder staan de aanbevelingen waarvan het intern toezicht de opvolging in 2026 zal monitoren.

Het ambitieniveau risicobeheersing en risico's met langere doorlooptijd

Het intern toezicht waardeert de stappen die zijn gezet in de samenwerking met APG om de ambities voor risicobeheersing te vertalen naar volwassenheidsniveaus in de keten. Het intern toezicht beveelt aan de doorontwikkeling van de integrale risicobeheersing en de uitvoering van het meerjarige verbeterplan voort te zetten en de bereikte resultaten duurzaam te verankeren. Daarnaast wordt aanbevolen de verbeterplannen voor informatietechnologie, informatiebeveiliging en cybersecurity met prioriteit uit te voeren en de voortgang periodiek te beoordelen, zodat noodzakelijke maatregelen tijdig en consistent worden gerealiseerd.

Monitoren strategisch investeringsplan (StIP)

Het intern toezicht waardeert de stappen die zijn gezet om de gevoeligheid van de portefeuille voor (onder meer concentratie- en geopolitieke) risico's beter in beeld te brengen en waar nodig binnen bestaande mandaten te handelen. Wij bevelen aan deze aanpak voort te zetten, met bijzondere aandacht voor verdere ontwikkeling van integrale balansinformatie. Dit ondersteunt het bestuur bij besluitvorming en tijdige risicosignalering.

Beleggingsresultaten

Het intern toezicht beveelt aan in 2026 consequent te blijven beoordelen hoe de beleggingsresultaten bijdragen aan de vooraf vastgestelde beleggingsdoelstellingen en te reflecteren op bestaand beleid en passende verbeteringen in gang te zetten wanneer ontwikkelingen daarom vragen.

Doorontwikkeling fiduciaire model

Het intern toezicht beveelt aan de doorontwikkeling van het fiduciaire model voort te zetten, zodat het bestuur zijn regierol optimaal kan invullen en tijdig kan bijsturen waar nodig. Daarbij verdient het verbeteren van de kwaliteit van rapportages, het verder versterken van de monitoring van de dienstverlening en het doorontwikkelen van integrale balansinformatie bijzondere aandacht.

Communicatie en beleggingsbeleid

Het intern toezicht heeft waardering voor de stappen die zijn gezet in de communicatie over het beleggingsbeleid en moedigt aan deze ontwikkeling voort te zetten, omdat dit bijdraagt aan het vertrouwen van deelnemers en andere stakeholders. Wij bevelen aan de verbeteringen verder te verankeren door de samenhang en begrijpelijkheid van de communicatie te vergroten en de dialoog met deelnemers te blijven uitbreiden en verdiepen, zodat beleidsafwegingen verder worden verrijkt.

Monitoring van evenwichtige transitie

In 2026 wordt gemonitord of de in 2025 genomen evenwichtigheidsbesluiten standhouden in de praktijk. Daarbij is het van belang dat er een zorgvuldig proces beschikbaar is voor het geval buiten de vastgestelde kaders van evenwichtigheid dreigt te worden getreden.

Transitiecommunicatie en draagvlak

Adequate en zorgvuldige transitiecommunicatie is essentieel om het draagvlak voor de veranderingen in het pensioenstelsel te behouden. Het is daarbij belangrijk alert te blijven op signalen van deelnemers en andere stakeholders. Zet de ingezette lijn voort in alle fasen van de transitie om voldoende draagvlak te waarborgen.

Bestuurlijke kaders

Het is van belang dat er begin 2026 solide bestuurlijke kaders worden vastgesteld voor de besluitvorming rond de strategische mijlpalen: het versturen van voorlopige transitieoverzichten en de definitieve go/no-go voor invaren. Deze kaders vormen de basis waarop het bestuur de go live besluiten in 2026 zorgvuldig kan nemen.

Effectieve en excellente uitvoering

Met de vaststelling van de strategie 2030 eind 2025 is een stevige basis gelegd om in 2026 verder toe te werken naar meer gelijkgerichtheid tussen APG en ABP en naar maximale efficiëntie. De strategie 2030 wordt geïmplementeerd binnen het kader dat de transitie naar de nieuwe pensioenregeling per 1 januari 2027 volledig en zonder belemmeringen doorgang vindt. Wij bevelen aan de constructieve samenwerking tussen ABP en APG voort te zetten met blijvende aandacht voor een goede balans tussen noodzakelijke veranderingen en continuïteit in de uitvoering. Verdere verdieping van de afstemming op de onderdelen die de meeste aandacht vragen kan helpen om knelpunten tijdig te signaleren en een beheerste en realistische voortgang te waarborgen.

De dienstverlening en het managen van de solidaire premieregeling 2027

Het intern toezicht ziet dat stappen zijn gezet richting een duidelijke inrichting van de aansturing van de solidaire premieregeling en dienstverlening vanaf 2027. Wij bevelen aan om de business requirements, taken en verantwoordelijkheden tijdig en zorgvuldig te blijven verduidelijken om interpretatieverschillen en scopewijzigingen te voorkomen en het proces beheersbaar te houden.

Governance

Het intern toezicht waardeert de voortgang die in 2025 is geboekt bij het verder versterken van de governance. Wij bevelen aan deze ontwikkeling voort te zetten door structureel gericht te blijven investeren in gezamenlijke groei en samenwerking binnen het bestuur. Dit ondersteunt een sterke governance.

Dankwoord

Het niet-uitvoerend bestuur dankt het uitvoerend bestuur, de medewerkers van ABP, het verantwoordingsorgaan, de auditcommissie, de toezichtcommissie Nieuw Pensioencontract en alle overige betrokkenen voor hun inspanningen, de open dialoog en de constructieve samenwerking. In een jaar dat werd gekenmerkt door omvangrijke en complexe opgaven is met grote toewijding gewerkt aan de voorbereidingen van de vernieuwde pensioenregeling. Dankzij de gezamenlijke inspanningen is betekenisvolle voortgang gerealiseerd in het belang van al onze deelnemers. Het intern toezicht spreekt zijn vertrouwen uit dat deze betrokkenheid, professionaliteit en samenwerking ook in 2026 en verder de basis vormen voor een sterke uitvoering en een toekomstbestendig pensioen voor al onze deelnemers.

Amsterdam, 23 april 2026

Namens het niet-uitvoerend bestuur,

Aart Jan de Geus, voorzitter

Verslag van het verantwoordingsorgaan

Dit verslag beschrijft hoe het Verantwoordingsorgaan (VO) in 2025 invulling heeft gegeven aan zijn taken en bevoegdheden. Eerst worden de taken en samenstelling van het VO geschetst. Vervolgens wordt beschreven hoe vaak er is vergaderd in het verslagjaar. Daarna gaan we in op de onderwerpen die in dit jaar aan de orde zijn geweest, waarbij achtereenvolgens stilgestaan wordt bij: adviesaanvragen, overige onderwerpen, oordeel over handelen van het ABP-bestuur in 2024 en themabijeenkomsten.

Taken en bevoegdheden

ABP is wettelijk verplicht een verantwoordingsorgaan in te stellen. De taken en bevoegdheden van het verantwoordingsorgaan zijn vastgelegd in de Pensioenwet, de statuten van ABP en het reglement van het verantwoordingsorgaan.

Het verantwoordingsorgaan adviseert het algemeen bestuur (AB) zowel gevraagd als ongevraagd. In de Statuten van de Stichting Pensioenfonds ABP is vastgelegd dat deze advisering in ieder geval moet gaan over de volgende onderwerpen:

- het vaststellen en wijzigen van:
 - het communicatie- en voorlichtingsbeleid;
 - de premie- en indexatienota;
 - het strategische beleggingsbeleid;
 - de actuariële en bedrijfstechnische nota (ABTN);
 - het strategische meerjarenplan en beleggingsbeleid;
 - het herstelplan;
 - de interne klachten- en geschillenprocedure;
- het terugstorten van premie of verlenen van premiekorting;
- het doorvoeren van kortingsmaatregelen;
- het aangaan, wijzigen of beëindigen van de uitbestedingsovereenkomst(en) met de uitvoeringsorganisatie(s);
- het beleid inzake beloningen;
- de vorm en inrichting van het intern toezicht;
- de overdracht van verplichtingen van het fonds of de overname van verplichtingen;
- liquidatie, fusie of splitsing van het fonds;
- het sluiten, wijzigen of beëindigen van een uitvoeringsovereenkomst;
- het omzetten van het fonds in een andere rechtsvorm;
- profielen van de externe leden van de auditcommissie;
- algemene profielen van de uitvoerende en niet-uitvoerende bestuursleden;

- het wijzigen van de statuten en de reglementen van de organen van ABP (niet zijnde pensioenreglementen).

Drie niet-uitvoerend bestuurders worden benoemd op bindende voordracht van de vertegenwoordigers van de gepensioneerden in het verantwoordingsorgaan

Deze personen komen namens de gepensioneerden in het niet-uitvoerend bestuur. Het bestuur benoemt deze personen op basis van het geschiktheidsprofiel en met inachtneming van de bindende voordrachten. In het verslagjaar zitten Alfred Kool, Marjolein ten Kroode en Rob Becker (tot 31 juli) in het bestuur als niet-uitvoerend bestuurders voorgedragen vanuit de gepensioneerdegeleding van het verantwoordingsorgaan.

In het verslagjaar is een vacature ontstaan binnen de vertegenwoordiging van de gepensioneerden in het bestuur door het vertrek van Rob Becker. De gepensioneerdegeleding van het verantwoordingsorgaan heeft hiervoor een selectiecommissie ingesteld om een voordracht te doen. Na informeel overleg met de gepensioneerdegeleding heeft het bestuur besloten de voorgedragen kandidaat te benoemen in het bestuur, specifiek de auditcommissie, omdat het profiel beter aansloot bij deze functie. Door een wijziging in de commissiestructuur van het bestuur was daar een vacature beschikbaar.

Het verantwoordingsorgaan beoordeelt elk jaar of het bestuur goed gehandeld heeft

Het algemeen bestuur bestaat momenteel uit 3 uitvoerende bestuursleden, 8 niet-uitvoerende bestuursleden en 1 onafhankelijk voorzitter die ook voorzitter is van het niet-uitvoerend bestuur. Het algemeen bestuur legt verantwoording af aan het verantwoordingsorgaan over het beleid van ABP voor de toekomst en over hoe het beleid is uitgevoerd in het afgelopen jaar. Deze verantwoording gebeurt op basis van het jaarverslag, de jaarrekening en andere relevante

informatie. Verder spreekt het verantwoordingsorgaan in het kader van het proces rondom het vaststellen van het jaarverslag één keer per jaar met de compliance officer, de externe accountant, de externe actuaaris, de sleutelfunctiehouders en de auditcommissie. Het verantwoordingsorgaan gebruikt deze gesprekken en informatie om een oordeel te geven over het handelen van het algemeen bestuur.

Zo ziet het verantwoordingsorgaan eruit

De verkiezingen

Het verantwoordingsorgaan bestaat uit 48 personen, onderverdeeld in 3 geledingen. Werkgeversorganisaties benoemen de vertegenwoordigers van werkgevers. De vertegenwoordigers van actieve deelnemers en gepensioneerden worden eens in de vier jaar gekozen.

Verkiezingen op verzoek van het VO verzet

In april 2026 zouden er verkiezingen plaatsvinden voor het verantwoordingsorgaan. Omdat het huidige verantwoordingsorgaan nauw betrokken is bij de voorgenomen overgang van het ABP per 1 januari 2027 naar de nieuwe regels voor pensioen (Nieuw Pensioencontract-NPC) heeft het verantwoordingsorgaan aan het bestuur gevraagd om de verkiezingsdatum een jaar te verzetten, waardoor een nieuw verantwoordingsorgaan aantreedt na de overgang naar het NPC. Het zittende verantwoordingsorgaan heeft de afgelopen jaren namelijk veel ervaring en specialistische kennis opgedaan over de complexe overgang naar de nieuwe regels voor pensioen. Een nieuw verantwoordingsorgaan zou deze ervaring en kennis missen, mede aangezien er nu al in te schatten valt dat veel zittende leden niet terugkomen in een nieuw verantwoordingsorgaan. Het bestuur heeft ingestemd met het verzoek van het verantwoordingsorgaan.

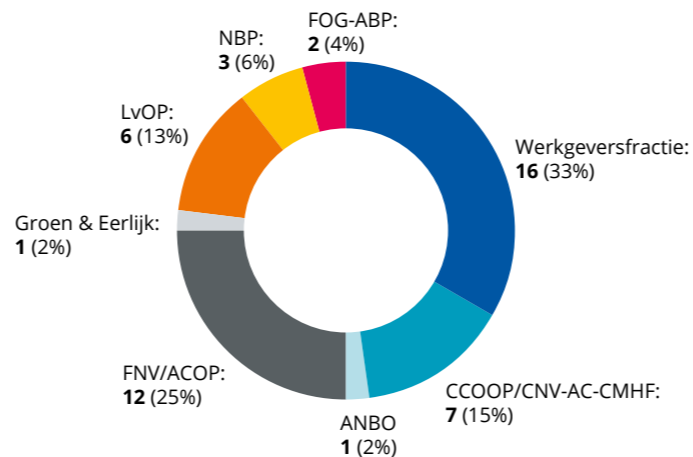
In april 2027 zullen de nieuwe verkiezingen worden georganiseerd. Het verantwoordingsorgaan wordt meegenomen in de opzet en de communicatie in aanloop naar deze verkiezingen.

In het verlengde van de discussie over het verzetten van de verkiezingen heeft het verantwoordingsorgaan ook gesproken over aanpassing van het verkiezingsreglement. Afsproken is dat slapers de mogelijkheid krijgen om zich verkiesbaar te stellen voor het verantwoordingsorgaan. Ook is gediscussieerd over de mogelijkheid om de omvang van het verantwoordingsorgaan te verkleinen. Hier bleek uiteindelijk geen meerderheid voor te zijn.

De geledingen van het VO zijn als volgt samengesteld:

- 19 leden gekozen namens actieve deelnemers;
- 13 leden gekozen namens gepensioneerden;
- 16 leden benoemd door werkgevers.

Zetelverdeling per fractie sinds 1 juli 2022

Het verantwoordingsorgaan werkt in de praktijk niet via de geledingen maar met 7 fracties. De zetelverdeling per fractie is sinds 1 juli 2022 als volgt:

Vergaderingen en bijeenkomsten in het verslagjaar

Vergaderingen in eigen kring

In 2025 heeft het verantwoordingsorgaan 15 keer in eigen kring vergaderd. Hierin zijn de vergaderingen met het bestuur voorbereid.

Commissie- en fractievergaderingen

De vergaderingen van het verantwoordingsorgaan in eigen kring werden veelal voorafgegaan door vergaderingen/bijeenkomsten van de diverse fracties en commissies. Het verantwoordingsorgaan bestaat uit verschillende fracties die werken vanuit een eigen visie en ambitie. Daarnaast werkt het verantwoordingsorgaan met 4 commissies: de commissie financiën, de commissie communicatie, de commissie beleggingen en de commissie algemeen.

In de commissies worden de vergaderingen van het verantwoordingsorgaan voorbereid. De commissies geven vervolgens advies aan het verantwoordingsorgaan over de in te nemen standpunten. Commissies hebben geen besluitvormende bevoegdheid.

Interne werkgroep NPC (Nieuw pensioencontract)

Op 1 januari 2027 zal ABP het nieuwe pensioencontract (NPC), dat voortvloeit uit de Wet Toekomst Pensioenen, invoeren. In het kader van NPC is door de wetgever aan de geledingen en het verantwoordingsorgaan een versterkt adviesrecht¹ toegekend. In het verslagjaar heeft deze werkgroep 14 keer vergaderd, waaronder 3 keer met een delegatie van het bestuur, 1 keer

¹ Om de specifieke belangen van deelnemers, gepensioneerden en werknemers bij de besluitvorming rondom het nieuw pensioencontract te waarborgen, is er een versterkt adviesrecht in de wet opgenomen. Dit houdt in dat niet alleen het verantwoordingsorgaan als geheel maar bij een afwijkende mening ook een afzonderlijke geleding van het verantwoordingsorgaan op het voorgenomen besluit tot invaren en de beleidsmatige keuzes die hierbij worden gemaakt, kan adviseren.

met het verantwoordingsorgaan van Personeelspensioenfonds APG en 1 keer met de Sleutelfunctiehouders en General Counsel van ABP. De werkgroep heeft zich net zoals de eerdere jaren laten bijstaan door een externe adviseur (Milliman Pensioenen, Amsterdam). Nadat het verantwoordingsorgaan op 2 oktober 2025 een positief advies heeft uitgebracht over de overgang naar het nieuwe pensioencontract (zie voor de nadere inhoud verder in dit verslag), heeft het verantwoordingsorgaan besloten de werkgroep NPC op te heffen.

Vergaderingen met het algemeen bestuur

In 2025 is 6 keer overleg gevoerd met het algemeen bestuur. De belangrijkste gespreksonderwerpen waren: datakwaliteit, het nieuwe pensioencontract, koopkrachtig pensioen, risicohouding, de communicatie aan deelnemers en adviesaanvragen van het bestuur (zie punt 5). Voorafgaand aan de adviesaanvragen is het verantwoordingsorgaan in commissieverband op meerdere onderwerpen door het bestuur bijgepraat. Het verantwoordingsorgaan volgt hierbij een BOA-proces (beeld-, oordeels- en adviesvorming). Dit houdt in dat voorafgaand aan de meeste adviesaanvragen beeld- en oordeelsvormende sessies worden gehouden. Tijdens deze sessies worden de concept-bestuursnotities met betrekking tot het te nemen besluit aan de betrokken commissie(s) en het verantwoordingsorgaan voorgelegd waarbij er ruimte is om vragen te stellen en suggesties te doen.

Vergaderingen met het niet-uitvoerend bestuur

In 2025 is er 3 keer overleg geweest met het niet-uitvoerend bestuur. Zoals het omgekeerd gemengd bestuursmodel voorschrijft, legt het niet-uitvoerend bestuur (NUB) verantwoording af aan het verantwoordingsorgaan over het gevoerde interne toezicht. Mede in dit kader heeft het niet-uitvoerend bestuur in 2025 een Toezichtplan, 2 tussenrapportages, een jaarverslag en een rapportage over het toezicht op de evenwichtige belangenafweging bij de besluitvorming over de transitie naar het nieuwe pensioenstelsel opgeleverd. De belangrijkste onderwerpen die zijn besproken hadden vooral betrekking op de werking van het interne toezicht,

de evenwichtigheid van de besluitvorming over de transitie naar het nieuwe pensioencontract en de toetsing hierop van het interne toezicht, het duurzaam en verantwoord beleggingsbeleid en het verbeteren van het rendement en de datakwaliteit.

Adviesaanvragen

Het verantwoordingsorgaan adviseert het bestuur vooraf over beleid. De volgende adviesaanvragen zijn in verslagjaar 2025 aan de orde gekomen.

Instemmingsaanvraag wijziging reglement verantwoordingsorgaan

Volgens het reglement verantwoordingsorgaan kan een wijziging van het reglement van het verantwoordingsorgaan alleen door het bestuur worden doorgevoerd met instemming van het verantwoordingsorgaan. Daarom is de voorgenomen wijziging van het reglement als instemmingsaanvraag bij het verantwoordingsorgaan neergelegd. De achtergrond van de voorgenomen wijziging was de wens van het bestuur om mogelijke onduidelijkheden rondom de rol van het verantwoordingsorgaan en afzonderlijke geledingen in stemmingen van het verantwoordingsorgaan, rondom de overgang naar het NPC, te voorkomen. Het verantwoordingsorgaan heeft positief geadviseerd, onder voorbehoud dat het bestuur nog extern zou toetsen of de voorgestelde reglementswijziging juridisch kloppend was. Het advies werd uiteindelijk door het verantwoordingsorgaan bekrachtigd nadat deze toets had plaatsgevonden zonder aanvullende aandachtspunten.

Adviesaanvraag wijziging bestuursreglement

In 2025 heeft het bestuur een voorgenomen besluit tot wijziging van het bestuursreglement genomen. Met deze wijziging heeft het bestuur de taakverdeling op beleidsniveau tussen het algemeen bestuur en uitvoerend bestuur concreter vastgelegd. De voorgenomen wijziging is hierna besproken in het verantwoordingsorgaan na een voorbereidend traject

binnen de verantwoordelijke commissie en met het bestuur. Het verantwoordingsorgaan heeft positief geadviseerd op het voorstel tot wijziging van het betreffende reglement.

Adviesaanvraag voorgenomen invaarbepaling en uitvoeringsreglement

Het bestuur en het verantwoordingsorgaan hebben tot en met het verslagjaar 2025 een intensief traject gevolgd in het kader van de voorgenomen overgang naar het nieuwe pensioencontract. Eind maart 2025 heeft het bestuur formeel de adviesaanvragen ingediend: het voorgenomen invaarbepaling (de overgang naar het nieuwe contract) en het uitvoeringsreglement (dat gewijzigd wordt naar aanleiding van deze overgang). Bij de adviesaanvragen in maart heeft het bestuur de gevraagde adviezen toegelicht aan het gehele verantwoordingsorgaan. Na ontvangst van de adviesaanvraag heeft het verantwoordingsorgaan in meerdere vergaderingen een conceptadvies bepaald. Hiervoor heeft het verantwoordingsorgaan meermaals afstemming gezocht met het projectteam voor het nieuwe pensioencontract van het bestuur, en het bestuur zelf.

Het verantwoordingsorgaan heeft eind juni 2025 een voorlopig oordeel over de adviesaanvragen ingediend bij het bestuur. Dit oordeel heeft aanleiding gegeven tot het voeren van intensief overleg met het bestuur. Hiervoor hebben het bestuur en het verantwoordingsorgaan delegaties afgevaardigd. De gesprekken hebben geleid tot aanpassingen van het voorgenomen besluit c.q. tot een aanvulling op de adviesaanvraag. Op basis hiervan is het uiteindelijke conceptadvies opgesteld, dat aan het volledige verantwoordingsorgaan is voorgelegd.

Uiteindelijk heeft het verantwoordingsorgaan, na een zeer intensief voorbereidend traject, op 2 oktober 2025 een positief advies gegeven over de twee beleidsstukken gekoppeld aan een aantal aanvullende afspraken. In het oordeel van het verantwoordingsorgaan leest u meer over de inhoud van het advies en de beoordeling van het verantwoordingsorgaan van het traject met het bestuur. Geen van de geledingen zag in het

advies van het verantwoordingsorgaan aanleiding om met een eigen afwijkend advies te komen. Een tweetal fracties binnen de geleding gepensioneerden (NBP en FOG-ABP) hebben een minderheidsstandpunt ingenomen en negatief geadviseerd.

Adviesaanvraag ABTN

In het kader van de jaarlijkse actualisering heeft het bestuur de Actuariële en Bedrijfstechnische Nota (ABTN) voor 2025 ter advies aan het verantwoordingsorgaan voorgelegd. Het verantwoordingsorgaan heeft positief geadviseerd op de aangepaste ABTN maar heeft hierbij nog vragen gesteld over de implementatie van verschillende beleggingscategorieën in de portefeuille van ABP. Het bestuur heeft toegezegd dat het verantwoordingsorgaan in 2026 zal worden meegenomen in een aparte sessie hierover.

Adviesaanvraag aanpassing statuten (naar aanleiding van het verzetten van de verkiezingen van het verantwoordingsorgaan)

Zoals al eerder in dit verslag is vermeld zouden er in april 2026 verkiezingen plaatsvinden voor het verantwoordingsorgaan. In juli 2026 zou er een grotendeels nieuw verantwoordingsorgaan verkozen zijn. Het verantwoordingsorgaan heeft in juni 2025 zorgen bij het bestuur geuit rondom het waarborgen van continuïteit in de periode van transitie naar het nieuwe pensioenstelsel. Omdat het huidige verantwoordingsorgaan nauw betrokken is bij deze transitie, heeft het verantwoordingsorgaan daarnaast het verzoek gedaan aan het bestuur om de verkiezingsdatum met een jaar te verzetten. In september 2025 heeft het bestuur hier een positief besluit over genomen, waarna de adviesaanvraag voor een wijziging van de statuten aan het verantwoordingsorgaan is voorgelegd. Het verantwoordingsorgaan adviseerde positief op de aanpassing van de statuten.

Adviesaanvraag nadere overeenkomst vermogensbeheer en Service Level Agreements (SLA's) en fee 2026 op strategische uitgangspunten

Jaarlijks legt het bestuur de Service Level Agreements (SLA's) en fee-afspraken met APG voor het volgende jaar ter advies voor aan het verantwoordingsorgaan. APG is de organisatie die de pensioenregeling voor ABP uitvoert. In deze afspraken legt het bestuur vast welke producten en diensten APG aan ABP levert en welke vergoeding ABP daarvoor betaalt. In voorbereiding op het advies van het verantwoordingsorgaan is er een sessie georganiseerd voor de betrokken commissies om vragen te kunnen stellen over de SLA's en fee over 2026. Tijdens deze sessie zijn de belangrijkste strategische wijzigingen en de fee-afspraken toegelicht. Het verantwoordingsorgaan heeft positief geadviseerd.

Adviesaanvraag Premie- en indexatiebesluit 2026 en aanpassing ABTN

Vanwege een vertraagde wetsbehandeling van de wet Verlengde transitieperiode heeft de wetgever het opnieuw mogelijk gemaakt om gebruik te maken van de soepeler regels van de overheid om de pensioenen te kunnen verhogen (indexeren). Hierbij maakt ABP binnen het huidige stelsel al gebruik van de soepeler regels in het nieuwe stelsel. Omdat ABP gebruikmaakt van deze regels, was het bestuur genooddaakt om de ABTN hierop aan te passen. Het verantwoordingsorgaan heeft positief geadviseerd op deze wijziging.

Ook heeft het bestuur het premie- en indexatiebesluit voor 2026 ter advies aan het verantwoordingsorgaan voorgelegd. Dit besluit volgt het premie- en indexatiebeleid, dat in 2023 na positief advies van het verantwoordingsorgaan is vastgesteld. Gezien de stand van de dekkingsgraad was het voorstel van het bestuur een volledige indexatie conform de Consumenten Prijsindex (CPI) te realiseren. Het verantwoordingsorgaan heeft vervolgens – aangezien het voorstel binnen het eerder vastgestelde beleid viel - een verkort voorbereidend traject doorlopen. Hierin zijn er in commissieverband verschillende vragen gesteld. Daarnaast heeft het verantwoordingsorgaan

de wens uitgesproken om nauw betrokken te worden bij de planning en het proces van de premie- en indexatie in 2026, het laatste jaar vóór het invaren. Het bestuur heeft toegezegd het verantwoordingsorgaan hier tijdig bij te betrekken. Vervolgens heeft het verantwoordingsorgaan positief geadviseerd op het premie- en indexatiebesluit voor 2026.

Overige onderwerpen

Reguliere updates datakwaliteit

Gedurende het verslagjaar zijn er meerdere sessies georganiseerd over de datakwaliteit. Het verantwoordingsorgaan heeft aandacht gevraagd voor het tijdig op orde brengen van deze data vóór de transitiedatum (datum van overgang naar het NPC op 1 januari 2027) en heeft het bestuur verzocht het verantwoordingsorgaan hier halfjaarlijks over te rapporteren. Omdat de transitiedatum dichterbij komt, heeft het verantwoordingsorgaan aan het bestuur verzocht om in 2026 elk kwartaal met een voortgangsrapportage te komen. Op dit moment vallen het aantal dataherstelacties dat nodig is voor invaren, binnen de eerder gestelde planning. Ook in 2026 zal het verantwoordingsorgaan nauw betrokken blijven bij de opvolging van deze herstelacties.

Jaarlijkse evaluaties verantwoordingsorgaan en bestuur met verantwoordingsorgaan

De Code Pensioenfondsen vraagt dat de organen van een pensioenfonds jaarlijks het eigen functioneren evalueren. Het verantwoordingsorgaan evalueert jaarlijks het eigen functioneren. Ook in het verslagjaar heeft er een zelfevaluatie plaatsgevonden. Een centraal bespreekpunt tijdens deze zelfevaluatie was het intensieve traject dat het verantwoordingsorgaan heeft doorlopen om te komen tot een advies aan het bestuur over de overgang naar het nieuwe pensioenstelsel.

Daarnaast staat het verantwoordingsorgaan zoals gebruikelijk eenmaal per jaar stil bij de samenwerking tussen het bestuur en het verantwoordingsorgaan. Tijdens deze evaluatie stond ook het transitieproces centraal en werd kritisch maar ook positief teruggekeken op het gelopen proces.

Dialogo over Risicohouding

Het bestuur stelt de risicohouding vast na overleg met het verantwoordingsorgaan. De risicohouding bepaalt welk beleggingsrisico per leeftijdscategorie onder het NPC genomen wordt. Eerder heeft het bestuur deze risicohouding eind 2024 vastgesteld. Een aanpassing van de onderbouwing van deze risicohouding gaf aanleiding om opnieuw het overleg aan te gaan met het verantwoordingsorgaan. Tijdens dit overleg heeft het verantwoordingsorgaan gevraagd om bij een volgend risicopreferentieonderzoek tijdig betrokken te worden. In een risicopreferentieonderzoek wordt de mate waarin deelnemers en gepensioneerden bereid zijn risico te lopen ten behoeve van het verkrijgen van rendement in het NPC, getoetst. Het wettelijk verplichte risicopreferentieonderzoek is een belangrijke bouwsteen voor de risicohouding. In 2023 is het verantwoordingsorgaan meegenomen in de opzet en vragenlijst van dit onderzoek. Het verantwoordingsorgaan heeft eerder aangegeven dat het bestuur weinig heeft gedaan met de concrete voorstellen en suggesties van het verantwoordingsorgaan en dat het verantwoordingsorgaan dit graag anders had gezien. Het bestuur heeft toegezegd dat het verantwoordingsorgaan ook bij een volgend onderzoek, dat uiterlijk in 2028 moet plaatsvinden, wordt meegenomen.

Overleg delegatie verantwoordingsorgaan met verantwoordingsorgaan PPF APG

In mei heeft er een overleg plaatsgevonden tussen de leden van de interne werkgroep NPC van het verantwoordingsorgaan en de leden van het verantwoordingsorgaan van Personeelspensioenfonds APG. Het Personeelspensioenfonds van APG is op 1 januari 2025 overgegaan naar het nieuwe pensioenstelsel. Het doel van het overleg was om met een ander verantwoordingsorgaan van een fonds dat al is overgegaan, van

gedachten te wisselen over het traject dat is doorlopen met het bestuur. Tijdens het overleg zijn onder andere vragen gesteld over: de uitvoerbaarheid van de regeling, communicatie en hoe het verantwoordingsorgaan heeft toegezien op het verbeteren van de uitlegbaarheid van de nieuwe regeling, het proces met DNB en de rol van het verantwoordingsorgaan en eventuele leerpunten uit het proces met het bestuur.

Communicatie

Het verantwoordingsorgaan heeft in het verslagjaar extra aandacht besteed aan het Wettelijk Communicatieplan. In dit communicatieplan beschrijft het bestuur hoe zij de deelnemers, gepensioneerden en werkgevers meenemen in de overgang naar het nieuwe pensioenstelsel. In november is dit communicatieplan vastgesteld. In de periode in aanloop daarnaartoe, zijn er verschillende overleggen geweest tussen de communicatiecommissie van het verantwoordingsorgaan en het communicatieteam van ABP. De communicatiecommissie heeft in de verschillende overleggen vooral aandacht gevraagd voor tijdige en vooral transparante informatievoorziening. De dekkingsgraad die het fonds heeft op het moment van overgang naar het nieuwe stelsel, speelt hierbij een rol. Het verantwoordingsorgaan zal, via de commissie communicatie, betrokken worden bij de communicatie wanneer de dekkingsgraad onder of boven een bepaald niveau dreigt te komen omdat dit gevolgen kan hebben voor bijvoorbeeld de hoogte van de aanspraken en uitkeringen.

Ook in het volgende jaar zal de communicatiecommissie intensief betrokken blijven bij de communicatiemomenten die van belang zijn voor de overgang naar het nieuwe stelsel, zoals het verschijnen van de voorlopige pensioenoverzichten medio 2026. In aanloop naar deze periode, heeft de commissie aan het einde van het verslagjaar een lijst met vragen ingediend bij het bestuur. Deze vragen gaan onder andere over de communicatie rondom de compensatie, solidariteitsreserve en het nabestaandenpensioen. In het komende jaar zal de communicatiecommissie elk kwartaal spreken met het

communicatieteam van ABP en deze vragen zullen daar besproken worden.

Beleggingen

Er is in 2025 een bijpraat- en informatieve sessie georganiseerd over het deelnemersonderzoek naar duurzaam en verantwoord beleggen. Het verantwoordingsorgaan heeft feedback kunnen geven op de opzet van het onderzoek, waarop het onderzoek is aangepast.

Het verantwoordingsorgaan heeft gedurende het jaar regelmatig aandacht gevraagd voor het consequent laten terugkomen in de communicatie dat een goed pensioen de balans tussen een koopkrachtig en stabiel pensioen in een leefbare wereld is. 'Koopkracht(bescherming)' is namelijk een belangrijke doelstelling in de beleggingsovertuigingen van een pensioenfonds.

Het verantwoordingsorgaan heeft in 2025 herhaaldelijk vragen gesteld over het effect van de veranderende geopolitieke situatie op de beleggingsportefeuille en heeft daar enkele malen met het bestuur van gedachten over gewisseld. Het verantwoordingsorgaan heeft aan het bestuur gevraagd om te kijken naar mogelijke alternatieven van huidige Amerikaanse software systemen en vermogensbeheerders gezien de gevoelige politieke ontwikkelingen. Gedurende het jaar is ook herhaaldelijk aandacht gevraagd voor beleggingen in Israël en bezet gebied in de Westelijke Jordaanoever. Het verantwoordingsorgaan heeft met het bestuur in een vertrouwelijk gesprek gesproken over investeringen in het Midden-Oosten waarbij het bestuur heeft aangegeven dat deze investeringen volgens de insluitingscriteria beoordeeld zullen worden.

Oordeel over het handelen van het bestuur in 2024

Op 24 april 2025 heeft het verantwoordingsorgaan zijn bevindingen en oordeel over het handelen van het bestuur in 2024 gedeeld met het bestuur. Op basis van deze bevindingen en het oordeel heeft het bestuur verantwoording afgelegd over het in 2024 gevoerde beleid.

Voorafgaand aan deze vergadering zijn de jaarstukken in commissieverband toegelicht door de externe accountant, de externe actuaaris, de compliance officer en de sleutelfunctiehouders internal audit, risicobeheer en actuaariaat. Het uiteindelijke oordeel van het verantwoordingsorgaan is een weging van wat het verantwoordingsorgaan vindt van het handelen van het bestuur. In lijn met dit oordeel doet het verantwoordingsorgaan daarnaast aanbevelingen voor verbetering en aanpassing van het beleid. Er is ruimte om, als fracties dat wensen, hun (afwijkende) standpunt of opmerkingen toe te lichten.

Met inachtneming van de bevindingen en aanbevelingen is het verantwoordingsorgaan tot een positief oordeel gekomen over het handelen van het bestuur inzake het gevoerde beleid, de gemaakte beleidskeuzes en de naleving van goed pensioenfondsbestuur. Het oordeel van het verantwoordingsorgaan is terug te vinden in het ABP-jaarverslag over 2024. Zoals gebruikelijk geeft het bestuur tweemaal per verslagjaar een voortgangsrapportage op de aanbevelingen van het verantwoordingsorgaan in het oordeel. Tijdens de overlegvergadering van november 2025 heeft het bestuur een eerste voortgangsrapportage gedeeld. In het begin van 2026 zal het bestuur de tweede en laatste voortgangsrapportage met het verantwoordingsorgaan bespreken.

Themabijeenkomsten

Evenwichtigheid

In het begin van 2025 is het verantwoordingsorgaan door het bestuur meegenomen in de voortgang van het besluitvormingstraject rondom de evenwichtige belangenafweging als element van de overgang naar het NPC. Het bestuur heeft hierbij toelichting gegeven op het kader waaraan het bestuur de evenwichtigheid toetst. De wijze waarop het bestuur de evenwichtigheid toetst en beoordeelt aan de hand van het kader is uiteindelijk een belangrijke maatstaf geweest voor het verantwoordingsorgaan om te komen tot het invaaradvies. Tijdens de sessie werd vooruitgeblikt naar het adviesproces dat in maart formeel van start ging met het indienen van de adviesaanvraag bij het verantwoordingsorgaan.

Oordeel van het verantwoordingsorgaan

Het bestuur legt jaarlijks verantwoording af aan het verantwoordingsorgaan (VO) over het gevoerde beleid en de naleving van de principes van goed pensioenfondsbestuur zoals bedoeld in het Besluit uitvoering Pensioenwet en de Wet verplichte beroepspensioenregeling van 18 december 2006. In dat kader deelt het verantwoordingsorgaan zijn bevindingen met het bestuur, spreekt het een oordeel uit over het handelen van het bestuur in 2025 en doet het in lijn daarmee aanbevelingen voor 2026.

Algemeen

Het verantwoordingsorgaan zal in zijn oordeel over 2025 achtereenvolgens aandacht besteden aan de volgende onderwerpen:

- jaarverslag en jaarrekening;
- het nieuwe pensioencontract (NPC);
- governance van het fonds;
- datakwaliteit en digitale weerbaarheid;
- beleggingen en duurzaam en verantwoord beleggingsbeleid;
- communicatie.

Het verantwoordingsorgaan baseert zich voor zijn bevindingen op de gezamenlijke vergaderingen met het bestuur, het overleg met het niet-uitvoerend bestuur en het (concept)jaarverslag over 2025.

Het verantwoordingsorgaan waardeert de wijze waarop het bestuur zich in het verslagjaar heeft ingespannen om het verantwoordingsorgaan te betrekken bij de besluitvorming, de beleidskeuzes en de strategische ontwikkelingen.

Jaarverslag en jaarrekening 2025

Naar aanleiding van het (concept)jaarverslag heeft (een delegatie van) het verantwoordingsorgaan gesprekken gevoerd met de externe accountant, de certificerend actuaaris, de sleutelfunctiehouders en de compliance officer en kennisgenomen van de rapportages. De rapportages zijn door de betrokken functionarissen toegelicht.

Het verantwoordingsorgaan waardeert de uitgebreide rapportages van de externe accountant en certificerend actuaaris en de detaillering van de daarin weergegeven conclusies en

aanbevelingen. Een aantal bevindingen en aanbevelingen is vanuit de rapportages en besprekingen met de accountant, actuaaris, sleutelfunctiehouders en compliance officer gekomen, die hieronder worden toegelicht.

Bevinding

Het verantwoordingsorgaan heeft vorig jaar een bevinding gedaan over de waarderingen van beleggingen, met name in de categorie Private Equity, waarin in het vorige verslagjaar aanzienlijke herwaarderingen plaatsvonden na balansdatum. Het verantwoordingsorgaan heeft geconstateerd, mede op basis van de gesprekken met de accountant, dat het aantal verwachte herwaarderingen en de omvang van deze herwaarderingen omlaag is gegaan. Herwaarderingen van beleggingen blijven wel een punt van aandacht voor het verantwoordingsorgaan, met name richting invaren. Herwaarderingen rondom invaren kunnen een effect hebben op het te verdelen vermogen op het invaarmoment.

Aanbeveling

Het verantwoordingsorgaan vraagt aan het bestuur:

- kritisch te blijven kijken naar de waarderingspraktijk rond het invaarmoment om correcties rond het invaarmoment zoveel mogelijk te voorkomen en het verantwoordingsorgaan hier een terugkoppeling van te geven.

Bevinding

Het verantwoordingsorgaan heeft in het vorige verslagjaar opgemerkt dat het volwassenheidsniveau van het risicobeheer onder het geambieerde niveau 4 (van de 5) stond. Het verantwoordingsorgaan heeft vernomen dat het fonds inmiddels van niveau 2 naar niveau 3 is gegaan, waarbij de ambitie is om na het invaren het geambieerde niveau van 4 te halen.

Aanbeveling

Het verantwoordingsorgaan vraagt aan het bestuur:

- om het ingezette traject naar volwassenheidsniveau 4 door te zetten om zo snel mogelijk na invaren het geambieerde niveau te bereiken;
- aan het verantwoordingsorgaan te rapporteren over de voortgang van het verhogen van het volwassenheidsniveau.

Bevinding

Het verantwoordingsorgaan constateert op basis van het accountantsverslag en het gesprek met de accountant dat er enige onzekerheid bestaat rondom de hoogte van instroom in arbeidsongeschiktheid en de gehanteerde arbeidsongeschiktheidskansen, die volgens een methodiek, gebaseerd op waarnemingen over een periode van drie jaar, worden vastgesteld. Bij een trendbreuk of aanhoudend stijgende instroom zou dit er op termijn toe kunnen leiden dat de voorziening voor arbeidsongeschiktheid mogelijk niet voldoende hoog is ingeschat.

Aanbeveling

Het verantwoordingsorgaan vraagt aan het bestuur:

- aandacht te houden voor de ontwikkeling van de arbeidsongeschiktheidskansen en waar nodig de methodiek van vaststelling per drie jaar te verkorten naar per twee of zelfs één jaar;
- aan het verantwoordingsorgaan te rapporteren over de uitkomsten hiervan.

Bevinding

Het verantwoordingsorgaan constateert dat met name de actuaris naast de hiervoor al aangestipte punten nog een aantal aanvullende aanbevelingen heeft gedaan. Hierop is een eerste reactie vanuit het bestuur gekomen waarbij een aantal acties worden ingezet. Het verantwoordingsorgaan beoordeelt de bestuurlijke reactie en ingezette acties op dit moment als voldoende adequaat.

Aanbeveling

Het verantwoordingsorgaan vraagt aan het bestuur:

- om het verantwoordingsorgaan periodiek te informeren over de voortgang van de ingezette acties op grond van de actuariële bevindingen.

Het nieuwe pensioencontract (NPC)

ABP wil per 1 januari 2027 overgaan naar de uit de Wet toekomst pensioenen (Wtp) voortvloeiende vernieuwde pensioenregeling. Verantwoordingsorgaan en bestuur hebben zich in de voorgaande jaren al intensief beziggehouden met de voorbereiding van de overgang. Eind maart 2025 heeft het bestuur formeel de adviesaanvragen ingediend: het voorgenomen invaarbeesluit (de overgang naar het nieuwe contract) en het uitvoeringsreglement (dat werkgeversverplichtingen vastlegt en gewijzigd wordt naar aanleiding van de overgang). Na diverse voorbereidende vergaderingen met bestuur en projectteam NPC van ABP heeft het verantwoordingsorgaan eind juni 2025 een voorlopig oordeel over de adviesaanvragen ingediend bij het bestuur. Dit voorlopig oordeel had in hoofdlijnen betrekking op een aantal kernelementen van het concept-invaarbeesluit, te weten:

- onevenwichtigheid van voorgesteld invaarbeesluit beneden een dekingsgraad 107%;
- compensatie afschaffing doorsneeproblematiek;
- risicohouding en rendement in de opbouwfase en uitkeringsfase;
- indexatieachterstand en koopkrachtig pensioen.

Dit voorlopig oordeel heeft aanleiding gegeven tot het voeren van intensief overleg tussen (een delegatie van het) verantwoordingsorgaan en (een delegatie van) het bestuur. Dit overleg heeft geleid tot aanpassingen van het voorgenomen invaarbeesluit. Na weging van de voorgestelde aanpassingen is het verantwoordingsorgaan tot een positief advies gekomen.

Twee fracties binnen de geleding gepensioneerden (NBP en FOG-ABP) vonden de aanpassingen onvoldoende en hebben een minderheidsstandpunt ingenomen en negatief geadviseerd. Daarnaast hebben twee leden zich onthouden van advisering. Eén lid van de fractie ANBO en één lid van de FNV/ACOP-fractie.

Bevindingen

Proces

Het adviestraject in het kader van de invoering van het NPC is voor zowel verantwoordingsorgaanleden als het bestuur een zeer intensief en soms ook ingewikkeld proces gebleken omdat het voor alle partijen een nieuw proces was. Met name de leden van de specifiek geformeerde werkgroep NPC – die ondersteund is door Milliman als extern adviseur – hebben extreem veel tijd geïnvesteerd. De ingewikkeldheid van het dossier maakte het ook niet gemakkelijk voor niet-leden van de werkgroep NPC om de materie goed te begrijpen.

Essentieel in een dergelijk adviesproces is de informatiestroom en het maken van procesafspraken tussen verantwoordingsorgaan en bestuur. Met betrekking tot de informatievoorziening richting verantwoordingsorgaan en specifiek richting de werkgroep NPC van het verantwoordingsorgaan is sprake van een wisselend beeld. Enerzijds constateert het verantwoordingsorgaan dat het bestuur zijn best heeft gedaan om het verantwoordingsorgaan goed te informeren, onder andere door middel van het toesturen van uitgebreide informatie, participeren in de vergaderingen van de NPC-werkgroep en het realiseren van de carrouseldagen (voorlichting op deelonderwerpen door het bestuur waarin dieper op een aantal aspecten wordt ingegaan). Het verantwoordingsorgaan waardeert deze inspanningen. Aan de andere kant is het verantwoordingsorgaan ook kritisch over de informatievoorziening. Met name bij meer diepgaande vragen vanuit het verantwoordingsorgaan duurde het te lang en moest meerdere keren aangedrongen worden om een beantwoording van de vragen te realiseren. Ook waren de antwoorden op de gestelde vragen in de ogen van het verantwoordingsorgaan niet

altijd van voldoende kwaliteit. Dit alles heeft in zekere zin de voortgang van het hele adviesproces belemmerd.

Met betrekking tot de voortgang van het proces over de adviesaanvragen constateert het verantwoordingsorgaan dat het relatief lang geduurd heeft, voordat een noodzakelijke discussie tussen verantwoordingsorgaan en bestuur op gang gekomen is. Pas toen het verantwoordingsorgaan een 'memo oordeel verantwoordingsorgaan invaren' als eerste voorlopig oordeel over het invaarbepsluit aan het bestuur gestuurd heeft, is die discussie met het bestuur op gang gekomen. Hierbij is gekozen voor een vorm waarbij in een aantal informele gesprekken tussen delegaties van verantwoordingsorgaan en bestuur aan de hand van de punten uit het verantwoordingsorgaanmemo de diepte in is gegaan. Onderdeel hiervan betrof ook een tweedaagse. Het verantwoordingsorgaan constateert dat deze aanpak in deze situatie gewerkt heeft. Er zijn discussies gevoerd, die – zoals eerder aangegeven - hebben geleid tot aanpassing van het bestuursbesluit en uiteindelijk tot een positieve afronding van het adviestraject.

Inhoud

Met betrekking tot de inhoud van het advies constateert het verantwoordingsorgaan dat de reikwijdte in zekere zin beperkt is. Het ABP-bestuur is gebonden aan wet- en regelgeving, waaronder de soms stringente regels van DNB. Daarnaast ligt het primaat voor pensioencontract en transitieplan bij sociale partners. Dit beperkt de beleidsruimte voor het invaarbepsluit. Belangrijk ijkpunt voor het verantwoordingsorgaan bij de beoordeling was de evenwichtigheid van de transitie.

Zoals eerder aangegeven heeft het verantwoordingsorgaan in het kader van een eerste beoordeling van het invaarbepsluit een memo geschreven aan de hand van de hiervoor aangegeven vier kernpunten. Uiteindelijk heeft de discussie geleid tot een inhoudelijke aanpassing van het invaarbepsluit, hetgeen heeft

bijgedragen aan een evenwichtiger invaarbepsluit. De belangrijkste aanpassingen betreffen:

- extra compensatie voor de gevolgen van de afschaffing van de doorsneesystematiek van actieve deelnemers van 35-44 jaar. Hierdoor is een gelijkmatiger lijn van de opbouw van de compensatie ontstaan;
- sneller uitdelen van de financiële resultaten in de uitkeringsfase door aanpassing van de spreiding. Dit leidt - bij positieve rendementen- tot een snellere verbetering van de koopkracht voor gepensioneerden;
- verkleining van de structurele solidariteitsreserve en ruimere inzet bij negatieve rendementen. Hierdoor komt meer geld beschikbaar voor de individuele pensioenvermogens en verhoging van de uitkeringen;

Daarnaast is afgesproken dat verantwoordingsorgaan en bestuur opnieuw aan tafel gaan als de dekkingsgraad voor invaren zakt onder de 107%. Ook is een afspraak gemaakt om de werking van het nieuwe contract middels een monitoringsysteem te volgen.

Het verantwoordingsorgaan waardeert de aanpassingen die het bestuur na de discussie met het verantwoordingsorgaan op het concept-invaarbepsluit gedaan heeft. De aanpassingen dragen bij aan een voldoende evenwichtige transitie.

Aanbevelingen

Het verantwoordingsorgaan vraagt aan het bestuur:

- de diverse (markt)ontwikkelingen tot invaren scherp te monitoren en zo nodig beleidsmatig in te grijpen;
- het verantwoordingsorgaan periodiek te informeren over de voortgang van de implementatie van de transitie inclusief de voortgang van het traject met DNB;
- te zorgen voor een tijdig en transparant besluit, waaronder het bijbehorend adviestraject, met betrekking tot de wijze waarop de eventuele indexatie over 2026 in kader van de samenloop met de transitie kan worden verwerkt¹;

- ervoor te zorgen dat het toegezegde monitoringsysteem betreffende de werking van de nieuwe regeling tijdig met het verantwoordingsorgaan is afgestemd, zodat de monitoring daadwerkelijk vanaf de transitiedatum van start kan gaan;
- tijdig met het verantwoordingsorgaan fundamenteel in gesprek te gaan over de opzet en invulling van een nieuw risicopreferentie-onderzoek.

Governance van het fonds

ABP kent sinds 2022 het omgekeerd gemengd model (OGM) als bestuursmodel. Hoofdpunt van het OGM is dat er sprake is van een uitvoerend bestuur, bestaande uit drie onafhankelijke en fulltime bestuurders, en een niet-uitvoerend bestuur. Het niet-uitvoerend bestuur bestaat uit twaalf deeltijd vertegenwoordigers van werkgevers, vakbonden en gepensioneerden. Het niet-uitvoerend bestuur en het uitvoerend bestuur vormen samen het algemeen bestuur. Een onafhankelijk voorzitter is voorzitter van het algemeen bestuur en het niet-uitvoerend bestuur.

Bevindingen

Het verantwoordingsorgaan constateert dat de werking van het in 2022 ingevoerde model langzamerhand lijkt te zijn uitgekristalliseerd. De aansturing van de uitvoeringsorganisatie lijkt - voor zover het verantwoordingsorgaan daar zicht op heeft - effectiever dan in de periode vóór de invoering van het OGM. Daarnaast is in het verslagjaar ook de verhouding tussen het uitvoerend en het niet-uitvoerend bestuur verder uitgelijnd. Het feit dat het niet-uitvoerend bestuur – zij het in een andere rol – in feite toezicht houdt op zichzelf, blijft een achilleshiel, maar is inherent aan het OGM. Het verantwoordingsorgaan probeert in de gesprekken met het niet-uitvoerend bestuur steeds aandacht te vragen voor de relatief onafhankelijke rol die het niet-uitvoerend bestuur in het OGM moet hebben.

¹ Het bestuur heeft inmiddels in verslagjaar 2026, vóór de datum van publicatie van het jaarverslag, opvolging gegeven aan deze aanbeveling met het indienen van een adviesaanvraag hierover.

De invoering van het nieuwe pensioencontract (NPC) zal het karakter van het pensioenfonds deels gaan veranderen. Het verantwoordingsorgaan blijft het belangrijk vinden dat het fonds een governance realiseert die toegesneden is op de situatie na invoering. Dit geldt voor het bestuur van het fonds, maar ook voor de positie van het verantwoordingsorgaan. Ook de bevoegdheden van het verantwoordingsorgaan zijn voor een deel niet meer toegesneden op de situatie per 1 januari 2027.

Aanbevelingen

Het verantwoordingsorgaan vraagt aan het bestuur:

- in het kader van de invoering van het NPC een inhoudelijke discussie aan te gaan en een visie te ontwikkelen over wat dit betekent voor de (toekomstige) governance van het ABP. Hierbij dienen ook zaken als het model als zodanig en de grootte van het bestuur onderdeel te zijn van de discussie/visie. Het verantwoordingsorgaan zal graag over de ontwikkelde visie een dialoog met het bestuur aangaan. Onderdeel van deze visie kan ook zijn de positie en omvang van het verantwoordingsorgaan;
- conform een eerdere toezegging te zorgen voor een adequate bevoegdhedenregeling verantwoordingsorgaan die geënt is op de situatie vanaf invoering NPC en op de datum van overgang effectief wordt;
- om zich structureel, expliciet en aantoonbaar extern te laten challengen om het 'toezicht op zichzelf'-risico te verkleinen.

Datakwaliteit en digitale weerbaarheid

Voor een goede uitvoering van de pensioenregeling en met name voor de overgang naar het nieuwe pensioencontract per 1 januari 2027 is het essentieel dat de data voor de pensioenuitvoering op orde zijn. De afgelopen jaren is geconstateerd dat niet alle data die uitvoerder APG in de pensioenadministratie beheert, op alle punten op orde waren. Dit heeft ertoe geleid dat tussen ABP en APG een integraal datakwaliteitsplan (IDKP) is afgesproken. Dit plan omvat alle noodzakelijke herstelacties inclusief noodscenario's en is extern getoetst op robuustheid.

Bevindingen

Het verantwoordingsorgaan wordt conform de gemaakte afspraak door het bestuur periodiek geïnformeerd en uitvoerig bijgepraat over de voortgang van het IDKP. Het verantwoordingsorgaan waardeert de informatie en de bijpraatsessies. Op basis van de inhoud van het plan en de voortgangsrapportages constateert het verantwoordingsorgaan dat ABP op koers ligt om de noodzakelijke data voor de invoering van het nieuwe pensioencontract op orde te krijgen. Wel constateert het verantwoordingsorgaan dat de tijdsmarges redelijk smal zijn, aangezien de doorloop van de verschillende herstelacties zich uitstrekt tot Q4 2026 en in een beperkt aantal gevallen zelfs tot begin 2027.

Het verantwoordingsorgaan is blij met de toezegging van het bestuur dat er elk kwartaal een update komt van de ontwikkelingen rondom datakwaliteit.

Daarnaast constateert het verantwoordingsorgaan dat volledigheid van data één punt is, maar dat in het huidige tijdsgewricht ook de veiligheid van data een steeds belangrijker issue wordt. Recente ervaringen buiten ABP leren ons dat kwaadwillende hackers steeds meer 'belangstelling' hebben voor grootschalige data en de daarboven liggende systemen. Dit levert mogelijk extra risico's op, zeker richting invaardatum. Daarnaast constateert het verantwoordingsorgaan dat afhankelijkheid van niet-EU IT-systemen een steeds groter risico vormt voor de weerbaarheid van de sector in het algemeen en het ABP in het bijzonder. Uiteindelijk is de pensioenuitvoering in grote mate afhankelijk van IT-systemen en door de afhankelijkheid van grote IT-aanbieders buiten Europa vormt dit een concentratierisico.

Aanbevelingen

Het verantwoordingsorgaan vraagt aan het bestuur:

- door te gaan met het scherp monitoren van de voortgang van het IDKP, en het verantwoordingsorgaan - nu het kritische pad richting invaren gestart is - op kwartaalbasis over de voortgang van het IDKP te informeren;

- nog eens kritisch te kijken naar gevolgen en noodscenario's mocht onverhoopt de planning IDKP niet gehaald worden;
- gezien de 'belangstelling' van kwaadwillende hackers voor grootschalige data, nog eens goed te (laten) kijken naar de veiligheid van en risico's voor systemen en data van ABP/APG;
- in het kader van digitale weerbaarheid te onderzoeken op welk termijn (gedeeltelijke) digitale onafhankelijkheid van niet-EU IT-systemen technisch uitvoerbaar en financieel haalbaar is en het verantwoordingsorgaan hierover te informeren.

Beleggingsbeleid

Binnen de randvoorwaarden van een duurzaam en verantwoord beleggingsbeleid, is het van belang dat het beleggingsbeleid gericht is op het behalen van een zodanig rendement dat daarmee de ambitie van een koopkrachtig en stabiel pensioen gerealiseerd wordt. In 2025 behaalde ABP een rendement van -1,6%. In 2024 was het rendement nog +8,6%. Door onrust op de financiële markten (door handelstarieven en oorlogen in Europa en daarbuiten) was het rendement met name in het eerste kwartaal van 2025 negatief, daarna herstelde het zich. Het rendement over 2025 wijkt in negatieve zin af van de benchmark. Dit geeft bij het verantwoordingsorgaan aanleiding tot zorg, temeer nu onder de Wtp rendementen van doorslaggevend belang zijn. De aandelenmarkten hadden over het algemeen een goed jaar, maar in andere beleggingscategorieën ging het minder voorspoedig. De belangrijkste oorzaken waren de stijgende rente en de US-dollar die ten opzichte van de euro bijna 12% in waarde daalde in 2025. Daarnaast vraagt het verantwoordingsorgaan aandacht voor het feit dat de performancetoets over 2025 (Z-score) uit is gekomen op 0,1 en daarmee dicht bij de grenswaarde van 0 ligt. Hoewel een performancetoets onder 0 bij ABP niet meteen zal leiden tot een vrijstelling van deelname aan het fonds voor werkgevers, kan het wel discussies oproepen over de verplichtstelling wanneer de performance van ABP langjarig achterblijft.

Ondanks het tegenvallende beleggingsrendement, steeg de actuele dekkingsgraad flink (van 111,7% naar 123,5%), met name door de stijgende rente. De verplichtingen van ABP daalden door de gestegen rente, waardoor per 1 januari 2026 een volledige indexatie van de pensioenen kon plaatsvinden (+2,84%).

Het beschikbaar vermogen daalde van € 542 miljard (eind 2024) naar € 533 miljard (eind 2025). De beleidsdekkingsgraad (het gemiddelde van de actuele dekkingsgraden over de laatste twaalf maanden) steeg met 5,2 %-punt van 113,1% naar 118,3%.

Bevindingen

In 2025 is het verantwoordingsorgaan meegenomen in de verdere uitwerking van het beleggingsbeleid. Er zijn in 2025 bijpraat- en informatieve sessies georganiseerd over het deelnemersonderzoek naar duurzaam en verantwoord beleggen en de risicohouding. Het verantwoordingsorgaan waardeert deze verdiepende sessies met ABP-medewerkers zeer.

Het verantwoordingsorgaan heeft gedurende het jaar regelmatig aandacht gevraagd voor het consequent laten terugkomen in de communicatie dat de doelstelling van ABP een goed pensioen in een leefbare wereld is, waarbij een goed pensioen een koopkrachtig en stabiel pensioen is. Koopkracht en stabiliteit zijn namelijk belangrijke doelstellingen in de beleggingsovertuigingen van een pensioenfonds. Het verantwoordingsorgaan ziet een verbetering in de communicatie in deze en vraagt het bestuur hier alert op te blijven in toekomstige communicatie-uitingen. Daarnaast vraagt het verantwoordingsorgaan aan het bestuur om te blijven uitleggen aan deelnemers hoe een duurzaam en verantwoord beleggingsbeleid tot een goed rendement leidt.

Het verantwoordingsorgaan ziet dat het strategisch investeringsplan (StIP) daadwerkelijk in de praktijk wordt uitgevoerd, en prijst de doelstellingen om met impactbeleggen bij te dragen aan oplossingen voor het behoud van klimaat, natuur en biodiversiteit. Het verantwoordingsorgaan is door het bestuur herhaaldelijk bijgepraat over nieuwe beleggingen in Nederland.

Over de adviesaanvraag beleggingsbeleid onder NPC (SAA NPC) heeft het verantwoordingsorgaan regelmatig (mondelinge en schriftelijke) vragen gesteld aan het bestuur. Met de beantwoording van deze vragen heeft het verantwoordingsorgaan meer inzicht gekregen in de mogelijke financiële gevolgen van het NPC.

Het verantwoordingsorgaan vraagt aan het bestuur om aandacht te schenken aan de communicatie naar deelnemers over eventuele wijzigingen in beleggingsbeleid bij uitvoering van de Wtp en daarna. Het verantwoordingsorgaan heeft in 2025 feedback kunnen geven op de opzet van het deelnemersonderzoek over duurzaam en verantwoord beleggen, waarop het onderzoek is aangepast.

Het verantwoordingsorgaan heeft in 2025 herhaaldelijk vragen gesteld over het effect van de veranderende geopolitieke situatie op de beleggingsportefeuille en heeft daar enkele malen met het bestuur van gedachten over gewisseld. Het verantwoordingsorgaan heeft aan het bestuur gevraagd om te kijken naar mogelijke alternatieven van huidige niet-EU softwaresystemen en vermogensbeheerders gezien de gevoelige politieke ontwikkelingen. Gedurende het jaar is ook herhaaldelijk aandacht gevraagd voor beleggingen in Israël en bezet gebied in de Westelijke Jordaanoever. Het verantwoordingsorgaan heeft met het bestuur in een vertrouwelijk gesprek gesproken over investeringen in het Midden-Oosten waarbij het bestuur heeft aangegeven dat deze investeringen volgens de insluitingscriteria beoordeeld zullen worden. Het verantwoordingsorgaan vindt het van belang om regelmatig (vertrouwelijk) bijgepraat te worden over de effecten van engagement. Ook vraagt het verantwoordingsorgaan het bestuur aandacht te schenken aan het risico van reputatieschade voor ABP naar aanleiding van investeringen die niet lijken te voldoen aan het DVB-beleid.

Het verantwoordingsorgaan heeft aangegeven dat een interim-bestuurder beleggingen voor het uitvoerend bestuur op de langere termijn niet wenselijk is. Eind 2025 heeft het bestuur gemeld dat een geschikt bestuurslid gevonden is en dat

de vacature bestuurder beleggingen structureel ingevuld kan worden per 1 januari 2026.

Aanbevelingen

Het verantwoordingsorgaan vraagt aan het bestuur:

- aandacht te houden voor de negatieve ontwikkeling van het rendement en ten tijde van de transitie concrete stappen te ondernemen om een jaarlijks rendement te realiseren dat tenminste conform de benchmark is en minimaal bijdraagt aan het realiseren van de ambitie van alle leeftijdscohorten;
- hierover dit jaar met het verantwoordingsorgaan in gesprek te gaan in een technische sessie. Het verantwoordingsorgaan ontvangt graag (zo nodig vertrouwelijk) een nadere feitelijke onderbouwing van het rendement over de afgelopen vijftien jaren en de te nemen maatregelen;
- aandacht te houden voor het consequent laten terugkomen in de communicatie dat met een goed pensioen wordt bedoeld: een koopkrachtig en stabiel pensioen in een leefbare wereld;
- aandacht te houden voor heldere communicatie over de effecten van de insluitingscriteria op het rendement aan het verantwoordingsorgaan en deelnemers;
- aandacht te houden voor communicatie over de resultaten van het duurzaam verantwoord beleggingsbeleid en het behaalde rendement, met daarin toegelicht de verschillen op korte- en lange termijn. We adviseren het bestuur om niet alleen door digitale berichtgeving te laten zien waarin er wordt belegd. We pleiten voor fysieke en online bijeenkomsten met verschillende deelnemers, bedrijven, vermogensbeheerders of impactfondsen waarin concreet wordt gemaakt hoe met specifieke beleggingen (in Nederland en daarbuiten) rendement wordt behaald en positieve verandering wordt gerealiseerd;
- aandacht te houden voor het verlagen van kosten van de beleggingscategorie private equity, bijvoorbeeld in samenwerking met andere pensioenfondsen;
- aandacht te houden voor de communicatie naar deelnemers over eventuele wijzigingen in beleggingsbeleid in het nieuwe pensioenstelsel.

Communicatie

Een heldere en transparante communicatie tussen ABP en deelnemers is essentieel, zeker in tijden van grote veranderingen van de pensioenregeling zoals de overgang naar het NPC. Het ABP laat zich in haar communicatie leiden door het in 2024 vastgestelde Strategisch communicatiebeleid (SCB). Voor het verantwoordingsorgaan en in het bijzonder de commissie Communicatie is het SCB een belangrijk referentiepunt voor de gesprekken met het bestuur over de diverse communicatiethema's.

Bevindingen

De commissie Communicatie heeft in nauw overleg met team communicatie van ABP regelmatig de uitwerking van het Wettelijk Communicatieplan (WCP) besproken en van commentaar en advies voorzien. Transparantie, duidelijke en tijdige informatievoorziening voor de deelnemers stonden hierbij centraal. Het verantwoordingsorgaan heeft geen adviesrecht op het WCP. Het WCP is eind 2025 door het bestuur toegezonden aan de toezichthouder.

Twee belangrijke onderwerpen waarover is gecommuniceerd in 2025 zijn de berichtgeving over het positief advies van het verantwoordingsorgaan op het invaarbepsluit en de communicatie over het premie- en indexatiebesluit. Met name de tekst over het advies van het verantwoordingsorgaan op het invaarbepsluit luisterde nauw, omdat het geen unaniem advies betrof. Na goed overleg tussen een delegatie van het verantwoordingsorgaan en de communicatiemedewerkers is een bondig en voor deelnemers begrijpelijk bericht gepubliceerd. Ten aanzien van de communicatie over het premie- en indexatiebesluit is de commissie Communicatie uitgebreid geïnformeerd over de communicatieaanpak en de kernboodschappen richting de verschillende doelgroepen.

Vanwege de voorbereiding van de communicatie over de nieuwe pensioenregeling, is de commissie Communicatie in 2025 meerdere malen bijgepraat over de communicatieaanpak,

waaronder de inhoud van de Pensioenkrant, de voorlopige transitieoverzichten en het Kennisdossier voor de ABP-website. Op verzoek van ABP heeft het verantwoordingsorgaan concrete suggesties gedaan voor het Kennisdossier, waaronder het opnemen van voorbeelden over de compensatie en de aanvulling vanaf 35 jaar. Het verantwoordingsorgaan stelt vast dat ABP een belangrijk deel van deze suggesties heeft overgenomen. Ook is het verantwoordingsorgaan in de gelegenheid gesteld om verduidelijkingsvragen te stellen naar aanleiding van de communicatie op de ABP-website. ABP heeft vrijwel alle vragen beantwoord. De nog openstaande vragen worden in 2026 in afstemming met het team communicatie van ABP afgehandeld.

Het verantwoordingsorgaan heeft in zijn advies over het NPC aangegeven dat de deelnemers goed geïnformeerd dienen te worden dat er ook binnen het NPC wordt gestreefd naar een stabiel en koopkrachtig pensioen.

Aanbevelingen

Het verantwoordingsorgaan vraagt aan het bestuur:

- aandacht te houden voor eenduidige formulering en visualisering in de communicatie naar deelnemers en de buitenwereld;
- tijdens de communicatieactiviteiten in 2026 aandacht te hebben voor risico's: de pensioenen kunnen verlaagd worden bij een lage dekkingsgraad;
- een duidelijke planning van de communicatiemomenten en planning van de transitie, en deze planningen te delen met het verantwoordingsorgaan.

Oordeel

Op grond van de eigen bevindingen en de bevindingen van de accountant, de certificerend actuaaris, de compliance officer en het niet-uitvoerend bestuur oordeelt het verantwoordingsorgaan positief over het handelen van het bestuur inzake het gevoerde beleid, de gemaakte beleidskeuzes en de naleving van goed pensioenfondsbestuur.

Ten slotte

Het verantwoordingsorgaan heeft in dit oordeel zorgen geuit over het beleggingsrendement over 2025 in relatie tot de benchmarks. Voor het oordeel over komende jaren zal het verantwoordingsorgaan daarom nadrukkelijk kijken naar de ontwikkeling van de beleggingsrendementen in relatie tot de benchmarks.

Reactie algemeen bestuur op het oordeel van het verantwoordingsorgaan

Het algemeen bestuur heeft met belangstelling kennisgenomen van de bevindingen en aanbevelingen van het verantwoordingsorgaan en dankt het verantwoordingsorgaan voor het positief oordeel over het handelen van het bestuur in 2025. Het bestuur zal op de gebruikelijke wijze een terugkoppeling verzorgen op de aanbevelingen van het verantwoordingsorgaan.

Het bestuur kijkt terug op een bewogen jaar waarin het bestuur en verantwoordingsorgaan intensief hebben samengewerkt. Gedurende het traject over de overgang naar het vernieuwde pensioenstelsel hebben meerdere overleggen plaatsgevonden tussen het bestuur en verantwoordingsorgaan. Het bestuur waardeert de inbreng van het verantwoordingsorgaan in deze overleggen en de grondige wijze waarop het verantwoordingsorgaan dit dossier heeft behandeld. Ook 2026 zal in het teken staan van de overgang naar het vernieuwde pensioenstelsel. Het verantwoordingsorgaan vervult hierin een belangrijke rol. Het bestuur kijkt met vertrouwen uit naar de verdere samenwerking.

Jaarrekening

Jaarrekening	104
Toelichtingen algemeen	107
Risicoparagraaf	115
Toelichting op de balans	126
Toelichting staat van baten en lasten	141
Toelichting op het kasstroomoverzicht	146
Overige toelichtingen	147
Gebeurtenissen na balansdatum	154
Ondertekening van de jaarrekening	155

Balans¹

Na bestemming van het saldo van baten en lasten

in € mln	Notes	31-12-2025	31-12-2024
ACTIVA			
Vastgoedbeleggingen		82.846	83.936
Aandelen		213.730	211.751
Vastrentende waarden		209.588	214.184
Derivaten		14.193	14.825
Overige beleggingen		39.341	44.160
Beleggingen voor risico fonds	1	559.698	568.856
Overige activa	2	1.817	1.937
Totaal activa		561.515	570.793

in € mln	Notes	31-12-2025	31-12-2024
PASSIVA			
Algemene reserve		101.306	56.752
Bestemmingsreserves		54	54
Eigen vermogen	3	101.360	56.806
Voorziening pensioenverplichtingen voor risico fonds		428.571	481.711
Voorziening operationele kosten		3.257	3.760
Technische voorzieningen	4	431.828	485.471
Ontvangen zekerheden		2.115	3.025
Kortgeld o/g		4.095	3.256
Derivaten		21.637	21.667
Schulden uit hoofde van beleggingen	5	27.847	27.948
Overige schulden en overlopende passiva	6	480	568
Totaal passiva		561.515	570.793

¹ De vergelijkende cijfers zijn herzien (restated) in verband met de stelselwijziging voor de presentatie van de voorziening operationele kosten. Deze aanpassing is retrospectief verwerkt conform RJ 610 en heeft geen effect op vermogen of resultaat.

Staat van baten en lasten

in € mln	Notes	2025	2024
BATEN			
Premiebijdragen voor risico fonds (netto)	7	16.760	15.510
Beleggingsresultaten (bruto)		-7.778	42.569
Af: kosten vermogensbeheer		-689	-759
Beleggingsresultaten voor risico fonds (netto)	8	-8.467	41.810
Totaal baten		8.293	57.320
LASTEN			
Pensioenuitkeringen	9	-17.914	-17.035
Mutatie voorziening pensioenverplichtingen voor risico fonds		53.140	-31.236
Mutatie voorziening operationele kosten		503	-602
Totaal mutatie technische voorzieningen	10	53.643	-31.838
Dekking uit kostenopslag pensioenpremies	11	186	117
Saldo overdracht van rechten	12	686	604
Pensioenuitvoeringskosten (netto)	13	-291	-292
Rentelasten m.b.t. schulden uit hoofde van beleggingen		-52	-61
Overige baten en lasten	14	3	121
Totaal lasten		36.261	-48.384

in € mln	Notes	2025	2024
Saldo baten en lasten		44.554	8.936
Bestemming van het saldo van baten en lasten:			
- onttrekking / toevoeging algemene reserve		44.554	8.937
- onttrekking / toevoeging bestemmingsreserves		0	-1

Kasstroomoverzicht

in € mln	Notes	2025	2024
Beginstand geldmiddelen		27.571	40.418
Kasstromen uit pensioenactiviteiten:			
- ontvangen premies	7	16.946	15.627
- ontvangen in verband met overdracht van rechten	12	866	696
- betaalde pensioenuitkeringen	9	-17.914	-17.035
- betaald in verband met overdracht van rechten	12	-194	-99
- betaalde pensioenuitvoeringskosten	13	-291	-292
- overige mutaties		352	1.227
Totale kasstroom uit pensioenactiviteiten		-235	124
Kasstromen uit beleggingsactiviteiten:			
- verkopen en aflossingen van beleggingen		173.145	190.460
- verstrekkingen en aankopen van beleggingen		-179.971	-205.416
- directe beleggingsopbrengsten		9.664	7.743
- indirecte gerealiseerde resultaten uit derivaten en valutaresultaten		-6.879	-155
- betaalde kosten vermogensbeheer		-711	-772
- verstrekte zekerheden		-684	-2.966
- ontvangen zekerheden		-915	-1.364
- overige mutaties		732	-501
Totale kasstroom uit beleggingsactiviteiten		-5.619	-12.971
Eindstand geldmiddelen		21.717	27.571

in € mln	Notes	2025	2024
Banktegoeden in rekening courant		2.449	2.897
Liquide middelen		47	281
Kortgeldposities u/g		23.600	27.788
Kortgeldposities o/g		-4.095	-3.256
Schulden liquide middelen overige beleggingen		-284	-139
Totaal geldmiddelen		21.717	27.571

Toelichtingen algemeen

Kenmerken van de pensioenregelingen

Inleiding

ABP is het pensioenfonds voor mensen die werken bij de overheid en het onderwijs. De inhoud van de regeling wordt bepaald door de Pensioenkamer van de Raad voor het Overheidspersoneelsbeleid (ROP). Pas nadat ABP de door de Pensioenkamer overeengekomen regelingen heeft getoetst op financiële haalbaarheid, uitvoerbaarheid en uitlegbaarheid draagt ABP zorg voor de uitvoering.

De rechtsverhouding tussen ABP en de aangesloten werkgevers is vastgelegd in het uitvoeringsreglement, dat is afgesloten tussen ABP en de deelnemers in het pensioenreglement.

Het uitvoeringsreglement bevat onder meer bepalingen over verplichte en vrijwillige aansluiting, te verstrekken gegevens en informatie en de afdracht van premies. Het pensioenreglement bevat de bepalingen omtrent de pensioenaanspraken en pensioenrechten. Voor de inhoud van beide reglementen verwijzen wij u naar de website van het fonds (www.abp.nl). In deze paragraaf gaan we in hoofdlijnen in op de kenmerken van de pensioenregelingen.

Algemeen

Pensioen wordt opgebouwd gedurende het werkzame leven en verstrekt bij stoppen met werken, arbeidsongeschikt raken of aan de nabestaanden bij overlijden. De pensioenopbouw wordt fiscaal niet als loon gezien en is dus belastingvrij. De pensioenuitkering wordt belast (zogenoemde omkeerregeling), met uitzondering van het nettopensioen, waarbij de uitkering belastingvrij is.

De opgebouwde rechten zijn voorwaardelijke verplichtingen van het fonds aan de deelnemers voortvloeiende uit de onvoorwaardelijke pensioenverplichting uit hoofde van opgebouwde nominale aanspraken en onvoorwaardelijke toezeggingen, in combinatie met de inherente voorwaardelijkheid die voortvloeit uit de mogelijkheid om bij een ontoereikende financiële positie en ontbrekende andere middelen de nominale pensioenaanspraken te verlagen conform artikel 134 van de Pensioenwet. Het fonds houdt alle risico's in eigen beheer. Van herverzekering is geen sprake. Bij beëindiging van de deelneming stopt de pensioenopbouw.

Voor wachtgelders, deelnemers met recht op een ontsluitkering, WW-ers en arbeidsongeschikten is sprake van gedeeltelijke voortzetting van de pensioengeldige tijd. Bij arbeidsongeschiktheid ten gevolge van een dienstongeval of beroepsziekte geldt een voortzetting van de pensioengeldige tijd van maximaal 100%.

De jaarlijkse opbouw is afhankelijk van de volgende vijf factoren: het opbouwpercentage, de franchise, het pensioengevend inkomen, de meetellingswaarde en de deeltijdfactor. Het pensioengevend inkomen bestaat uit het vaste salaris, vaste toelagen en pensioengevende variabele toelagen uit het voorgaande kalenderjaar. De meetellingswaarde betreft het percentage waarmee het pensioenproduct wordt opgebouwd. De pensioenpremies worden geheven over het inkomen boven de franchise (over het eerste deel van het inkomen, zijnde de franchise, wordt al AOW-premie ingehouden) en afgedragen door de werkgevers. De franchise voor de premie kan anders zijn dan de franchise voor de opbouw van nieuwe aanspraken. Deze laatste is namelijk inkomensafhankelijk, terwijl de premiefranchise voor iedereen gelijk is. De werkgevers nemen volgens de afspraken uit de Pensioenovereenkomst 70% van de

premie (ouderdoms- en nabestaandenpensioen en AOP) voor hun rekening en houden 30% van de premie in op het inkomen van de werknemers. Voor de premie inkoop voorwaardelijk pensioen geldt een andere verdeling.

Op individueel en collectief niveau kunnen met inachtneming van het pensioenreglement, afspraken worden gemaakt over het pensioengevend zijn van bepaalde variabele inkomensbestanddelen. Op basis van wettelijke bepalingen zijn sommige inkomensbestanddelen niet pensioengevend.

Vanaf 1 januari 2025 is het pensioengevend salaris gemaximeerd op € 137.800 (in 2024: € 137.800 dit bedrag wordt jaarlijks via een ministeriële regeling aangepast) bij een volledige dienstbetrekking.

Indexatie leidt tot een verhoging van de pensioenaanspraken en pensioenrechten en daarmee tot een verhoging van de onvoorwaardelijke verplichtingen van het fonds. Per jaar beoordeelt ABP of indexatie kan plaatsvinden, waarbij de prijsontwikkeling (CPI) de indexatieambitie is.

Indexatie wordt alleen verstrekt als de financiële positie van het fonds dit toelaat. Het verlenen van na-indexatie ter compensatie van eerder niet volledig verleende indexatie of doorgevoerde verlagingen is onderdeel van de indexatie-ambitie. Bij een ontoereikende financiële positie van het fonds moeten de pensioenen in het uiterste geval nominaal worden verlaagd.

De pensioenproducten

De pensioenproducten betreffen ouderdompensioen (OP), nabestaandenpensioen (NP) (bestaande uit partnerpensioen (PP) en wezenpensioen), arbeidsongeschiktheidspensioen (AAOP),

invaliditeitspensioen en herplaatsingstoelagen) en individuele vrijwillige aanvullingen.

Ouderdompensioen (OP)

De pensioenregeling voor ouderdompensioen is een middelloonregeling. Elk jaar wordt over het pensioengevend inkomen een stukje pensioen opgebouwd. De pensioenopbouw leidt tot een levenslang recht op pensioen. Tot 2006 opgebouwde aanspraken op flexibel pensioen zijn actuariael neutraal omgezet in aanspraken op ouderdompensioen.

Deelnemers kunnen - binnen bepaalde bandbreedtes - op het moment van pensionering ervoor kiezen het pensioen, al dan niet in deeltijd, eerder of later te laten ingaan, pensioenen uit te ruilen (bijvoorbeeld tussen OP en PP) en tijdelijk een hoger of lager pensioen te ontvangen. Daarnaast kunnen deelnemers ervoor kiezen om na uitdiensttreden extra pensioen op te bouwen of de regeling vrijwillig voort te zetten.

Nabestaandenpensioen (NP)

De opbouw van het partnerpensioen vindt plaats op kapitaaldekking ter grootte van 70% van het ouderdompensioen, ongeacht het moment van overlijden. Hierdoor ontstaat er geen verschil meer in partnerpensioen voor en na AOW-leeftijd. Daarnaast kan er in geval van overlijden recht bestaan op wezenpensioen. Het recht op wezenpensioen bestaat tot een maximale leeftijd van 25 jaar van de wees.

Arbeidsongeschiktheidspensioen (AAOP), premievrije opbouw bij arbeidsongeschiktheid (PVAO) en langdurig zieken

Gedurende het recht op AAOP is er recht op PVAO naar rato van de arbeidsongeschiktheid (mits deze niet het gevolg is van een dienstongeval of beroepsziekte) van maximaal 50%. Voor de vaststelling van de hoogte van het AAOP wordt uitgegaan van het WIA-dagloon en de mate van arbeidsongeschiktheid.

Reglementair is er vanaf de eerste ziektedag van een deelnemer sprake van een onvoorwaardelijk recht op Premievrije voortzetting van pensioenopbouw bij arbeidsongeschiktheid

(PVAO) en Arbeidsongeschiktheidspensioen (AAOP) na een wachttijd van twee jaar. Deze verplichting wordt als voorziening langdurig zieken binnen de technische voorziening pensioenverplichtingen ondervangen.

Vrijwillige producten

Het pensioenreglement bevat bepalingen die verschillende vrijwillige mogelijkheden bieden om extra OP/NP op te bouwen, dan wel de regeling OP/NP na uitdiensttreding vrijwillig voort te zetten.

Nettopensioen

Als het inkomen hoger is dan het maximale pensioengevende salaris (vanaf 1 januari 2025 vastgesteld op € 137.800 en wordt jaarlijks via een ministeriële regeling aangepast) dan is deelname aan de nettopensioenregeling mogelijk. Deze beschikbare-premieregeling zorgt voor aanvullende pensioenopbouw. De hoogte van dit aanvullende pensioen wordt bepaald door de inleg (premie), de rendementen daarop en de inkoopoptarieven (met name de variabele opslag en rente zijn van invloed) op pensioendatum. De premie wordt betaald vanuit het nettosalaris en de pensioenregeling is vrijwillig.

Uitruilmogelijkheden

De pensioenregeling kent verschillende uitruilmogelijkheden. Zo kan bij ingang van het ouderdompensioen (OP) uitruil plaatsvinden met het partnerpensioen, of omgekeerd. Verder kan het OP (opgebouwd tot 2023) op het moment van einde deelnemerschap (anders dan door ingang OP of overlijden) worden uitgeruild tegen het recht op partnerpensioen.

Waardeoverdracht

Als een deelnemer in dienst treedt bij een niet bij ABP aangesloten werkgever kan het eerder bij ABP opgebouwde pensioen worden meegenomen naar een ander pensioenfonds. Dan krijgt hij of zij later geen pensioen van ABP, maar van het fonds waaraan het opgebouwde pensioen is overgedragen. Het omgekeerde kan ook. Als een deelnemer in dienst treedt bij een bij ABP aangesloten werkgever, kan het eerder bij een ander

pensioenfonds opgebouwde pensioen worden meegenomen naar ABP. De actuele voorwaarden voor een waardeoverdracht zijn op de website van ABP te vinden.

Pensioenregeling beroepsmilitairen

Beroepsmilitairen hebben een eigen pensioenregeling, die eveneens wordt uitgevoerd door ABP. Werknemers met de status van beroepsmilitair, gewezen beroepsmilitairen met recht op een arbeidsongeschiktheidspensioen en gewezen beroepsmilitairen met recht op een ontslag- of werkloosheidsuitkering nemen deel aan deze sectorale regeling. Het burgerpersoneel van Defensie neemt deel in de middelloonregeling van ABP, de pensioenregeling voor beroepsmilitairen is in 2019 aangepast naar een defensie-specifieke middelloonregeling.

Grondslagen algemeen

De Stichting Pensioenfonds ABP, statutair gevestigd te Heerlen, met Kamer van Koophandel-nummer 41074000 heeft deze jaarrekening opgesteld op basis van in Nederland algemeen aanvaarde grondslagen voor financiële verslaggeving en de wettelijke bepalingen inzake de jaarrekening, zoals opgenomen in Titel 9 Boek 2 BW en de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving. Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling.

In de balans hebben de pensioenverplichtingen en de daartegenover staande beleggingen hoofdzakelijk een langlopend karakter. De post schulden uit hoofde van beleggingen heeft ook een langlopend karakter, maar wordt op basis van de richtlijnen separaat in de balans gepresenteerd. De overige balansposten zijn onder overige activa en overige passiva verantwoord, met het eigen vermogen als sluitpost.

Alle baten en lasten zijn aan de periode toegerekend waarop ze betrekking hebben. Mutaties in het eigen vermogen betreffen uitsluitend de verwerking van het saldo van baten en lasten en de mutaties van de bestemmingsreserves. De baten en

lasten zijn in belangrijke mate gerelateerd aan de in de balans gehanteerde waarderingsgrondslagen voor beleggingen en de voorziening pensioenverplichtingen.

De bedragen zijn afgerond in miljoenen euro's, tenzij anders vermeld. Deze jaarrekening heeft betrekking op het boekjaar 2025, dat is geëindigd op balansdatum 31 december 2025.

Stelselwijziging

Wijziging van de grondslagen voor financiële verslaggeving met betrekking voorziening operationele kosten

Met ingang van het boekjaar 2025 is een wijziging doorgevoerd in het stelsel van grondslagen voor financiële verslaggeving met betrekking tot de presentatie van de voorziening operationele kosten. Deze wijziging is het gevolg van de aanpassing van Richtlijn 610 'Pensioenfondsen' door de Raad voor de Jaarverslaggeving, mede in het kader van de implementatie van de Wet toekomst pensioenen.

Voorheen maakte de voorziening operationele kosten onderdeel uit van de technische voorziening pensioenverplichtingen voor risico van het fonds, zonder afzonderlijke specificatie. In lijn met de herziene richtlijn wordt deze voorziening vanaf verslagjaar 2025 separaat gepresenteerd als afzonderlijke post binnen de technische voorzieningen.

De wijziging is aangemerkt als een stelselwijziging en is derhalve retrospectief verwerkt. De totale omvang van de verplichting richting deelnemers is niet gewijzigd als gevolg van de stelselwijziging. De vergelijkende cijfers over het boekjaar 2024 zijn aangepast om een consistente vergelijking mogelijk te maken. Deze stelselwijziging heeft geen effect op het vermogen en resultaat van het fonds.

Consolidatiekring

Stichting Pensioenfonds ABP houdt 100% van de aandelen in de uitvoeringsorganisatie APG Groep N.V. ABP maakt gebruik van de vrijstelling zoals bepaald in art. 2:407 lid 1 BW waardoor het uitvoeringsbedrijf niet meer wordt geconsolideerd in de

jaarrekening van het pensioenfonds in verband met een te verwaarlozen betekenis. Derhalve betreft de jaarrekening een enkelvoudige jaarrekening.

Verhouding ABP – APG Groep

De uitvoering van de pensioenregeling is uitbesteed aan APG Groep N.V. De belangrijkste taken van APG Groep N.V. omvatten pensioenbeheer, vermogensbeheer, communicatie en bestuursondersteuning. Met het uitvoeringsbedrijf APG Groep N.V. is een meerjarig contract afgesloten voor deze dienstverlening. APG Groep N.V. heeft de werkzaamheden vervolgens uitbesteed aan de dochtermaatschappijen APG DWS en Fondsenbedrijf NV en APG Asset Management NV.

Voor de omzetbelasting is een fiscale eenheid gevormd. De fiscale eenheid bestaat uit ABP, APG Groep N.V. en de (klein)dochters van APG Groep N.V. Binnen deze fiscale eenheid zijn de vennootschappen over en weer hoofdelijk aansprakelijk voor elkaars belastingsschulden.

Het personeel van het fonds (ABP) neemt verplicht deel aan de pensioenregeling van ABP en het personeel van het uitvoeringsbedrijf (APG Groep) neemt deel aan de pensioenregeling van ABP dan wel het ondernemingspensioenfonds van APG Groep. Bij dividenduitkeringen van APG Groep N.V. wordt rekening gehouden met restricties vanuit van toepassing zijnde wet- en regelgeving als MiFiD (Markets In Financial Instruments Directive).

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Salderingen

Een financieel actief en een financiële verplichting worden uitsluitend gesaldeerd als nettobedrag in de balans opgenomen indien sprake is van een wettelijke of contractuele bevoegdheid om het actief en de verplichting gesaldeerd en gelijktijdig af te wikkelen en bovendien de intentie bestaat om de posten op deze wijze af te wikkelen. De met de gesaldeerd opgenomen financiële

activa en financiële verplichtingen samenhangende rentebaten en rentelasten worden eveneens gesaldeerd opgenomen.

Schattingen

Bij het opstellen van de jaarrekening is gebruik gemaakt van schattingen en veronderstellingen die van invloed zijn op gerapporteerde activa, passiva, baten en lasten. Dit is met name het geval bij het bepalen van de voorziening pensioenverplichtingen en bij de waardering van niet-beursgenoteerde beleggingen. Achteraf kan blijken dat de gehanteerde waarde afwijkt van de feitelijke waarde.

Verwerking

Activa en passiva zijn, voor zover niet anders vermeld, gewaardeerd tegen actuele waarde. Een actief wordt in de balans opgenomen als het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar het pensioenfonds zullen vloeien en de waarde van het actief betrouwbaar kan worden vastgesteld. Activa die hier niet aan voldoen worden niet in de balans verwerkt, maar worden aangemerkt als niet in de balans opgenomen activa. Een verplichting wordt in de balans opgenomen als het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen en als de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Verplichtingen die hier niet aan voldoen worden niet in de balans verwerkt, maar worden aangemerkt als niet in de balans opgenomen verplichtingen.

Baten worden in de staat van baten en lasten opgenomen als een vermeerdering van het economisch potentieel heeft plaatsgevonden, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, en als de omvang daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Lasten worden verwerkt als een vermindering van het economisch potentieel heeft plaatsgevonden, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, en als de omvang daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Baten en lasten worden toegerekend aan de periode waarop zij betrekking hebben.

Indien een transactie ertoe leidt dat alle of nagenoeg alle toekomstige economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot een actief of een verplichting aan een derde zijn overgedragen, wordt het actief of de verplichting niet langer in de balans opgenomen. Verder worden activa en verplichtingen niet meer in de balans opgenomen vanaf het tijdstip waarop niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden van waarschijnlijkheid van de toekomstige economische voordelen en betrouwbaarheid van de bepaling van de waarde.

Schattingswijzigingen

In 2025 zijn de actuariële grondslagen gewijzigd m.b.t. de arbeidsongeschiktheidskansen en actualisering van de R/F factoren en het AOW schema. De totale impact van deze wijziging op de voorziening pensioenverplichtingen is niet materieel (€ 57 miljoen).

De post wijziging actuariële grondslagen betreft met name het financiële effect van:

- De actualisering van de R/F-factoren leidt tot een stijging van de VPV van € 25 miljoen. Een R/F-factor (oftewel Reëel/Fictief) is de verhouding tussen de feitelijke jaarlijkse uitkeringen aan Bijlage K en de fictieve aanspraken. We spreken hier over fictieve aanspraken omdat, in tegenstelling tot reguliere OP/ NP-aanspraken, deelnemers geen aanspraken voor Bijlage K opbouwen. De hoogte van de aanvulling is namelijk onder andere afhankelijk van de (samenvallende) diensttijd uit de periode tot 1995. Deze diensttijd wordt omgezet in een zogenaamde 'fictieve aanspraak' zodat waardering van de voorziening voor Bijlage K op basis van contante waardefactoren kan plaatsvinden.
- De actualisering van de toekomstige AOW-leeftijden leidt tot een stijging van de VPV van € 36 miljoen.
- De arbeidsongeschiktheidskansen zijn o.b.v. de meest recente waarnemingsjaren 2022, 2023 en 2024 opnieuw vastgesteld, dit leidt tot een afname van de VPV met € 6 miljoen.
- De actualisering van de flexfactoren leidt tot een toename van de VPV van € 2 miljoen. In de waardering houden we rekening met het verwachte moment van pensioneren (AKP-patroon).

Grondslagen voor de omrekening van vreemde valuta

De waarde van de ultimo-standen van activa en passiva gehouden buiten de eurozone worden tegen de koersen per balansdatum omgerekend in euro's. De voor omrekening gehanteerde koersen zijn de World Markets Companyfixingkoersen (WM) van de laatste beursdag van het verslagjaar, 16 uur Londense tijd, zoals gepubliceerd via Reuters. De hieruit voortvloeiende omrekeningsverschillen worden in de post beleggingsresultaat verantwoord. Baten en lasten in vreemde valuta's worden omgerekend in euro's tegen de koersen per transactiedatum. Ook de verschillen tussen de transactiekoers en de koers van afwikkeling worden in het beleggingsresultaat opgenomen.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva

Beleggingen

Algemeen

Beleggingen worden tegen actuele waarde gewaardeerd. Al naar gelang de beschikbaarheid van objectieve gegevens gelden voor de bepaling van de actuele waarde achtereenvolgens de onderstaande waarderingmethodieken. Hierbij wordt volgens een getrapte benadering te werk gegaan. Pas als een hoger gelegen methodiek niet toepasbaar blijkt, wordt op de eerstvolgende waarderingmethodiek overgegaan. De beleggingen voor ABP nettopensioen en ABP ExtraPensioen zijn gezien hun geringe omvang opgenomen in de post beleggingen, ook al betreffen dit beleggingen voor risico deelnemers. De grondslagen gelden zowel voor beleggingen voor risico van het fonds als voor beleggingen voor risico van de deelnemer.

Mark-to-market

Onder normale marktomstandigheden wordt voor de waardering van de beleggingen gebruikgemaakt van prijzen, aangeleverd door onafhankelijke prijsleveranciers. Dit betreft niet alleen

beursnoteringen, maar ook prijzen die op dagelijkse basis worden verstrekt door onafhankelijke prijsleveranciers.

Broker quotes

Zijn geen beursnoteringen of prijzen, aangeleverd door onafhankelijke prijsleveranciers, beschikbaar of worden deze gezien de marktomstandigheden als niet-realistisch beschouwd, dan wordt de actuele waardebepaling gebaseerd op ten minste drie door brokers opgestelde waarderingen.

Mark-to-model

Ontbreekt het aan beursnoteringen en aan prijzen, aangeleverd door onafhankelijke prijsleveranciers, of worden deze gezien de marktomstandigheden als niet-realistisch beschouwd en ontbreekt het ook aan broker quotes, dan wordt de actuele waarde benaderd op basis van door de uitvoerder beheerde waarderingmodellen. Daarbij wordt rekening gehouden met risico's voor insolventie en illiquiditeit.

De door de uitvoerder beheerde waarderingmodellen inclusief de gehanteerde veronderstellingen worden periodiek, doch minimaal eens per kalenderjaar geëvalueerd door een (externe) specialist.

De waarderingmodellen zijn op algemeen aanvaarde principes gebaseerd. Daarbij wordt op basis van marktparameters, zoals kredietwaardigheidsopslagen, gewerkt met de best mogelijke inschattingen van verwachte toekomstige kasstromen, die vervolgens verdisconteerd worden tegen passende rentecurves.

Ter inschatting van de volatiliteiten en correlaties wordt gebruikgemaakt van gegevens afkomstig uit openbare bronnen. Voor de inschatting van het kredietrisico wordt gebruikgemaakt van reference bonds. Standaarden zoals de interbancaire rentes en genoteerde rentecurves van swap en future markets staan aan de basis van de gehanteerde rentecurves.

De door de uitvoerder beheerde waarderingmodellen worden met name gebruikt voor interest rate swaps, onderhandse

leningen en hypotheekportefeuilles. Voor de interest rate swaps worden op basis van interest rates van prijsleveranciers zogenaamde discountcurves gecreëerd, die vervolgens gebruikt worden voor de verdiscontering van de toekomstige kasstromen. In het geval van ontvangen zekerheden zijn de risico's geringer en wordt een lagere rentecurve gehanteerd. De kasstromen voor de vaste lange rente component volgen uit het contract en de kasstromen voor de variabele korte component zijn gebaseerd op van de markt afgeleide forward rates. Voor onderhandse leningen worden eveneens rentecurves van prijsleveranciers gebruikt. Daarbij wordt een variabele spread gehanteerd die afhankelijk is van de sector van de leningnemer. Tevens wordt rekening gehouden met een van de markt afgeleide inflatiecurve. Voor de hypotheekportefeuilles wordt een yieldcurve gehanteerd die gebaseerd is op consumententarieven met afslagen ten aanzien van de in de consumententarieven begrepen vergoeding voor verlopen optionaliteiten en vergoeding voor verstrekking en servicing van hypotheeken.

Externe schattingen

Indien geen mark-to-market-, brokerquote- of mark-to-model-waardering voorhanden is, wordt de actuele waarde bepaald aan de hand van door externe partijen opgeleverde periodieke schattingen van de actuele waarderingen van de betreffende beleggingen. De categorie externe schattingen is onderverdeeld in beleggingen met en beleggingen zonder externe onafhankelijke toetsing.

Interne schattingen

Is geen betrouwbare informatie voorhanden die kan dienen als input voor de door de uitvoerder beheerde waarderingmodellen, dan wordt de actuele waarde op basis van een eigen schatting bepaald. Zo mogelijk vindt een externe toets plaats, met name op de veronderstellingen.

De beschreven getrapte benadering van de waardering-methodieken wordt voor alle beleggingscategorieën toegepast.

Presentatie netto vlottend actief

Beleggingen worden gewaardeerd inclusief bijbehorende vorderingen, liquide middelen en schulden, indien deze niet voor andere doelen dan beleggingstransacties kunnen worden aangewend. Deze vorderingen en schulden worden na eerste verwerking tegen de geamortiseerde kostprijs gewaardeerd. Deze waarde komt gezien de korte looptijd nagenoeg overeen met de nominale waarde onder aftrek van noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid. Onderstaand wordt ingegaan op de meer specifieke invulling van de waardering per beleggingscategorie.

Vastgoedbeleggingen

Vastgoedbeleggingen worden tegen de actuele waarde gewaardeerd, waar mogelijk tegen marktnoteringen. Als deze niet beschikbaar zijn, vindt waardering tegen nettovermogenswaarde plaats. Kapitaalbelangen in vastgoedfondsen worden tegen netto vermogenswaarde gewaardeerd.

Aandelen

Beleggingen in aandelen, converteerbare obligaties en private equity worden tegen de actuele waarde gewaardeerd, waar mogelijk tegen marktnoteringen. Kapitaalbelangen in vastgoedfondsen worden tegen netto vermogenswaarde gewaardeerd.

Vastrentende waarden

Obligaties en indexobligaties worden tegen actuele waarde gewaardeerd, waar mogelijk tegen marktnoteringen en aangepast met de daaraan toewijsbare lopende rente. Kapitaalbelangen in vastrentende-waardenfondsen worden tegen netto-vermogenswaarde gewaardeerd.

Hypothecaire leningen worden tegen actuele waarde gewaardeerd op basis van een model met een variabele spread voor het vervroegde aflossings-, krediet- en illiquiditeitsrisico. Bij spaarhypotheeken wordt het opgebouwde spaarkapitaal in mindering gebracht.

Beleggingen in onderhandse leningen worden tegen actuele waarde gewaardeerd op basis van een model, zo nodig aangepast aan de hand van marktinformatie, aangevuld met een variabele spread voor de risico's van illiquiditeit en tegenpartij en gecorrigeerd voor de daaraan toewijsbare lopende rente. De actuele waarde van onderhandse leningen wordt bepaald door middel van het berekenen van de contante waarde van de gecontracteerde kasstromen van deze leningen, op basis van de bij de restantlooptijd passende markttrentes. Bij leningen betrekking hebbend op financial lease onroerend goed wordt met variabele spreads voor het illiquiditeits- en kredietrisico gerekend.

Derivaten

Derivatenposities worden ongesaldeerd tegen actuele waarde gewaardeerd. Voor bepaalde instrumenten, zoals over-the-counter-derivaten, wordt gebruik gemaakt van waarderingmodellen waarin wordt uitgegaan van bepaalde veronderstellingen, bijvoorbeeld ten aanzien van kredietrisico en rentecurves.

Overige beleggingen

Overige beleggingen betreffen beleggingen die niet aan de andere beleggingscategorieën kunnen worden toegewezen. Dit zijn voornamelijk commodities en absolute return strategies. Deze beleggingen worden tegen actuele waarde gewaardeerd, waar mogelijk tegen marktnoteringen.

Vaste activa

Deelnemingen zijn duurzame kapitaalbelangen waarin ABP invloed van betekenis kan uitoefenen op het zakelijke en financiële beleid. Deze deelnemingen worden, evenals joint-ventures, tegen nettovermogenswaarde gewaardeerd. Overige kapitaalbelangen zijn bij de beleggingscategorie gepresenteerd waarop ze betrekking hebben.

Bedrijfsgebouwen en overige materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs verminderd met cumulatieve afschrijvingen, berekend op basis van de geschatte economische levensduur, of tegen lagere bedrijfswaarde.

Flottende activa

Na eerste verwerking worden de vorderingen en overlopende activa tegen de geamortiseerde kostprijs gewaardeerd. Deze waarde komt gezien de korte looptijd nagenoeg overeen met de nominale waarde, voor zover van toepassing onder aftrek van noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid.

Liquide middelen worden tegen nominale waarde gewaardeerd.

Eigen vermogen

Het eigen vermogen is naast een financieringsbron voor eventuele tegenvallers ook een bron voor mogelijke toekomstige indexaties. De wet schrijft voor dat pensioenfondsen een minimaal eigen vermogen moeten aanhouden, zie voor verdere toelichting het [hoofdstuk 'Risicoparagraaf'](#). Dit is te zien als een beklemde reserve. Zakt het eigen vermogen beneden dat niveau, dan moet aanvulling binnen de wettelijk voorgeschreven termijn plaatsvinden.

Bestemmingsreserves betreffen door het bestuur afgezonderde bestandsdelen van het eigen vermogen met een specifieke toekomstige bestemming. De bestemmingsreserves worden daarom niet meegeteld bij het bepalen van de dekkinggraad.

Technische voorziening

Voorziening pensioenverplichtingen

De voorziening pensioenverplichtingen (VPV) heeft een langlopend karakter. De voorziening voor risico van het pensioenfonds bestaat uit de aan middelloonregelingen en aan dienstjaren gerelateerde voorzieningen ouderdoms- en nabestaandenpensioen en arbeidsongeschiktheidspensioen (AAOP). De voorziening ABP nettopensioen en voorziening ABP ExtraPensioen zijn gezien hun geringe omvang opgenomen in de VPV, ook al betreffen dit voorzieningen voor risico deelnemers.

De VPV wordt bepaald als de contante waarde van de verwachte toekomstige pensioenuitkeringen. Indexaties dan wel

verlagingen van de pensioenaanspraken en - uitkeringen worden verwerkt zodra definitieve besluitvorming heeft plaatsgevonden. De voorziening pensioenverplichtingen is bepaald op basis van de op balansdatum geldende nominale rentetermijnstructuur zoals gepubliceerd door De Nederlandsche Bank (DNB).

De actuariële grondslagen voor onder andere sterftekansen, overgangskansen, kostenopslag en partnerfrequenties worden in beginsel driejaarlijks geactualiseerd en tussentijds geëvalueerd. Dit grondslagenonderzoek (GO2123) is in de loop van 2024 uitgevoerd en in de VPV verwerkt. De actuariële grondslagen voor het overgangsrecht privatisering ABP (OPA) worden jaarlijks geactualiseerd. De sterfteprognose die gehanteerd wordt bij de bepaling van de voorziening pensioenverplichtingen wordt tweejaarlijks geactualiseerd. Hierbij wordt gebruik gemaakt van de sterfteprognosetafels van het Actuarieel Genootschap (AG). In 2024 is de prognosetafel AG2024 gepubliceerd en in de VPV verwerkt. In 2025 gelden ook GO2123 en AG2024.

Voor de waardering van de voorziening pensioenverplichtingen van het ouderdoms- en nabestaandenpensioen en arbeidsongeschiktheidspensioen (AAOP) wordt uitgegaan van de volgende actuariële grondslagen en methoden:

- de nominale rentetermijnstructuur zoals gepubliceerd door DNB ten behoeve van de bepaling van de actuele waarde van de pensioenverplichtingen. Overal waar sprake is van (actuele nominale) marktrente wordt bedoeld de (actuele nominale) rentetermijnstructuur;
- de meest recente AG-prognosetafels;
- geslachts- en leeftijdsafhankelijke tabellen voor de overgangskansen, gebaseerd op de waarnemingen op het eigen deelnemersbestand: sterfte (van deelnemers, van medeverzekerden en van nabestaanden), invalideren, ontslag wegens tussentijds vertrek en ontslag wegens wachtgeld. In de sterftetabellen wordt rekening gehouden met een verwachte toekomstige sterftetrend. Daarnaast worden partnerfrequenties bij overlijden gebruikt;

- de veronderstelling bij de vaststelling van de leeftijd van deelnemers en hun nabestaanden dat zij op 1 juli geboren zijn;
- parameters voor onder meer de gemiddelde pensioenopbouw per dienstjaar en het gemiddelde leeftijdsverschil tussen partners op het tijdstip van overlijden;
- inachtneming van tot het einde van het verslagjaar genomen bestuursbesluiten met betrekking tot wijzigingen, zoals toekenning van indexatie, per 1 januari van het eropvolgende kalenderjaar;
- er wordt rekening gehouden met de voorzienbare toekomstige aanpassing van de AOW-leeftijd;
- voor het nabestaandenpensioen wordt zowel de 'onbepaald partner' als de 'bepaald partner'-methode gehanteerd;
 - Vóór het bereiken van de AOW leeftijd wordt de 'onbepaald partner'-methode gehanteerd, waarbij wordt uitgegaan van een gemiddeld leeftijdsverschil tussen de deelnemer en diens partner.
 - Na het bereiken van de AOW leeftijd wordt de 'bepaald partner'-methode gehanteerd, waarbij er alleen nabestaandenpensioen is gereserveerd indien er daadwerkelijk een partner aanwezig is.

Voorziening operationele kosten

De voorziening operationele kosten wordt gewaardeerd op actuele waarde en betreft een reservering voor de verwachte toekomstige uitvoeringskosten die verband houden met de pensioenverplichtingen. Deze voorziening wordt gevormd op basis van een actuariële inschatting van de toekomstige kosten, zoals administratie, communicatie en het doen van uitkeringen. De voorziening wordt berekend op basis van de rentetermijnstructuur zoals gepubliceerd door DNB ten behoeve van de bepaling van de actuele waarde van de operationele kosten. De voorziening wordt periodiek herzien en aangepast op basis van de meest recente informatie en verwachtingen.

Voorziening ouderdoms- en nabestaandenpensioen

Het ouderdomspensioen en het nabestaandenpensioen bij overlijden na 65 jaar zijn op kapitaalbasis gefinancierd. Het

nabestaandenpensioen bij overlijden voor 65 jaar is, voor de diensttijd voor 1 juli 1999 en na 1 januari 2018 ook op kapitaalbasis gefinancierd. Het nabestaandenpensioen bij overlijden voor 65 jaar is, voor de diensttijd tussen 1 juli 1999 en 1 januari 2018 op risicobasis gefinancierd.

Voorziening arbeidsongeschiktheidspensioen (AAOP)

De AAOP-regeling is een aanvulling op de WAO en vanaf 2006 op de WIA. Deze regeling voorziet in een arbeidsongeschiktheidspensioen in aanvulling op de WIA. Beide regelingen zijn geheel op risicobasis gefinancierd: de voorziening heeft alleen betrekking op ingegane pensioenen, inclusief nog niet gemelde, ingegane arbeidsongeschiktheidspensioenen.

Voorziening langdurig zieken

De hoogte van de voorziening langdurig zieken wordt vastgesteld op twee keer de jaarpremie voor AAOP/PVAO, en gebaseerd op de RTS van einde september. Op deze wijze wordt voorzien dat er voldoende dekking voor risico's is van de langdurige zieken en er dekking is voor de deelnemers die wel recht hebben op AAOP/PVAO maar deze nog niet hebben opgevraagd.

Voorziening ABP nettopensioen

De voorziening ABP nettopensioen is gelijk aan de actuele waarde van de in beleggingen omgezette inleg, die deelnemers voor eigen rekening en risico hebben gedaan met het oogmerk te komen tot een aanvulling op hun pensioen. Aanwending van de voorziening geschiedt door omzetting in een ander pensioenproduct en is alleen toegestaan bij pensionering, einde deelneming of overlijden.

De waarde van de in beleggingen omgezette inleg in de regeling ABP nettopensioen is inclusief behaalde beleggingsrendementen begrepen in het totaal van de beleggingen. De qua omvang gelijke verplichting aan de deelnemers aan de ABP nettopensioen-regeling is - als tegenhanger daarvan - opgenomen in de voorziening pensioenverplichtingen.

Voorziening ABP ExtraPensioen

De voorziening ABP ExtraPensioen (AEP) is gelijk aan de actuele waarde van de in beleggingen omgezette inleg, die deelnemers voor eigen rekening en risico hebben gedaan met het oogmerk te komen tot een aanvulling op hun pensioen. Aanwending van de voorziening geschiedt door omzetting in een ander pensioenproduct en is alleen toegestaan bij pensionering, einde deelneming of overlijden.

De waarde van de in beleggingen omgezette inleg in de AEP-regeling is inclusief behaalde beleggingsrendementen begrepen in het totaal van de beleggingen. De qua omvang gelijke verplichting aan de deelnemers aan de AEP-regeling is - als tegenhanger daarvan - opgenomen in de voorziening pensioenverplichtingen. ABP geeft de garantie dat een deelnemer bij aanwending minimaal zijn of haar inleg terugkrijgt. Daarbij wordt rekening gehouden met de tot het berekeningsmoment behaalde beleggingsrendementen op de in beleggingen omgezette inleg.

Schulden uit hoofde van beleggingen

De terugbetalingsverplichting uit hoofde van kortgeld o/g wordt initieel gewaardeerd tegen actuele waarde. Na eerste verwerking wordt deze post gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Indien geen sprake is van agio/disagio, komt deze waarde nagenoeg overeen met de nominale waarde.

De waardering van de post derivaten met een negatieve actuele waarde is overeenkomstig de waardering van derivaten met een positieve actuele waarde. De shortposities en ontvangen zekerheden worden gewaardeerd tegen actuele waarde.

Overige schulden en overlopende passiva

Overige schulden en overlopende passiva worden tegen actuele waarde gewaardeerd. Na de eerste verwerking worden de overige schulden en overlopende passiva tegen de geamortiseerde kostprijs gewaardeerd. Deze waarde komt gezien de korte looptijd nagenoeg overeen met de nominale waarde.

Grondslagen voor de resultaatbepaling

Algemeen

De in de staat van baten en lasten opgenomen posten zijn in belangrijke mate gerelateerd aan de in de balans gehanteerde waarderingsgrondslagen voor beleggingen en de voorzieningen pensioenverplichtingen. Zowel gerealiseerde als ongerealiseerde resultaten worden rechtstreeks in het resultaat verantwoord.

Premiebijdragen (netto)

Premiebijdragen zijn aan de periode toegerekend waarop zij betrekking hebben, na aftrek van de kostenopslag. De bijdragen worden vastgesteld op basis van door de werkgever te verstrekken informatie. Op basis van extrapolatie vindt een schatting plaats voor zover de van werkgevers te ontvangen informatie niet is verkregen. De daarin begrepen dekking voor incassokosten wordt bij het actuariële resultaat op kosten verantwoord.

Beleggingsresultaten (netto)

Beleggingsresultaten zijn na aftrek van kosten vermogensbeheer toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben. Directe en indirecte resultaten en (gefactureerde of nog te factureren) kosten van beleggingen worden afzonderlijk gepresenteerd. Onder de directe resultaten worden opbrengsten uit rente, dividend en dergelijke gepresenteerd. Dividend wordt op het moment van betaalbaarstelling verantwoord. Waardeveranderingen zijn indirecte beleggingsresultaten, deze worden aan de periode toegerekend waarin zij optreden. Waardeveranderingen zijn zowel ongerealiseerde als gerealiseerde waardeveranderingen.

Pensioenuitkeringen

Pensioenuitkeringen zijn aan de periode toegerekend waarop ze betrekking hebben.

Mutatie voorziening pensioenverplichtingen

Pensioenopbouw

De pensioenopbouw wordt aan de periode toegerekend waarin de opbouw van pensioenrechten plaatsvindt. Uitzondering hierop is de zogeheten diensttijddoortelling van de pensioenopbouw in geval van arbeidsongeschiktheid en overlijden. De last voor deze toekomstige pensioenopbouw wordt ineens genomen in het jaar waarin de deelnemer arbeidsongeschikt wordt of overlijdt.

Toeslagverlening

De last wordt in de staat van baten en lasten opgenomen, als een bestuursbesluit op of voor balansdatum is genomen.

Rentetoevoeging

De rentetoevoeging vindt plaats op basis van de nominale rente met een looptijd van 1 jaar zoals opgenomen in de door DNB gepubliceerde rentetermijnstructuur van interbancaire swaps ultimo vorig boekjaar. De rente wordt over de beginstand en de mutaties gedurende het jaar berekend.

Onttrekking voor pensioenuitkeringen

De vrijval uit de voorziening pensioenverplichtingen voor pensioenuitkeringen wordt ten gunste van de staat van baten en lasten gebracht in de periode waarin de pensioenuitkeringen bij de berekening van deze voorziening waren voorzien.

Ontwikkeling marktrente

Het effect van de overgang van de 1 jaar verschoven rentetermijnstructuur ultimo vorig verslagjaar naar de rentetermijnstructuur ultimo huidig verslagjaar op de voorziening pensioenverplichtingen is ultimo verslagperiode bepaald en in de staat van baten en lasten opgenomen.

Wijziging actuariële grondslagen

Het effect van de aanpassing van de actuariële grondslagen op de voorziening pensioenverplichtingen wordt ultimo verslagperiode bepaald en in de staat van baten en lasten opgenomen.

Resultaat op actuariële grondslagen

Het resultaat op actuariële grondslagen wordt aan de periode toegerekend waarop deze betrekking heeft.

Wijzigingen uit hoofde van overdracht en overnames van rechten

Wijzigingen uit hoofde van overdracht en overnames van rechten worden aan de periode toegerekend waarop ze betrekking hebben.

Overige mutaties voorziening pensioenverplichtingen

Overige mutaties in de voorziening pensioenverplichtingen worden aan de periode toegerekend waarop ze betrekking hebben.

Mutatie voorziening operationele kosten

De mutatie in de voorziening operationele kosten heeft betrekking op toevoegingen, onttrekkingen en/of wijzigingen in de actuariële inschattingen. De mutatie wordt ten gunste van de staat van baten en lasten gebracht in de periode waarin de mutatie bij de berekening van deze voorziening was voorzien.

Dekking uit kostenopslag pensioenpremies

De dekking uit kostenopslag pensioenpremies is toegerekend aan de periode waarop deze betrekking heeft.

Saldo overdrachten van rechten

Bedragen uit hoofde van overdrachten/overnames van rechten zijn tegen de nominale waarde opgenomen en aan de periode toegerekend waarin ze zijn geëffectueerd.

Pensioenuitvoeringskosten (netto)

De nettokosten van pensioenbeheer zijn toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben.

Rentelasten m.b.t. schulden uit hoofde van beleggingen

De rentelasten m.b.t. schulden uit hoofde van beleggingen zijn aan de periode toegerekend waarop ze betrekking hebben.

Overige baten en lasten

Overige baten en lasten zijn aan de periode toegerekend waarop ze betrekking hebben.

Grondslagen voor het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de directe methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen, direct opeisbare deposito's en zeer courante financiële activa die zonder beperkingen en zonder materieel risico van waardeverminderingen als gevolg van de transactie kunnen worden omgezet in liquide middelen.

Ontvangsten en uitgaven in vreemde valuta's uit hoofde van beleggingsactiviteiten worden omgerekend in euro's tegen de koersen per transactiedatum. De verschillen tussen de transactiekoers en de koers van afwikkeling worden in de post beleggingsresultaten (netto) opgenomen. Voor beleggingen in het buitenland gelden dezelfde voorschriften.

Alle ontvangsten en uitgaven uit hoofde van pensioenactiviteiten vinden plaats in euro's waardoor er bij deze activiteiten geen sprake is van valutakoersverschillen.

Uitvoering

ABP heeft de uitvoering van de pensioenregeling grotendeels uitbesteed aan APG Groep N.V., APG DWS en Fondsenbedrijf NV en APG Asset Management NV. Hiervoor heeft ABP langlopende overeenkomsten gesloten. De belangrijkste taken die het uitvoeringsbedrijf voor het fonds verricht zijn pensioenbeheer, vermogensbeheer, communicatie en bestuursondersteuning. De tarieven voor deze dienstverlening worden vastgesteld op een wijze die waarborgt dat de kosten marktconform en onafhankelijk tot stand komen.

Risicoparagraaf

In het hoofdstuk 'Risicomanagement' van het bestuursverslag zijn het risicobeleid en de opzet, het bestaan en de werking van de interne risicobeheersing- en controlesystemen beschreven. Deze paragraaf heeft een kwantitatiever karakter en gaat in op de ontwikkeling van de dekkingsgraad, de rekenrente, het minimaal vereist eigen vermogen, het vereist eigen vermogen en het hieruit voortvloeiende reservetekort per eind 2025. Daarna bespreken we de methodiek en de uitkomsten van de solvabiliteitstoets en het ingediende herstelplan. Tenslotte beschrijven we de samenstelling van de derivatenportefeuille, omdat deze een belangrijke rol in het beheersen van de risico's speelt.

Ontwikkeling van de beleidsdekkingsgraad en rekenrente in 2025

Hiernaast zijn een tweetal grafieken weergegeven. De eerste grafiek laat de ontwikkeling van de dekkingsgraad en de beleidsdekkingsgraad over 2025 zien, vergeleken met het minimaal vereiste niveau. De ontwikkeling van de rekenrente is in de tweede grafiek weergegeven.

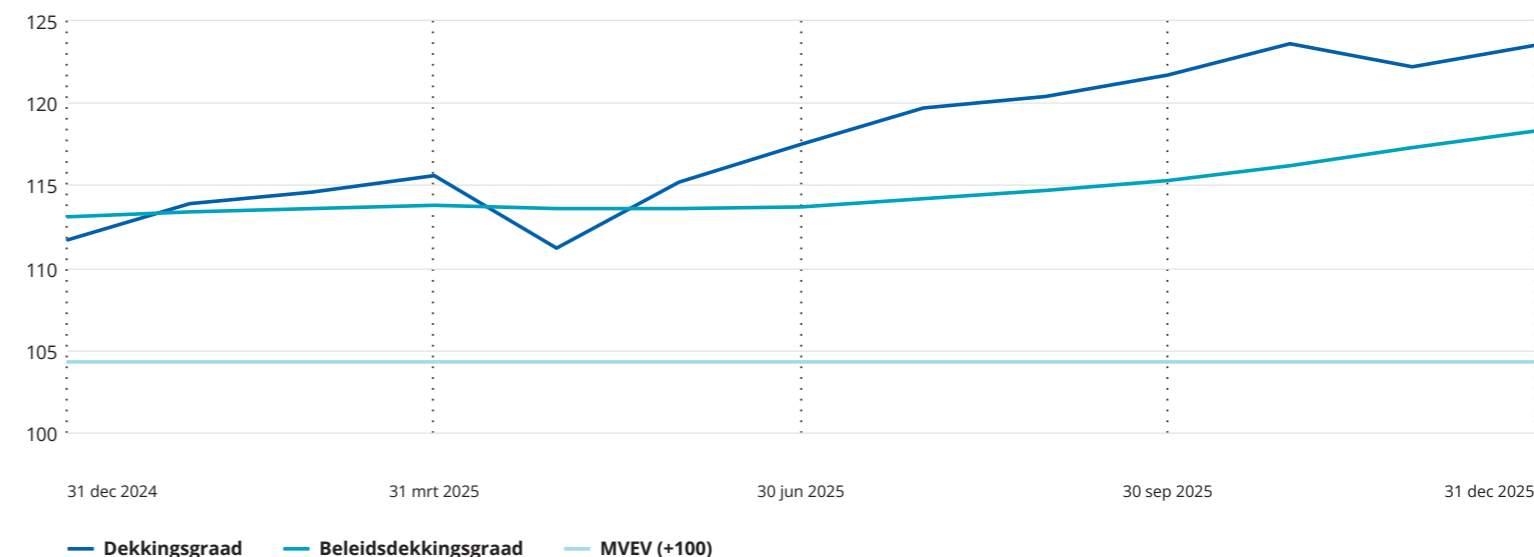
Beleidsdekkingsgraad

De beleidsdekkingsgraad is het gemiddelde van de afgelopen 12 maandelijkse dekkingsgraden. Vanwege de middeling heeft hij een stabiel verloop dan de dekkingsgraad. De beleidsdekkingsgraad speelt een belangrijke rol in het premie-, indexatie en herstelbeleid. De beleidsdekkingsgraad kwam eind 2025 uit op 118,3% (2024: 113,1%)

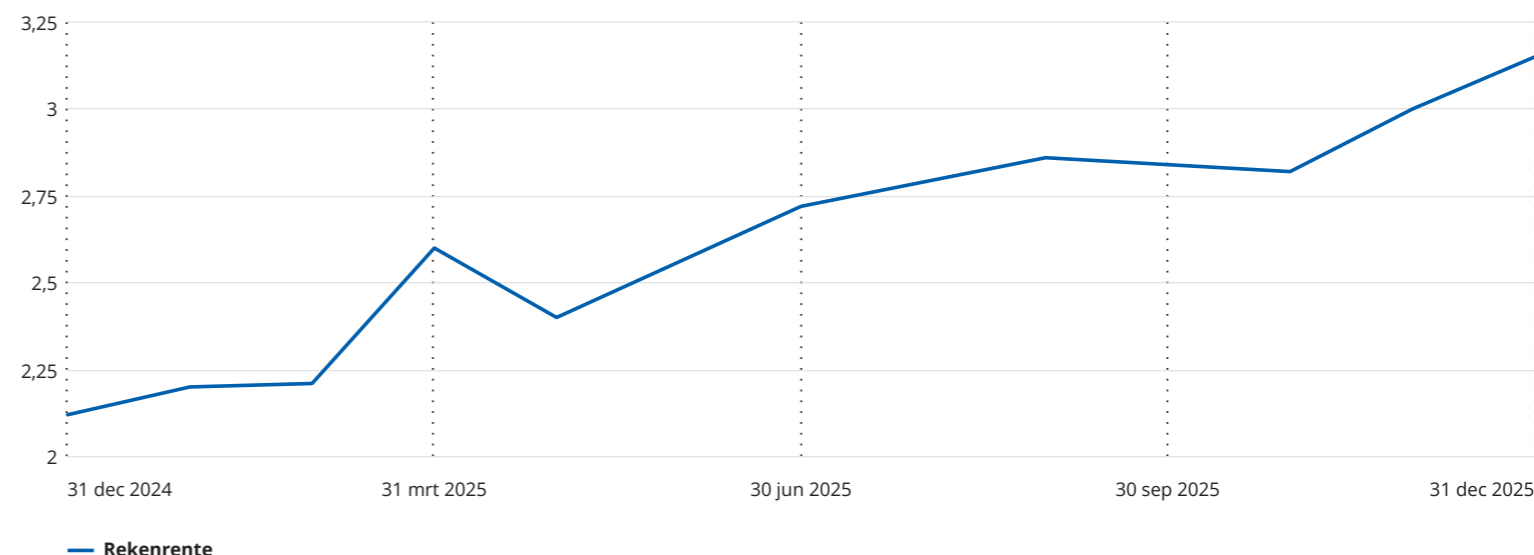
Reële dekkingsgraad

Bij een reële dekkingsgraad van 100% is het vermogen van ABP voldoende om volledig en toekomstbestendig te kunnen indexeren. Om deze dekkingsgraad te bepalen, wordt de volledig toekomstbestendige indexatiegrens bepaald. De reële

Ontwikkeling dekkingsgraad in 2025

Ontwikkeling rekenrente in 2025

dekkingsgraad is gelijk aan de beleidsdekkingsgraad gedeeld door de toekomstbestendige indexatiegrens. Gebaseerd op prijsinflatie als ambitieniveau was de reële dekkingsgraad eind 2025 87,5% (2024: 85,2%). Voor de berekening zijn, overeenkomstig het besluit FTK, de parameters voor de inflatieverwachting en het maximaal in te boeken rendement gebruikt.

Positie ten opzichte van het minimaal vereist eigen vermogen (MVEV)

In het afgelopen jaar is de dekkingsgraad van 111,7% naar 123,5% gestegen, wat ruim boven de minimaal vereiste dekkingsgraad van 104,3% ligt. In 2025 steeg de dekkingsgraad van ABP aanzienlijk tot 123,5% eind 2025 met als belangrijkste reden de gestegen rente. ABP kan de pensioenen in 2026 verhogen met 2,84% omdat het fonds er beter voor staat. Deze verhoging is verwerkt in 2025.

De algemene reserve, het verschil tussen het beschikbare vermogen en de waarde van de verplichtingen, is dan ook hoger dan het minimaal vereiste eigen vermogen. Het minimaal vereiste eigen vermogen zelf wordt vastgesteld volgens artikel 11 van het Besluit FTK en bedraagt per eind 2025 4,3% van de verplichtingen, zijnde € 18,6 miljard. Zie de tabel 'Dekkingsgraad: positie t.o.v. minimaal vereist eigen vermogen'.

Dekkingsgraad: positie t.o.v. minimaal vereist eigen vermogen

in € mln	31-12-2025		31-12-2024	
Algemene reserve o.b.v. dekkingsgraad	101.302	23,5%	56.752	11,7%
Af: Minimaal vereist eigen vermogen	18.640	4,3%	20.740	4,3%
Overschot t.o.v. MVEV	82.662	19,1%	36.012	7,4%

Ultimo 2025 is er sprake van een overschot ten opzichte van het minimaal vereist eigen vermogen. De algemene reserve ten opzichte van de dekkingsgraad bedraagt ultimo 2025 € 101,3 miljard, zodat het dekkingsoverschot (het verschil tussen algemene reserve en het minimaal vereiste eigen vermogen) uitkomt op € 82,7 miljard.

De positie ten opzichte van het minimaal vereist eigen vermogen kan ook bepaald worden op basis van de beleidsdekkingsgraad. In dat geval is er ook sprake van een overschot, aangezien de beleidsdekkingsgraad (118,3%) hoger was dan de minimaal vereiste dekkingsgraad (104,3%).

Herstelplan

ABP heeft in 2025 geen overbruggingsplan ingediend bij DNB, als gevolg van de vertraagde behandeling van de Wet verlenging transitieperiode. Hierop heeft ABP vóór 1 oktober 2025, op basis van het eerdere FTK, een herstelplan ingediend. Dit was verplicht vanuit DNB omdat eind 2024 de beleidsdekkingsgraad onder vereiste niveau lag (113,1% versus 126,3%). Het herstelplan ziet toe op het (kunnen) bereiken van de vereiste dekkingsgraad (ongeveer 126%). Uiteindelijk heeft dit geen effect gehad op de verhoging van de pensioenen in 2026 en heeft ABP een volledige indexatie van 2,84% kunnen verlenen.

Solvabiliteitstoets

Pensioenfondsen vallen onder het Financieel Toetsingskader (FTK, onderdeel van de Pensioenwet) en staan onder toezicht van DNB. Het FTK voorziet in een solvabiliteitstoets waarmee wordt vastgesteld welke dekkingsgraad een fonds moet hebben, wil een combinatie van binnen het FTK vastgelegde schokken leiden tot een dekkingsgraad van 100%. Bij deze dekkingsgraad wordt voldaan aan de norm van het vereist eigen vermogen. Op grond van het FTK is de omvang van de voorgedefinieerde schokken zodanig vastgesteld dat deze met een frequentie van eens in de

veertig jaar, ofwel met een kans van 2,5% per jaar, optreden. Het vereiste eigen vermogen is het afgelopen jaar gestegen van 126,3% naar 127,0%

De door DNB vastgestelde risicofactoren zijn:

- S1 renterisico;
- S2 zakelijke-waardenrisico;
- S3 valutarisico;
- S4 grondstoffenrisico;
- S5 kredietrisico;
- S6 verzekeringstechnisch risico;
- S7 liquiditeitsrisico;
- S8 concentratierisico;
- S9 operationeel risico;
- S10 actief risico.

Om het vereiste eigen vermogen te berekenen worden eerst de voorgedefinieerde schokken die samenhangen met de risicofactoren S1 tot en met S10 bepaald. Vervolgens worden deze met behulp van de zogenaamde wortelformule samengevoegd tot een totaalschok op de dekkingsgraad. De wortelformule houdt rekening met het feit dat de schokken niet noodzakelijkerwijs tegelijkertijd zullen optreden, zodat de totaalschok kleiner is dan de som van de afzonderlijke schokken (het diversificatie-effect).

Het vereiste eigen vermogen is zodanig gedefinieerd dat toepassing van de gecombineerde schok leidt tot een dekkingsgraad van 100%. De uitkomst fluctueert in de tijd doordat zij van de marktomstandigheden (zoals rente en credit spreads) afhangt. Bijsturing van de portefeuille in combinatie met risicorestricties zorgen er echter voor dat de dekkingsgraad in de buurt van die van de strategische portefeuille blijft. In het standaardmodel worden het liquiditeitsrisico (S7), het concentratierisico (S8) en het operationeel risico (S9) gelijk gesteld aan nul. Op grond van het gevoerde beleid is geoordeeld dat er voor deze risico's geen extra eigen vermogen hoeft te worden aangehouden.

De S-toets is gebaseerd op het strategische beleggingsplan StIP2024-2026, dat vanaf 1 januari 2024 tot aan de transitie van het nieuwe pensioencontract zal gelden.

Vermogenspositie ten opzichte van vereist eigen vermogen

Uit de solvabiliteitstoets blijkt dat er per eind 2025 sprake is van een tekort ten opzichte van de wettelijke eis: het aanwezige eigen vermogen ligt onder het niveau van het vereiste eigen vermogen. De onderstaande tabel geeft de uitkomsten van de standaardtoets op de strategische portefeuille StIP2024-2026 weer, gemeten per eind 2025. Voor de bepaling van de schokken is uitgegaan van de situatie waarin de buffer gelijk is aan het vereiste eigen vermogen.

Uitgedrukt als percentage van de technische voorzieningen, is het vereiste eigen vermogen gestegen t.o.v. de waarde van vorig jaar, namelijk van 26,3% naar 27,0% van de verplichtingen. Het vereist eigen vermogen ultimo 2025 (€ 116,7 miljard) is op basis van het langetermijn strategische doel StIP2024-2026 berekend. Veruit de belangrijkste component van het vereist eigen vermogen is het zakelijke-waardenrisico.

Omvang tekort t.o.v. vereist eigen vermogen

in € mln en als percentage van de voorzieningen

	31-12-2025		31-12-2024	
Risico				
S1 renterisico	18.827	4,4%	12.976	2,7%
S2 zakelijke-waardenrisico	89.719	20,8%	100.255	20,7%
S3 valutarisico	38.447	8,9%	43.879	9,0%
S4 grondstoffenrisico	7.680	1,8%	8.582	1,8%
S5 kredietrisico	17.680	4,1%	21.017	4,3%
S6 verzekeringstechnisch risico	11.362	2,6%	13.517	2,8%
S10 actief risico	6.146	1,4%	6.867	1,4%
Subtotaal van alle risico's	189.860	44,0%	207.093	42,7%
Af: diversificatie-effect	-73.137	-16,9%	-79.594	-16,4%
Vereist eigen vermogen	116.723	27,0%	127.499	26,3%
Af: berekende algemene reserve (o.b.v. beleidsdekkingsgraad)	78.845	18,3%	63.718	13,1%
Tekort t.o.v. berekende algemene reserve (o.b.v. beleidsdekkingsgraad)	-37.879	-8,8%	-63.781	-13,2%
Algemene reserve	101.302	23,5%	56.752	11,7%
Tekort t.o.v. berekende algemene reserve (o.b.v. dekkingsgraad)	-15.421	-3,6%	-70.747	-14,6%

(S1) Renterisico

Het renterisico is een afgeleide van de rentegevoeligheid van activa en passiva en een belangrijk element voor het mismatchrisico. Onder mismatchrisico wordt het verschil tussen de rentegevoeligheid van de beleggingen en die van de verplichtingen verstaan. Als de rente stijgt of daalt, heeft dit een effect op de beleggingen en de verplichtingen, en dus op de dekkingsgraad. Het renterisico S1 is over het afgelopen decennium kleiner geworden doordat de renteschok een vaste fractie is van de rentecurve, zodat een lagere rentestand leidt tot een lagere renteschok. Het afgelopen jaar is de rente gestegen, hetgeen terug te zien is in de stijging van S1 (zie tabel).

ABP gebruikt voor de berekening van het renterisico S1 de methode van partiële duraties. Daardoor wordt zowel de variatie van de rentegevoeligheid langs de curve, als de stochastiek van de kasstromen in rekening gebracht. Op basis van de partiële duraties behorende bij zeven representatieve looptijden wordt een set kasstromen geconstrueerd die dezelfde rentegevoeligheid langs de curve heeft als de portefeuille vastrentende waarden zelf. De renteschok wordt vervolgens op basis van deze set kasstromen bepaald.

In de S-toets wordt de rentecurve waartegen de verplichtingen worden verdisconteerd met een looptijdafhankelijk percentage omhoog en omlaag geschokt. Als uitgangspunt voor de berekening van het renterisico dient de meest nadelige impact op het eigen vermogen te worden gehanteerd.

Bijna altijd gaat het dan om een rentedaling. Om inzicht te bieden in de omvang van de schok, wordt hierna een aantal voorbeelden van de mee te nemen (looptijdafhankelijke) schokken benoemd. Bijvoorbeeld de vijfjaarsrente wordt met 33% omlaag geschokt, de tienjaarsrente met 25% en zeer lange rentes met 24%. Vervolgens wordt dezelfde schok in %-punten toegepast op de markrentecurves waar de swaps en de vastrentende waarden mee worden gewaardeerd.

Duratie 2025

in € mln

	Jaren	Marktwaaarde	Effect +1%	Effect -1%	2024 in jaren
Duratie beleggingen (exclusief renteswaps)	3,6	552.763	-16.083	19.385	3,9
Duratie beleggingen (inclusief renteswaps)	8,0	531.832	-36.785	44.403	8,8
Duratie verplichtingen	15,2	431.707	-58.049	75.009	17,6

Iets minder dan de helft van de rentegevoeligheid van de beleggingen is afkomstig van de vastrentende waarden, de rest is afkomstig van de rentederivaten. De rentegevoeligheid wordt in de term 'duratie' uitgedrukt. De duratie is ongeveer gelijk aan de gemiddelde gewogen looptijd van alle kasstromen (coupons en aflossing van de hoofdsom) van de vastrentende waarden en rentederivaten. De duratie heeft de volgende interpretatie: als de markrente met 1% daalt, zal de stijging van de waarde van de portefeuille uitgedrukt in procenten gelijk zijn aan de duratie van de portefeuille.

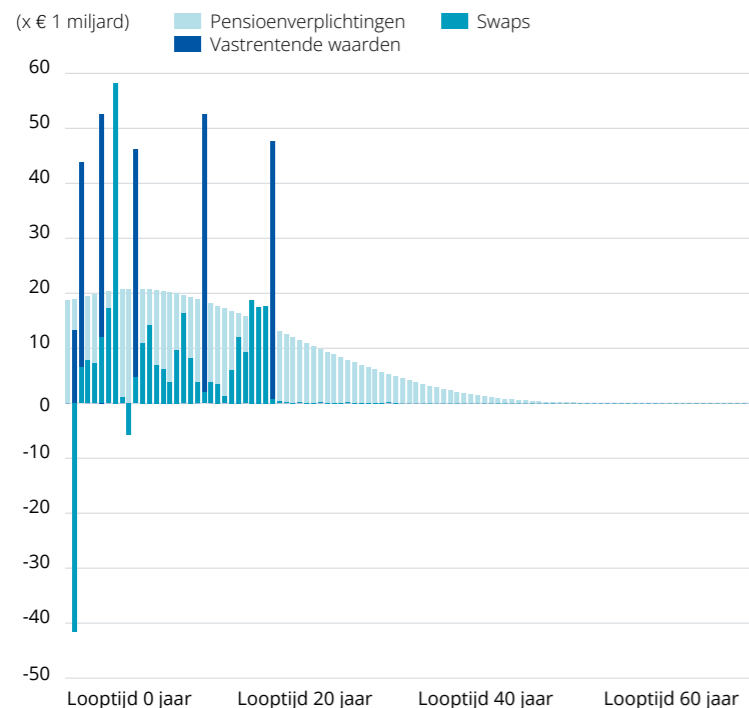
De duratie voor de beleggingen wordt bepaald op basis van de Ester-rentecurve. Omdat de wettelijk voorgeschreven UFR-rentecurve bepalend is voor de waarde van de verplichtingen is de duratie van de verplichtingen echter bepaald op basis van de UFR-rentecurve in plaats van de Ester-rentecurve.

De duratie voor de totale beleggingen exclusief renteswaps bedraagt 3,6 jaar (2024: 3,9 jaar). Hierbij wordt het rente-effect op andere assets dan vastrentende waarden buiten beschouwing gelaten. Duratieverlenging van de beleggingen, via renteswaps, brengt de rentegevoeligheid meer in lijn met de rentegevoeligheid van de verplichtingen, waardoor een wijziging in de rente minder invloed heeft op de dekkingsgraad. De duratie voor de totale beleggingsportefeuille inclusief renteswaps bedroeg eind 2025 8,0 jaar (2024: 8,8 jaar).

De duratie van de verplichtingen op basis van de UFR-rentecurve bedraagt 15,2 jaar (2024: 17,6 jaar). Voor beide jaren is de door DNB voorgeschreven rentecurve gehanteerd. De afname van de duratie is voornamelijk veroorzaakt door de gewijzigde helling van de rentecurve. Het renteafdekkingspercentage is op basis van een andere rentecurve bepaald, de Ester, en bedroeg eind 2025 afgerond 49,1% (2024: 49,1%).

De volgende grafiek toont in lichtblauw de kasstromen van de nominale pensioenverplichtingen, in middenblauw die van de swapportefeuille. De set van zes donkerblauwe kasstromen representeert de portefeuille vastrentende waarden. De individuele kasstromen van deze portefeuille zijn samengevoegd in zeven looptijdsegmenten (buckets) om tot een vereenvoudigde weergave te komen. De samengevoegde kasstromen geven dezelfde waardeverandering voor S1 als het totaal van de individuele kasstromen. Uit de figuur is verder op te maken in hoeverre ABP zijn renterisico heeft afgedekt en in hoeverre die afdekking gelijkmatig over de looptijden is verdeeld.

Nominale kasstromen

(S2) Zakelijke-waardenrisico

Om de koersrisico's van beleggingen in zakelijke waarden goed te beheersen, past ABP op zijn beleggingen zoveel mogelijk diversificatie naar regio, categorie en sector toe. Informatie hierover is opgenomen in de toelichting op de balans. In de strategische portfolio maken zakelijke waarden 59% van het vermogen uit, inclusief de categorie grondstoffen van 4%, maar deze laatste maakt geen onderdeel van S2 uit. Een koersdaling van de zakelijke waarden met 10% leidt tot een daling van de dekkingsgraad met 6%-punten. In de S-toets wordt uitgegaan van een schok van 30% voor aandelen ontwikkelde markten, 40% voor aandelen opkomende markten en 25% voor niet-beursgenoteerd vastgoed. Niet-beursgenoteerde aandelen (private equity en infrastructuur) worden geschokt met 40%. De risico's van niet-beursgenoteerde aandelenbeleggingen zijn inbegrepen in het zakelijke-waardenrisico (S2). Eventueel daarmee verbonden niet-afgedekte valutarisico's worden meegenomen in de rubriek valutarisico (S3).

(S3) Valutarisico

ABP loopt valutarisico doordat het in het kader van risicospreiding ook belegt in beleggingen in vreemde valuta's, terwijl de pensioenen in euro's worden uitbetaald. Het valutarisico wordt beperkt gehouden doordat de grootste vreemde valuta posities in 2025 gedeeltelijk waren afgedekt, de strategische afdekking was 25%. In de S-toets wordt de na afdekking resterende blootstelling aan vreemde valuta's in ontwikkelde markten ten opzichte van de euro met 20% geschokt. De na afdekking resterende blootstelling aan vreemde valuta's in opkomende markten wordt ten opzichte van de euro met 35% geschokt.

De actuele waarde van de valutarisicoderivaten wordt weergegeven in de laatste tabel van de paragraaf derivaten. De volgende tabel geeft de verdeling van de beleggingen vóór en na valuta-afdekking weer.

Verdeling beschikbaar vermogen naar valuta, eind 2025

in € mln	Voor valuta-afdekking	Valuta-afdekking	Na valuta-afdekking
Valuta			
Euro	232.155	75.885	308.040
Amerikaanse dollar	207.385	-64.570	142.815
Britse pond	13.721	-3.673	10.048
Chinese yuan	7.452	-	7.452
Australische dollar	10.043	-1.195	8.848
Japanse yen	9.382	-2.797	6.585
Indiaanse rupee	5.104	-	5.104
Taiwanese dollar	4.733	-	4.733
Canadese dollar	3.910	-1.395	2.515
Zwitserse franc	4.250	-1.749	2.501
Overige	34.493	-	34.493
Totaal 2025	532.628	506	533.134
Totaal 2024	544.837	-2.614	542.223

In 2025 was de strategische afdekking van het valutarisico van de zakelijke waarden op de US Dollar, Zwitserse Frank, de Japanse Yen, de Canadese en Australische Dollar en het Britse Pond 25%, behalve voor grondstoffen, daarvan wordt het valutarisico niet afgedekt. Het valutarisico van de vastrentende waarden wordt daarentegen volledig afgedekt. Een valuta-afdekking zet een belegging in vreemde valuta de facto om in een belegging in euro's.

(S4) Grondstoffenrisico

Het gewicht van grondstoffen in de strategische portefeuille StIP2024-2026 bedraagt 4% en is in de praktijk grotendeels met behulp van commodityderivaten opgebouwd. Er is een klein actief risico doordat een deel met actieve mandaten wordt ingevuld. In de S-toets wordt de marktwaarde van de grondstoffen met 35% geschokt.

(S5) Kredietrisico

In de beleggingsportefeuille wordt kredietrisico gelopen. Kredietrisico wordt omschreven als het risico dat een tegenpartij niet meer aan zijn betalingsverplichtingen kan voldoen, of dat zich een verslechtering van zijn financiële situatie voordoet. De rating van de portefeuille dient als belangrijke indicator voor de kwaliteit van de portefeuille. Het kredietrisico is voor een deel afgedekt met credit default swaps. Ten behoeve van de S-toets wordt de portefeuille vastrentende waarden in vijf ratingklassen opgedeeld: AAA, AA, A, BBB, en als vijfde categorie BB en lager.

De ratingklasse AAA wordt vervolgens nog opgedeeld in Europees AAA-staatspapier en overig AAA. In het FTK stress-scenario wordt een schok op de credit spread toegepast. De grootte van deze schok varieert van 0 bp voor Europees AAA staatspapier en 60 bp voor overig AAA tot 530 bp voor papier met rating BB of lager.

Kredietwaardigheid van beleggingen wordt veelal door middel van creditratings geassocieerd. Een hoge creditrating betekent dat de debiteur zeer kredietwaardig is en de lening met een hoge mate van zekerheid zal worden terugbetaald. Creditratings lopen uiteen van de hoogste rating AAA (zeer kredietwaardig) tot de laagste rating D. Van de vastrentende waarden heeft 75% (2024: 74%) een rating heeft van A of hoger.

(S6) Verzekeringstechnisch risico

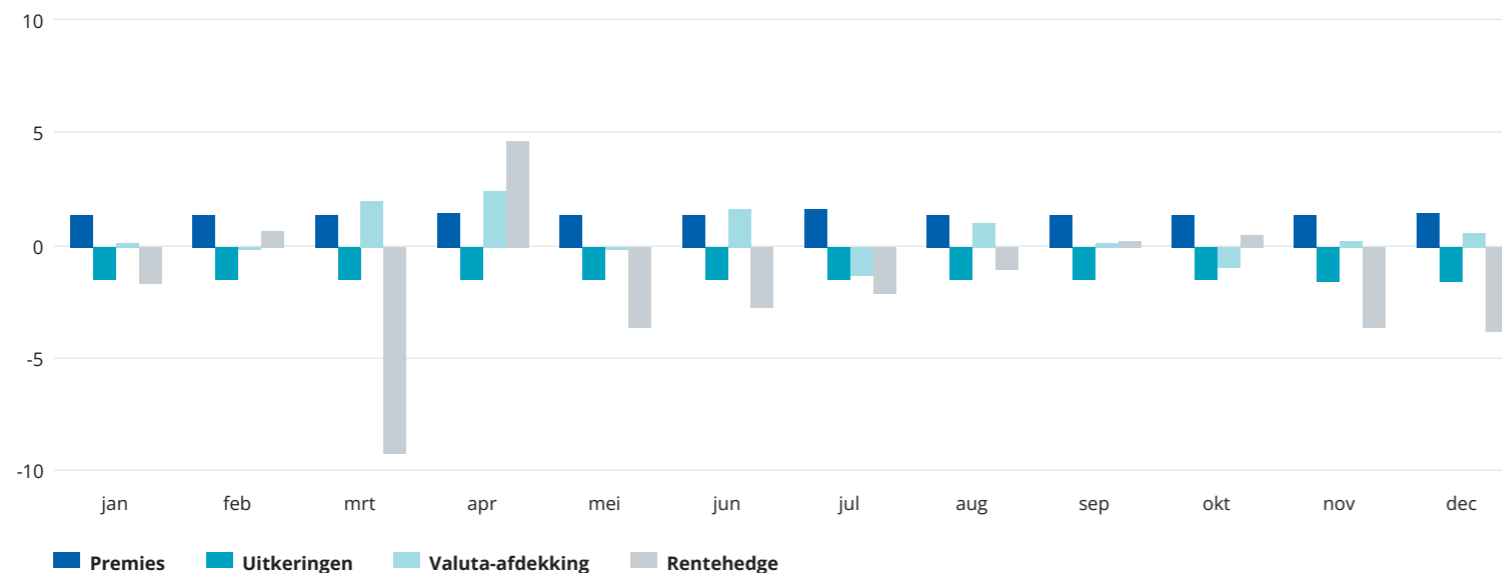
Ouderdoms- en nabestaandenpensioenen worden levenslang uitgekeerd. Conform wet- en regelgeving dient bij het vaststellen van de VPV-rekening gehouden te worden met een voorzienbare trend in de toekomstige sterftetekansen. Daarvoor wordt de AG-prognosetafel 2024 gebruikt, die wordt gecorrigeerd met fondsspecifieke correctiefactoren zoals vastgesteld in het Grondslagenonderzoek 2021-2024, om zo tot een ABP-specifieke sterftetafel te komen. Naast sterftetekansen omvatten de fondsspecifieke grondslagen onder andere overgangskansen, partnerfrequenties en inschattingen omtrent arbeidsongeschiktheid. Als de sterftetekansen zich conform deze AG-prognoses ontwikkelen, dan is de levensverwachting eind 2025 voor een 67-jarige man 87,7 jaar en voor een 67-jarige vrouw 89,9 jaar. De toekomstige gemiddelde sterftetekansen kunnen echter van de prognose afwijken, en ook kan binnen een eindige populatie de gerealiseerde sterfte van de gemiddelde sterfte afwijken. Dat geeft een onzekerheid in de waarde van de VPV, die in S6 wordt uitgedrukt. De schok in de VPV in het stress-scenario, geassocieerd met deze en andere verzekeringstechnische risico's, is dit jaar 2,63% (2024: 2,78%).

(S7) Liquiditeitsrisico

Het liquiditeitsrisico is het risico dat het fonds over onvoldoende liquide middelen zou beschikken om de lopende betalingen, waaronder pensioenuitkeringen, en het storten van onderpand in verband met derivatenposities, te kunnen doen. Onder normale omstandigheden is voor ABP het risico op een liquiditeitstekort gering, onder andere doordat voor een groot deel in liquide vermogenstitels is belegd. In 2025 heeft zich geen liquiditeitstekort voorgedaan.

Het beleggen in illiquide beleggingscategorieën brengt met zich mee dat het fonds bij het periodiek herbalanceren van de beleggingsportefeuille minder flexibel is. Als een fonds gedwongen zou worden om illiquide beleggingen op korte termijn te verkopen, zou dit veelal slechts tegen een ongunstige prijs kunnen geschieden. Om een dergelijke situatie te voorkomen, wordt in het herbalanceringsbeleid rekening gehouden met het gebrek aan flexibiliteit van de illiquide beleggingscategorieën.

Liquiditeitsstromen

De grafiek 'Liquiditeitsstromen' toont voor het jaar 2025 de maandelijkse kasstromen van de rente-hedge, de valuta-afdekking, de premies en de pensioenuitkeringen. Liquiditeitsproblemen kunnen ontstaan als de negatieve kasstromen te groot worden. We zien dat over 2025 de afdekking voortkomend uit renteposities de meeste liquiditeit heeft gevraagd.

(S8) Concentratierisico

Concentratierisico doet zich voor wanneer een groot deel van het belegd vermogen bij dezelfde partij of categorie is geconcentreerd. De risico's zijn in dit geval groter dan wanneer sprake is van een evenwichtige spreiding. In het standaardmodel is het concentratierisico gelijkgesteld aan nul. Ook op grond van het gevoerde beleid is geoordeeld dat er geen sprake is van een verhoogd risico waarvoor een aanvullende opslag noodzakelijk is.

(S9) Operationeel risico

Operationeel risico is het risico dat door een onjuiste werking van de eigen organisatie fouten niet tijdig opgemerkt worden. De Pensioenwet staat toe dat het operationeel risico op nul wordt gesteld mits er geen sprake is van een verhoogd risico. Aan deze voorwaarde is in 2025 voldaan. Deze uitspraak is gebaseerd op de rapportages van het uitvoeringsbedrijf aan de hand waarvan het bestuur de uitvoering in al haar aspecten monitort.

(S10) Actief risico

Op basis van asset liability management (ALM) wordt de optimale beleggingsportefeuille bepaald. Vervolgens wordt elk van de beleggingscategorieën met passende titels ingevuld. Daarbij is het toegestaan binnen vooraf vastgestelde maximale tracking errors van de benchmark af te wijken, hetgeen tot actief risico leidt. De tracking errors van de beleggingscategorieën worden met risicosystemen gemeten en doorlopend in de gaten gehouden om te bepalen of zij zich binnen de vastgestelde limieten bewegen.

Klimaatrisico's

Governance van klimaatrisico's en -kansen

Het ABP bestuur bepaalt het beleid, inclusief het beleid voor duurzaam en verantwoord beleggen. In het beleid stelt ABP onder meer de doelen voor het klimaatbeleid vast, en maakt ABP keuzes in hoe we die doelen willen bereiken. Daarnaast stelt het bestuur het strategisch beleggingsplan vast en de allocatie van de beleggingen naar verschillende beleggingscategorieën (strategische asset allocatie).

In het kader van prudentie en risicomanagement houdt het bestuur van ABP toezicht op klimaatgerelateerde risico's en kansen in de beleggingsportefeuille. Zo hebben het bestuur en diverse bestuurscommissies in 2025 meerdere keren gesproken over de gevolgen van klimaatveranderingen voor ABP als belegger, en zijn er presentaties verzorgd door onze vermogensbeheerder APG.

De governance voor het beheersen van klimaatrisico's en -kansen is ingebed in de organisatie en processen van ABP en de relatie met onze vermogensbeheerder APG.

- ABP heeft een klimaatrisicobeleid vastgesteld dat ingebed is in het strategisch beleggingsplan. Samen met fiduciair management houdt ABP ook toezicht op de uitvoering van de afgegeven mandaten.
- De afdeling portefeuillemanagement van APG is verantwoordelijk voor het beheren van de beleggingen binnen het afgegeven mandaat, inclusief klimaatrisico's en -kansen. Goedkeuringen van beleggingen gebeurt volgens een specifiek proces, waarbij duurzaamheidsrisico's (waaronder klimaatrisico's) expliciet in de overweging worden meegenomen.
- Het tweedelijns beheer van klimaatrisico's is de verantwoordelijkheid van de afdeling risico-management van ABP.

Impact van klimaatrisico's

Voor ABP is klimaatverandering en de overgang naar nieuwe energieopwekking en duurzame energiebronnen een van de grote transitie waarop wij met ons beleggingsbeleid willen inspelen.

Klimaatverandering is in de context waarin bedrijven opereren van doorslaggevende invloed om langetermijn waarde te creëren en rendabel te zijn.

We onderscheiden fysieke klimaatrisico's en transitierisico's.

- Fysieke risico's hangen samen met de impact van veranderende weerspatronen, zoals schade door stormen, langdurige droogte en overstromingen.
- Transitierisico's hangen samen met de impact van de inspanningen die worden gedaan om de oorzaak van klimaatverandering - de uitstoot van broeikasgassen aan te pakken, zoals wijzigingen van wet- en regelgeving, technologische ontwikkelingen en veranderingen in het marktsentiment.

Transitie- en fysieke klimaatrisico's kunnen op termijn leiden tot veranderingen in de waardering van bedrijven en vastgoed waarin wij beleggen. Voor de impact op de waardering kan een onderscheid worden gemaakt in liquide en illiquide beleggingen.

Bij liquide beleggingen wordt dagelijks door de financiële markten een inschatting gemaakt van de waarde van een onderneming. Veel informatie over bekende klimaatrisico's wordt door marktpartijen meegewogen in de waardebeoordeling. Het voordoelen van risico's hangt uiteindelijk af van de daadwerkelijke transitie, of die plaatsvindt, en op welke snelheid. Dat monitoren we continu.

Voor illiquide beleggingen is de bepaling van de (financiële) impact van klimaatrisico's complexer. Het transitiepad naar 2050 is sterk afhankelijk van de beschikbare technologie en van het door landen gevoerde klimaatbeleid. Een complicerende factor

is ook dat historische informatie weinig houvast biedt omdat de wereld juist naar de toekomst toe ingrijpend moet veranderen.

Bij het in kaart brengen van klimaatrisico's en -kansen maken we gebruik van scenario's. Dit zijn geconstrueerde toekomstbeelden die beschrijven hoe de wereld er in de toekomst uit zou kunnen zien. De scenario's hebben verschillende uitgangspunten met betrekking tot klimaatbeleid, ontwikkelingen op het gebied van wet- en regelgeving en technologische ontwikkeling. Het ontwikkelen van verschillende scenario's is voor ons een middel om beter te begrijpen hoe klimaattransitie er uit kan zien en welke impact die heeft op onze beleggingen.

Deze analyses worden op verschillende niveaus uitgevoerd. De uitkomsten wegen we mee in de beleggingsbeslissingen. We brengen ook in kaart welk deel van onze staatsobligatieportefeuille is belegd in landen met een hoog klimaatrisico, daarbij kijken we naar zowel fysieke risico's als transitierisico's. Voor het bepalen van het fysieke klimaatrisico van een land gebruiken we indicatoren van ND-GAIN. Deze geven een indicatie hoe kwetsbaar een land is voor de gevolgen van klimaatverandering en van de mate waarin het land daarop is voorbereid.

Uit onze kwalitatieve scenarioanalyses, komt naar voren dat de mogelijke impact op de financiële positie van het fonds significant kan zijn. Op basis van de huidige informatie omtrent klimaatrisico's is geen sprake van impact op de gerapporteerde waarderingen en financiële positie in de jaarrekening per eind 2025.

Risicorestricties

Om indexatie mogelijk te maken moet beleggingsrisico worden genomen. Het gaat hier om bewust aanvaarde risico's die aansluiten bij de risicohouding van het fonds, met als doel op de lange termijn de indexatieambitie waar te kunnen maken. Voor het beperken van beleggingsrisico's wordt gebruik gemaakt van risicorestricties in de mandaten en worden de gelopen risico's voortdurend in de gaten gehouden. Zowel voor de hele portefeuille als voor bepaalde onderdelen gelden risicolimieten. Denk hierbij aan een maximale toegestane hoeveelheid actief risico of een maximale allocatie naar een bepaalde tegenpartij. Naast deze limieten en het aanbrengen van spreiding in de beleggingen kunnen risico's worden beperkt door afgeleide financiële instrumenten, zogenaamde derivaten, in te zetten.

Derivaten

ABP gebruikt derivaten om risico's te verkleinen of om snel tactische wijzigingen aan te brengen in de beleggingsmix. Derivaten zijn financiële instrumenten waarvan de waarde mede afhankelijk is van een of meer onderliggende financiële instrumenten. Derivaten kunnen zowel op de beurs als rechtstreeks met financiële partijen worden verhandeld. De financiële partijen kunnen worden onderverdeeld in partijen actief in de centrale clearing van derivaten en partijen actief in de 'over-the-counter'(OTC)-derivaten. Bij de centrale clearing van derivaten wordt dagelijks de waardeverandering van de derivaten financieel afgerekend. Aanvullend wordt onderpand in effecten verstrekt voor de nakoming van eventuele verplichtingen. Bij de 'OTC derivaten' moet veelal onderpand bij een tegenpartij worden aangehouden. Dit dient als een soort buffer voor de fluctuaties in waarde en koers van een derivatenpositie. Het onderpand is een hoeveelheid contant geld (of geschikte effecten) die, als de waarde van derivaten fluctueert, garant staat voor de nakoming van eventuele verplichtingen. Bijstorting of terugstorting van onderpand, afhankelijk van de verandering in de positie, vindt in beginsel op dagbasis plaats.

Het grootste deel van het derivatengebruik vloeit voort uit afdekking van het valuta- en renterisico. Een deel van de beleggingen is in vreemde valuta's genoteerd (het grootste deel hiervan in US dollars). Om de risico's van koerswijzigingen te verkleinen en de kasstromen in euro's zeker te stellen, is een deel van het valutarisico afgedekt. Ook worden derivaten gebruikt om de rentegevoeligheid van de beleggingen meer in overeenstemming te brengen met de rentegevoeligheid van de toekomstige verplichtingen. Dit wordt gedaan door middel van het verlengen van de duratie (gewogen gemiddelde looptijd van alle kasstromen) van de vastrentende waarden.

Een beperkt deel van de derivatenportefeuille wordt ingezet om op een effectieve manier posities in bepaalde beleggingen te creëren, of om kenmerken van een bepaalde beleggingsportefeuille te wijzigen.

In de volgende tabel wordt eerst de actuele waarde van de derivaten (swaps, futures, opties en valutatermijncontracten) toegerekend aan de beleggingscategorieën en vervolgens het effect van de asset(bij)sturing vanuit overlay. Ultimo 2025 was het effect van de derivaten en shortposities betrekking hebbend op asset(bij)sturing vanuit overlay € -0,5 miljard (2024: € -1,5 miljard). Zoals uit de tabel blijkt is door deze asset sturing het belang in vastrentende waarden en aandelen verlaagd en in overige beleggingen verhoogd.

Overzicht balans voor en na toerekening actuele waarde derivaten

in € mln	Balans tegen actuele waarde	Toerekening actuele waarde derivaten	Balans na toerekening actuele waarde derivaten	Effect asset sturing in overlay	Balans na effect asset sturing vanuit overlay 31-12-2025	Balans na effect asset sturing vanuit overlay 31-12-2024
Vastgoed	82.846	0	82.846	-	82.846	83.936
Aandelen	213.730	-23	213.707	-5	213.702	211.405
Vastrentende waarden	209.588	-8.354	201.234	497	201.731	210.555
Derivaten: positieve posities	14.193	-14.193	-	-	-	-
Overige beleggingen	39.341	933	40.274	-492	39.782	41.293
Overige activa	1.817	-	1.817	-	1.817	1.937
Totaal activa	561.515	-21.637	539.878	-	539.878	549.126
Eigen vermogen	101.360	-	101.360	-	101.360	56.806
Pensioenverplichtingen	431.828	-	431.828	-	431.828	485.471
Schulden uit hoofde van beleggingen	27.847	-21.637	6.210	-	6.210	6.281
- waarvan derivaten en shortposities	21.637	-21.637	-	-	-	-
Overige passiva	480	-	480	-	480	568
Totaal passiva	561.515	-21.637	539.878	-	539.878	549.126

Specificatie derivaten naar soort

in € mln	Onderliggende waarde vordering	Vordering	Onderliggende waarde schuld	Schuld
Valuta derivaten				
Forwards	80.551	754	47.748	-150
Cross Currency Swap	-	-	-	-
Interest derivaten				
Interest Rate Swap	432.917	12.587	116.164	-21.167
Inflation Linked Swap	1.408	124	1.207	-124
Futures Vastrentende Waarden	3.888	45	15.293	-79
TBA's	-	-	-	-
Overige derivaten				
Credit Default Swaps	277	21	-	-
Overige Swaps	1.872	-	-	-
Overige Futures	191	662	-2.544	-117
Totaal derivaten eind 2025		14.193		-21.637
Totaal derivaten eind 2024		14.825		-21.667

In de tabel hierboven is een specificatie gegeven van de verschillende soorten derivaten. De onderliggende waarden voor de futures en tba's (to be announced) zijn gebaseerd op de netto-exposure (saldo van de long en short exposure). De onderliggende waarden van de overige derivaten zijn op de onderliggende notionals van het betreffende derivaat gebaseerd waarbij alle posities in absolute waarde zijn opgeteld (sommering van de long en short exposure). De twee grootste posten zijn de derivaten die worden ingezet voor het mitigeren van het valutarisico (forwards) en het renterisico (interest rate swaps). De waarde van de derivaten zijn gedekt middels verstrekte en ontvangen zekerheden en collateral voor circa dezelfde waarde.

Toelichting op de balans

Bedragen in miljoenen euro's, tenzij anders vermeld

Algemeen

Het beschikbaar vermogen kan uit de balans worden afgeleid door de post totaal activa te verminderen met de posten passiva beleggingengerelateerd, overige schulden en overlopende passiva en de bestemmingsreserves. De dekkingsgraad wordt bepaald door het beschikbaar vermogen te delen door de voorziening pensioenverplichtingen. De beleidsdekkingsgraad vormt de basis voor het toezicht. De beleidsdekkingsgraad is het gemiddelde van de laatste 12 maanddekkingsgraden. De berekening van de dekkingsgraad ultimo boekjaar is weergegeven in onderstaande tabel:

	31-12-2025	31-12-2024
Totaal activa	561.515	570.793
Schulden uit hoofde van beleggingen	-27.847	-27.948
Overige schulden en overlopende passiva	-480	-568
Bestemmingsreserves	-54	-54
Beschikbaar vermogen	533.134	542.223
Voorziening pensioenverplichtingen	431.828	485.471
Dekkingsgraad	123,5%	111,7%
Beleidsdekkingsgraad	118,3%	113,1%

Activa

1. Beleggingen voor risico fonds

Het verloop van de beleggingen is als volgt:

	Vastgoed-beleggingen	Aandelen	Vastrentende waarden	Derivaten	Overige beleggingen	Totaal 2025	Totaal 2024
Beginstand beleggingen	83.936	211.751	214.184	14.825	44.160	568.856	528.696
Verstrekkings/aankopen	6.689	49.893	123.166		293	180.041	204.015
Aflossingen/verkoop	-3.685	-58.661	-114.061		-1.175	-177.582	-189.865
Waardeontwikkeling ¹	-3.181	6.237	-13.765		5	-10.704	36.684
Overige mutaties	-913	4.510	64	-632	-3.942	-913	-10.674
Eindstand beleggingen	82.846	213.730	209.588	14.193	39.341	559.698	568.856
Waarvan:							
- beursgenoteerd						372.320	371.912
- niet-beursgenoteerd						187.378	196.944

¹ Inclusief waardeontwikkeling tot het moment van verkoop

Definitie

Beleggingen betreffen vastgoedbeleggingen, aandelen, vastrentende waarden, derivaten en overige beleggingen, inclusief bijbehorende vorderingen, liquide middelen en schulden. Deze kunnen rechtstreeks worden aangehouden dan wel via participaties in door het uitvoeringsbedrijf beheerde fondsen voor gemene rekening (FGR).

De overige mutatie op derivaten is overwegend het gevolg van de ontwikkeling van de valutakoersen (met name stijging van de US dollar) waardoor de valutaderivaten in waarde dalen. De overige mutatie bij de overige beleggingen betreft met name het saldo uit hoofde van aan- en verkopen van geldmarktproducten. De aan- en verkopen van geldmarktproducten worden vanwege de omvang en hoge frequentie gepresenteerd als saldo onder overige mutatie om de presentatie van de reguliere aan- en verkopen van overige beleggingen niet te verstoren.

Van de eindstand beleggingen heeft € 78,0 miljoen (2024: € 80,0 miljoen) betrekking op risico deelnemer. De beleggingen voor risico deelnemers bestaat uit ABP ExtraPensioen ad € 59,0 miljoen (2024: € 63,0 miljoen) en ABP nettopensioen ad € 19,0 miljoen (2024: € 17,0 miljoen).

In de post overige mutaties zijn begrepen de mutaties in bij de beleggingen horende vorderingen, liquide middelen, schulden en de mutaties in de derivatenposities.

In de eindstand van de beleggingen ad € 559,7 miljard (2024: € 568,9 miljard) zijn begrepen:

	31-12-2025	31-12-2024
Vorderingen en overlopende activa	6.598	2.041
Verstrekte zekerheden	8.746	8.746
Kortgeldposities u/g (inclusief kortgeldposities in FGR's)	23.600	27.788
Banktegoeden in rekening courant	2.449	2.897
Schulden en overlopende passiva (inclusief debetstanden banksaldi)	-1.532	-2.430
In beleggingen begrepen netto vlottend actief	39.861	39.042

In de post banktegoeden in rekening courant zijn bedragen begrepen die op dagbasis in geldmarktfondsen worden weggezet. Van de banktegoeden staat een bedrag van € 453,0 miljoen (2024: € 519,0 miljoen) niet ter vrije beschikking. Dit betreft saldi op margin accounts die in verband met futureposities moeten worden aangehouden.

In de beleggingen opgenomen schulden zijn de banksaldi met een debetsaldo van € 0,3 miljard (2024: € 0,1 miljard) inbegrepen. Er is geen sprake van het uitlenen van beleggingen door ABP.

Waardering en verwerking lookthrough FGR

Om tot een betekenisvolle presentatie van de waarden van de participaties in door het uitvoeringsbedrijf beheerde fondsen voor gemene rekening (FGR) te komen, zijn deze waar mogelijk en voor zover dit leidt tot een verscherping van het beeld, gerubriceerd naar de achterliggende beleggingscategorieën. De in de waarde van deze participaties begrepen positieve en negatieve derivaten- en kortgeldposities o/g worden, in lijn met de Richtlijn Pensioenfondsen (RJ 610), separaat in de balans verantwoord. Bij de specificatie van beleggingen wordt uitgegaan van de onderliggende titels, ook indien deze zijn ondergebracht in door het uitvoeringsbedrijf beheerde FGR's.

De rubricering in de tabel hiernaast is gebaseerd op de methodieken die worden genoemd bij de grondslagen voor de waardering van de beleggingen. Dat er 88% van de derivaten is gecategoriseerd als mark-to-model vloeit voort uit het feit dat er geen beursnoteringen voorhanden zijn. Dit is bij 'over the counter'-derivaten bijvoorbeeld het geval, ook al kunnen deze op objectieve wijze worden gewaardeerd. Van de externe schattingen is 69% gebaseerd op een onafhankelijke waardering.

Bij het toerekenen van de beleggingen naar de bijbehorende methodiek zijn de volgende veronderstellingen toegepast:

- Het bij een beleggingscategorie behorende netto vlottend actief, waaronder deposito's, repo's, vorderingen, schulden, liquide middelen en beleggingen in geldmarktfondsen is als 'mark-to-market' opgenomen.
- Private equity-beleggingen alsmede de beleggingen in hedgefondsen zijn aan de categorie 'externe schattingen' toegerekend. Dit geldt ook voor beleggingen in beleggingsfondsen waarbij voor de waardering de opgave van een externe manager wordt gebruikt. Swaps worden als 'mark-to-market' opgenomen wanneer een prijs wordt geleverd door een onafhankelijke prijsleverancier. Wanneer geen dagelijkse prijs wordt geleverd en de waardering plaatsvindt op basis van een model vindt toewijzing naar 'mark-to-model' plaats.

Specificatie van de actuele waarde per beleggingscategorie naar achterliggende waarderingmethodiek

in %	Vastgoed-beleggingen	Aandelen	Vastrentende waarden	Derivaten positief	Schulden uit hoofde van beleggingen	Overige beleggingen	31-12-2025	31-12-2024
Mark-to-market	25	79	92	12	24	77	77	74
Broker quotes	-	-	-	-	-	-	-	-
Mark-to-model	-	-	5	88	76	-	-	1
Externe schattingen	75	21	3	-	-	23	23	25
Totaal	100	100	100	100	100	100	100	100

- Forwards inzake valuta's zijn als 'mark-to-model' opgenomen. Mortgage backed securities en asset backed securities worden als 'broker quotes' of 'externe schattingen' opgenomen indien geen prijs wordt geleverd door een onafhankelijke prijsleverancier. Als de waardering plaatsvindt op basis van minder dan drie broker quotes, wordt de belegging toegewezen aan de methodiek externe schattingen. De hypotheekportefeuilles zijn opgenomen als 'mark-to-model'.

De waardering van de beleggingsportefeuille is derhalve voor het grootste gedeelte op onafhankelijke dataleveranciers gebaseerd. Slechts een klein gedeelte van de portefeuille wordt volgens eigen modellen gewaardeerd.

Om het inzicht in de cijfers verder te bevorderen wordt aansluiting gezocht bij internationale regelgeving (IFRS). In IFRS is het gebruikelijk de reële waarde hiërarchie van de beleggingen toe te wijzen op grond van de volgende drie niveau's:

- Level 1, directe marktnoteringen. Dit betreft beleggingen met een notering in een actieve markt voor identieke activa of passiva;
- Level 2, afgeleide marktnoteringen. Dit betreft beleggingen, niet zijnde level 1-beleggingen, waarvoor bij de waardering gebruik is gemaakt van in de markt waarneembare data;
- Level 3, waarderingmodellen en technieken. Dit betreft beleggingen gewaardeerd met behulp van een waarderingmethode waarbij een significant deel van de gebruikte input-data niet in de markt waarneembaar zijn.

in %	Vastgoed- beleggingen	Vastrentende Aandelen waarden	Derivaten positief	Schulden uit hoofde van beleggingen	Overige beleggingen	31-12-2025	31-12-2024
Level 1, directe marktnoteringen	22	77	89	5	1	16	71
Level 2, afgeleide marktnoteringen	3	2	8	95	99	70	7
Level 3, waarderingsmodellen en technieken	75	21	3	-	-	14	22
Totaal	100	100	100	100	100	100	100

In de bovenstaande tabel is de voorgaande waarderingsmatrix gecombineerd met de reële waarde hiërarchie, zoals die internationaal wordt toegepast.

Bij het toerekenen van de beleggingen naar de levels zijn de volgende veronderstellingen c.q. uitgangspunten gehanteerd:

- Bij het toewijzen aan een level wordt niet het fonds voor gemene rekening toegewezen maar de beleggingen in het fonds voor gemene rekening. Indien de belegging wederom een beleggingsfonds is wordt het beleggingsfonds aan een level toegewezen;
- Niet alleen de beleggingen worden toegewezen maar ook de vorderingen, schulden en liquide middelen;
- Aan level 1 worden de volgende beursgenoteerde beleggingen toegewezen: aandelen, obligaties, opties, futures, geldmarktfondsen en liquide middelen;
- Aan level 2 worden de volgende beleggingen toegewezen: beleggingen die worden geprijsd op basis van Markit of soortgelijke prijsleveranciers, beleggingen die worden geprijsd op basis van ten minste drie broker quotes en beleggingen die worden gewaardeerd met een door de beheerder beheerd model waarbij gebruik wordt gemaakt van in de markt waarneembare data. Tevens worden toegewezen aan categorie 2: deposito's, repo's, vorderingen en schulden,

valutaforwards, look-a-likes van beursgenoteerde opties, futures en dergelijke. Ten slotte wordt een beleggingsfonds als level 2 aangemerkt indien de participaties in dat fonds ten minste een keer per kwartaal aan het fonds terug kunnen worden verkocht tegen de gerapporteerde koers;

- Aan level 3 worden de niet aan level 1 of 2 toegewezen beleggingen toegekend. Het betreft met name closed end funds in illiquide beleggingen waarvan de participaties niet voor het einde van de looptijd terug kunnen worden verkocht aan het fonds.

Specificaties

In de volgende tabellen is een specificatie opgenomen van de beleggingen naar categorie, regio en valuta (alle in € mln).

In de valutatablel is de post derivaten niet opgenomen. Deze is in een aparte tabel samen met derivaten negatief en shortposities gepresenteerd. Bij de beleggingen is geen sprake van securities lending.

Beleggingen naar categorie

	Vastgoed- beleggingen	Aandelen	Vastrentende waarden	Derivaten positief	Overige beleggingen	31-12-2025	31-12-2024
Basismaterialen	-	7.223	1.190	599	1.631	10.643	8.142
Hypotheke c.a.	-	-	18.899	-	-	18.899	21.273
Vastgoed	41.042	3.069	714	-	-	44.825	46.707
Nutsbedrijven	466	4.462	4.050	-	-	8.978	7.482
Telecommunicatie	6.349	2.895	3.972	-	-	13.216	12.385
Gezondheidszorg	195	18.934	3.377	-	-	22.506	23.184
Luxe goederen	2.662	19.322	3.748	-	-	25.732	26.564
Energie	13.536	1.107	22	-	339	15.004	14.608
Industriële bedrijven	16.108	17.863	3.985	-	-	37.956	41.301
Financiële instellingen	1.827	61.867	25.060	13.489	35.899	138.142	136.349
Dagelijkse goederen	-	9.218	1.679	61	1.451	12.409	14.210
Informatietechnologie	42	67.588	1.993	-	-	69.623	69.935
Overheid	619	182	140.899	44	21	141.765	146.716
Totaal beleggingen	82.846	213.730	209.588	14.193	39.341	559.698	568.856

De post financiële instellingen onder de overige beleggingen betreft met name geldmarktproducten.

Beleggingen naar regio

	Vastgoed- beleggingen	Aandelen	Vastrentende waarden	Derivaten positief	Overige beleggingen	31-12-2025	31-12-2024
Nederland	7.461	4.499	23.874	845	12.135	48.814	39.741
EMU overig	18.650	18.147	102.586	12.142	15.408	166.933	160.253
Overig Europa	15.079	17.735	19.101	795	3.829	56.539	54.516
Noord-Amerika	25.303	137.703	45.459	410	5.814	214.689	235.425
Azië/Pacific	15.006	33.060	9.143	1	1.877	59.087	64.330
Overig	1.347	2.586	9.425	-	278	13.636	14.591
Totaal beleggingen	82.846	213.730	209.588	14.193	39.341	559.698	568.856

Beleggingen naar valuta, excl. derivaten

	Vastgoed- beleggingen	Aandelen	Vastrentende waarden	Overige beleggingen	31-12-2025	31-12-2024
Euro	30.039	24.991	138.553	27.322	220.905	199.103
Amerikaanse dollar	27.882	136.438	47.535	7.817	219.672	246.104
Britse pond	8.567	5.502	6.484	1.297	21.850	23.504
Chinese yuan	924	6.527	-	-	7.451	8.907
Australische dollar	6.337	2.286	683	1.502	10.808	10.181
Japanse yen	958	8.602	-	-12	9.548	8.203
Taiwanese dollar	-	4.763	-	-	4.763	5.519
Indiaanse rupee	814	2.841	1.458	-	5.113	6.355
Canadese dollar	86	3.828	1.010	-304	4.620	4.274
Zwitserse franc	311	3.971	-	1.762	6.044	4.652
Overige	6.928	13.981	13.865	-43	34.731	37.229
Totaal beleggingen	82.846	213.730	209.588	39.341	545.505	554.031

De valutaverdeling van de derivaten positief en negatief wordt mede beïnvloed door valuta-afdekposities. De verantwoording van deze posities betreft een momentopname. Een valutatermijncontract is een overeenkomst om op een toekomstig tijdstip vreemde valuta tegen een afgesproken koers en hoeveelheid aan te kopen of te verkopen. Koop leidt tot een toename van de valutapositie, verkoop tot een afname. In bovengenoemde tabel zijn beide posities weergegeven, de uiteindelijke standen zijn mede afhankelijk van de koersontwikkeling sinds het afsluiten van het contract.

Derivaten en shortposities naar valuta

	Derivaten positief	Derivaten negatief	Shortposities	31-12-2025	31-12-2024
Euro	87.891	2.709	-	90.600	110.818
Amerikaanse dollar	-68.442	-7.667	-	-76.109	-96.192
Britse Pond	-1.184	-10.369	-	-11.553	-12.490
Chinese Yuan	-	-	-	-	7
Australische dollar	58	-1.618	-	-1.560	-2.180
Japanse yen	-2.863	-99	-	-2.962	-2.031
Taiwanese dollar	-	-30	-	-30	-3
Indiaanse rupee	10	-19	-	-9	21
Canadese dollar	137	-2.242	-	-2.105	-2.546
Zwitserse franc	-1.466	-2.076	-	-3.542	-2.483
Overige	52	-226	-	-174	237
Totaal beleggingen in derivaten en shortposities	14.193	-21.637	-	-7.444	-6.842

Toelichtingen per categorie

De vastgoedbeleggingen omvatten beleggingen in:

Vastgoedbeleggingen en infra beleggingen

	31-12-2025	31-12-2024
Woningen	14.316	14.489
Kantoren	3.935	4.470
Winkels	8.707	8.734
Industrieel	10.724	10.789
Hotels	2.804	3.031
Overig	8.707	9.864
Totaal vastgoedbeleggingen	49.193	51.377
Industriële bedrijven	11.003	11.912
Energie	13.536	12.832
Telecommunicatie	6.349	5.788
Overig	2.765	2.027
Totaal infra beleggingen	33.653	32.559

De vastgoed- en infra beleggingen betreffen voor € 15,0 miljard op eigen naam verrichte beleggingen (2024: € 12,4 miljard) en voor € 67,9 miljard beleggingen via door het uitvoeringsbedrijf beheerde fondsen voor gemene rekening (2024: € 71,5 miljard).

In de post overig zijn onder andere opgenomen de overige activa en passiva inzake vastgoedbeleggingen ad € 1,2 miljard (2024: € 0,6 miljard).

Alle vastgoedbeleggingen worden, via fondsen in de heritage portefeuille of via de fondsen voor gemene rekening, indirect aangehouden.

De beleggingen in aandelen omvatten beleggingen in:

Beleggingen in aandelen

	31-12-2025	31-12-2024
Ontwikkelde markten	140.563	134.369
Opkomende markten	23.681	27.658
Private equity	44.328	49.062
Overige activa en passiva	5.158	662
Totaal beleggingen in aandelen	213.730	211.751

De beleggingen in aandelen betreffen voor € 149,8 miljard (2024: € 136,7 miljard) op eigen naam verrichte beleggingen en voor € 63,9 miljard (2024: € 75,1 miljard) beleggingen via door het uitvoeringsbedrijf beheerde fondsen voor gemene rekening.

Private equity betreft met name aandelen in niet-beursgenoteerde ondernemingen, onder meer in de venture-capital-sector. De beleggingen in private equity betreffen voor € 34,0 miljard indirect investments (2024: € 39,2 miljard) en voor € 10,3 miljard direct investments (2024: € 9,9 miljard).

De beleggingen in vastrentende waarden betreffen:

Beleggingen in vastrentende waarden

	31-12-2025	31-12-2024
Staatsobligaties	134.393	139.154
Bedrijfsobligaties	45.277	41.389
Hypothecaire leningen	17.024	19.637
Beleggingsfondsen	6.655	6.946
Indexobligaties	73	94
Onderhandse leningen en bankloans	2.787	3.231
Overige beleggingen	8	-1
Overige activa en passiva	3.371	3.734
Totaal beleggingen in vastrentende waarden	209.588	214.184

De beleggingen in vastrentende waarden betreffen voor € 208,0 miljard (2024: € 211,6 miljard) op eigen naam verrichte beleggingen en voor € 1,6 miljard (2024: € 2,5 miljard) beleggingen via door het uitvoeringsbedrijf beheerde fondsen voor gemene rekening.

De opbouw van de post beleggingen in vastrentende waarden naar couponrente is als volgt:

Beleggingen in vastrentende waarden naar couponrente

	31-12-2025	31-12-2024
< 0%	8	8
0%-1%	27.117	33.709
1%-2%	31.242	33.355
2%-3%	38.671	31.669
3%-4%	44.620	37.366
4%-5%	29.546	38.184
> 5%	31.165	32.698
Geen coupon	7.219	7.195
Totaal beleggingen in vastrentende waarden	209.588	214.184

Op basis van de contractuele aflossingsdata is de resterende looptijd van de beleggingen in vastrentende waarden als volgt:

Beleggingen in vastrentende waarden naar looptijd

	31-12-2025	31-12-2024
Korter dan één jaar	7.096	6.558
Vanaf één jaar tot vijf jaar	43.830	45.303
Langer dan vijf jaar	151.569	155.128
Geen looptijd	7.093	7.195
Totaal beleggingen in vastrentende waarden	209.588	214.184

De kredietwaardigheid van beleggingen in vastrentende waarden wordt veelal uitgedrukt in een credit rating. De rating van de beleggingen in vastrentende waarden is als volgt:

Rating beleggingen in vastrentende waarden

	AAA	AA	A	BBB	<= BB	Geen rating	Totaal
2025	24%	24%	27%	13%	8%	4%	100%
2024	20%	42%	12%	13%	8%	5%	100%

Uit het overzicht 'Rating beleggingen in vastrentende waarden' blijkt dat 75% (2024: 74%) van de beleggingen in vastrentende waarden een rating heeft van A of hoger. De daling van de rating AA is het gevolg van afwaardering Frankrijk (naar rating A).

Voor het bieden van inzicht in de kasstromen van de vastrentende waarden wordt veelal de duratie gebruikt. De duratie is een gemiddelde, gewogen looptijd van alle cash-flows (rente en aflossingen) van de renteproducten. De duratie van de vastrentende waarden bedraagt circa 9 jaar (2024: circa 10 jaar).

De samenstelling van de derivaten met een positieve actuele waarde is als volgt:

Samenstelling derivaten

	31-12-2025	31-12-2024
Valuta derivaten		
Valutatermijncontracten	754	285
Interest derivaten		
Renteswaps	12.587	14.096
Inflation linked swaps	124	147
Futures vastrentende waarden	45	66
TBA's (to be announced)	-	26
Overige derivaten		
Credit default swaps	21	8
Overige futures	662	197
Totaal derivaten met een positieve actuele waarde	14.193	14.825

Negatieve derivatenposities worden overeenkomstig de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving op de passiefzijde gepresenteerd.

De actuele waarde van derivaten is onder meer sterk afhankelijk van de stand van de (valuta)koersen en de rentes ultimo jaar ten opzichte van de (valuta)koersen en rentes op het moment van afsluiten van de derivatenposities.

Overige beleggingen

	31-12-2025	31-12-2024
Totaal overige beleggingen	39.341	44.160

De overige beleggingen betreffen voor € 39,2 miljard (2024: € 44,1 miljard) op eigen naam verrichte beleggingen en voor € 0,1 miljard (2024: € 0,1 miljard) beleggingen via door het uitvoeringsbedrijf beheerde fondsen voor gemene rekening.

Overige beleggingen betreffen beleggingen in hedgefondsstrategieën ad € 2,9 miljard (2024: € 4,3 miljard). Verder zijn onder deze post opgenomen beleggingen in commodities ad € 6,3 miljard (2024: € 5,8 miljard). De waarde van de in overige beleggingen begrepen overige activa en passiva inzake beleggingen bedraagt € 30,1 miljard (2024: € 34,1 miljard). Dit betreft de mutatie van cash aan het eind van het jaar uitgezet in diverse geldmarktproducten zoals diverse vormen van repurchase transacties, deposito's, treasury bills, money market funds. De verstrekte zekerheden als borgstelling voor aangegane transacties inzake derivaten zijn ook hierin begrepen.

2. Overige activa

	31-12-2025	31-12-2024
Financiële vaste activa	466	448
Materiële vaste activa	1	1
Vorderingen en overlopende activa	1.303	1.207
Liquide middelen	47	281
Totaal overige activa	1.817	1.937

In de post liquide middelen zijn banksaldi in rekening courant begrepen. Van de liquide middelen staat het volledige bedrag ter vrije beschikking. Er zijn geen verdere zekerheden gesteld.

De post financiële vaste activa betreft het rechtstreeks belang in APG Groep N.V. Het verloop van de post financiële activa is als volgt:

Financiële vaste activa

	Totaal 2025	Totaal 2024
Beginstand deelnemingen	448	422
Aankoop (intrinsieke waarde)	37	-
Waardeontwikkeling	11	30
Uitgekeerd dividend	-30	-4
Eindstand deelnemingen	466	448

De aankoop betreft het resterend belang in APG Groep N.V.

De materiële vaste activa bestaan uit:

Materiële vaste activa

	31-12-2025	31-12-2024
Beginstand bedrijfsgebouwen en installaties	1	1
Investeringen	0	-
Desinvesteringen	0	-
Afschrijvingen	0	-
Eindstand bedrijfsgebouwen en installaties	1	1

De post materiële vaste activa bestaat uit bedrijfsgebouwen die nagenoeg afgeschreven zijn. De afschrijvingen hebben met name betrekking op investeringen. De afschrijvingen waren in 2025 € 0,2 miljoen (2024: € 0,2 miljoen)

De vorderingen en overlopende activa bestaan uit:

Vorderingen en overlopende activa

	31-12-2025	31-12-2024
Vorderingen op werkgevers	1.195	1.005
Vorderingen inzake waarde-overnames	43	145
Vorderingen op deelnemers	2	2
Overige vorderingen	63	55
Totaal vorderingen en overlopende activa	1.303	1.207

Passiva

3. Eigen vermogen

	Bestemmings- reserve	Bestemmings- reserve verzekerings technisch nadeel (VTN)	Algemene reserve	Totaal
Stand 1-1-2024	54	1	47.815	47.870
Toevoeging uit resultaat	-	-	8.937	8.937
Onttrekking	-	-1	-	-1
Stand 31-12-2024	54	-	56.752	56.806
Stand 1-1-2025	54	0	56.752	56.806
Toevoeging uit resultaat	-	0	44.554	44.554
Onttrekking	-	-	-	-
Stand 31-12-2025	54	0	101.306	101.360

Het eigen vermogen bestaat uit de bestemmingsreserve en de algemene reserve. De algemene reserve is naast financieringsbron voor eventuele tegenvallers ook bron voor toekomstige indexaties.

Pensioenfondsen moeten op grond van het FTK een vereist eigen vermogen aanhouden, gebaseerd op de door het fonds gelopen risico's. Per eind 2025 bedraagt het vereist eigen vermogen € 116,7 miljard dat wil zeggen 27,0% van de voorziening pensioenverplichtingen. Daarnaast schrijft de wet voor dat een pensioenfonds een eigen vermogen aanhoudt dat groter is dan het minimaal vereist eigen vermogen. Voor ABP geldt als norm een minimaal vereist eigen vermogen ter grootte van 4,3% (2024: 4,3%) van de voorziening pensioenverplichtingen. Ultimo boekjaar bedraagt het minimaal vereist eigen vermogen € 18,6 miljard. Een uitgebreide toelichting van de positie van ABP

ten opzichte van het vereist eigen vermogen en het minimaal vereist eigen vermogen is opgenomen in de risicoparagraaf.

Het restant bedrag van de beëindigde VPL-regling bedraagt € 54 miljoen en is ondergebracht in een bestemmingsreserve. Deze wordt bij invaren ingezet ter affinanciering van de Anw-uitzonderingsregeling.

Deze bestemmingsreserve telt niet mee bij het bepalen van de dekkingsgraad.

Bestemming van het saldo van baten en lasten

Het jaarverslag is op 23 april 2026 vastgesteld door het bestuur van de Stichting Pensioenfonds ABP.

Vastgesteld is om van het resultaat € 0,1 miljoen toe te voegen aan de bestemmingsreserves verzekering technisch nadeel (VTN) en het restant ad € 44,6 miljard toe te voegen aan de algemene reserve.

4. Technische voorzieningen voor risico fonds

Pensioenregelingen

	OP/NP	AOP	Risico Deelnemers	Totaal 2025	Totaal 2024
Beginstand VPV	478.388	3.243	80	481.711	450.475
Bij-mutaties VPV					
- pensioenopbouw	16.464	367	-	16.831	14.711
- wijziging u.h.v. overnames van rechten	1.073	-	-	1.073	936
- toeslagverlening	11.639	69	-	11.708	8.639
- rentetoevoeging	11.126	58	-	11.184	15.383
- resultaat op actuariële grondslagen	566	167	-	733	264
- wijziging actuariële grondslagen	62	-4	-	58	-50
- overige mutaties VPV	886	-30	-2	854	18
Totaal bij-mutaties VPV	41.816	627	-2	42.441	39.901
Af-mutaties VPV:					
- onttrekking voor pensioenuitkeringen	-17.525	-299	-	-17.824	-16.930
- wijziging u.h.v. overdracht van rechten	-253	-	-	-253	-183
- ontwikkeling marktrente	-77.364	-140	-	-77.504	8.915
- overige mutaties VPV	-	-	-	-	-467
Totaal af-mutaties VPV	-95.142	-439	-	-95.581	-8.665
Eindstand VPV	425.062	3.431	78	428.571	481.711
- waarvan voor risico van het pensioenfonds				428.493	481.618
- waarvan voor risico deelnemers				78	80

De VPV is berekend op basis van de door DNB vastgestelde rentetermijnstructuur waarbij gebruik wordt gemaakt van de ultimate forward rate (UFR-) methode. Van de rentecurve is de vervangingsrente afgeleid van 3,15% (2024: 2,12%).

De VPV is inclusief de effecten van het overgangsrecht privatisering ABP (OPA). Deze bepalingen maken deel uit van de in het kader van de privatisering voor alle (toekomstige) pensioenrechten uitgevoerde neutrale omrekeningsoperatie bij de overgang van ABP-wet naar ABP-pensioenregeling. De jaarlijkse actualisering van de actuariële grondslagen ten behoeve van de voorziening overgangsrecht privatisering ABP (OPA) op basis van eigen waarnemingen 2024 naar 2025 heeft geleid tot een stijging van de VPV van € 0,1 miljard (2024: € 0,4 miljard).

De voorziening voor risico deelnemers bestaat uit ABP ExtraPensioen ad € 59,0 miljoen (2024: € 63,0 miljoen) en ABP nettopensioen ad € 19,0 miljoen (2024: € 17,0 miljoen). Voor deze regelingen is de omvang van de verplichtingen aan de deelnemers gelijk aan de waarde van de voor hun rekening en risico uitgevoerde beleggingen.

Het bedrag van € 59,0 miljoen (2024: € 63,0 miljoen) inzake de ABP ExtraPensioen regeling dat als risico deelnemer wordt gepresenteerd heeft betrekking op het behaalde rendement over de inleg. De inleg in de ABP ExtraPensioen-regeling wordt gepresenteerd onder de voorziening voor risico fonds.

Pensioenvoorziening en operationele kosten

	OP/NP	AOP	Risico deelnemers	31-12-2025	31-12-2024
Deelnemers	179.501	-	78	179.578	223.965
Gewezen deelnemers	31.364	-	-	31.364	39.430
Pensioengerechtigden	213.976	3.653	-	217.628	218.316
Totaal voorziening pensioenverplichtingen	424.840	3.653	78	428.571	481.711
Voorziening operationele kosten	3.180	77	-	3.257	3.760
Totaal technische voorzieningen	428.021	3.730	78	431.828	485.471

De eindstand van de voorziening pensioenverplichtingen betreft de in de tabel hierboven genoemde categorieën.

Het aandeel van de regeling voor de beroepsmilitairen in de pensioenverplichtingen OP/NP ad € 431,8 miljard bedraagt € 11,7 miljard (2024: € 13,8 miljard). De in de voorziening begrepen opslag ter dekking van de kosten van toekomstige toekenningen en uitkeringen bedraagt € 3,3 miljard (2024: € 3,8 miljard). De incassokosten worden gedekt uit opslagen die in de premies zijn verdisconteerd.

Herstelplan

ABP heeft in 2025 geen overbruggingsplan ingediend bij DNB, als gevolg van de vertraagde behandeling van de Wet verlenging transitieperiode. Hierop heeft ABP vóór 1 oktober 2025, op basis van het eerdere FTK, een herstelplan ingediend. Dit was verplicht vanuit DNB omdat eind 2024 de beleidsdekkingsgraad onder vereiste niveau lag (113,1% versus 126,3%). Het herstelplan ziet toe op het (kunnen) bereiken van de vereiste dekkingsgraad (ongeveer 126%). Uiteindelijk heeft dit geen effect gehad op de verhoging van de pensioenen in 2026 en heeft ABP een volledige indexatie van 2,84% kunnen verlenen.

De gerealiseerde prijsontwikkeling over 2025 is 2,84%. De beleidsdekkingsgraad op de peildatum (31 oktober 2025) was 116,2% en de actuele dekkingsgraad was 123,6%. Beiden waren dus hoger dan de wettelijke ondergrens van 105%. In november 2025 heeft het bestuur besloten om de opgebouwde pensioenrechten en pensioenaanspraken per 1 januari 2026 te indexeren met 2,84%, waarvan het effect verwerkt is in de VPV eind 2025.

Onder arbeidsongeschiktheidspensioen (AOP) zijn de arbeidsongeschiktheidspensioenen vermeld die zijn gebaseerd op de WAO en op de WIA. Het betreft invaliditeitspensioenen (IP), herplaatsingstoelagen (HPT) en ABP arbeidsongeschiktheidspensioenen (AAOP). Voor de bepaling zijn we voor een deel afhankelijk van de WIA gegevens van het UWV. Vooruitlopend op de overgang naar het nieuwe pensioenstelsel is een voorziening voor langdurig zieken opgenomen. Deze bedraagt 2x de jaarpremie voor AOP/PVAO, gebaseerd op de RTS per 30 september 2025. Voor een toelichting op de mutaties in de voorziening pensioenverplichtingen wordt verwezen naar de toelichting op de staat van baten en lasten. Deze voorziening bedraagt nu circa €1,8 miljard (2024: 1,3 miljard).

Voorziening operationele kosten

	2025	2024
Beginstand voorziening operationele kosten	3.760	3.158
Penioenopbouw	163	128
Toeslagverlening	101	105
Rentetoevoeging	87	108
Onttrekking voor pensioenuitkeringen	-89	-84
Ontwikkeling marktrenterente	-632	106
Wijziging actuariële grondslagen	-1	370
Kostenonttrekking	-168	-142
Overig	36	11
Eindstand voorziening operationele kosten	3.257	3.760

In het hoofdstuk 'Algemene toelichtingen' wordt de aard van de verschillende pensioenregelingen die in de technische voorziening pensioenverplichtingen zijn opgenomen, verder toegelicht. Voor een toelichting op de mutaties in de voorziening pensioenverplichtingen wordt verwezen naar de toelichting op de staat van baten en lasten.

Met ingang van het boekjaar 2025 is een wijziging doorgevoerd in het stelsel van grondslagen voor financiële verslaggeving met betrekking tot de presentatie van de voorziening operationele kosten. Deze wijziging is het gevolg van de aanpassing van Richtlijn 610 'Pensioenfondsen' door de Raad voor de Jaarverslaggeving, mede in het kader van de implementatie van de Wet toekomst pensioenen. Voorheen maakte de voorziening operationele kosten onderdeel uit van de technische voorziening pensioenverplichtingen voor risico van het fonds, zonder afzonderlijke specificatie. In lijn met de herziene richtlijn wordt deze voorziening vanaf verslagjaar 2025 separaat gepresenteerd als afzonderlijke post binnen de technische voorzieningen.

De kostenonttrekking van pensioenbeheer, bestaande uit excasso- en toekenningskosten worden uit een onttrekking uit de

kostenvoorziening gedekt. Voor de onttrekking gedurende 2025 gelden de opslagen zoals bepaald in het Grondslagenonderzoek 2021-2023. Zo bedraagt de excasso-opslag OP/NP 0,50% (2024: 0,50%) van de voorziening pensioenverplichtingen en de toekenningskostenopslag 0,45% (2024: 0,45%) van de voorziening pensioenverplichtingen.

Voor de arbeidsongeschiktheidspensioenen geldt een excasso-opslag van 2,10% (2024: 2,10%) van de voorziening voor arbeidsongeschiktheidspensioenen.

5. Schulden uit hoofde van beleggingen

	31-12-2025	31-12-2024
Ontvangen zekerheden	2.115	3.025
Kortgeld o/g	4.095	3.256
Derivaten	21.637	21.667
Totaal schulden uit hoofde van beleggingen	27.847	27.948

In het kortgeld o/g ad € 4,1 miljard (2024: € 3,3 miljard) zijn € 0,9 miljard in repo's begrepen (2024: € 1,7). Deze hebben betrekking op obligaties en indexobligaties. Voor het aangaan van repo's wordt een vergoeding bedongen. Voor het risico van niet-teruglevering worden tijdelijk contanten verkregen, die onder strikte richtlijnen worden belegd om additioneel rendement te genereren.

Ontvangen zekerheden betreffen borgstellingen voor aangegane transacties inzake derivaten. De afname van de ontvangen zekerheden heeft met name te maken met de daling van de valutatermijncontracten als gevolg van de sterke stijging van de US dollar in het laatste kwartaal van 2025.

De negatieve derivatenposities zijn als volgt te specificeren:

Derivaten met een negatieve actuele waarde

	31-12-2025	31-12-2024
Valuta derivaten		
Valutatermijncontracten	150	2.789
Cross currency swaps	-	-
Interest derivaten		
Renteswaps	21.167	18.052
Inflation linked swaps	124	213
Futures vastrentende waarden	79	215
TBA's	-	62
Overige derivaten		
Credit default swaps	-	-
Overige futures	117	336
Totaal derivaten met een negatieve actuele waarde	21.637	21.667

Negatieve derivatenposities worden overeenkomstig de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving op de passiefzijde gepresenteerd. De actuele waarde van de post derivaten is onder meer afhankelijk van de stand van de (valuta)koersen en de rentes ultimo jaar ten opzichte van de (valuta)koersen en rentes op het moment van afsluiten van de derivatenposities. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar de toelichting op de derivaten met een positieve waarde.

6. Overige schulden en overlopende passiva

	31-12-2025	31-12-2024
Schulden inzake pensioenen	422	422
Overige schulden	58	146
Totaal overige schulden en overlopende passiva	480	568

Onder de overige schulden en overlopende passiva zijn, als onderdeel van de overige schulden, voor € 26 miljoen (2024: € 29 miljoen) posten verantwoord met een resterende looptijd langer dan één jaar.

Van de schulden inzake pensioenen heeft een bedrag van € 416 miljoen (2024: € 408 miljoen) betrekking op schulden inzake belastingen en sociale lasten.

Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

Verplichtingen uit hoofde van beleggingen

De niet in de balans opgenomen verplichtingen en niet in de balans opgenomen activa betreffen vanuit de beleggingen aangegane commitments inzake kapitaalbelangen in beleggingsdochters en door het uitvoeringsbedrijf beheerde fondsen voor gemene rekening.

Voor beleggingen in vastgoed zijn per balansdatum verplichtingen aangegaan voor € 12,5 miljard (2024: € 8,8 miljard).

Bij aandelen zijn voor beleggingen in private equity verplichtingen aangegaan om desgevraagd stortingen te verrichten. Per balansdatum bedragen deze € 14,0 miljard (2024: € 13,9 miljard).

Voor beleggingen in beleggingsfondsen zijn per balansdatum verplichtingen aangegaan voor € 6,4 miljard (2024: € 5,7 miljard).

Er zijn voor € 0,4 miljard effecten verstrekt als collateral (2024: € 0,4). Er zijn voor € 0,2 miljard (2024: € 0,2 miljard) effecten ontvangen als onderpand (bilateral initial margin).

Er zijn voor € 11,4 miljard (2024: € 13,3 miljard) effecten verstrekt als initial margin en voor € 0,2 miljard (2024: € 0,2) effecten verstrekt als onderpand (bilateral initial margin). Verder zijn effecten ontvangen ter grootte van € 10,5 miljard (2024: € 13,6 miljard) en verstrekt ter grootte van € 0,9 miljard (2024: € 1,7 miljard) in verband met repo's. Er is voor € 0,5 miljard (2024: € 0,5 miljard) cash verstrekt als initial margin in verband met derivaten.

Bij ABN-AMRO Bank NV is een intraday-faciliteit aangegaan van in totaal € 7,3 miljard (2024: € 7,3 miljard). Verder is bij ING een intraday-faciliteit van € 0,6 miljard (2024: € 0,5 miljard) afgesloten. Ultimo 2025 is op deze faciliteiten geen beroep gedaan. Voor deze overeenkomsten/faciliteiten zijn geen zekerheden afgegeven.

Voor overige beleggingen zijn per balansdatum verplichtingen aangegaan voor een bedrag van € 1,1 miljard (2024: € 1,4 miljard).

Overige rechten en verplichtingen

Met het uitvoeringsbedrijf APG Groep N.V. is een meerjarig contract afgesloten voor de dienstverlening bestaande uit bestuursondersteuning, pensioenbeheer en -communicatie en vermogensbeheer in het kader van de uitvoering van de pensioenregelingen. APG Groep N.V. heeft de werkzaamheden vervolgens uitbesteed aan de dochtermaatschappijen APG DWS en Fondsenbedrijf NV en APG Asset Management NV.

Voor de omzetbelasting is een fiscale eenheid gevormd. De fiscale eenheid bestaat uit ABP, APG Groep N.V. en de (klein)dochters van APG Groep N.V. Binnen deze fiscale eenheid zijn de vennootschappen over en weer hoofdelijk aansprakelijk voor elkaars belastingschulden.

Voor het Ministerie van Defensie betekent de Wet toekomst pensioenen (Wtp) dat de huidige begrotingsgefinancierde militaire pensioenen (dit betreft de militaire pensioenen die zijn verworven in de periode vóór 1 juni 2001) moeten worden omgezet naar kapitaaldekking. Om deze kapitaaldekking te financieren is Defensie een koopsom verschuldigd aan pensioenfonds ABP per 1-1-2027. Ten behoeve van deze transitie is in 2025 een Financieringsovereenkomst tussen de Staat der Nederlanden en Stichting Pensioenfonds ABP gesloten om de koopsom van circa € 8 miljard te voldoen. Deze toegezegde financiering wordt pas onvoorwaardelijk op het moment van invaren en leidt derhalve niet tot een verplichting in de jaarrekening 2025.

Toelichting staat van baten en lasten

Bedragen in miljoenen euro's, tenzij anders vermeld

Baten

7. Premiebijdragen risico fonds netto

Premies naar categorie

	OP/NP	AOP	Totaal 2025	Totaal 2024
Werkgeversdeel	11.591	263	11.854	10.932
Werknemersdeel	4.979	113	5.092	4.695
Totaal premiebijdragen (bruto)	16.570	376	16.946	15.627
Af: kostenopslag in de premie			-186	-117
Premiebijdragen (netto)			16.760	15.510
Premie (in %)	27,00	0,74	27,74	

De premiebijdragen van aangesloten werkgevers en werknemers zijn in voorgaande tabel naar categorie gespecificeerd. Tevens zijn de premiepercentages vermeld. Het betreft de zogeheten gedempte kostendekkende premie plus eventuele op- of afslagen, bijvoorbeeld vanwege een herstelplan of premiekortingen.

Het bedrag van de brutopremies is in 2025 circa 8,5% hoger dan in 2024. Dit wordt met name veroorzaakt door ontwikkelingen in het deelnemersbestand.

De kostenopslag uit de pensioenpremies dient mede ter dekking van de incassokosten. De incasso-opslag OP/NP bedraagt in 2025 0,30% van de premiegrondslag OP/NP (2024: 0,20%). Bij de beroepsmilitairen bedraagt de incasso-opslag in 2025 0,35% van de premiegrondslag OP/NP (2024: 0,35%).

Ultimo 2025 bedraagt het aantal aangesloten (sub)werkgevers 3.355 (2024: 3.409). Zij dragen de volledige premie af, inclusief het werknemersdeel. Het totaal van de premiebijdragen van het pensioenfonds betreft de in het verslagjaar feitelijk vastgestelde premie plus de raming van de nog vast te stellen premie over het verslagjaar en het inmiddels vastgestelde schattingsverschil ten opzichte van voorgaand verslagjaar. Het fonds heeft in 2025 geen premiekorting in de zin van de Pensioenwet verleend.

De Pensioenwet schrijft voor dat de feitelijke premie, de gedempte kostendekkende premie en de ongedempte kostendekkende premie worden gekwantificeerd. De ongedempte premie is berekend op basis van de door DNB vastgestelde rentetermijnstructuur, die correspondeert met een gemiddelde nominale rekenrente primo verslagjaar van 3,15% (2024: 2,12%).

De samenstelling van de genoemde premies is als volgt:

Samenstelling premiebijdragen

	Feitelijk	Gedempt kostendekkend	Ongedempt kostendekkend
a. premiedeel voor onvoorwaardelijke verplichtingen	7.687	7.687	16.932
b. premiedeel opslag voor pensioenuitvoeringskosten	186	186	186
c. premiedeel solvabiliteitsopslag	2.022	2.022	4.453
d. premiedeel voor voorwaardelijke (indexatie-) verplichtingen	3.865	3.865	-
e. premiedeel op- of afslagen op de gedempte kostendekkende premie	3.185	-	-
Totaal premiebijdragen 2025	16.945	13.760	21.571
Totaal premiebijdragen 2024	15.617	12.621	18.524

Zoals uit de tabel blijkt is de feitelijke premie in 2025 hoger dan de gedempte kostendekkende premie en lager dan de ongedempte kostendekkende premie. ABP kent geen historie van premieachterstanden en er is ook voor 2025 geen sprake van achterstallige premie.

Het premiedeel voor onvoorwaardelijke verplichtingen (a) is bij zowel de feitelijke als de gedempte kostendekkende premie gebaseerd op het op langetermijn verwachte nominale beleggingsrendement, vergelijkbaar met een vervangingsrente van 4,9%.

Het premiedeel opslag voor pensioenuitvoeringskosten (b) betreft de premiebijdragen uit hoofde van de opslag voor incassokosten. De kostendekking voor excasso- en toekenningskosten is in het onvoorwaardelijke premiedeel (a) begrepen. Het premiedeel solvabiliteitsopslag (c) is gebaseerd op de vereiste dekkingsgraad bij de strategische beleggingsmix primo 2025. De solvabiliteitsopslag bedraagt 26,3% van het onvoorwaardelijke premiedeel (a).

Het premiedeel voor voorwaardelijke (indexatie-)verplichtingen (d) in zowel de feitelijke als gedempte kostendekkende premie betreft het verschil tussen de waardering van de pensioenopbouw en risicodekkingen op basis van de reële rendementscurve (vergelijkbaar met een vervangingsrente van 2,7%) enerzijds, en de waardering van diezelfde componenten op basis van het verwachte nominale rendement op lange termijn vermeerderd met de solvabiliteitsopslag, zoals opgenomen in de premieonderdelen (a) en (c), anderzijds.

Het premiedeel op- of afslagen op de gedempte kostendekkende premie (e) betreft eventuele premieopslagen. Deze bedraagt 0,0% bij de bepaling van de premie voor 2025.

Uit de vergelijking van de premiedelen blijkt wat het effect van de demping is en wat het effect is van het wel (bij de gedempte benadering) of niet (bij de ongedempte benadering) rekening houden met verwachte beleggingsopbrengsten.

De minimaal te ontvangen premiebijdrage is gelijk aan de gedempte kostendekkende premie, vermeerderd met de herstelopslagen. De feitelijke ontvangen premie is hieraan gelijk.

De in de tabel vermelde feitelijke premiebijdragen wijken af van de post premiebaten (netto). Het verschil wordt in onderstaande tabel nader toegelicht:

Aansluiting premiebijdragen

	Totaal 2025	Totaal 2024
Premiebijdragen (netto)	16.760	15.510
Feitelijke premiebijdragen	16.945	15.617
Vershil	-184	-107
Betreft:		
Kostenopslag in de premie	-186	-117
Overige	2	10

8. Beleggingsresultaten risico fonds (netto)

Beleggingsresultaten (netto)

	Vastgoed- beleggingen	Aandelen	Vastrentende waarden	Derivaten	Overige beleggingen	2025	2024
Directe resultaten	855	2.552	6.969	138	855	11.369	9.473
Indirecte resultaten	-2.771	6.189	-13.789	-8.779	3	-19.147	33.096
Kosten vermogensbeheer	-191	-260	-197	-1	-40	-689	-759
Totaal beleggingsresultaten (netto)	-2.107	8.481	-7.017	-8.642	818	-8.467	41.810

De directe resultaten betreffen nominale renteopbrengsten en dividenden. Het pensioenfonds is vrijgesteld van dividendbelasting. De indirecte resultaten betreffen de actuele waardeontwikkeling van de beleggingen, inclusief valutakoersresultaten. De kosten betreffen de som van de gefactureerde kosten van de beleggingen op eigen naam, de door het uitvoeringsbedrijf voor vermogensbeheer gefactureerde kosten en de kosten van het bestuur. Bij de verdeling van de kosten naar beleggingscategorieën zijn niet direct toewijsbare kosten toegerekend naar rato van het belegd vermogen. In de jaarrekening staan alleen de gefactureerde kosten vermeld. De niet-gefactureerde kosten zijn gesaldeerd met de beleggingsresultaten. In het [hoofdstuk 'Kosten vermogensbeheer' van het bestuursverslag](#) wordt het totaal van deze kosten toegelicht.

Transactiekosten zijn in de jaarrekening gesaldeerd met de beleggingsresultaten. Het totaal van de transactiekosten voor het boekjaar bedraagt € 414 miljoen (2024: € 525 miljoen). Een verdere specificatie van de transactiekosten is opgenomen in het [hoofdstuk 'Kosten vermogensbeheer' van het bestuursverslag](#).

Het resultaat op derivaten wordt onderstaand gespecificeerd naar soort derivaat.

Resultaat derivaten

	2025	2024
Rentederivaten	-21.999	424
Valutaderivaten	10.525	-8.431
Overige derivaten	2.832	1.498
Totaal resultaat op derivaten	-8.642	-6.509

Het negatieve resultaat op de rentederivaten wordt veroorzaakt door de stijging van de lange zijde van de rentecurve. Het positieve resultaat van de valutaderivaten wordt veroorzaakt door de daling van de USD-EUR rate. Het positief resultaat van de overige derivaten wordt veroorzaakt door de commodity derivaten.

Lasten

9. Pensioenuitkeringen

Pensioenuitkeringen naar soort

	Totaal 2025	Totaal 2024
OP/NP	-17.580	-16.739
AOP	-334	-296
Aantallen pensioengerechtigden ultimo:		
OP/NP	1.037.732	1.001.633
AOP	50.852	49.800

De post pensioenuitkeringen betreft ouderdoms- en nabestaandenpensioen (OP/NP) en de arbeidsongeschiktheidspensioenen (AOP): AAOP, IP en HPT.

10. Mutatie voorziening pensioenverplichtingen risico fonds

	Totaal	Totaal
Pensioenopbouw	-16.831	-14.711
Toeslagverlening	-11.708	-8.639
Rentetoevoeging	-11.184	-15.383
Onttrekking voor pensioenuitkeringen	17.824	16.930
Ontwikkeling marktrente	77.504	-8.915
Wijziging actuariële grondslagen	-58	50
Resultaat op actuariële grondslagen	-733	-264
Wijziging uit hoofde van overdracht van rechten	-820	-753
Overige mutaties voorziening pensioenverplichtingen	-854	449
Totaal mutatie voorziening pensioenverplichtingen	53.140	-31.236

De mutatie voorziening pensioenverplichtingen wordt onderstaand per component toegelicht.

Pensioenopbouw

De post pensioenopbouw weerspiegelt het effect van 1 jaar diensttijdopbouw en de diensttijddoortelling bij arbeidsongeschiktheid en overlijden op de nominale pensioenverplichtingen.

Toeslagverlening

Deze last wordt in de staat van baten en lasten opgenomen als een bestuursbesluit op of voor balansdatum is genomen. Het bestuur heeft in november 2025 besloten een indexatie per 1 januari 2026 toe te kennen van 2,84% welke verwerkt is in de voorziening pensioenverplichtingen eind 2025.

Rentetoevoeging

De waarde van de pensioenverplichtingen neemt, behalve met de pensioenopbouw en eventuele indexatie, jaarlijks ook toe met rente. De oprenting in het verslagjaar geschiedt tegen de eenjaarsrente uit de nominale rentetermijnstructuur ultimo voorgaand boekjaar ad 2,33% (2024: 3,44%).

Onttrekking voor pensioenuitkeringen

De voorziening pensioenverplichtingen wordt actuariel, dus rekening houdend met resultaat op actuariële grondslagen, berekend als de contante waarde van de verwachte toekomstige pensioenuitkeringen. Jaarlijks wordt het voor het verslagjaar gecalculeerde bedrag uit de voorziening onttrokken, ter dekking van de feitelijk te verrichten pensioenuitkeringen in dat jaar.

Ontwikkeling marktrente

De rentetermijnstructuur ultimo 2025 zoals gepubliceerd door DNB correspondeert met een nominale rente van 3,15%. Ultimo 2024 correspondeerde de rentetermijnstructuur met een nominale rente van 2,12%.

Wijziging actuariële grondslagen

De post wijziging actuariële grondslagen is €57 miljoen en betreft het financiële effect van:

- De actualisering van de R/F-factoren leidt tot een stijging van de VPV van € 25 miljoen. Een R/F-factor (oftewel Reëel/Fictief) is de verhouding tussen de feitelijke jaarlijkse uitkeringen aan Bijlage K en de fictieve aanspraken. We spreken hier over fictieve aanspraken omdat, in tegenstelling tot reguliere OP/NP-aanspraken, deelnemers geen aanspraken voor Bijlage K opbouwen. De hoogte van de aanvulling is namelijk onder andere afhankelijk van de (samenvallende) diensttijd uit de periode tot 1995. Deze diensttijd wordt omgezet in een zogenaamde 'fictieve aanspraak' zodat waardering van de voorziening voor Bijlage K op basis van contante waardefactoren kan plaatsvinden.
- De actualisering van de toekomstige AOW-leeftijden leidt tot een stijging van de VPV van € 36 miljoen.
- De arbeidsongeschiktheidskansen zijn o.b.v. de meest recente waarnemingsjaren 2022, 2023 en 2024 opnieuw vastgesteld, dit leidt tot een afname van de VPV met € 6 miljoen.
- De actualisering van de flexfactoren leidt tot een toename van de VPV van € 2 miljoen. In de waardering houden we rekening met het verwachte moment van pensioneren (AKP-patroon).

Resultaat op actuariële grondslagen

Het resultaat op actuariële grondslagen is negatief en bestaat voornamelijk uit een negatief resultaat op arbeidsongeschiktheid.

Wijziging uit hoofde van overdracht van rechten

	2025	2024
Waardeoverdrachten	255	185
Waardeovernames	-1.083	-945
Totaal wijziging uit hoofde van overdracht van rechten	-828	-760

Overige mutaties voorziening pensioenverplichtingen

De overige mutaties zijn met name toe te wijzen aan de volgende oorzaken:

- Niet reguliere uitkeringen. De niet reguliere uitkeringen waren in 2025 gelijk aan € 0,2 miljard en zijn m.n. toe te wijzen aan twk-uitkeringen oftewel nabetalings.
- Wijziging Pensioenreglement ivm indexatie pensioeninkomen PVAO gelijk aan € 0,5 miljard.
- Herstel waardering NP bijlage K ter hoogte van € 0,4 miljard.

11. Dekking uit kostenopslag pensioenpremies

	2025	2024
Kostenopslag in de premie	186	117

De dekking uit de pensioenpremies dient ter dekking van de incassokosten. De incasso-opslag OP/NP bedraagt 0,30% van de premiegrondslag OP/NP (2024: 0,20%).

12. Saldo overdracht van rechten

	2025	2024
Waardeovernames	878	706
Waardeoverdrachten	-192	-102
Totaal saldo overdracht van rechten	686	604

In vergelijking met 2024 stijgen zowel de waardeovernames als de waardeoverdrachten. Het resultaat wordt veroorzaakt door het toepassen van een voorgeschreven rekenrente bij het muteren van de voorziening.

13. Pensioenuitvoeringskosten(netto)

	2025	2024
Bestuurdersvergoedingen en salarissen (inclusief sociale lasten)	-14	-10
Pensioenlasten	-1	-1
Overige personeelskosten	-3	-2
Afschrijvingen	-	-0
Diensten van derden pensioenbeheer	-286	-290
Diensten van derden vermogensbeheer	-537	-537
Diensten van derden overige	-14	-13
Overige bedrijfskosten	-6	-6
Subtotaal	-861	-860
Af: opbrengsten uit werkzaamheden voor derden	14	13
Af: toerekening aan kosten vermogensbeheer	556	554
Pensioenuitvoeringskosten (netto)	-291	-292

Onder de bestuurdersvergoedingen en salarissen zijn begrepen de bedragen die in 2025 zijn uitbetaald aan bestuurders, (externe) leden van fondsorganen en medewerkers van ABP. ABP kiest ervoor om met ingang van 1-1-2022 vrijwillig de Wet Normering Topinkomens (WNT) toe te passen voor de beloning van zijn bestuurders. De WNT is niet van toepassing voor medewerkers van ABP. De overige bedrijfskosten betreffen voornamelijk kosten van huisvesting en toezichthouders.

De kostenstijging in 2025 is met name toe te schrijven aan de investeringen voor het verbeteren van onze administratie en datakwaliteit via het programma Integraal Data Kwaliteitsplan (IDKP) en de voorbereidingen voor het NPC, dat nu steeds meer vorm krijgt en veel capaciteit vergt van zowel ABP als APG.

De omvang van het gemiddelde personeelsbestand bedroeg:

Omvang gemiddeld personeelsbestand

	2025	2024
In fte's	72	52
In personen	74	54

Het personeel neemt deel aan de pensioenregeling van ABP. Als werkgever heeft ABP aan het fonds geen verplichting tot het doen van aanvullende bijdragen in het geval van tekorten, anders dan het voldoen van de jaarlijkse premiebijdragen. Hierdoor kan worden volstaan met het verantwoorden van de premie als last.

14. Overige baten en lasten

	2025	2024
Overige baten	43	123
Overige lasten	-40	-2
Totaal overige baten en lasten	3	121

Toelichting op het kasstroomoverzicht

Bedragen in miljoenen euro's, tenzij anders vermeld

De post geldmiddelen is als volgt te specificeren:

	31-12-2025	31-12-2024
Banktegoeden in rekening courant	2.449	2.897
Liquide middelen	47	281
Kortgeldposities u/g	23.600	27.788
Kortgeldposities o/g	-4.095	-3.256
Schulden liquide middelen overige beleggingen	-284	-139
Totaal geldmiddelen	21.717	27.571

Kasstroom uit pensioenactiviteiten

De ontvangen premies in het kasstroomoverzicht bestaan uit de premiebijdragen van € 16.946 miljoen.

De toename van de ontvangen premies in 2025 is met name te verklaren door de groei van het aantal deelnemers.

De toename van de betaalde pensioenuitkeringen wordt met name veroorzaakt door een gemiddeld hoger bedrag per uitkeringsgerechtigde (door indexatie).

De post overige mutaties betreft het saldo van de onttrekkingen en/ of overhevelingen van liquide middelen naar de beleggingsportefeuille.

Kasstroom uit beleggingsactiviteiten

In het kasstroomoverzicht zijn kasstromen uit directe beleggingsopbrengsten en valutaresultaten op bankrekeningen opgenomen.

In het kasstroomoverzicht zijn kasstromen uit aan- en verkopen van beleggingen, directe beleggingsopbrengsten en gerealiseerde resultaten op derivaten opgenomen.

De post overige mutaties ontstaat door een aantal effecten. Waaronder het saldo van de onttrekkingen en/of overhevelingen van liquide middelen ten behoeve van pensioenactiviteiten, valutaeffecten en de methodiek van doorkijk in de beleggingsfondsen.

Overige toelichtingen

Actuariële analyse

	Notes	2025	2024
Resultaat op premiebijdragen			
Premiebijdragen (netto)	7	16.760	15.510
Pensioenopbouw	10	-16.994	-14.839
Subtotaal		-234	671
Renteresultaat			
Beleggingsresultaten (netto)	8	-8.467	41.810
Rentelasten m.b.t. schulden uit hoofde van beleggingen		-52	-61
Rentetoevoeging	10	-11.271	-15.491
Ontwikkeling marktrente	10	78.136	-9.021
Subtotaal		58.346	17.237
Resultaat op pensioenindexaties			
Toeslagverlening	10	-11.809	-8.744
Subtotaal		-11.809	-8.744
Resultaat op pensioenuitkeringen			
Pensioenuitkeringen	9	-17.914	-17.035
Onttrekking voor pensioenuitkeringen uit VPV	10	17.913	17.014
Subtotaal		-1	-21

	Notes	2025	2024
Resultaat op kosten			
Pensioenuitvoeringskosten (netto)	13	-291	-292
Onttrekking voor pensioenuitvoeringskosten uit VPV	10	168	142
Dekking uit kostenopslag pensioenpremies	11	186	117
Subtotaal		63	-33
Resultaat overig			
Resultaat op actuariële grondslagen	10	-733	-274
Overige baten en lasten		3	121
Saldo overdracht van rechten	12	686	604
Wijziging VPV uit hoofde van overdracht van rechten	10	-820	-760
Wijziging actuariële grondslagen	10	-57	-320
Overige mutaties voorziening pensioenverplichtingen	10	-890	455
Subtotaal		-1.811	-174
Totaal resultaat = saldo baten en lasten		44.554	8.936

Beloningsparagraaf

Beloningen moeten passen bij de sociaal maatschappelijke financiële instelling ABP en uitlegbaar zijn aan de buitenwereld. Bestuursleden ontvangen een vergoeding voor hun werkzaamheden. ABP kiest ervoor om vrijwillig de Wet Normering Topinkomens (WNT) toe te passen voor de beloning van zijn bestuurders. De (uitvoerende) bestuurders van ABP ontvangen een vergoeding waarbij de WNT-norm het maximum is¹. De vergoedingen zijn gebaseerd op het door het bestuur vastgesteld beloningsbeleid waar het verantwoordingsorgaan over heeft geadviseerd.

Het beloningsbeleid werkt met vaste beloningen, m.u.v. de interim voorzitter die een vergoeding per uur ontvangt. De tijd die iemand investeert in de (bestuurs-)functie bij ABP is daarbij leidend. De onafhankelijk interim voorzitter ontvangt een vergoeding van € 125 per uur excl. BTW op basis van een overeenkomst van opdracht. De maximale bezoldiging bedraagt op jaarbasis niet meer dan € 140.200, bij een driedaagse werkweek gebaseerd op 95% van de WNT-norm. Niet-uitvoerende bestuursleden ontvangen een vaste vergoeding van € 81.700 per jaar bij een tijdsbesteding van 1,75 dag per week gebaseerd op 95% van de WNT-norm. Aan de vergoedingen van de voorzitter en de niet-uitvoerende bestuursleden is geen sociale zekerheid en geen pensioenopbouw gekoppeld.

De leden van het uitvoerend bestuur, m.u.v. de heer Julicher, zijn in dienst van het pensioenfonds en ontvangen een salaris, inclusief WNT gerelateerde personele- en pensioenlasten, van € 246.000 op jaarbasis bij een volledig dienstverband gebaseerd op 100% van de WNT norm. De heer Julicher ontvangt een vergoeding voor de periode van 1-3 tot 1-9 van € 235 per uur excl. BTW en van 1-9 tot 31-12 van €179 per uur excl. BTW op basis van een overeenkomst van opdracht, waarbij rekening is gehouden met de "WNT-interim regeling voor leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking".

¹ Van belang is te vermelden dat vanuit WNT perspectief niet-uitvoerende bestuursleden niet worden gezien als toezichhoudend orgaan, maar als algemeen bestuurder.

Beloningen niet-uitvoerende bestuursleden

	2025	2024
A.J.M. Sibbing (voorzitter tot 31-12-2024)	-	132.800
A.J. de Geus (interim voorzitter per 01-03-2025)	116.830	-
R. Becker (tot 01-08-2025)	47.658	77.400
A. Boonen ¹	81.700	77.400
P.J.H. Fey ¹	81.700	77.400
A. Gram (tot 12-12-2024)	-	77.400
A.J.M. Kool	81.700	77.400
M.P.I. ten Kroode	81.700	77.400
V.S. van der Meer-Gangapersading	81.700	77.400
K. Nauta (tot 01-10-2025)	61.275	77.400
P. Rosenmöller (tot 01-03-2025)	13.617	77.400
A.M.H. Slager	81.700	77.400
A. van Vliet	81.700	77.400
R. van Wijk-Russchen (per 19-4-2024)	81.700	54.180
Totaal beloningen bestuur	892.980	1.038.380

¹ De gelden worden overgemaakt aan de betreffende instanties.

Voor topfunctionarissen zonder dienstbetrekking is de hoogte van het bezoldigingsmaximum afhankelijk van de duur van de functieervulling.

Met ingang van 2024 heeft het bestuur besloten om de premie van de bestuurdersaansprakelijkheidsverzekering niet langer te verantwoorden onder de Werkkostenregeling (WKR). De belangrijkste overweging daarbij is dat de niet-uitvoerende bestuursleden niet in loondienst zijn en dus niet bijdragen aan de omvang van de WKR. De premie van de bestuurdersaansprakelijkheidsverzekering is nu verantwoord onder de overige personeelskosten en valt daarmee buiten de beloning waarop de WNT norm van toepassing is. Indexatie van de bestuurdersvergoedingen is afhankelijk van de ontwikkeling

van de WNT. Aan de leden van het bestuur zijn geen bonussen, leningen, voorschotten of garanties verstrekt.

De bezoldiging van de uitvoerende bestuursleden die bestaat uit de beloning plus belastbare onkostenvergoedingen zoals toegelicht in de tabel 'beloningen uitvoerende bestuursleden' en de niet WNT gerelateerde personele lasten, bedragen € 831.400.

De niet WNT gerelateerde personele lasten bestaan uit een verzameling van sociale en pensioenpremies en onbelaste kostenvergoedingen die niet onder de WNT vallen.

Beloningen uitvoerende bestuursleden

in €	Beloning plus belastbare onkosten-vergoedingen	(Toegestane) Overschrijding	Totale beloning plus belastbare onkosten-vergoedingen 2025	Totale beloning plus belastbare onkosten-vergoedingen 2024
H.J. van Wijnen (voorzitter)	246.000	-	246.000	233.000
Y.E.M. Verdonk - van Lokven	246.000	-	246.000	233.000
J.T.M. Julicher (a.i.) (1-3-2025 tot 31-12-2025) ¹	259.712	-	259.712	-
D.F. Dijkhuis (tot 1-8-2024)	-	-	-	210.598
A.C.A. Lemsom - Mosselman (a.i.) (tot 1-11-2024)	-	-	-	194.167
Totaal beloningen uitvoerend bestuur	751.712	-	751.712	870.765

¹ In lijn met de WNT-interim regeling voor leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking.

(Externe) leden van de fondsorganen

in €	2025	2024
Auditcommissie	51.246	43.210
Commissie van Beroep (tot 1-7-2024)	-	31.810
Externe leden klachtenprocedure	20.013	12.800
Verantwoordingsorgaan	535.357	443.812
Totaal beloningen (externe) leden fondsorganen	606.616	531.632

In de fondsorganen in de tabel hierboven participeren voornamelijk personen die geen deel uitmaken van het bestuur, met uitzondering van de voorzitter van de Commissie van Beroep en de Auditcommissie, waarin 3 van de 6 leden in het bestuur zitten. De externe leden van de Auditcommissie ontvangen een vaste vergoeding van € 17.082 excl. BTW per jaar. De bestuursleden van de Auditcommissie ontvangen geen vergoeding.

De externe leden van de klachtenprocedure ontvangen een vaste vergoeding van € 6.757 excl. BTW per jaar. De vergoeding voor de leden van het Verantwoordingsorgaan is met ingang van 2025 gewijzigd van een vergoeding per overleg- of commissievergadering naar een vaste jaarvergoeding en een vaste vergoeding voor aanvullende activiteiten.

De leden van het Verantwoordingsorgaan ontvangen een vaste vergoeding van € 7.094 per jaar. De voorzitter en de vicevoorzitter ontvangen aanvullend een jaarlijkse vergoeding van € 1.055. De fractie en/of commissie voorzitter, voorzitter gepensioneerdengedeleding en voorzitter werkgroep ontvangen aanvullend een vaste vergoeding van € 791 per jaar. Daarnaast ontvangen de leden van het Verantwoordingsorgaan een vaste vergoeding voor aanvullende activiteiten van:

- € 2.660 per jaar (commissie financiën – 12 dagdelen);
- € 1.773 per jaar (commissie algemeen en commissie beleggingen – 8 dagdelen);
- € 886 per jaar (commissie communicatie – 4 dagdelen);
- € 3.547 per jaar (werkgroep NPC – 16 dagdelen).

De stijging van de vergoeding voor de leden van het Verantwoordingsorgaan in 2025 is het gevolg van een extra kwartaalvergoeding wegens extra vergaderingen i.v.m. de advisering omtrent de voorgenomen overgang naar het nieuwe pensioenstelsel.

Transacties met verbonden partijen

Transacties met verbonden partijen vinden plaats tegen marktconforme condities. In de beloningsparagraaf wordt toegelicht welke beloningen zijn verstrekt aan de bestuurders.

Stichting Pensioenfonds ABP, APG Groep N.V., APG DWS en Fondsenbedrijf NV, APG Asset Management NV, APG Trading BV, alsmede Entis Holding BV en Entis BV vormen samen een fiscale eenheid voor de omzetbelasting.

Vermelding accountantshonoraria

De honoraria van het netwerk van de externe onafhankelijke accountant van ABP zijn in onderstaande tabel opgenomen:

Honoraria accountant 2025

	KPMG Accountants NV 2025	KPMG Accountants NV 2024
Onderzoek van de jaarrekening	5,7	5,3
Andere controle- en Assurance/opdrachten	1,1	0,6
Adviesdiensten op fiscaal terrein	-	-
Andere niet-controlediensten	-	0,2
Totaal	6,8	6,1

De honoraria van de externe onafhankelijke accountant van ABP voor onderzoek van de jaarrekening bedragen voor 2025 € 0,5 miljoen (2024: € 0,4 miljoen). De honoraria van de extern onafhankelijke accountant van APG Groep N.V. voor onderzoek van de jaarrekening bedragen voor 2025 € 1,0 miljoen (2024: € 1,0 miljoen). De honoraria van de externe onafhankelijke accountant ten behoeve van de FGR's bedragen voor 2025 € 1,5 miljoen (2024: € 1,4 miljoen). Deze bedragen zijn opgenomen in bovenstaande tabel.

Daarnaast bedraagt het honorarium van de externe onafhankelijke accountant van APG Groep N.V. ten behoeve van andere cliënten van APG Groep N.V. voor 2025 € 1,4 miljoen (2024: € 1,5 miljoen). Deze bedragen zijn niet opgenomen in bovenstaande tabel. Andere niet-controlediensten betreft AUP opdrachten Datakwaliteit.

De bedragen zijn inclusief BTW en gebaseerd op de totale honoraria over het boekjaar waarop de jaarrekening betrekking heeft, ongeacht of de werkzaamheden reeds gedurende het boekjaar zijn verricht.

Overzicht door het uitvoeringsbedrijf beheerde fondsen voor gemene rekening

Een groot deel van het belegd vermogen is ondergebracht bij door het uitvoeringsbedrijf beheerde fondsen voor gemene rekening (FGR's), waarin ABP participeert. Het betreft de volgende FGR's:

Fondsen voor gemene rekening

- APG Alternative Credits Legacy Pool
- APG Emerging Markets Equity Pool
- APG Hedge Funds Pool
- APG Private Equity Pool 2009
- APG Private Equity Pool 2010
- APG Private Equity Pool 2012
- APG Private Equity Pool 2013
- APG Private Equity Pool 2014-2015
- APG Private Equity Pool 2016-2017
- APG Private Equity Pool 2018-2019
- APG Private Equity Pool 2020-2021
- APG Private Equity Pool 2022-2023
- APG Opportunities Pool 2012
- APG Infrastructure Pool 2011
- APG Infrastructure Pool 2012
- APG Infrastructure Pool 2014
- APG Infrastructure Pool 2016
- APG Infrastructure Pool 2017
- APG Infrastructure Pool 2017 II
- APG Infrastructure Pool 2020-2021
- APG Strategic Real Estate Pool

Overzicht van kapitaalbelangen

Onderstaande lijst is opgesteld op basis van de bepalingen van artikel 379 en 414 van BW2 Titel 9.

Entiteiten	Vestigingsplaats	Belang	Kernactiviteit
Abaro Investments Holding B.V.	Amsterdam	100	Beleggen in infrastructuur
AlpInvest Partners CSI 2006 B.V.	Amsterdam	60	Beleggen in private equity
AlpInvest Partners Primary Fund Inv. 2006 B.V.	Amsterdam	60	Beleggen in private equity
AlpInvest Partners Primary Fund Inv. 2007 B.V.	Amsterdam	66	Beleggen in private equity
AlpInvest Partners Primary Fund Inv. 2008 I B.V. (ABP)	Amsterdam	100	Beleggen in private equity
AlpInvest Partners SL B.V.	Amsterdam	60	Beleggen in private equity
APG Groep N.V.	Heerlen	100	Pensioenuitvoeringsorganisaties
Aspendos Investments Holding B.V.	Heerlen	100	Beleggen in onroerend goed
Augosti Investments Holding B.V.	Amsterdam	100	Beleggen in vastrentende waarden
Azurti Investments Holding B.V.	Heerlen	100	Beleggen in vastrentende waarden
Bideni Investments Holding B.V.	Amsterdam	100	Beleggen in infrastructuur
Busanto Investments Holding B.V.	Heerlen	100	Beleggen in vastrentende waarden
Cibane Investments Holding B.V.	Amsterdam	100	Beleggen in infrastructuur
Curtisa Investments Holding B.V.	Amsterdam	100	Beleggen in infrastructuur
Decundo Investments Holding B.V.	Heerlen	100	Beleggen in vastrentende waarden
Egendo Investments Holding B.V.	Amsterdam	100	Beleggen in onroerend goed
Elbrusa Investments Holding B.V.	Heerlen	100	Beleggen in infrastructuur
Elkhorn Barges, Inc.	Wilmington, Delaware	60	Beleggen in private equity
Externe Hypothecaire Beleggingen Heerlen B.V.	Heerlen	100	Houdstermaatschappij
Famora Investments Holding B.V.	Amsterdam	100	Beleggen in onroerend goed
Fasanara Investments III S.A., SICAV-RAIF - Digital Receivables Fund	Luxembourg	85	Beleggen in vastrentende waarden
Fattorino Investments Holding B.V.	Amsterdam	100	Beleggen in infrastructuur
Gemtaro Investments Holding B.V.	Amsterdam	100	Beleggen in infrastructuur
Infrastructure APAC II Platform B.V.	Amsterdam	100	Beleggen in infrastructuur
Infrastructure EMEA I Platform B.V.	Amsterdam	100	Beleggen in infrastructuur
Infrastructure EMEA II Platform B.V.	Amsterdam	100	Beleggen in infrastructuur
Infrastructure I Australia B.V.	Amsterdam	100	Beleggen in infrastructuur
Itinere Investments Holding B.V.	Heerlen	100	Beleggen in infrastructuur
Kaena Capital Opportunities Corp	Wilmington, Delaware	60	Beleggen in private equity
Lamaku Investments Holding B.V.	Amsterdam	100	Beleggen in infrastructuur
Lapure Investments Holding B.V.	Amsterdam	100	Beleggen in infrastructuur
Malapolski Investments Holding B.V.	Heerlen	100	Beleggen in onroerend goed
Manasla Investments Holding B.V.	Amsterdam	100	Beleggen in infrastructuur

Entiteiten	Vestigingsplaats	Belang	Kernactiviteit
Marmoli Investments Holding B.V.	Amsterdam	100	Beleggen in onroerend goed
Oiltree Investments Holding B.V.	Amsterdam	100	Beleggen in onroerend goed
Olygia Investments Holding B.V.	Heerlen	100	Beleggen in vastrentende waarden
Otena Investments Holding B.V.	Amsterdam	100	Beleggen in onroerend goed
Palipa Investments Holding B.V.	Heerlen	100	Beleggen in vastrentende waarden
Physalis Investments Holding B.V.	Heerlen	100	Beleggen in commodities
Pocila Investments Holding B.V.	Amsterdam	100	Beleggen in infrastructuur
Ponticello Investments Holding B.V.	Heerlen	100	Beleggen in vastrentende waarden
Portfolio AC GP B.V.	Heerlen	100	Beleggen in hedge funds
Rapunzo Investments Holding B.V.	Heerlen	100	Beleggen in infrastructuur
Ravenna Investments Holding B.V.	Amsterdam	100	Beleggen in infrastructuur
Real Estate 1 Australia B.V.	Amsterdam	100	Beleggen in vastgoed
Real Estate APAC I Platform B.V.	Amsterdam	100	Beleggen in vastgoed
Real Estate EMEA I Platform B.V.	Amsterdam	100	Beleggen in vastgoed
Real Estate EMEA II Platform B.V.	Amsterdam	100	Beleggen in vastgoed
Real Estate I Australia B.V.	Amsterdam	100	Beleggen in vastgoed
Real Estate II Australia B.V.	Amsterdam	100	Beleggen in vastgoed
Solusta Investments Holding B.V.	Heerlen	100	Beleggen in vastrentende waarden
Speed Infrastructure Platform B.V.	Amsterdam	100	Beleggen in infrastructuur
Tamburello Investments Holding B.V.	Heerlen	100	Beleggen in vastrentende waarden
Timpani Investments Holding B.V.	Heerlen	100	Beleggen in onroerend goed
Tolanu Investments Holding B.V.	Amsterdam	100	Beleggen in infrastructuur
Windmill Infrastructure Debt SCA SICAV-RAIF	Luxembourg	84	Beleggen in infrastructuur

Een volledige lijst van kapitaalbelangen is gedeponereerd bij de Kamer van Koophandel.

Gebeurtenissen na balansdatum

Na balansdatum hebben zich geen gebeurtenissen voorgedaan die van invloed zijn op de financiële positie van de stichting per balansdatum.

Ondertekening van de jaarrekening

Heerlen, 23 april 2026

Het bestuur

De heer F. Bankeman

Mw. L.I. Bergenhenegouwen - Rog

Dhr. A. Boonen

Dhr. H.R. Brill

Dhr. P.J.H. Fey

Dhr. A.J. de Geus

Dhr. A.J.M. Kool

Mw. M.P.I. ten Kroode

Mw. V.S. van der Meer – Gangapersadsing

Dhr. A.M.H. Slager

Mw. Y.E.M. Verdonk – van Lokven

Dhr. A. van Vliet

Mw. C. Van der Weerd - Norder

Mw. R. van Wijk – Russchen

Dhr. H.J. van Wijnen

Overige gegevens

Statutaire winstverdeling

In de statuten is geen bepaling opgenomen over de wijze waarop het resultaat moet worden verdeeld.

Actuariële verklaring

Opdracht

Door Stichting Pensioenfonds ABP te Heerlen is aan Towers Watson Netherlands B.V. de opdracht verleend tot het afgeven van een actuariële verklaring als bedoeld in de Pensioenwet over het boekjaar 2025.

Onafhankelijkheid

Als waarmerkend actuaris ben ik onafhankelijk van Stichting Pensioenfonds ABP, zoals vereist conform artikel 148 van de Pensioenwet. Ik verricht geen andere werkzaamheden voor het pensioenfonds, anders dan de werkzaamheden uit hoofde van de actuariële functie.

Gegevens

De gegevens waarop mijn onderzoek is gebaseerd, zijn verstrekt door en tot stand gekomen onder de verantwoordelijkheid van het bestuur van het pensioenfonds.

Voor de toetsing van de technische voorzieningen en voor de beoordeling van de vermogenspositie heb ik mij gebaseerd op de financiële gegevens die ten grondslag liggen aan de jaarrekening.

Afstemming accountant

Op basis van de door mij en de accountant gehanteerde Handreiking heeft afstemming plaatsgevonden over de werkzaamheden en de verwachtingen bij de controle van het boekjaar.

Voor de toetsing van de technische voorzieningen en voor de beoordeling van de vermogenspositie als geheel heb ik de materialiteit bepaald op € 2.500.000.000. Met de accountant ben ik overeengekomen om geconstateerde afwijkingen boven € 125.000.000 te rapporteren. Deze afspraken zijn vastgelegd en de uitkomsten van mijn bevindingen zijn met de accountant besproken.

Ik heb voorts gebruik gemaakt van de door de accountant in het kader van de jaarrekeningcontrole onderzochte basisgegevens. De accountant van het pensioenfonds heeft mij geïnformeerd over zijn bevindingen ten aanzien van de betrouwbaarheid (materiële juistheid en volledigheid) van de basisgegevens en de overige uitgangspunten die voor mijn beoordeling van belang zijn.

Werkzaamheden

Ter uitvoering van de opdracht heb ik, conform mijn wettelijke verantwoordelijkheid zoals beschreven in artikel 147 van de Pensioenwet, onderzocht of is voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet.

Op grond van overgangsrecht gelden genoemde artikelen, zoals deze tot de inwerkingtreding van de Wet toekomst pensioenen luiden. Op grond van overgangsrecht gelden genoemde artikelen, zoals deze tot de inwerkingtreding van de Wet toekomst pensioenen luiden.

Aangezien het pensioenfonds gebruik heeft gemaakt van de versoepelde toeslagregels zoals vastgelegd in het tijdelijke artikel 15c van het Besluit Financieel Toetsingskader (Toeslag vanwege dynamiseren indiening implementatieplan) is artikel 137 van de Pensioenwet niet volledig van toepassing. Ik heb onderzocht

of is voldaan aan de voorwaarden voor het gebruik van de versoepelde toeslagregels. De door het pensioenfonds verstrekte basisgegevens zijn zodanig dat ik die gegevens als uitgangspunt van de door mij beoordeelde berekeningen heb aanvaard.

Als onderdeel van de werkzaamheden voor de opdracht heb ik onder meer onderzocht of:

- toereikende technische voorzieningen zijn vastgesteld met betrekking tot het geheel van pensioenverplichtingen;
- het minimaal vereist eigen vermogen en het vereist eigen vermogen conform de wettelijke bepalingen zijn vastgesteld;
- de kostendekkende premie voldoet aan de gestelde wettelijke vereisten;
- het beleggingsbeleid in overeenstemming is met de prudent-person regel.

Voorts heb ik mij een oordeel gevormd over de vermogenspositie van het pensioenfonds. Daarbij heb ik mij gebaseerd op de tot en met balansdatum aangegane verplichtingen en de op dat moment aanwezige middelen en is mede het financieel beleid van het pensioenfonds in aanmerking genomen.

Mijn onderzoek heb ik zodanig uitgevoerd, dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de resultaten geen onjuistheden van materieel belang bevatten.

De beschreven werkzaamheden en de uitvoering daarvan zijn in overeenstemming met de binnen het Koninklijk Actuarieel Genootschap geldende normen en gebruiken en vormen naar mijn mening een deugdelijke grondslag voor mijn oordeel.

Oordeel

Overeenkomstig de beschreven berekeningsregels en uitgangspunten zijn, als geheel bezien, toereikende technische voorzieningen vastgesteld.

Het eigen vermogen van het pensioenfonds is op de balansdatum lager dan het wettelijk vereist eigen vermogen, maar hoger dan het wettelijk minimaal vereist eigen vermogen.

Met inachtneming van het voorafgaande heb ik mij ervan overtuigd dat is voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet, met uitzondering van artikel 132 (vereist eigen vermogen). Hierbij merk ik op dat op grond van overgangsrecht de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet gelden, zoals deze tot de inwerkingtreding van de Wet toekomst pensioenen luiden.

Hierbij is in aanmerking genomen dat het pensioenfonds gebruik heeft gemaakt van de versoepelde toeslagregels zoals vastgelegd in het tijdelijke artikel 15c van het Besluit Financieel Toetsingskader (Toeslag vanwege dynamiseren indiening implementatieplan), waardoor artikel 137, tweede lid, onderdelen a en b van de Pensioenwet niet van toepassing zijn. Het pensioenfonds heeft onderbouwd te hebben voldaan aan de in dat artikel gestelde voorwaarden voor het gebruik van de versoepelde toeslagregels.

De beleidsdekkingsgraad van het pensioenfonds op balansdatum is lager dan de dekkingsgraad bij het vereist eigen vermogen, doch hoger dan de dekkingsgraad bij het minimaal vereist eigen vermogen.

Mijn oordeel over de vermogenspositie van Stichting Pensioenfonds ABP is gebaseerd op de tot en met balansdatum aangegane verplichtingen en de op dat moment aanwezige middelen.

De vermogenspositie is naar mijn mening niet voldoende, omdat het aanwezig eigen vermogen lager is dan het vereist eigen vermogen.

Amsterdam, 23 april 2026

drs. R.T. Schilder AAG

Verbonden aan Towers Watson Netherlands B.V.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: het bestuur van Stichting Pensioenfonds ABP

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2025

Ons oordeel

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Pensioenfonds ABP per 31 december 2025 en van het saldo van baten en lasten over 2025, in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 van het in Nederland geldende Burgerlijk Wetboek (BW).

Wat we gecontroleerd hebben

Wij hebben de jaarrekening 2025 van Stichting Pensioenfonds ABP ('de Stichting') te Heerlen gecontroleerd.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2025;
2. de staat van baten en lasten over 2025;
3. het kasstroomoverzicht over 2025; en
4. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en overige toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van de Stichting zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij hebben onze controlewerkzaamheden bepaald in het kader van de controle van de jaarrekening als geheel en bij het vormen van ons oordeel hierover. De informatie en onze bevindingen ten aanzien van continuïteit, fraude en niet-naleving van wet- en regelgeving, klimaat en de kernpunten van onze controle moeten in dat kader worden gezien en niet als afzonderlijke oordelen of conclusies.

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Informatie ter ondersteuning van ons oordeel

Samenvatting

Materialiteit

- Materialiteit van EUR 2,5 miljard
- Circa 0,5% van het beschikbaar vermogen

Groepscontrole

100% coverage

Risico van een afwijking van materieel belang vanwege risico's gerelateerd aan Fraude, NOCLAR, Continuïteit en Klimaat

- Frauderisico's: veronderstelde risico van doorbreken interne beheersing door het bestuur geïdentificeerd en verder uiteengezet in de sectie 'Controleaanpak risico van fraude en het niet naleven van wet- en regelgeving'.
- Risico's in verband met het niet naleven wet- en regelgeving (NOCLAR): geen rapporteerbare risico's van een afwijking van materieel belang vanwege NOCLAR risico's geïdentificeerd.
- Continuïteitsrisico's: geen continuïteitsrisico's geïdentificeerd.
- Klimaatrisico's: Wij hebben de impact op de jaarrekening van klimaat-gerelateerde risico's geëvalueerd en onze aanpak en observaties uiteengezet in de sectie 'Controleaanpak van klimaat-gerelateerde risico's'.

Kernpunten

- Waardering van beleggingen voor risico fonds
- Waardering van de voorziening pensioenverplichtingen voor risico fonds

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op EUR 2,5 miljard (2024: EUR 2,5 miljard). Voor de bepaling van de materialiteit wordt uitgegaan van het beschikbaar vermogen per 31 december 2025 (circa 0,5%). Wij beschouwen het beschikbaar vermogen als de meest geschikte benchmark, omdat het beschikbaar vermogen een bepalende factor is in de berekening van de (beleids)-dekkingsgraad die de financiële positie van de Stichting weergeeft. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn.

Wij hebben met het bestuur afgesproken dat wij tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven EUR 125 miljoen rapporteren aan het bestuur alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve redenen relevant zijn.

Reikwijdte van de controle

Groepscontrole, inclusief uitbesteding van bedrijfsprocessen aan de uitvoeringsorganisaties

De Stichting heeft het beheer en de administratie van de beleggingen en het pensioenbeheer en de pensioenadministratie uitbesteed aan APG Asset Management N.V. respectievelijk APG DWS en Fondsenbedrijf N.V. (hierna gezamenlijk: 'de uitvoeringsorganisatie').

De jaarrekening wordt opgesteld op basis van informatie over de beleggingen en beleggingsopbrengsten die is verstrekt door APG Asset Management N.V. en informatie over de voorziening pensioenverplichtingen, premiebijdragen, pensioenuitkeringen en overige financiële posten die is verstrekt door APG DWS en Fondsenbedrijf N.V.

Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor het verwerven van inzicht in de aard en de significantie van de door de uitvoeringsorganisatie verleende diensten en in het effect ervan op de voor de controle relevante interne beheersing van de Stichting. Op basis hiervan identificeren wij de risico's op een afwijking van materieel belang en zetten wij controlewerkzaamheden op en voeren wij deze uit om op deze risico's in te spelen.

Bij de uitvoering van onze controle maken wij gebruik van de werkzaamheden en bevindingen van een andere onafhankelijke auditor inzake de voor de Stichting relevante interne beheersingsmaatregelen van de uitvoeringsorganisatie, zoals weergegeven in de specifiek daarvoor opgestelde (Standaard 3402 type II-) rapportages.

Onze controlewerkzaamheden bestaan uit het bepalen van de minimaal verwachte interne beheersingsmaatregelen en het bespreken van de beheersomgeving bij de uitvoeringsorganisatie met vertegenwoordigers van de uitvoeringsorganisatie. Op basis daarvan evalueren wij, en bespreken wij met de andere onafhankelijke auditor, de in de Standaard 3402-rapportages beschreven interne beheersingsmaatregelen, de verrichte werkzaamheden ter toetsing van de effectieve werking gedurende 2025 en de uitkomsten daarvan. Ook beoordelen wij de evaluatie door het bestuur van de kwaliteit van de uitbesteding aan de uitvoeringsorganisatie.

Bij de uitvoering van onze controle maken wij gebruik van de werkzaamheden en bevindingen van andere onafhankelijke accountants. De uitvoeringsorganisatie heeft op grond van de overeenkomst met de Stichting aan een onafhankelijke accountant opdracht gegeven de klantrapportage waarin begrepen de informatie inzake de beleggingen en beleggingsopbrengsten, voorziening pensioenverplichtingen, premiebijdragen, pensioenuitkeringen en overige financiële posten ten behoeve van de jaarrekening van de Stichting te controleren.

Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel bij de jaarrekening zijn wij verantwoordelijk voor de aansturing van, het toezicht op en de uitvoering van de controlewerkzaamheden van deze accountant. In dit kader hebben wij de accountant schriftelijke instructies gegeven omtrent de aard en omvang van de uit te voeren werkzaamheden.

De accountant heeft, op onze instructie, de controle uitgevoerd met een materialiteit van EUR 2,5 miljard en daarbij ook bijzondere aandacht besteed aan de hierna genoemde kernpunten van onze controle.

De accountant van de uitvoeringsorganisatie heeft zijn bevindingen aan ons gerapporteerd. Wij hebben de rapportage geëvalueerd, de bevindingen met de accountant besproken, het controledossier van de accountant geïnspecteerd en aanvullende eigen controlewerkzaamheden uitgevoerd, waaronder werkzaamheden ten aanzien van de aanwezige beheersingsmaatregelen op het niveau van de Stichting.

Door bovengenoemde werkzaamheden op de uitbestede bedrijfsprocessen en aanvullende eigen werkzaamheden hebben wij voldoende en geschikte controle-informatie met betrekking tot de beleggingen, beleggingsstromen en -opbrengsten, (mutaties in) deelnemergegevens en aanspraken die resulteren in (wijzigingen in) de voorziening pensioenverplichtingen, premiebijdragen, pensioenuitkeringen en overige financiële posten verkregen.

Controleaanpak ten aanzien van risico's op fraude en niet-naleven van wet- en regelgeving

In hoofdstuk 'Hoe ABP risico's beheerst' in de paragraaf 'Integriteit en voorkomen van fraude' van het bestuursverslag beschrijft het bestuur de procedures ten aanzien van de risico's op fraude. In het hoofdstuk 'Governance' in de paragraaf 'Voldoen aan wettelijke richtlijnen en codes' van het bestuursverslag beschrijft het bestuur de procedures ten aanzien van de risico's op het niet-naleven van wet- en regelgeving.

In het kader van onze controle hebben wij inzicht verkregen in de Stichting en haar bedrijfsomgeving, en van het risicomanagement van de Stichting met betrekking tot fraude en niet-naleving van wet- en regelgeving.

Onze werkzaamheden omvatten onder andere het evalueren van de gedragscode, de klokkenluidersregeling, de periodieke incidenten- en compliance rapportages, het lezen van notulen van relevante vergaderingen en het evalueren van de procedures van de Stichting om aanwijzingen van mogelijke fraude en niet-naleving van wet- en regelgeving te onderzoeken. Bovendien hebben wij inlichtingen ter zake ingewonnen bij het bestuur en de sleutelfunctiehouders en hebben wij correspondentie met relevante toezichhoudende autoriteiten en regelgevers in onze evaluatie betrokken. We hebben elementen van onvoorspelbaarheid in onze controleaanpak opgenomen, waaronder het vaststellen van de autorisatie en de aansluiting op onderliggende bewijsstukken van een aantal a-select geselecteerde boekingen inzake pensioenuitvoeringskosten geboekt op het niveau van het ABP bestuursbureau.

Op basis van onze risicoanalyse werkzaamheden hebben wij de volgende rechtsgebieden geïdentificeerd die de meest waarschijnlijke oorzaak zouden kunnen zijn voor een materieel effect op de jaarrekening in het geval van het niet-voldoen aan deze regelgeving:

- Pensioenwet;
- Wet privatisering ABP;
- Besluit Financieel toetsingskader pensioenfondsen (Bftp);
- Algemene verordening gegevensbescherming (AVG);
- Sanctiewetgeving.

Onze werkzaamheden hebben niet geleid tot de identificatie van een rapporteerbaar risico van een afwijking van materieel belang vanwege het niet voldoen aan wet- en regelgeving.

Wij beoordelen het veronderstelde frauderisico met betrekking tot de opbrengstverantwoording (waaronder premiebijdragen, directe beleggingsopbrengsten en gerealiseerde indirecte beleggingsopbrengsten) als niet significant gezien de aard van de opbrengsten, de aanwezige uitbestedingsrelaties en de beperkte mogelijkheden tot het materieel beïnvloeden van de opbrengstverantwoording.

De premiebijdragen en directe beleggingsopbrengsten betreffen homogene en niet-complexe opbrengstenstromen, zonder aanwezige significante schattingselementen.

Ten aanzien van de gerealiseerde indirecte beleggingsopbrengsten hebben wij het veronderstelde frauderisico weerlegd omdat er geen verhoogde druk is op het bestuur van het pensioenfonds om de opbrengstverantwoording te sturen en de gelegenheid om de opbrengstverantwoording materieel te beïnvloeden zeer beperkt is, mede door de aanwezige uitbestedingsrelaties.

In overeenstemming met het bovenstaande en met de controlestandaarden hebben wij het volgende risico geïdentificeerd ten aanzien van fraude dat relevant is voor onze controle inclusief het relevante veronderstelde risico zoals vastgelegd in de controlestandaarden, en hebben hierop als volgt ingespeeld:

Doorbreken van interne beheersing door het bestuur (een verondersteld risico)

Risico:

- Het bestuur is in een unieke positie om fraude te plegen door de mogelijkheid het proces van financiële verslaggeving en resultaten te manipuleren door middel van het doorbreken van de interne beheersing die anderszins effectief lijkt te werken, zoals schattingen gerelateerd aan de waardering van de voorziening pensioenverplichtingen voor risico fonds en de waardering van de beleggingen voor risico fonds.

Controleaanpak:

- Wij hebben de opzet en de implementatie geëvalueerd en, waar van toepassing, de effectieve werking getoetst van de interne beheersingsmaatregelen die relevant zijn voor het mitigeren van de risico's op fraude, inclusief de interne beheersingsmaatregelen die aanwezig zijn bij de serviceorganisaties waaraan de Stichting bedrijfsprocessen heeft uitbesteed.
- Als onderdeel van de beoordeling van het frauderisico hebben wij een data-analyse uitgevoerd om te identificeren of er sprake is van (administratieve) journaalposten met een hoger frauderisico, om te bepalen of risicovolle criteria voor het toetsen van toepassing zijn. Waar zulke journaalposten zijn geïdentificeerd, hebben we aanvullende controlewerkzaamheden uitgevoerd om op de geïdentificeerde risico's in te spelen. Deze werkzaamheden omvatten ook het herleiden van transacties naar de broninformatie.
- Wij hebben significante schattingen alsook oordeelsvormingen en veronderstellingen van het bestuur met betrekking tot de waardering van de voorziening pensioenverplichtingen voor risico fonds en de waardering van de beleggingen voor risico fonds geëvalueerd. Voor een omschrijving van onze werkzaamheden hieromtrent, verwijzen wij naar de kernpunten met betrekking tot de waardering van de voorziening pensioenverplichtingen voor risico fonds en de waardering van beleggingen voor risico fonds.
- We hebben journaalposten en andere aanpassingen die aan het einde van de rapportageperiode zijn gemaakt geïdentificeerd en geselecteerd om te toetsen aan de hand van onderliggende informatie en documentatie.

Onze evaluatie van uitgevoerde procedures ten aanzien van fraude en niet-naleving van wet- en regelgeving heeft niet geleid tot een extra kernpunt van de controle.

Wij hebben onze risico-inschatting en controleaanpak en resultaten gecommuniceerd aan het bestuur.

Onze controlewerkzaamheden leidden niet tot aanwijzingen en/of andere redelijke vermoedens van fraude en niet-naleving van wet- en regelgeving die van materieel belang zijn voor onze controle.

Controleaanpak continuïteit

Het bestuur van de Stichting heeft zijn continuïteitsbeoordeling uitgevoerd en geen continuïteitsrisico's geïdentificeerd. Onze procedures om de continuïteitsbeoordeling van het bestuur te beoordelen omvatten onder andere:

- overwegen of de continuïteitsrisicoanalyse door het bestuur alle relevante informatie bevat die uit onze controle naar voren is gekomen, waaronder correspondentie met de toezichthouder. Daarnaast hebben wij inlichtingen ingewonnen bij het bestuur over de onderliggende belangrijkste veronderstellingen en uitgangspunten;
- overwegen of actuariële ontwikkelingen (inclusief de voorzienbare trend in overlevingskansen) en de ontwikkelingen op financiële markten (inclusief ontwikkeling in de rentetermijnstructuur) aanleiding geven tot een significant continuïteitsrisico;
- analyse van de ontwikkeling van de financiële positie van de Stichting gedurende het boekjaar ten opzichte van wettelijke solvabiliteitseisen op indicatoren die kunnen duiden op continuïteitsrisico's en het evalueren van de geschiktheid van de toelichting van de continuïteitsbeoordeling in de jaarrekening hieromtrent.

De resultaten van onze risicobeoordelingsprocedures hebben geen aanleiding gegeven om additionele controlewerkzaamheden op de door het bestuur uitgevoerde continuïteitsbeoordeling uit te voeren.

Controleaanpak van klimaat-gerelateerde risico's

Het Bestuur van de Stichting is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW inclusief het vaststellen dat de impact van klimaatrisico's adequaat is verantwoord en toegelicht in de jaarrekening.

De Stichting heeft haar klimaatbeleid toegelicht in het hoofdstuk 'Zichtbaar bijdragen aan een leefbare wereld' en in de paragraaf 'Toekomstbestendigheid investeringsportefeuille & Duurzaam en verantwoord beleggingsbeleid' van het jaarverslag. Zoals toegelicht bevat dit onder andere:

- de ambitie om de CO₂-voetafdruk van de gehele beleggingsportefeuille met 50% te reduceren in 2030 ten opzichte van het basisjaar 2019;
- de ambitie om te komen tot een beleggingsportefeuille met netto nul CO₂-uitstoot in 2050;
- het doel om tot 2030 voor EUR 30 miljard te investeren in impactbeleggingen.

In de paragraaf 'Klimaatrisico's' in de jaarrekening beschrijft de Stichting op een globaal niveau hoe de risico's van klimaatverandering in kaart worden gebracht en welke maatregelen getroffen worden om deze risico's te beheersen. Tevens is een beschrijving opgenomen van de impact van klimaatrisico's op de financiële positie van de Stichting. Het bestuur concludeert dat op basis van de nu bekende informatie omtrent klimaatrisico's geen sprake is van een materiële impact op de in de jaarrekening 2025 gerapporteerde waarderingen en financiële positie.

Wij hebben een risicoanalyse verricht gericht op het onderkennen van risico's op een fout van materieel belang als gevolg van de potentiële impact van klimaatrisico's op de posten en toelichtingen in de jaarrekening. Wij hebben hierin de significante schattingen alsook oordeelsvormingen en veronderstellingen van het bestuur betrokken.

Wij hebben hiertoe de volgende werkzaamheden verricht:

- inlichtingen ingewonnen bij het bestuur en medewerkers van de Stichting en haar uitvoeringsorganisatie om inzicht te verkrijgen in de wijze waarop klimaatrisico's in kaart worden gebracht en beheerst.
- klimaat-gerelateerde fraude risicofactoren geëvalueerd en onderkend dat de maatschappelijke druk op de verantwoording en uitingen inzake verantwoord beleggen kwalificeert als een fraude risicofactor, maar niet als een fraude risico.
- kennisgenomen van beleidsdocumentatie gerelateerd aan klimaatrisico's waaronder het Klimaatbeleid ABP 2022 – 2030, het Duurzaam en Verantwoord Beleggingsbeleid ABP, het klimaatrisico-dashboard en de Eigen Risicobeoordeling.
- in het kader van onze risicoanalyse kennisgenomen van het in het jaarverslag opgenomen hoofdstuk 'Zichtbaar bijdragen aan een leefbare wereld' en de paragraaf 'Toekomstbestendigheid investeringsportefeuille & Duurzaam en verantwoord beleggingsbeleid' en hebben overwogen of uit deze informatie materiële risico's volgen voor de in de jaarrekening opgenomen informatie.
- In de uitvoering van onze risicoanalyse hebben wij eigen klimaat experts ingeschakeld. Daarbij hebben wij kennisgenomen van de toelichtingen in het jaarverslag ten aanzien van klimaatgerelateerde niet-financiële informatie en het daaraan gerelateerde assurance rapport zoals tevens opgenomen in dit jaarverslag.

Gebaseerd op onze risicoanalyse hebben wij vastgesteld dat klimaatrisico's geen materiële impact hebben op de jaarrekening 2025 gebaseerd op Titel 9 Boek 2 BW en ook geen invloed hebben op onze kernpunten van de controle.

De kernpunten van onze controle

In de kernpunten van onze controle beschrijven wij zaken die naar ons professionele oordeel het belangrijkste waren tijdens onze controle van de jaarrekening. De kernpunten van onze controle hebben wij met het bestuur gecommuniceerd, maar vormen geen volledige weergave van alles wat is besproken.

Waardering van beleggingen voor risico fonds

Omschrijving

De beleggingen voor risico fonds vormen een significante post op de balans van de Stichting. De beleggingen van de Stichting bedragen circa 99,7% van het balanstotaal. Alle beleggingen dienen conform de Pensioenwet te worden gewaardeerd op reële waarde (marktwaarde).

Uit noot 1 van de toelichting op de jaarrekening blijkt dat voor 71% van de beleggingen van de Stichting de waardering gebaseerd is op marktnoteringen, voor 7% van de beleggingen van de Stichting de waardering gebaseerd is op afgeleide marktnoteringen en voor 22% op basis van waarderingsmodellen en -technieken. Het bepalen van de marktwaarde voor deze laatste beleggingscategorie is complex(er) en bevat subjectieve schattingselementen.

Het maken van de schattingen vergt een hoge mate van oordeelsvorming van het bestuur, waarbij gebruik wordt gemaakt van modellen. Gezien de invloed hiervan op de waardering van de beleggingen, het saldo van baten en lasten, het eigen vermogen en de (beleids)-dekkingsgraad vormde de waardering van de beleggingen een kernpunt van onze controle.

In de paragraaf 'Grondslagen voor de waardering van activa en passiva – *Beleggingen*' van het hoofdstuk 'Toelichting algemeen' geeft de Stichting de gehanteerde waarderingsgrondslagen weer. In noot 1 zijn de gehanteerde waarderingmethoden en belangrijke veronderstellingen voor de waardering van de beleggingen voor risico fonds uiteengezet.

Het evalueren van de waarderingsgrondslagen en het vaststellen van de juistheid en toereikendheid van de toelichtingen vormden onderdeel van onze werkzaamheden.

Onze aanpak

Wij hebben de volgende werkzaamheden verricht:

- Wij hebben de grondslagen voor de waardering van deze beleggingen alsmede de verdere uitwerking van de waarderingsgrondslagen in het Handboek Waarderingen van de Stichting getoetst op basis van de wettelijke bepalingen en Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving.
- Wij hebben de aanwezige interne beheersingsmaatregelen die de betrouwbaarheid van de waardering van deze beleggingen waarborgen getoetst.
- Wij hebben vastgesteld dat de waarderingsgrondslagen en waarderingsonzekerheid van deze beleggingen toereikend zijn toegelicht in de jaarrekening.

De accountant van de uitvoeringsorganisatie heeft zijn bevindingen met betrekking tot zijn controle van deze beleggingen aan ons gerapporteerd. Wij hebben de rapportage geëvalueerd, de bevindingen met de accountant van de uitvoeringsorganisatie besproken en een dossierreview op het controledossier van de accountant verricht. Wij hebben:

- gebruik gemaakt van Standaard 3402 type II-rapportage, en deze geanalyseerd op toereikendheid van de scoping, gerapporteerde bevindingen en de impact hiervan op de controlewerkzaamheden;
 - de gecontroleerde rapportage waarin de beleggingen zijn opgenomen, aangesloten met de financiële administratie en de jaarrekening;
 - vastgesteld dat de beleggingen gebaseerd op (afgeleide) marktnoteringen, onderzocht zijn met gebruikmaking van een waarderingspecialist. De waarderingspecialist heeft de gehanteerde waarderungen vergeleken met zelfstandig bepaalde waarderungen op basis van zelfstandig verkregen openbare marktinformatie uit onafhankelijke bronnen;
 - vastgesteld dat voor beleggingen, waarvan de waardering is gebaseerd op netto contante waarde berekeningen en andere geschikte waarderingsmodellen en -technieken, een selectie van individueel significante beleggingen onderzocht is met gebruikmaking van een waarderingspecialist. Hierbij zijn de geschiktheid van de gehanteerde rekenmodellen geëvalueerd, inputgegevens aangesloten met objectieve brongegevens en de rekenkundige juistheid getoetst. De brongegevens, waaronder marktgegevens, zijn kritisch beschouwd; en
 - vastgesteld dat beleggingen, waarvan de waardering is gebaseerd op door externe partijen opgeleverde periodieke schattingen van de waardering, waar mogelijk getoetst zijn aan de hand van recente, door andere onafhankelijke accountants, gecontroleerde jaarrekeningen (inclusief het evalueren van de strekking van de controleverklaring bij deze jaarrekeningen en het toetsen van de geschiktheid van de in deze jaarrekeningen toegepaste waarderingsgrondslagen). Wanneer een jaarrekening niet tijdig beschikbaar was, is de betrouwbaarheid van de marktwaardering zoals door de externe partijen afgegeven, vastgesteld door de inschatting van deze externe partijen uit voorgaande jaren te toetsen aan de hand van de later beschikbaar gekomen gecontroleerde jaarrekeningen (backtesting).
-

Onze observatie

Wij hebben geconstateerd dat de gehanteerde waarderingsgrondslagen en gehanteerde waarderingsmethodieken voor de beleggingen voor risico fonds in overeenstemming zijn met de geldende verslaggevingsregels en geschikt zijn om te kunnen komen tot een marktwaarde van deze beleggingen.

Wij vinden dat de waardering van de beleggingen voor risico fonds in de jaarrekening op aanvaardbare wijze is bepaald. De toelichting op de samenstelling en het verloop van de beleggingen voor risico fonds is toereikend.

Waardering van de voorziening pensioenverplichtingen voor risico fonds

Omschrijving

De voorziening pensioenverplichtingen voor risico fonds is een significante post op de balans van de Stichting die wordt gewaardeerd op reële waarde (marktwaarde). De waardering van de voorziening pensioenverplichtingen voor risico fonds komt tot stand door middel van een berekening waarin aanspraakgegevens van deelnemers met behulp van belangrijke schattingen over levensverwachtingen en arbeidsongeschiktheid worden vertaald naar verwachte toekomstige kasstromen (uitkeringen). De kasstromen worden contant gemaakt met gebruikmaking van de rentetermijnstructuur ultimo boekjaar zoals gepubliceerd door De Nederlandsche Bank.

Het maken van de schattingen vergt een hoge mate van oordeelsvorming door het bestuur, waarbij gebruik wordt gemaakt van actuariële modellen en het bestuur zich laat adviseren door actuarieel deskundigen. Gezien de complexiteit en de invloed hiervan op de hoogte van de voorziening pensioenverplichtingen, het saldo van baten en lasten, het eigen vermogen en de beleidsdekkingsgraad vormt de waardering van de voorziening pensioenverplichtingen voor risico fonds een kernpunt van onze controle.

Het bestuur heeft in de paragraaf 'Grondslagen voor de waardering van activa en passiva – Technische voorziening' van het hoofdstuk 'Toelichting algemeen' de waarderingsgrondslagen en veronderstellingen voor de voorziening pensioenverplichtingen voor risico fonds opgenomen. Uit de paragraaf 'Grondslagen algemeen – stelselwijzigingen' van het hoofdstuk 'Toelichting algemeen' blijkt dat een stelwijziging is doorgevoerd voor de voorziening operationele kosten als gevolg van aanpassingen in de Richtlijn 610 Pensioenfondsen'. Uit de paragraaf 'Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling – schattingswijzigingen' van het hoofdstuk 'Toelichting algemeen' blijkt voorts dat schattingswijzigingen hebben plaatsgevonden in relatie tot de voorziening pensioenverplichtingen voor risico fonds. In de risicoparagraaf is de gevoeligheid van de berekening van de voorziening pensioenverplichtingen voor risico fonds voor schattingen uiteengezet.

Onze aanpak

Bij onze controle maken wij gebruik van de werkzaamheden van de certificerende actuaire die door de Stichting is aangesteld. Wij hebben bij aanvang van de controle en bij afronding ervan afstemming gehad met de certificerende actuaire over de te volgen aanpak, de attentiepunten (waaronder de verwerking van indexatiebesluiten, de stelsel- en schattingswijzigingen en ontwikkelingen rondom arbeidsongeschiktheid) en de uitkomsten.

De accountant van de uitvoeringsorganisatie heeft zijn bevindingen met betrekking tot zijn controle van de voorzieningen pensioenverplichtingen voor risico fonds aan ons gerapporteerd. Wij hebben de rapportage geëvalueerd, de bevindingen met de accountant besproken en een dossierreview op het controledossier van de accountant verricht.

Wij hebben de door het bestuur gehanteerde schattingsmethoden en veronderstellingen geëvalueerd. Hierbij hebben wij de consistentie, prudentie en actualiteit van de schattingsmethode en veronderstellingen betrokken. Wij hebben de onderbouwing van de veronderstellingen door het bestuur geëvalueerd aan de hand van een toetsing van de historische betrouwbaarheid daarvan en algemeen geactualiseerde uitgangspunten zoals overlevingskansen. De gehanteerde schattingsmethoden en veronderstellingen hebben wij besproken met de certificerende actuaire. Wij hebben de actuariële verklaring zoals opgenomen in de overige gegevens en de werkzaamheden in het dossier van de certificerende actuaire geëvalueerd.

Onze werkzaamheden omvatten verder het evalueren van de uitkomst van de actuariële analyse van het saldo van baten en lasten in relatie tot eerder gemaakte schattingen en kasstroomprojecties. Bij de uitvoering van deze werkzaamheden hebben wij gebruikgemaakt van een eigen actuaire. Tevens hebben wij de waarderingsgrondslagen en de juistheid en toereikendheid van de toelichtingen in de jaarrekening geëvalueerd.

Onze observatie

Wij vinden dat de waardering van de voorziening pensioenverplichtingen voor risico fonds in de jaarrekening op aanvaardbare wijze is bepaald. De toelichting op de samenstelling en het verloop van de voorziening pensioenverplichtingen voor risico fonds is toereikend.

Naleving vereisten van Regelgevende Technische Standaard van SBR, inclusief XBRL-markering, niet gecontroleerd

De accountantscontrole bevat de toetsing dat de opgemaakte jaarrekening voldoet aan de wettelijke bepalingen in Titel 9 van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek. Onze controleverklaring is afgegeven bij de opgemaakte jaarrekening en zal worden gevoegd bij de digitaal te deponeren jaarrapportage. Dat betekent dat de naleving van alle vereisten van de Regelgevende Technische Standaard van het SBR-domein Handelsregister (waaronder de aangebrachte eXtensible Business Reporting Language (XBRL) markeringen) geen onderdeel van de accountantscontrole is geweest.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van Titel 9 Boek 2 BW is vereist voor het bestuursverslag en de overige gegevens.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Titel 9 Boek 2 BW en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben een mindere diepgang dan onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder de informatie die op grond van Titel 9 Boek 2 BW is vereist.

Verklaring betreffende overige door wet- of regelgeving gestelde vereisten

Benoeming

Wij zijn door het Bestuur op 18 juni 2015 benoemd als accountant van de Stichting voor de controle van het boekjaar 2016 en zijn sinds dat boekjaar tot nu toe de externe accountant.

Geen verboden diensten

Wij hebben geen verboden diensten als bedoeld in artikel 5, lid 1 van de Europese verordening betreffende specifieke eisen voor de wettelijke controles van financiële overzichten van Organisaties van Openbaar Belang geleverd.

Verleende diensten

Wij hebben in de periode waarover onze wettelijke controle van de jaarrekening betrekking heeft, naast deze controle, de volgende diensten geleverd aan de Stichting en haar dochtermaatschappijen:

- andere controle- en assuranceopdrachten.

Deze werkzaamheden omvatten tevens de werkzaamheden uitgevoerd door de onafhankelijke accountant van APG Groep N.V.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en het getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude. Daarbij is het bestuur verantwoordelijk voor het voorkomen en ontdekken van fraude en de niet-naleving van wet- en regelgeving en het nemen van maatregelen om de gevolgen, voor zover mogelijk, ongedaan te maken en herhaling te voorkomen.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de Stichting in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van het genoemde verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de Stichting te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de Stichting haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze doelstelling is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij zijn verantwoordelijk voor het plannen en uitvoeren van de groepscontrole om voldoende en geschikte controle-informatie te verkrijgen met betrekking tot de financiële informatie van de onderdelen binnen de groep als basis voor het vormen van een oordeel over de jaarrekening. Tevens zijn wij verantwoordelijk voor de aansturing van, het toezicht op en de beoordeling van de controlewerkzaamheden die in het kader van de groepscontrole zijn uitgevoerd. Wij dragen de volledige verantwoordelijkheid voor onze controleverklaring.

Een verdere beschrijving van onze verantwoordelijkheden ten aanzien van een jaarrekeningcontrole is te vinden op de website van de Koninklijke Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (NBA) op www.nba.nl/nl_oob_20241203. Deze beschrijving vormt onderdeel van onze controleverklaring.

Utrecht, 23 april 2026

KPMG Accountants N.V.

P. Smit RA

Assurance-rapport van de onafhankelijke accountant

Assurance-rapport met beperkte mate van zekerheid van de onafhankelijke accountant over de informatie over duurzaam en verantwoord beleggen

Aan: het bestuur van Stichting Pensioenfonds ABP

Onze conclusie

Wij hebben een assurance-opdracht met beperkte mate van zekerheid uitgevoerd over de informatie in het onderdeel 'Toekomstbestendigheid investeringsportefeuille & Duurzaam en verantwoord beleggingsbeleid' (zie pagina 78 - 82) (hierna: de informatie over duurzaam en verantwoord beleggen) in het jaarverslag 2025 van Stichting Pensioenfonds ABP te Heerlen over het jaar eindigend op 31 december 2025.

Op basis van de door ons uitgevoerde werkzaamheden en de verkregen assurance-informatie hebben wij geen reden om te veronderstellen dat de in het jaarverslag opgenomen informatie over duurzaam en verantwoord beleggen geen, in alle van materieel belang zijnde aspecten, getrouwe weergave geeft van:

- het beleid ten aanzien van duurzaam en verantwoord beleggen; en
- de bedrijfsvoering, de gebeurtenissen en de prestaties op dat gebied in 2025 in overeenstemming met de van toepassing zijndecriteria zoals toegelicht in de sectie 'Criteria'.

De basis voor onze conclusie

Wij hebben onze assurance-opdracht met een beperkte mate van zekerheid over de informatie over duurzaam en verantwoord beleggen verricht volgens het Nederlands recht, waaronder de Nederlandse Standaard 3810N 'Assurance-opdrachten inzake duurzaamheidsverslaggeving'. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de assurance-opdracht over de informatie over duurzaam en verantwoord beleggen'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Pensioenfonds ABP zoals vereist in de 'Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten' (ViO) en andere relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Daarnaast hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen assurance-informatie voldoende en geschikt is als basis voor onze conclusie.

Criteria

De toegepaste criteria voor het opstellen van de informatie over duurzaam en verantwoord beleggen zijn de toegepaste criteria zoals toegelicht op pagina 202-204 in het onderdeel 'Over dit verslag' van het jaarverslag.

De vergelijkbaarheid van de informatie over duurzaam en verantwoord beleggen tussen entiteiten onderling en in de tijd kan beïnvloed worden door het ontbreken van geüniformeerde praktijken ter beoordeling en meting deze informatie. Dit biedt de mogelijkheid verscheidene, acceptabele meettechnieken toe te passen.

Daarom dient de informatie over duurzaam en verantwoord beleggen gelezen en begrepen te worden samen met de toegepaste criteria.

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij materialiteitsniveaus bepaald voor elk relevant onderdeel in de informatie over duurzaam en verantwoord beleggen. Bij het evalueren van onze materialiteitsniveaus hebben wij kwantitatieve en kwalitatieve aspecten evenals de relevantie van informatie voor zowel belanghebbenden als de entiteit in ogenschouw genomen.

Wij zijn met het bestuur overeengekomen dat wij aan het bestuur tijdens onze assurance-opdracht geconstateerde afwijkingen rapporteren die naar onze mening om kwantitatieve of kwalitatieve redenen relevant zijn.

Beperkingen in de reikwijdte van onze assurance-opdracht

In de informatie over duurzaam en verantwoord beleggen is toekomstgerichte informatie opgenomen in de vorm van ambities, strategie, plannen, verwachtingen en schattingen. Toekomstgerichte informatie heeft betrekking op gebeurtenissen en acties die zich nog niet hebben voorgedaan en zich wellicht ook nooit zullen voordoen. Wij geven geen zekerheid bij de veronderstellingen en de haalbaarheid van toekomstgerichte informatie.

De verwijzingen naar externe bronnen of websites in de informatie over duurzaam en verantwoord beleggen maken geen onderdeel uit van de informatie over duurzaam en verantwoord beleggen binnen de reikwijdte van onze assurance-opdracht. Wij verstrekken daarom geen zekerheid over deze informatie.

Onze conclusie is niet aangepast als gevolg van deze aangelegenheden.

Ter vergelijking opgenomen informatie niet onderzocht

De duurzaamheidsinformatie over de periode 2024 ten aanzien van 'fiscale afdracht' (pagina 82) is geen onderdeel geweest van een assurance-opdracht. Daarom is de ter vergelijking opgenomen informatie over fiscale afdracht over de periode 2024 en de daaraan gerelateerde toelichtingen in het jaarverslag 2025 niet van beperkte mate van zekerheid voorzien. Onze conclusie is niet aangepast als gevolg van deze aangelegenheid.

Verantwoordelijkheid van het bestuur

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen en getrouw weergeven van de informatie over duurzaam en verantwoord beleggen in overeenstemming met de criteria zoals toegelicht in de sectie 'Criteria', inclusief het identificeren van belanghebbenden en het bepalen van materiële onderwerpen.

Het bestuur is ook verantwoordelijk voor het selecteren en toepassen van deze criteria en voor het bepalen dat deze criteria toereikend zijn voor de gerechtvaardigde informatiebehoefte van belanghebbenden, rekening houdend met de van toepassing zijnde wet- en regelgeving met betrekking tot verslaggeving. De door het bestuur gemaakte keuzes ten aanzien van de reikwijdte van de duurzaamheidsinformatie en het verslaggevingsbeleid zijn uiteengezet in het onderdeel 'Over dit verslag' (pagina 202-204) van het jaarverslag.

Het bestuur is ook verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het noodzakelijk acht voor het opstellen van de duurzaamheidsinformatie mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Het niet-uitvoerend bestuur is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het rapportageproces over de duurzaamheidsinformatie van Stichting Pensioenfonds ABP.

Onze verantwoordelijkheden voor de assurance-opdracht over de informatie over duurzaam en verantwoord beleggen

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van de assurance-opdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte assurance-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven conclusie.

Onze assurance-opdracht is gericht op het verkrijgen van een beperkte mate van zekerheid om de plausibiliteit van de informatie over duurzaam en verantwoord beleggen vast te stellen. De werkzaamheden variëren in aard en timing van, en zijn ook geringer in omvang, dan die bij een assurance-opdracht gericht op het verkrijgen van een redelijke mate van zekerheid. De mate van zekerheid die wordt verkregen bij een assurance-opdracht met een beperkte mate van zekerheid is daarom ook aanzienlijk lager dan de zekerheid die wordt verkregen bij een assurance-opdracht met een redelijke mate van zekerheid.

Wij passen de 'Nadere Voorschriften kwaliteitsmanagement' (NVKM) toe. Op grond daarvan beschikken wij over een samenhangend stelsel van kwaliteitsmanagement inclusief vastgelegde richtlijnen en procedures inzake de naleving van ethische voorschriften, professionele standaarden en andere relevante wet- en regelgeving.

Onze assurance-opdracht bestond onder andere uit:

- het uitvoeren van een omgevingsanalyse en het verkrijgen van inzicht in de relevante maatschappelijke thema's en kwesties en dekenmerken van Stichting Pensioenfonds ABP;
- het evalueren van de geschiktheid van de toegepaste criteria, de consistente toepassing hiervan en de toelichtingen die daarover inde informatie over duurzaam en verantwoord beleggen staan. Dit omvat het evalueren van de uitkomsten van de materialiteitsanalyse van Stichting Pensioenfonds ABP en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur;
- via het inwinnen van inlichtingen het op hoofdlijnen inzicht verwerven van de interne beheersingsomgeving, derapporteringprocessen, de informatiesystemen en het risico-inschattingsproces van Stichting Pensioenfonds ABP relevant voor het opstellen van informatie over duurzaam en verantwoord beleggen, zonder het verwerven van assurance-informatie over het bestaan of het toetsen van de effectiviteit van de interne beheersingsmaatregelen;
- het identificeren van gebieden in de informatie over duurzaam en verantwoord beleggen waar het waarschijnlijk is dat misleidende of onevenwichtige informatie of een afwijking van materieel belang als gevolg van fraude of van fouten zich zal voordoen. Het bepalen van verdere werkzaamheden is gericht op het beoordelen van de plausibiliteit van de informatie over duurzaam en verantwoord beleggen in reactie op onze risico-inschatting. Deze werkzaamheden bestonden onder meer uit:
 - het inwinnen van inlichtingen bij het management en relevante medewerkers verantwoordelijk voor de duurzaamheidsstrategie en -beleid en prestaties;
 - het inwinnen van inlichtingen bij relevante medewerkers verantwoordelijk voor het aanleveren van informatie voor, het uitvoeren van interne beheersingsmaatregelen op, en de consolidatie van gegevens in de informatie over duurzaam en verantwoord beleggen;
 - het verkrijgen van assurance-informatie dat de informatie over duurzaam en verantwoord beleggen aansluit op de onderliggende administraties van Stichting Pensioenfonds ABP;
 - het op basis van beperkte deelwaarnemingen beoordelen van relevante interne en externe documentatie;
 - het overwegen van data en trends.
- het aansluiten van de relevante financiële informatie met de jaarrekening;
- het lezen van informatie in het jaarverslag buiten de reikwijdte van onze assurance-opdracht om eventuele van materieel belang zijnde inconsistenties met de informatie over duurzaam en verantwoord beleggen te identificeren;
- het overwegen van de algehele presentatie en evenwichtige inhoud van de informatie over duurzaam en verantwoord beleggen;
- het overwegen of de informatie over duurzaam en verantwoord beleggen als geheel, inclusief de behandelde onderwerpen en de opgenomen toelichtingen, duidelijk en toereikend is toegelicht in overeenstemming met de toegepaste criteria.

Wij communiceren met het bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de assurance-opdracht en over de significante bevindingen die uit onze assurance-opdracht naar voren zijn gekomen.

23 april 2026

KPMG Accountants N.V.

P. Smit RA

SFDR-bijlage IV Pensioenregeling

Europese verordening betreffende informatieverschaffing over duurzaamheid in de financiële dienstensector.

Duurzame belegging: een belegging in een economische activiteit die bijdraagt aan het behalen van een ecologische of sociale doelstelling, mits deze belegging geen afbreuk doet aan ecologische of sociale doelstellingen en de ondernemingen waarin is belegd, praktijken op het gebied van goed bestuur toepassen.

De **EU-taxonomie** is een classificatiesysteem dat is vastgelegd in Verordening (EU) 2020/852. Het gaat om een lijst van **ecologisch duurzame economische activiteiten**. Die verordening bevat geen lijst van sociaal duurzame economische activiteiten. Duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling kunnen wel of niet op de taxonomie zijn afgestemd.

Model voor de periodieke informatieverschaffing ('periodic disclosure') voor de financiële producten, bedoeld in artikel 8, leden 1, 2 en 2 bis, van Verordening (EU) 2019/2088 en in artikel 6, eerste alinea, van Verordening (EU) 2020/852.

Productnaam:

ABP Pensioenregeling

Identificatiecode juridische entiteiten (LEI):

549300CT8FEJ11-UK9C94

Ecologische en/of sociale kenmerken (E/S kenmerken)

Heeft dit financiële product een duurzame beleggingsdoelstelling?

Ja

Nee

- Dit product heeft de volgende **duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling** gedaan: ___%
- in economische activiteiten die volgens de EU-taxonomie als ecologisch duurzaam gelden
 - in economische activiteiten die volgens de EU-taxonomie niet als ecologisch duurzaam gelden

- Dit product heeft de volgende **duurzame beleggingen met een sociale doelstelling** gedaan: ___%

- Dit product **promootte ecologische/sociale (E/S) kenmerken**. Hoewel duurzaam beleggen niet het doel ervan was, had het een minimum van 10,3% duurzame beleggingen.
- met een ecologische doelstelling in economische activiteiten die volgens de EU-taxonomie als ecologisch duurzaam gelden
 - met een ecologische doelstelling in economische activiteiten die volgens de EU-taxonomie niet als ecologisch duurzaam gelden
 - met een sociale doelstelling
- Dit product promootte E/S-kenmerken, maar **heeft niet duurzaam belegd**.

In hoeverre is voldaan aan de ecologische en/of sociale kenmerken die dit financiële product promoot?

Duurzaamheidsindicatoren meten hoe de milieu- of sociale kenmerken die door het financiële product worden gepromoot, worden verwezenlijkt.

Deze pensioenregeling promoot:

Uitsluiting van ongewenste activiteiten

We beleggen niet in bedrijven en landen die bepaalde (ongewenste) activiteiten verrichten. Deze bedrijven en landen worden opgenomen op onze uitsluitingenlijst welke tweemaal per jaar wordt bijgewerkt.

Duurzaamheidsindicatoren #1 t/m #4 zijn van toepassing op dit E/S kenmerk.

Reductie van CO₂-emissies

We monitoren de CO₂-voetafdruk van onze relevante beleggingen en sturen via ons beleid op reductie van CO₂-emissies. We maken onderscheid tussen de directe uitstoot van bedrijven (scope 1 en 2) en de uitstoot in de gehele waardeketen (scope 3). Voor 2030 streven we naar een absolute halvering van de CO₂-voetafdruk ten opzichte van 2019 (scope 1, 2 en 3).

Duurzaamheidsindicatoren #5 en #6 zijn van toepassing op dit E/S kenmerk.

Afbouw van fossiele brandstoffen

Voor beursgenoteerde aandelen en bedrijfsobligaties geldt dat we niet beleggen in producenten van fossiele brandstoffen (ABP-definitie) en bedrijven die hun energieproductie op basis van kolen uitbreiden.

Duurzaamheidsindicator #7 is van toepassing op dit E/S kenmerk.

Impactbeleggingen

In 2024 publiceerden we ons [Beleid Impactbeleggen](#). We willen in 2030 minimaal € 30 miljard beleggen in impactbeleggingen, waarvan 10 miljard in de klimaattransitie en minimaal € 1 miljard in beleggingen die bijdragen aan het behoud van natuur en biodiversiteit. Daarnaast beleggen we een deel in Nederland, vooral in betaalbare woningen, duurzame energie en innovatie.

Duurzaamheidsindicator #8 is van toepassing op dit E/S kenmerk.

Bijdragen aan de duurzame ontwikkelingsdoelen van de Verenigde Naties (SDG's)

We beoordelen hoe de producten en diensten van onze beleggingen bijdragen aan het bereiken van de Sustainable Development Goals (SDG's). Wanneer bedrijven met hun producten of diensten bijdragen aan deze doelen, gelden onze beleggingen in die bedrijven als [Sustainable Development Investments](#) (SDI's). SDI's vormen het uitgangspunt om onze [Duurzame Beleggingen](#) te meten (enkel voor kapitaalmarktbeleggingen). We committeerden ons in 2025 tot het doen van ten minste 5% Duurzame Beleggingen.

Duurzaamheidsindicator #9 is van toepassing op dit E/S kenmerk.

ESG-integratie

ABP stelt minimumvoorwaarden aan bedrijven op 4 thema's (klimaat, natuur en biodiversiteit, mensenrechten en goed en integer bestuur). De minimumvoorwaarden in het beleid zijn leidend voor het vaststellen of ABP in bepaalde bedrijfsactiviteiten wil beleggen of niet. Meer informatie is te vinden in de beschrijving van de [ABP Beleggingscriteria](#).

Duurzaamheidsindicator #10 is van toepassing op dit E/S kenmerk.

We rapporteren over schendingen van de beginselen van het VN Global Compact of van de richtsnoeren voor multinationale ondernemingen van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO).

Duurzaamheidsindicator #11 is van toepassing op dit E/S kenmerk.

Hoe hebben de duurzaamheidsindicatoren gepresteerd?

ABP paste met ingang van 2026 haar precontractuele SFDR-informatie aan. Vanaf dat moment gelden nieuwe duurzaamheidsindicatoren. U kunt de precontractuele informatie [hier](#) vinden.

Over het boekjaar 2025 rapporteren we hieronder nog op basis van de indicatoren die op dat moment precontractueel waren vastgelegd.

E/S kenmerk	#	Duurzaamheidsindicator	Observaties referentieperiode (1/1/25 t/m 31/12/25)	Observaties voorgaande referentieperiode (1/1/24 t/m 31/12/24)
Uitsluiting van ongewenste activiteiten	1	Totale beleggingsportefeuille: Geen beleggingen in bedrijven die betrokken zijn bij de productie van controversiële wapens (antipersoonsmijnen, clusterbommen, landmijnen, chemische- en biologische wapens). Gerelateerd aan verplichte PAI-indicator 14.	Geen beleggingen in bedrijven die betrokken zijn bij de productie, verkoop of distributie van controversiële wapens. Waarde voor 2025: 0.	Geen beleggingen in bedrijven die betrokken zijn bij de productie, verkoop of distributie van controversiële wapens. Waarde voor 2024: 0.
	2	Totale beleggingsportefeuille: Geen beleggingen in bedrijven die betrokken zijn bij het produceren, distribueren en verkopen van kernwapens of belangrijke onderdelen daarvan.	Geen blootstelling geconstateerd t.a.v. de voornoemde bedrijven. Waarde 2025: 0.	Geen blootstelling geconstateerd t.a.v. de voornoemde bedrijven. Waarde 2024: 0.
	3	Totale beleggingsportefeuille: Geen beleggingen in bedrijven die betrokken zijn bij de productie van tabak.	Geen blootstelling geconstateerd t.a.v. de voornoemde bedrijven. Waarde 2025: 0.	Na de herziening van de uitsluitingenlijst per 1 juni 2024 bevatte onze portefeuille één belegging betrokken bij de productie van tabak. Dit heeft geleid tot verkoop van de positie gedurende het 3e kwartaal. Waarde 2024: 1.
	4	Staatsobligaties: Geen beleggingen in staatsobligaties van landen waarvoor een bindend VN-/EU-wapenembargo geldt.	Geen blootstelling geconstateerd t.a.v. de voornoemde landen. Waarde 2025: 0.	Geen blootstelling geconstateerd t.a.v. de voornoemde landen. Waarde 2024: 0.

E/S kenmerk	#	Duurzaamheidsindicator	Observaties referentieperiode (1/1/25 t/m 31/12/25)	Observaties voorgaande referentieperiode (1/1/24 t/m 31/12/24)
Reductie van CO₂-emissies	5	Broeikasgasemissies (scope 1, 2 en 3). Totale beleggingsportefeuille: – 2030: We verlagen de absolute CO ₂ -voetafdruk van de gehele beleggingsportefeuille (scope 1, 2 en 3) met 50 procent ten opzichte van 2019. – 2050: Netto-nul uitstoot van broeikasgassen van onze beleggingsportefeuille. Gerelateerd aan PAI-indicator 1.	Ten opzichte van het peiljaar (2019) heeft een daling van de CO ₂ -uitstoot, van -45% plaatsgevonden ¹ .	Ten opzichte van het peiljaar (2019) heeft een daling van de CO ₂ -uitstoot, van -42% plaatsgevonden. [In het jaarverslag 2024 leggen we uit hoe de berekeningsmethodiek is veranderd en wat de impact hiervan is.]
	6	Vastgoed: – 2030: 100% beleggingen die CRREM-pathway aligned zijn of een verduurzamingsplan hebben.	56% van onze vastgoedportefeuille voldoet aan het CRREM reductiepad of beschikt over een verduurzamingsplan ² .	50,1% van onze vastgoedportefeuille voldoet aan het CRREM reductiepad of beschikt over een verduurzamingsplan.
Afbouw fossiele brandstoffen	7	Blootstelling aan producenten van fossiele brandstoffen. Aandelen en bedrijfsobligaties: – Geen beleggingen in producenten van fossiele brandstoffen. – Geen beleggingen in bedrijven die hun energieproductie op basis van kolen uitbreiden. Niet-beursgenoteerde beleggingen: – Illiquide beleggingen in de fossiele industrie zullen we de komende jaren verkopen. Gerelateerd aan PAI-indicator 4.	Aandelen en bedrijfsobligaties: – Voor liquide beleggingen zijn er twee beleggingen geconstateerd t.a.v. de voornoemde bedrijven (o.b.v. definitie ABP). Deze posities zijn spoedig na het constateren ervan verkocht. – Conform de SFDR-definitie van PAI 4 bedraagt de blootstelling aan bedrijven actief in de sector fossiele brandstoffen 5,9% ³ . Niet-beursgenoteerde beleggingen: – Eind 2025 bedroegen onze (illiquide) beleggingen in producenten van fossiele brandstoffen € 3,7 miljard (o.b.v. definitie ABP).	Aandelen en bedrijfsobligaties: – Voor liquide beleggingen is géén blootstelling geconstateerd t.a.v. de voornoemde bedrijven (o.b.v. definitie ABP). – Conform de SFDR-definitie van PAI 4 bedraagt de blootstelling aan bedrijven actief in de sector fossiele brandstoffen 4,6%. Niet-beursgenoteerde beleggingen: – Eind 2024 bedroegen onze (illiquide) beleggingen in producenten van fossiele brandstoffen € 4.584 miljoen (o.b.v. definitie ABP).
Impactbeleggingen		Aantal euro's belegd in impactbeleggingen. Totale beleggingsportefeuille: – 2030: minimaal € 30 miljard beleggen in impactbeleggingen, waarvan € 10 miljard op het gebied van klimaat en minimaal € 1 miljard op het gebied van natuur & biodiversiteit.	In 2025 hebben we € 8,66 miljard belegd in impactbeleggingen. Daarnaast is er in 2025 € 4,6 miljard aan gecommiteerd vermogen afgegeven voor impactbeleggingen.	In 2024 hebben we € 1,3 miljard belegd in impactbeleggingen. Daarnaast is er in 2024 € 1,8 miljard aan gecommiteerd vermogen afgegeven voor impactbeleggingen.

1 Dit cijfer geldt gezamenlijk voor de ABP Pensioenregeling en de ABP Nettopensioenregeling.

2 Onder een verduurzamingsplan verstaan wij dat een investering beschikt over een, door een derde partij, gevalideerd CO₂-reductieplan dat rekening houdt met de CRREM-reductiepaden.

3 De definitie in SFDR is ruim opgezet. In overeenstemming met de SFDR wordt een onderneming geacht actief te zijn in de sector fossiele brandstoffen wanneer zij inkomsten verwerft uit de exploratie, mijnbouw, winning, productie, verwerking, opslag, raffinage of distributie, met inbegrip van vervoer, opslag en handel, van fossiele brandstoffen zoals gedefinieerd in artikel 2, punt 62, van Verordening (EU) 2018/1999 van het Europees Parlement en de Raad. Eventuele inkomsten uit fossiele brandstoffen leiden er binnen de SFDR-definitie toe dat de gehele belegging wordt beschouwd als 'actief in de fossiele brandstoffensector'. Binnen de ABP-definitie, bestaan drempelwaarden en uitzonderingen, zie meer informatie [hier](#).

E/S kenmerk #	Duurzaamheidsindicator	Observaties referentieperiode (1/1/25 t/m 31/12/25)	Observaties voorgaande referentieperiode (1/1/24 t/m 31/12/24)
Bijdragen aan VN SDG's	9 Percentage Duurzame Beleggingen volgens ABP methode. Totale beleggingsportefeuille: – We committeren ons tot het doen van minimaal 5% Duurzame Beleggingen op portefeuilleniveau, volgens ABP methode.	In 2025 bedroeg het percentage Duurzame Beleggingen 10,3%. Het percentage duurzame beleggingen is licht gedaald omdat we een efficiëntere meetmethode toepassen en uitsluitend de duurzame beleggingen binnen onze kapitaalmarktbeleggingen rapporteren.	Het percentage Duurzame Beleggingen bedroeg in 2024 (Q3) 11,9%.
ESG-integratie	10 Aantal bedrijven dat niet aan onze criteria voldoet. Beursgenoteerde aandelen: – Geen beleggingen in bedrijven (ontwikkelde markten) die niet aan onze minimumcriteria voldoen. Schendingen van de beginselen van het VN Global Compact of van de richtsnoeren voor multinationale ondernemingen van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO). ¹ Gerelateerd aan PAI-indicator 10 en 11.	Na de implementatie van minimumcriteria in de portefeuille beursgenoteerde aandelen (ontwikkelde markten, 2024), implementeerden we in 2025 ook de minimumcriteria binnen de portefeuille beursgenoteerde bedrijfsobligaties. Voor deze laatste categorie geldt dat per december 2025 niet meer belegd werd in bedrijven die niet aan onze minimumvoorwaarden voldoen. Er zijn géén beleggingen in beursgenoteerde ondernemingen binnen onze portefeuille betrokken geweest bij schendingen van de beginselen van het VN Global Compact of van de OESO-richtsnoeren voor multinationale ondernemingen o.b.v de methode van onze dataproviders. Voor de niet-beursgenoteerde beleggingen monitoren wij schendingen via controversie screening of door incidenten gerapporteerd door onze fondsbeleggingen. Gedurende het jaar hebben zich geen ernstige schendingen voorgedaan.	Voor de portefeuille aandelen (ontwikkelde markten) geldt dat er vanaf implementatie (september 2024) niet meer belegd werd in bedrijven die niet aan onze minimumvoorwaarden voldoen. Deze indicator is toegevoegd in december 2024. We rapporteren daarom over deze indicator in onze SFDR periodieke rapportage over 2025.

¹ Zie ook onze antwoorden in de SFDR precontractuele informatie bij de vragen 'Hoe zijn de duurzame beleggingen afgestemd op de OESO-richtsnoeren voor multinationale ondernemingen en de leidende beginselen van de VN inzake bedrijfsleven en mensenrechten?' en 'Houdt dit financiële product rekening met de belangrijkste ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren'.

...en in vergelijking met voorafgaande perioden?

Voor een vergelijking met de voorafgaande periode verwijzen we naar bovenstaande tabel.

Wat waren de doelstellingen van de duurzame beleggingen die het financiële product gedeeltelijk heeft gedaan en hoe droeg de duurzame belegging bij tot die doelstellingen?

Deze pensioenregeling beoogt gedeeltelijk zowel Duurzame Beleggingen met milieu-, als sociale doelstellingen te doen, maar heeft geen specifieke doelstelling uitgesplitst naar deze categorieën.

Om als Duurzame Belegging te kwalificeren moet een belegging ten eerste een meetbare bijdrage leveren aan een milieu- of sociale doelstelling. Daarnaast mogen de beleggingen geen ernstige afbreuk doen aan die doelstellingen en moeten zij praktijken op het gebied van goed bestuur volgen.

ABP geeft in [dit document](#) een uitgebreide toelichting op de methode om Duurzame Beleggingen te kwalificeren. We meten en rapporteren enkel over kapitaalmarktbeleggingen.

ABP committeert zich vooralsnog niet aan het doen van beleggingen met een ecologische doelstelling die minimaal op de EU-taxonomie zijn afgestemd.

Hoe hebben de duurzame beleggingen die het financiële product gedeeltelijk heeft gedaan geen ernstig afbreuk gedaan aan ecologische of sociale duurzame beleggingsdoelstellingen?

Hoe is rekening gehouden met de indicatoren voor ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren?

De belangrijkste ongunstige effecten zijn de belangrijkste negatieve effecten van beleggingsbeslissingen op duurzaamheidsfactoren die verband houden met ecologische en sociale thema's en arbeidsomstandigheden, eerbieding van de mensenrechten en bestrijding van corruptie en omkoping.

De Duurzame Beleggingen van ABP houden rekening met de belangrijkste effecten op duurzaamheidsfactoren zoals opgenomen in Bijlage 1 van de SFDR technische standaarden.

ABP overweegt alle relevante indicatoren (waaronder additionele PAI-indicatoren) voor ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren per belegging. Dit betekent dat voor iedere belegging wordt

getoetst of deze geen ernstig afbreuk doet aan de milieu- of sociale doelstelling waaraan deze bijdraagt. ABP heeft per indicator een drempelwaarde bepaald waaraan de belegging moet voldoen.

ABP past de bovenstaande methode toe op kapitaalmarktbeleggingen (aandelen, bedrijfs- en staatsobligaties).

Wij zijn transparant over de keuzes die wij maken om Duurzame Beleggingen te meten. Meer informatie vindt u [hier](#).

In de EU-taxonomie is het beginsel **'geen ernstige afbreuk doen'** vastgelegd. Dit houdt in dat op de taxonomie afgestemde beleggingen geen ernstige afbreuk mogen doen aan de doelstellingen van de EU-taxonomie, en dat een en ander vergezeld gaat van specifieke Uniecriteria.

Het beginsel 'geen ernstige afbreuk doen' is alleen van toepassing op de onderliggende beleggingen van het financiële product die rekening houden met de EU-criteria voor ecologisch duurzame economische activiteiten. De onderliggende beleggingen van het resterende deel van dit financiële product houden geen rekening met de EU-criteria voor ecologisch duurzame economische activiteiten.

Andere duurzame beleggingen mogen evenmin ernstig afbreuk doen aan ecologische of sociale doelstellingen.

Waren de duurzame beleggingen afgestemd op OESO-richtsnoeren voor multinationale ondernemingen en de leidende beginselen van de VN inzake bedrijfsleven en mensenrechten?

Bij het bepalen van Duurzame Beleggingen overweegt ABP PAI 10: schendingen van de beginselen van het VN Global Compact of van de richtsnoeren voor multinationale ondernemingen van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO). Bedrijven waarvan we weten dat ze betrokken zijn bij schendingen van de OESO-richtlijnen of de principes van het UN Global Compact, zijn uitgesloten als Duurzame Belegging.

Ook overweegt ABP PAI 11: het ontbreken van procedures en compliancemechanismen voor het monitoren van de naleving van de beginselen van het VN Global Compact en de OESO-richtsnoeren voor multinationale ondernemingen.

Hoe is in dit financiële product rekening gehouden met de belangrijkste ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren?

De **belangrijkste ongunstige effecten** zijn de belangrijkste negatieve effecten van beleggingsbeslissingen op duurzaamheidsfactoren die verband houden met ecologische en sociale thema's en arbeidsomstandigheden, eerbiediging van de mensenrechten en bestrijding van corruptie en omkoping.

Deze pensioenregeling houdt op verschillende manieren rekening met de belangrijkste ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren.

1. Duurzaamheidsindicatoren

In de paragraaf 'Welke ecologische en/of sociale kenmerken promoot dit financiële product?'

In onze precontractuele informatie beschrijven we of de betreffende duurzaamheidsindicator gerelateerd is aan een PAI-indicator. We rapporteren hierover vervolgens jaarlijks in deze periodieke rapportage.

2. OESO/IMVB-convenant

In ons Duurzaam en Verantwoord Beleggen ('DVB')-beleid hebben wij onze visie voor 2050 en onze doelstellingen voor 2030 opgenomen en leggen we uit hoe wij aan de afspraken van het IMVB-convenant voldoen. Het IMVB-convenant liep formeel eind 2022 af; we blijven de afspraken van het convenant wel volgen. We rapporteren over de resultaten van de dialogen met bedrijven (engagements) die zijn gesloten. Lees hier een meer gedetailleerde toelichting op de implementatie van due diligence volgens de OESO-richtlijnen. Op basis van de principes in het OESO-richtsnoer zorgt onze uitvoerder voor een screening op de portefeuille op eventuele negatieve impact van beleggingen.

3. Duurzame beleggingen

In de paragraaf 'Hoe is rekening gehouden met de indicatoren voor ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren?' In deze periodieke rapportage beschrijven we hoe we de belangrijkste ongunstige effecten op Duurzame Beleggingen overwegen.

4. Verklaring ongunstige effecten

Naast het bovenstaande publiceren wij jaarlijks een verklaring omtrent ongunstige effecten waarin wij rapporteren over de belangrijkste ongunstige effecten van onze beleggingen op ABP entiteitsniveau. In deze rapportage leggen we uit welke maatregelen (bijv. stemmen en engagement) we hebben genomen en gepland hebben om ongunstige effecten te beperken.

Wat waren de grootste beleggingen van dit financiële product?

De lijst bevat de beleggingen die tijdens de referentieperiode **het grootste aandeel beleggingen** van het financiële product vormen tijdens de referentieperiode.

#	Grootste beleggingen	Sector	Land	% activa
1	Franse Republiek	Overheid	Frankrijk	4,7%
2	Verenigde Staten van Amerika	Overheid	Verenigde Staten	4,7%
3	Bondsrepubliek Duitsland	Overheid	Duitsland	4,2%
4	NVIDIA Corp	Informatietechnologie	Verenigde Staten	1,5%
5	Koninkrijk der Nederlanden	Overheid	Nederland	1,5%
6	Microsoft Corp	Informatietechnologie	Verenigde Staten	1,5%
7	Koninkrijk België	Overheid	België	1,5%
8	Apple Inc	Informatietechnologie	Verenigde Staten	1,4%
9	Verenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Noord-Ierland	Overheid	Verenigd Koninkrijk	1,3%
10	Koninkrijk Spanje	Overheid	Spanje	1,1%
11	Amazon.com Inc	Luxe goederen	Verenigde Staten	0,9%
12	Federal National Mortgage Association	Securitized	Verenigde Staten	0,7%
13	Broadcom Inc	Informatietechnologie	Verenigde Staten	0,7%
14	Republiek Oostenrijk	Overheid	Oostenrijk	0,7%
15	Europese Unie	Overheid	België	0,6%

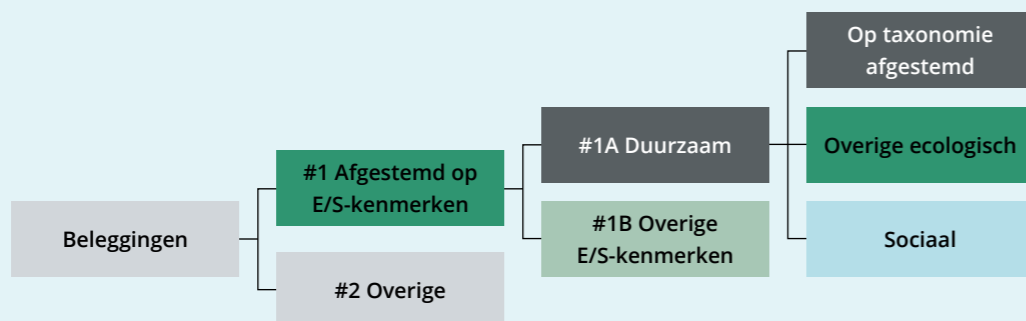
De grootste beleggingen zijn berekend op basis van een kwartaalgemiddelde, waarbij de gemiddelde waarde van de belegging is afgezet tegen de gemiddelde net asset value (NAV).

Wat was het aandeel duurzaamheidsgerelateerde beleggingen?

De **activa-allocatie** beschrijft het aandeel beleggingen in specifieke activa.

De activa-allocatie bestaat uit beleggingen 'afgestemd op E/S-kenmerken' (85,8%) en 'overige' (14,2%). De beleggingen 'afgestemd op E/S-kenmerken' bestaan uit duurzame beleggingen (10,3%), die gedeeltelijk overlappen met beleggingen 'afgestemd op taxonomie' (2,1%)¹. De percentages zijn berekend op basis van kwartaalgemiddeldes.

Hoe zag de activa-allocatie eruit?

#1 Afgestemd op E/S-kenmerken omvat de beleggingen van het financiële product die worden gebruikt om te voldoen aan de ecologische of sociale kenmerken die het financiële product promoot.

#2 Overige omvat de overige beleggingen van het financiële product die niet zijn afgestemd op de ecologische of sociale kenmerken en die evenmin als duurzame belegging gelden.

De categorie **#1 Afgestemd op E/S-kenmerken** omvat:

- De subcategorie **#1A Duurzaam** omvat duurzame beleggingen met ecologische of sociale doelstellingen.
- De subcategorie **#1B Overige E/S-kenmerken** omvat beleggingen die op de ecologische of sociale kenmerken zijn afgestemd, maar niet als duurzame belegging gelden.

In welke economische sectoren werd belegd?

Sector	% activa
Overheid	28,4%
Financiële instellingen	16,1%
Informatietechnologie	13,1%
Vastgoed	8,9%
Luxe goederen	5,0%
Industriële bedrijven	4,6%
Gezondheidszorg	4,2%
Securitized	4,0%
Energie	3,3%
Transport	2,9%
Telecommunicatie	2,5%
Dagelijkse goederen	2,2%
Basismaterialen	1,7%
Nutsbedrijven	1,6%
Overig	1,5%

Sectoren zoals bovenstaand benoemd zijn gebaseerd op de BICS classificatie.

De sectoren zijn berekend op basis van een kwartaalgemiddelde, waarbij de gemiddelde waarde van de belegging is afgezet tegen de gemiddelde net asset value (NAV).

¹ Het percentage 'duurzame beleggingen' (10,3%) en beleggingen 'afgestemd op de taxonomie' (2,1%) zijn beide relatieve percentages ten opzichte van de totale portefeuille.

Fossiel

In 2025 bedroeg de blootstelling aan bedrijven, binnen de beursgenoteerde aandelen en bedrijfsobligaties portefeuille, die actief zijn in de fossiele brandstofsector (PAI 4), zoals gedefinieerd door SFDR, 5,9 % van de totale net asset value van beleggingen in dit product.

Binnen de illiquide portefeuille bedroeg eind 2025 het aandeel beleggingen in producenten van fossiele brandstoffen 0,7% van de totale net asset value van beleggingen in dit product¹.

Om te bepalen of aan de EU-taxonomie wordt voldaan, bevatten de criteria voor **fossiel gas** emissiegrenswaarden en de omschakeling naar hernieuwbare energie of koolstofarme brandstoffen tegen eind 2035. Voor **kernenergie** bevatten de criteria uitgebreide regels inzake veiligheid en afvalbeheer.

Faciliterende activiteiten maken het rechtstreeks mogelijk dat andere activiteiten een substantiële bijdrage leveren aan een ecologische doelstelling.

Transitieactiviteiten zijn activiteiten waarvoor nog geen koolstofarme alternatieven beschikbaar zijn en die onder meer broeikasgasemissieniveaus hebben die overeenkomen met de beste prestaties.

In hoeverre waren de duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling afgestemd op de EU-taxonomie?

Door middel van haar investeringen draagt dit financiële product bij aan de volgende milieudoelstellingen zoals uiteengezet in artikel 9 van de EU-taxonomie:

- Mitigatie klimaatverandering: 1,7%
- Adaptatie klimaatverandering: 0,4%
- Duurzaam gebruik en bescherming van water en mariene hulpbronnen: 0,0%
- Transitie naar een circulaire economie: 0,0%
- Uitstootpreventie en controle: 0,0%
- Bescherming en herstel van biodiversiteit en ecosystemen: 0,0%

¹ Dit betreft een waardering op basis van de ABP-definitie, niet de SFDR-definitie.

² Activiteiten in de sectoren fossiel gas en/of kernenergie zullen alleen aan de EU-taxonomie voldoen indien zij bijdragen aan het beperken van de klimaatverandering ("klimaatmigratie") en geen ernstige afbreuk doen aan de doelstellingen van de EU-taxonomie. De uitgebreide criteria voor economische activiteiten in de sectoren fossiel gas en kernenergie die aan de EU-taxonomie voldoen, zijn vastgesteld in Gedelegeerde Verordening (EU) 2022/1214 van de Commissie.

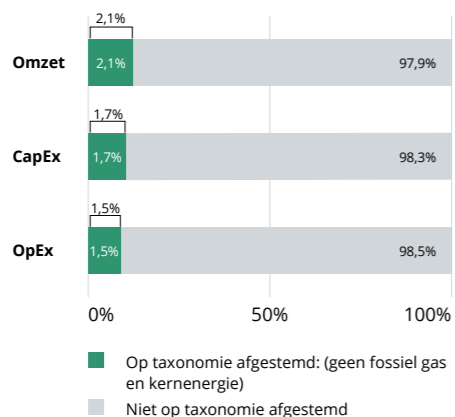
De cijfers geven het aandeel van activiteiten in overeenstemming met de taxonomie als percentage van de omzet weer. De percentages voor afstemming met EU-taxonomie worden berekend op basis van een kwartaalgemiddelde. In gevallen waarin het bedrijf niet publiekelijk rapporteerde over afstemming met EU-taxonomie, werd equivalente informatie verkregen van een externe gegevensleverancier. Dit werd beperkt toegepast. De vereisten vastgesteld in Artikel 3 van Verordening (EU) 2020/852 waren noch onderworpen aan accountantscontrole, noch beoordeeld door een derde partij.

Heeft het financiële product belegd in activiteiten in de sectoren fossiel gas en/of kernenergie die aan de EU-taxonomie voldoen?

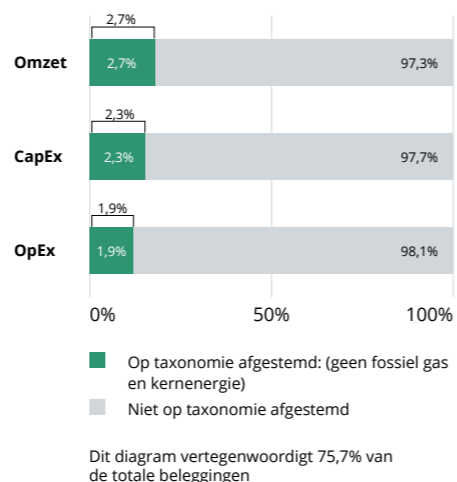
- Ja
- In fossiel gas
- In kernenergie
- Nee

De onderstaande diagrammen geven in het groen het percentage op de EU-taxonomie afgestemde beleggingen. Er is geen geschikte methode om te bepalen in hoeverre staatsobligaties¹ op de taxonomie zijn afgestemd. Daarom geeft het eerste diagram de mate van afstemming voor alle beleggingen van het financiële product inclusief staatsobligaties, terwijl het tweede diagram alleen voor de beleggingen van het financiële product in andere producten dan staatsobligaties aangeeft in hoeverre die op de taxonomie zijn afgestemd².

1 Afstemming beleggingen op taxonomie inclusief staatsobligaties¹

2 Afstemming beleggingen op taxonomie exclusief staatsobligaties¹

¹ In deze diagrammen omvat "staatsobligaties" alle blootstellingen aan overheden gebaseerd op de BICS sectoren centrale banken, soevereine overheden en Supranationals.
² In deze diagrammen zijn de balken inzake "op taxonomie afgestemd" uitvergroot, dit om de leesbaarheid van de diagram te vergroten. De omvang van de balken is derhalve niet meer in overeenstemming met de relatieve verhouding ten opzichte van het totaal.

Op de taxonomie afgestemde activiteiten worden uitgedrukt als aandeel van:

- De **omzet** die het aandeel van de opbrengsten uit groene activiteiten van ondernemingen waarin is belegd, weergeeft;
- De **kapitaaluitgaven** (CapEx) die laten zien welke groene beleggingen worden gedaan door de ondernemingen waarin is belegd, bv. voor een transitie naar een groene economie;
- De **operationele uitgaven** (OpEx) die groene operationele activiteiten van ondernemingen waarin is belegd, weergeven.

De percentages voor afstemming met EU-taxonomie worden berekend op basis van een kwartaalgemiddelde. In gevallen waarin het bedrijf niet publiekelijk rapporteerde over afstemming met de EU-taxonomie, maakten we gebruik van equivalente informatie verkregen van een externe gegevensleverancier.

Wat was het aandeel beleggingen in transitie- en faciliterende activiteiten?

Dit financiële product investeerde 0,5% in faciliterende activiteiten en 0,0% in transitieactiviteiten.

De cijfers geven het aandeel beleggingen in transitie- en faciliterende activiteiten als percentage van de omzet weer. De percentages voor afstemming met EU-taxonomie worden berekend op basis van een kwartaalgemiddelde. In gevallen waarin het bedrijf niet publiekelijk rapporteerde over afstemming met EU-taxonomie, werd equivalente informatie verkregen van een externe gegevensleverancier.

Hoe verhiel het percentage op de EU-taxonomie afgestemde zich tot eerdere referentieperiodes?

Onderstaande tabel laat het percentage op EU-taxonomie afgestemde beleggingen (geen fossiel gas en kernenergie) zien inclusief staatsobligaties voor eerdere referentieperiodes.

	2025	2024	2023	2022
Omzet	2,1%	1,1%	0,4%	n.v.t.
CapEx	1,7%	1,2%	0,6%	n.v.t.
OpEx	1,5%	0,9%	0,5%	n.v.t.

Wat was het aandeel duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling die niet op de EU-taxonomie waren afgestemd?

De pensioenregeling heeft geen aparte doelstelling voor duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling die niet op de EU-taxonomie zijn afgestemd.

Het grootste deel van de duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling droeg bij aan SDG doelstelling 7: betaalbare en duurzame energie, en SDG 11: het bouwen aan duurzame steden en gemeenschappen.

Zijn duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling die **geen rekening houden met de criteria** voor ecologisch duurzame economische activiteiten in het kader van de Verordening (EU) 2022/852.

Wat was het aandeel sociaal duurzame beleggingen?

De pensioenregeling heeft geen aparte doelstelling voor duurzame beleggingen met een sociale doelstelling.

Het grootste deel van de sociale duurzame beleggingen droeg bij aan SDG-doelstelling 3 die toeziet op het promoten van een goede gezondheid en welzijn. Ook droegen de sociaal duurzame beleggingen bij aan het tegengaan van armoede en honger (SDG 1 en 2) en het bevorderen van aanhoudende, inclusieve en duurzame economische groei, volledige en productieve tewerkstelling en waardig werk voor iedereen (SDG 8).

Welke beleggingen zijn opgenomen in 'overige'? Waarvoor waren deze bedoeld en waren er ecologische of sociale minimumwaarborgen?

Voor deze pensioenregeling zijn de volgende beleggingen opgenomen in #2 Overige:

- geldmarktinstrumenten, derivaten, hedgefondsen; en
- een gedeelte van de beleggingen in vastgoed, infrastructuur, en private equity.

Derivaten en geldmarktinstrumenten worden uitsluitend gebruikt voor efficiënt portefeuillebeheer en voor het beperken van risico's in overeenstemming met de Pensioenwet. Voor beleggingen in #2 Overige zijn er geen ecologische of sociale minimumwaarborgen.

Welke maatregelen zijn er in de referentieperiode getroffen om te voldoen aan de ecologische en/of sociale kenmerken?

Uitsluiting van ongewenste activiteiten

De uitsluitingslijst is in 2025 in lijn met het uitsluitingsbeleid twee keer geüpdatet. De lijst van uitgesloten landen en bedrijven die betrokken zijn bij de productie, verkoop of distributie van controversiële wapens of bij de productie van tabak, is op basis daarvan bijgewerkt.

ESG-integratie

In lijn met de beleggingsovertuigingen heeft ABP een eigen aandelenuniversum gecreëerd: op basis van eigen criteria hebben we 'belegbare' bedrijven geselecteerd. Het ABP Universum zorgt voor een gerichte en gespreide portefeuille met bedrijven die voldoen aan de insluitingscriteria van ABP op het gebied van klimaat, natuur en biodiversiteit, mensenrechten en goed en integer bestuur. De portefeuille wordt twee keer per jaar volgens een revisieproces aangepast.

Het ABP Universum was eind 2025 een jaar lang toegepast in de portefeuilles van aandelen ontwikkelde markten. We hebben ervaring opgedaan met het periodieke revisieproces en de werking van onze criteria in de portefeuille. Per eind 2025 gelden de minimumcriteria ook voor de portefeuille beursgenoteerde bedrijfsobligaties.

Stemmen en engagement

In 2025 hebben we over 39.897 voorstellen gestemd. In 2025 was 74,0% van onze stemmen in lijn met de managementvoorstellen. Ook voerden we in 2025 een dialoog met de bedrijven waarin we belegden.

SFDR-bijlage IV Nettopensoenenregeling

Europese verordening betreffende informatieverschaffing over duurzaamheid in de financiële dienstensector.

Duurzame belegging: een belegging in een economische activiteit die bijdraagt aan het behalen van een ecologische of sociale doelstelling, mits deze belegging geen afbreuk doet aan ecologische of sociale doelstellingen en de ondernemingen waarin is belegd, praktijken op het gebied van goed bestuur toepassen.

De **EU-taxonomie** is een classificatiesysteem dat is vastgelegd in Verordening (EU) 2020/852. Het gaat om een lijst van **ecologisch duurzame economische activiteiten**. Die verordening bevat geen lijst van sociaal duurzame economische activiteiten. Duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling kunnen wel of niet op de taxonomie zijn afgestemd.

Model voor de periodieke informatieverschaffing ('periodic disclosure') voor de financiële producten, bedoeld in artikel 8, leden 1, 2 en 2 bis, van Verordening (EU) 2019/2088 en in artikel 6, eerste alinea, van Verordening (EU) 2020/852.

Productnaam:

ABP Nettopensoenenregeling

Identificatiecode juridische entiteiten (LEI):

549300CT8FEJ11-UK9C94

Ecologische en/of sociale kenmerken (E/S kenmerken)

Heeft dit financieel product een duurzame beleggingsdoelstelling?

Ja

Nee

Dit product heeft de volgende **duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling** gedaan: ___%

in economische activiteiten die volgens de EU-taxonomie als ecologisch duurzaam gelden

in economische activiteiten die volgens de EU-taxonomie niet als ecologisch duurzaam gelden

Dit product heeft de volgende **duurzame beleggingen met een sociale doelstelling** gedaan: ___%

Dit product **promootte ecologische/sociale (E/S) kenmerken**. Hoewel duurzaam beleggen niet het doel ervan was, had het een aandeel van 0,0 % duurzame beleggingen.

met een ecologische doelstelling in economische activiteiten die volgens de EU-taxonomie als ecologisch duurzaam gelden

met een ecologische doelstelling in economische activiteiten die volgens de EU-taxonomie niet als ecologisch duurzaam gelden

met een sociale doelstelling

Dit product promootte E/S-kenmerken, maar **heeft niet duurzaam belegd**.

In hoeverre is voldaan aan de ecologische en/of sociale kenmerken die dit financiële product promoot?

Duurzaamheidsindicatoren meten hoe de milieu- of sociale kenmerken die door het financiële product worden gepromoot, worden verwezenlijkt.

Deze pensioenregeling¹ promoot:

Uitsluiting van ongewenste activiteiten

We beleggen niet in bedrijven en landen die bepaalde (ongewenste) activiteiten verrichten. Deze bedrijven en landen worden opgenomen op onze uitsluitingenlijst welke tweemaal per jaar wordt bijgewerkt.

Duurzaamheidsindicatoren #1 t/m #4 zijn van toepassing op dit E/S kenmerk.

Reductie van CO₂-emissies

We monitoren de CO₂-voetafdruk van onze relevante beleggingen en sturen via ons beleid op reductie van CO₂-emissies. We maken onderscheid tussen de directe uitstoot van bedrijven (scope 1 en 2) en de uitstoot in de gehele waardeketen (scope 3). Voor 2030 streven we naar een absolute halvering van de CO₂-voetafdruk ten opzichte van 2019 (scope 1, 2 en 3).

Duurzaamheidsindicatoren #5 en #6 zijn van toepassing op dit E/S kenmerk.

Afbouw van fossiele brandstoffen

We hadden in 2025 geen liquide beleggingen in producenten van fossiele energie (ABP definitie²). We bouwen onze posities in illiquide beleggingen in producenten van fossiele brandstoffen verder af.

Duurzaamheidsindicator #7 is van toepassing op dit E/S kenmerk.

Impactbeleggingen

In 2024 publiceerden we ons [Beleid Impactbeleggen](#). We willen in 2030 minimaal € 30 miljard beleggen in impactbeleggingen, waarvan € 10 miljard op het gebied van klimaat en minimaal € 1 miljard op het gebied van natuur & biodiversiteit.

De doelstellingen voor impactbeleggingen splitst ABP voor de verschillende regelingen (netto of bruto). Bij de implementatie van het beleid impactbeleggen richt ABP zich primair op private markten. Deze netto regeling belegde niet in private markten en daarom niet in impactbeleggingen³.

Duurzaamheidsindicator #8 is van toepassing op dit E/S kenmerk.

ESG-integratie

ABP stelt minimumvoorwaarden aan bedrijven op 4 thema's (klimaat, natuur en biodiversiteit, mensenrechten en goed en integer bestuur). De minimumvoorwaarden in het beleid zijn leidend voor het vaststellen of ABP in bepaalde bedrijfsactiviteiten wil beleggen of niet. Meer informatie is te vinden in de beschrijving van de [ABP Aandelenportefeuille](#).

Duurzaamheidsindicator #9 is van toepassing op dit E/S kenmerk.

We rapporteren over schendingen van de beginselen van het VN Global Compact of van de richtsnoeren voor multinationale ondernemingen van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO) in onze periodieke rapportage. Voor de beleggingen in private equity, infrastructuur en hedge fondsen monitoren wij schendingen middels controversie screening of door incidenten gerapporteerd door onze fondsbeleggingen.

Duurzaamheidsindicator #10 is van toepassing op dit E/S kenmerk.

¹ Ons Duurzaam en Verantwoord Beleggenbeleid ('DVB-beleid') is op gelijke wijze van toepassing op zowel de ABP Nettopensioenregeling als de Pensioenregeling. In de praktische uitwerking van het DVB-beleid voor de twee pensioenregelingen kunnen verschillen ontstaan.

² We belegden wel in beursgenoteerde bedrijven actief in de sector fossiele brandstoffen, volgens de SFDR-definitie. In dit rapport leggen we uit hoe dit verschil te verklaren is.

³ We lichten dit verder toe in de onderstaande tabel onder "Impactbeleggingen".

Hoe hebben de duurzaamheidsindicatoren gepresteerd?

ABP paste met ingang van 2026 haar precontractuele SFDR-informatie aan. Vanaf dat moment gelden nieuwe duurzaamheidsindicatoren. U kunt de precontractuele informatie [hier](#) vinden.

Over het boekjaar 2025 rapporteren we nog op basis van de indicatoren die op dat moment precontractueel waren vastgelegd.

E/S kenmerk	#	Duurzaamheidsindicator	Observaties referentieperiode (1 januari 2025 t/m 31 december 2025)	Observaties voorgaande referentieperiode (1 januari 2024 t/m 31 januari 2024)
Uitsluiting van ongewenste activiteiten	1	Totale beleggingsportefeuille: Geen beleggingen in bedrijven die betrokken zijn bij de productie van controversiële wapens (antipersoonsmijnen, clusterbommen, landmijnen, chemische- en biologische wapens). Gerelateerd aan PAI-indicator 14.	Geen beleggingen in bedrijven die betrokken zijn bij de productie, verkoop of distributie van controversiële wapens. Waarde voor 2025: 0.	Geen beleggingen in bedrijven die betrokken zijn bij de productie, verkoop of distributie van controversiële wapens. Waarde voor 2024: 0.
	2	Totale beleggingsportefeuille: Geen beleggingen in bedrijven die betrokken zijn bij het produceren, distribueren en verkopen van kernwapens of belangrijke onderdelen daarvan.	Geen blootstelling geconstateerd t.a.v. de voornoemde bedrijven. Waarde 2025: 0.	Geen blootstelling geconstateerd t.a.v. de voornoemde bedrijven. Waarde 2024: 0.
	3	Totale beleggingsportefeuille: Geen beleggingen in bedrijven die betrokken zijn bij de productie van tabak.	Geen blootstelling geconstateerd t.a.v. de voornoemde bedrijven. Waarde 2025: 0.	Na de herziening van de uitsluitingenlijst per 1 juni 2024 bevatte onze portefeuille één belegging betrokken bij de productie van tabak. Dit heeft geleid tot verkoop van de positie gedurende het 3e kwartaal. Waarde voor 2024: 1.
	4	Staatsobligaties: Geen beleggingen in staatsobligaties van landen waarvoor een bindend VN-/EU-wapenembargo geldt.	Geen blootstelling geconstateerd t.a.v. de voornoemde landen. Waarde 2025: 0.	Geen blootstelling geconstateerd t.a.v. de voornoemde landen. Waarde voor 2024: 0.

E/S kenmerk	#	Duurzaamheidsindicator	Observaties referentieperiode (1 januari 2025 t/m 31 december 2025)	Observaties voorgaande referentieperiode (1 januari 2024 t/m 31 januari 2024)
Reductie van CO₂-emissies	5	<p>Totale beleggingsportefeuille:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 2030: We verlagen de absolute CO₂-voetafdruk van de gehele beleggingsportefeuille (scope 1, 2 en 3) met 50 procent ten opzichte van 2019. - 2050: netto-nul uitstoot van broeikasgassen van onze beleggingsportefeuille. <p>Gerelateerd aan PAI-indicator 1.</p>	Ten opzichte van het peiljaar (2019) heeft een daling van de CO ₂ -uitstoot, van -45% plaatsgevonden ¹ .	<p>Ten opzichte van het peiljaar (2019) heeft een daling van de CO₂-uitstoot, van -42% plaatsgevonden.</p> <p>[In het jaarverslag 2024 leggen we uit hoe de berekeningsmethodiek is veranderd en wat de impact hiervan is.]</p>
	6	<p>Vastgoed:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 2030: 100% beleggingen CRREM-pathway aligned of een verduurzamingsplan. 	56% van onze vastgoedportefeuille voldoet aan het CRREM-reductiepad of beschikt over een verduurzamingsplan ² .	50,1% van onze vastgoedportefeuille voldoet aan het CRREM-reductiepad of beschikt over een verduurzamingsplan.
Afbouw fossiele brandstoffen	7	<p>Blootstelling aan producenten van fossiele brandstoffen.</p> <p>Aandelen en bedrijfsobligaties:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Geen beleggingen in producenten van fossiele brandstoffen. - Geen beleggingen in bedrijven die hun energieproductie op basis van kolen uitbreiden. <p>Niet-beursgenoteerde beleggingen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Illiquide beleggingen in de fossiele industrie zullen we de komende jaren verkopen. <p>Gerelateerd aan PAI-indicator 4.</p>	<p>Aandelen en bedrijfsobligaties:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Voor liquide beleggingen waren er twee beleggingen geconstateerd t.a.v. de voornoemde bedrijven (o.b.v. definitie ABP). Deze posities zijn spoedig na het constateren ervan verkocht. - Conform de SFDR-definitie van PAI 4 bedraagt de exposure 5,4%³. <p>Niet-beursgenoteerde beleggingen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Deze netto regeling belegde niet of nauwelijks in private markten. 	<p>Aandelen en bedrijfsobligaties:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Voor liquide beleggingen is géén blootstelling geconstateerd t.a.v. de voornoemde bedrijven (o.b.v. definitie zoals gedefinieerd in ons beleid). - Conform de SFDR-definitie van PAI 4 bedraagt de exposure 4,4%. <p>Niet-beursgenoteerde beleggingen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Deze netto regeling belegde niet of nauwelijks in private markten.

1 Dit cijfer geldt gezamenlijk voor de ABP Pensioenregeling en de ABP Nettopensioenregeling.

2 Onder een verduurzamingsplan verstaan wij dat een investering beschikt over een, door een derde partij, gevalideerd CO₂-reductieplan dat rekening houdt met de CRREM-reductiepaden.

3 De definitie in SFDR is ruim opgezet. In overeenstemming met de SFDR wordt een onderneming geacht actief te zijn in de sector fossiele brandstoffen wanneer zij inkomsten verwerft uit de exploratie, mijnbouw, winning, productie, verwerking, opslag, raffinage of distributie, met inbegrip van vervoer, opslag en handel, van fossiele brandstoffen zoals gedefinieerd in artikel 2, punt 62, van Verordening (EU) 2018/1999 van het Europees Parlement en de Raad. Eventuele inkomsten uit fossiele brandstoffen leiden er binnen de SFDR-definitie toe dat de gehele belegging wordt beschouwd als 'actief in de fossiele brandstoffensector'. Binnen de ABP-definitie, bestaan drempelwaarden en uitzonderingen, zie meer informatie [hier](#).

E/S kenmerk	#	Duurzaamheidsindicator	Observaties referentieperiode (1 januari 2025 t/m 31 december 2025)	Observaties voorgaande referentieperiode (1 januari 2024 t/m 31 januari 2024)
Impactbeleggingen	8	Aantal euro's belegd in impactbeleggingen. Totale beleggingsportefeuille: – 2030: minimaal 30 miljard beleggen in impactbeleggingen, waarvan € 10 miljard op het gebied van klimaat en minimaal € 1 miljard op het gebied van natuur & biodiversiteit ¹ .	Geen impactbeleggingen. Bij de implementatie van het beleid Impactbeleggen richt ABP zich primair op private markten. Deze regeling belegde niet of nauwelijks in deze beleggingscategorie.	Geen impactbeleggingen. Bij de implementatie van het beleid Impactbeleggen richt ABP zich primair op private markten. Deze regeling belegde niet of nauwelijks in deze beleggingscategorie.
	9	Aantal bedrijven die niet aan onze criteria voldoen. Beursgenoteerde aandelen: – Geen beleggingen in bedrijven (ontwikkelde markten) die niet aan onze minimumcriteria voldoen.	Voor de portefeuille aandelen (ontwikkelde markten) geldt dat er vanaf implementatie niet meer belegd werd in bedrijven die niet aan onze minimumvoorwaarden voldoen.	Voor de portefeuille aandelen (ontwikkelde markten) geldt dat er vanaf implementatie (september 2024) niet meer belegd werd in bedrijven die niet aan onze minimumvoorwaarden voldoen.
ESG-integratie	10	Schendingen van de beginselen van het VN Global Compact of van de richtsnoeren voor multinationale ondernemingen van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO). Gerelateerd aan PAI-indicator #10.	Er zijn géén beleggingen in beursgenoteerde ondernemingen binnen onze portefeuille betrokken geweest bij schendingen van de beginselen van het VN Global Compact of van de OESO-richtsnoeren voor multinationale ondernemingen o.b.v de methode van onze dataproviders. Voor de niet-beursgenoteerde beleggingen monitoren wij schendingen via controversie screening of door incidenten gerapporteerd door onze fondsbeleggingen. Gedurende het jaar hebben zich geen ernstige schendingen voorgedaan.	Deze indicator is toegevoegd in december 2024. We rapporteren daarom over deze indicator in onze rapportage over 2025.

¹ Dit cijfer geldt gezamenlijk voor de ABP Pensioenregeling en de ABP Nettopensioenregeling.

...en in vergelijking met voorafgaande perioden?

Voor een vergelijking met de voorafgaande periode verwijzen we naar bovenstaande tabel.

Wat waren de doelstellingen van de duurzame beleggingen die het financiële product gedeeltelijk heeft gedaan en hoe droeg de duurzame belegging bij tot die doelstellingen?

Niet van toepassing, aangezien dit product geen doelstelling heeft op het gebied van duurzame beleggingen. We zijn verplicht om te rapporteren over de op de taxonomie afgestemde investeringen in dit product, aangezien het product ecologische kenmerken promoot. Op de taxonomie afgestemde beleggingen worden gerapporteerd en worden voorlopig niet beschouwd als onderdeel van de categorie duurzame beleggingen.

In de EU-taxonomie is het beginsel ‘**geen ernstige afbreuk doen**’ vastgelegd. Dit houdt in dat op de taxonomie afgestemde beleggingen geen ernstige afbreuk mogen doen aan de doelstellingen van de EU-taxonomie, en dat een en ander vergezeld gaat van specifieke Uniecriteria.

Het beginsel “geen ernstige afbreuk doen” is alleen van toepassing op de onderliggende beleggingen van het financiële product die rekening houden met de EU-criteria voor ecologisch duurzame economische activiteiten. De onderliggende beleggingen van het resterende deel van dit financiële product houden geen rekening met de EU-criteria voor ecologisch duurzame economische activiteiten.

Andere duurzame beleggingen mogen evenmin ernstig afbreuk doen aan ecologische of sociale doelstellingen.

Hoe is in dit financiële product rekening gehouden met de belangrijkste ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren?

Deze pensioenregeling houdt op verschillende manieren rekening met de belangrijkste ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren.

1. Duurzaamheidsindicatoren

In de paragraaf ‘Welke ecologische en/of sociale kenmerken promoot dit financiële product?’ van onze precontractuele informatie beschrijven we of de betreffende duurzaamheidsindicator gerelateerd is aan een PAI-indicator. We rapporteren hierover vervolgens jaarlijks in deze periodieke rapportage.

2. OESO/IMVB-convenant

In ons [Duurzaam en Verantwoord Beleggen](#) (‘DVB’)-beleid hebben wij onze visie voor 2050 en onze doelstellingen voor 2030 opgenomen en leggen we uit hoe wij aan de afspraken van het [IMVB-convenant](#) voldoen. Het IMVB-convenant liep formeel eind 2022 af; we blijven de afspraken van het convenant wel volgen. We [rapporteren](#) over de resultaten van de dialogen met bedrijven (engagements) die zijn gesloten. Lees [hier](#) een meer gedetailleerde toelichting op de implementatie van due diligence volgens de OESO-richtlijnen. Op basis van de principes in het OESO-richtsnoer zorgt onze uitvoerder voor een screening op de portefeuille op eventuele negatieve impact van beleggingen.

3. Verklaring ongunstige effecten

Naast het bovenstaande publiceren wij jaarlijks een [verklaring omtrent ongunstige effecten](#) waarin wij rapporteren over de belangrijkste ongunstige effecten van onze beleggingen op ABP entiteitsniveau. In deze rapportage leggen we uit welke maatregelen (bijv. stemmen en engagement) we hebben genomen en gepland hebben om ongunstige effecten te beperken.

Wat waren de grootste beleggingen van dit financiële product?

De lijst bevat de beleggingen die tijdens de referentieperiode **het grootste aandeel beleggingen** van het financiële product vormen tijdens de referentieperiode.

#	Grootste beleggingen	Sector	Land	% activa
1	iShares EUR Inflation Linked Govt Bond UCITS ETF	Financiële instellingen	Ierland	6,0%
2	United States of America	Overheid	Verenigde Staten	3,9%
3	Republiek Frankrijk	Overheid	Frankrijk	3,4%
4	Bondsrepubliek Duitsland	Overheid	Duitsland	3,3%
5	NVIDIA Corp	Informatietechnologie	Verenigde Staten	2,4%
6	Microsoft Corp	Informatietechnologie	Verenigde Staten	2,3%
7	Apple Inc	Informatietechnologie	Verenigde Staten	2,2%
8	Taiwan Semiconductor Manufacturing Co Ltd	Informatietechnologie	Taiwan	1,6%
9	Koninkrijk Spanje	Overheid	Spanje	1,5%
10	Amazon.com Inc	Luxe goederen	Verenigde Staten	1,5%
11	Broadcom Inc	Informatietechnologie	Verenigde Staten	1,1%
12	Koninkrijk België	Overheid	België	1,0%
13	Koninkrijk der Nederlanden	Overheid	Nederland	0,9%
14	Federal National Mortgage Association	Securitized	Verenigde Staten	0,9%
15	Tencent Holdings Ltd	Informatietechnologie	China	0,9%

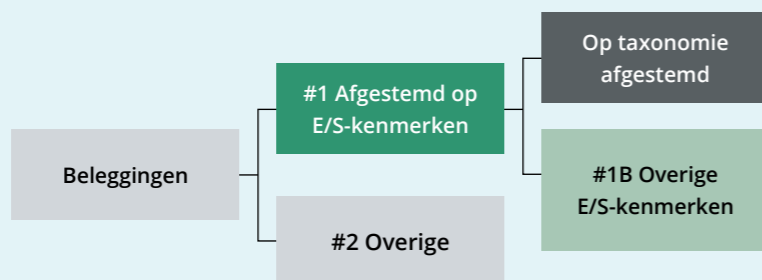
De grootste beleggingen zijn berekend op basis van een kwartaalgemiddelde, waarbij de gemiddelde waarde van de belegging is afgezet tegen de gemiddelde Net Asset Value (NAV).

Wat was het aandeel duurzaamheidsgerelateerde beleggingen?

De **activa-allocatie** beschrijft het aandeel beleggingen in specifieke activa.

De activa-allocatie bestaat uit beleggingen “afgestemd op E/S-kenmerken” (82,1 %) en “overige” (17,9 %). De beleggingen “afgestemd op E/S-kenmerken” bestaan gedeeltelijk uit beleggingen “afgestemd op taxonomie” (1,1 %). De percentages zijn berekend op basis van kwartaalgemiddeldes.

Hoe zag de activa-allocatie eruit?

#1 Afgestemd op E/S-kenmerken omvat de beleggingen van het financiële product die worden gebruikt om te voldoen aan de ecologische of sociale kenmerken die het financiële product promoot.

#2 Overige omvat de overige beleggingen van het financiële product die niet zijn afgestemd op de ecologische of sociale kenmerken en die evenmin als duurzame belegging gelden.

De categorie **#1 Afgestemd op E/S-kenmerken** omvat:

- De subcategorie **#1B Overige E/S-kenmerken** omvat beleggingen die op de ecologische of sociale kenmerken zijn afgestemd, maar niet als duurzame belegging gelden.

In welke economische sectoren werd belegd?

Om te bepalen of aan de EU-taxonomie wordt voldaan, bevatten de criteria voor **fossiel gas** emissiegrenswaarden en de omschakeling naar hernieuwbare energie of koolstofarme brandstoffen tegen eind 2035. Voor **kernenergie** bevatten de criteria uitgebreide regels inzake veiligheid en afvalbeheer.

Faciliterende activiteiten maken het rechtstreeks mogelijk dat andere activiteiten een substantiële bijdrage leveren aan een ecologische doelstelling.

Transitieactiviteiten zijn activiteiten waarvoor nog geen koolstofarme alternatieven beschikbaar zijn en die onder meer broeikasgasemissieniveaus hebben die overeenkomen met de beste prestaties.

Sector	% activa
Financiële instellingen	21,0%
Informatietechnologie	18,6%
Overheid	16,3%
Vastgoed	11,5%
Luxe goederen	7,2%
Gezondheidszorg	6,4%
Industriële bedrijven	5,4%
Dagelijkse goederen	3,2%
Securitized	3,0%
Basismaterialen	2,2%
Nutsbedrijven	2,1%
Telecommunicatie	1,8%
Transport	1,2%
Energie	0,1%

De sectoren zijn berekend op basis van een kwartaalgemiddelde, waarbij de gemiddelde waarde van de belegging is afgezet tegen de gemiddelde Net Asset Value (NAV).

Fossiel

In 2025 bedroeg de blootstelling aan bedrijven, binnen de beursgenoteerde aandelen en bedrijfsobligaties portefeuille, die actief zijn in de fossiele brandstofsector, zoals gedefinieerd door SFDR (PAI 4)¹, 5,4% van de totale net asset value van beleggingen in dit product.

Deze netto regeling belegde niet of nauwelijks in illiquide beleggingen (private markten). De blootstelling aan producenten van fossiele brandstoffen in deze categorie, is er daarom niet of nauwelijks².

In hoeverre waren de duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling afgestemd op de EU-taxonomie?

Door middel van haar investeringen draagt dit financiële product bij aan de volgende milieudoelstellingen zoals uiteengezet in artikel 9 van de EU-taxonomie:

- Mitigatie klimaatverandering: 1,0 %
- Adaptatie klimaatverandering: 0,0 %
- Duurzaam gebruik en bescherming van water en mariene hulpbronnen: 0,0 %
- Transitie naar een circulaire economie: 0,1 %
- Uitstootpreventie en controle: 0,0 %
- Bescherming en herstel van biodiversiteit en ecosystemen: 0,0 %

De cijfers geven het aandeel van activiteiten in overeenstemming met de taxonomie als percentage van de omzet weer. De percentages voor afstemming met EU-taxonomie worden berekend op basis van een kwartaalgemiddelde. In gevallen waarin het bedrijf niet publiekelijk rapporteerde over afstemming met EU-taxonomie, werd equivalente informatie verkregen van een externe gegevensleverancier. Dit werd beperkt toegepast. De vereisten vastgesteld in Artikel 3 van Verordening (EU) 2020/852 waren noch onderworpen aan assurance verstrekt door een accountant, noch beoordeeld door een derde partij.

¹ Zie de informatie in de tabel met duurzaamheidsindicatoren onder "Afbouw fossiele brandstoffen".

² Dit betreft een waardering op basis van de ABP-definitie, niet de SFDR-definitie.

³ Activiteiten in de sectoren fossiel gas en/of kernenergie zullen alleen aan de EU-taxonomie voldoen indien zij bijdragen aan het beperken van de klimaatverandering ("klimaatmigratie") en geen ernstige afbreuk doen aan de doelstellingen van de EU-taxonomie – zie de toelichting in de linker marge. De uitgebreide criteria voor economische activiteiten in de sectoren fossiel gas en kernenergie die aan de EU-taxonomie voldoen, zijn vastgesteld in Gedelegeerde Verordening (EU) 2022/1214 van de Commissie.

Op de taxonomie afgestemde activiteiten worden uitgedrukt als aandeel van:

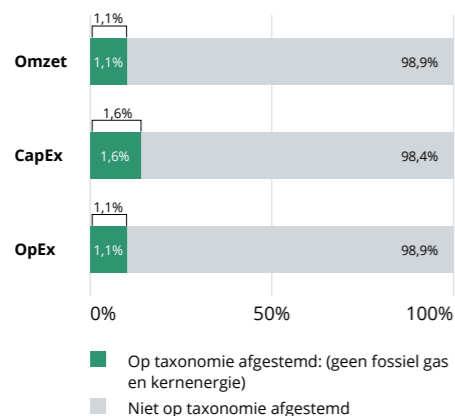
- de **omzet** die het aandeel van de opbrengsten uit groene activiteiten van ondernemingen waarin is belegd, weergeeft;
- de **kapitaaluitgaven** (CapEx) die laten zien welke groene beleggingen worden gedaan door de ondernemingen waarin is belegd, bv. voor een transitie naar een groene economie;
- de **operationele uitgaven** (OpEx) die groene operationele activiteiten van ondernemingen waarin is belegd, weergeven.

Heeft het financiële product belegd in activiteiten in de sectoren fossiel gas en/of kernenergie die aan de EU-taxonomie voldoen?

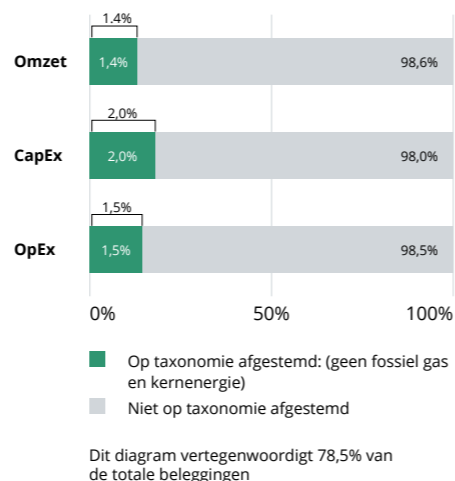
- Ja
- In fossiel gas
- In kernenergie
- Nee

De onderstaande diagrammen geven in het groen het percentage op de EU-taxonomie afgestemde beleggingen. Er is geen geschikte methode om te bepalen in hoeverre staatsobligaties¹ op de taxonomie zijn afgestemd. Daarom geeft het eerste diagram de mate van afstemming voor alle beleggingen van het financiële product inclusief staatsobligaties, terwijl het tweede diagram alleen voor de beleggingen van het financiële product in andere producten dan staatsobligaties aangeeft in hoeverre die op de taxonomie zijn afgestemd².

1 Afstemming beleggingen op taxonomie inclusief staatsobligaties¹

2 Afstemming beleggingen op taxonomie exclusief staatsobligaties¹

¹ In deze diagrammen omvat "staatsobligaties" alle blootstellingen aan overheden gebaseerd op de BICS sectoren centrale banken, soevereine overheden en Supranationals.
² In deze diagrammen zijn de balken inzake "op taxonomie afgestemd" uitvergroot, dit om de leesbaarheid van de diagram te vergroten. De omvang van de balken is derhalve niet meer in overeenstemming met de relatieve verhouding ten opzichte van het totaal.

De percentages voor afstemming met EU-taxonomie worden berekend op basis van een kwartaalgemiddelde. In gevallen waarin het bedrijf niet publiekelijk rapporteerde over afstemming met de EU-taxonomie, maakten we gebruik van equivalente informatie verkregen van een externe gegevensleverancier.

Wat was het aandeel beleggingen in transitie- en faciliterende activiteiten?

Dit financiële product investeerde 0,4% in faciliterende activiteiten en 0,0% in transitieactiviteiten.

De cijfers geven het aandeel beleggingen in transitie- en faciliterende activiteiten als percentage van de omzet weer. De percentages voor afstemming met EU-taxonomie worden berekend op basis van een kwartaalgemiddelde. In gevallen waarin het bedrijf niet publiekelijk rapporteerde over afstemming met EU-taxonomie, werd equivalente informatie verkregen van een externe gegevensleverancier.

Hoe verhiel het percentage op de EU-taxonomie afgestemde zich tot eerdere referentieperiodes?

Onderstaande tabel laat het percentage op EU-taxonomie afgestemde beleggingen (geen fossiel gas en kernenergie) zien inclusief staatsobligaties voor eerdere referentieperiodes.

	2025	2024	2023	2022
Omzet	1,1%	1,0%	0,8%	n.v.t.
CapEx	1,6%	1,4%	1,3%	n.v.t.
OpEx	1,1%	1,0%	1,0%	n.v.t.

Welke beleggingen zijn opgenomen in 'overige'? Waarvoor waren deze bedoeld en waren er ecologische of sociale minimumwaarborgen?

Voor deze pensioenregeling zijn de volgende beleggingen opgenomen in #2 Overige:

- Geldmarktinstrumenten, derivaten.

Derivaten en geldmarktinstrumenten worden uitsluitend gebruikt voor efficiënt portefeuillebeheer en voor het beperken van risico's in overeenstemming met de Pensioenwet. Voor beleggingen in #2 Overige zijn er geen ecologische of sociale minimumwaarborgen.

Welke maatregelen zijn er in de referentieperiode getroffen om te voldoen aan de ecologische en/of sociale kenmerken?

Uitsluiting van ongewenste activiteiten

De uitsluitingslijst is in 2025 in lijn met het uitsluitingsbeleid twee keer geüpdatet. De lijst van uitgesloten landen en bedrijven die betrokken zijn bij de productie, verkoop of distributie van controversiële wapens of bij de productie van tabak, is op basis daarvan bijgewerkt.

ESG-integratie

In lijn met de beleggingsovertuigingen heeft ABP een eigen aandelenuniversum gecreëerd: op basis van eigen criteria hebben we 'belegbare' bedrijven geselecteerd. Het ABP Universum zorgt voor een gerichte en gespreide portefeuille met bedrijven die voldoen aan de insluitingscriteria van ABP op het gebied van klimaat, natuur en biodiversiteit, mensenrechten en goed en integer bestuur. De portefeuille wordt twee keer per jaar volgens een revisieproces aangepast.

Het ABP Universum was eind 2025 een jaar lang toegepast in de portefeuilles van aandelen ontwikkelde markten. We hebben ervaring opgedaan met het periodieke revisieproces en de werking van onze criteria in de portefeuille. Per eind 2025 gelden de minimumcriteria ook voor de portefeuille beursgenoteerde bedrijfsobligaties.

Stemmen en engagement

In 2025 hebben we over 39.897 voorstellen gestemd. In 2025 was 74,0% van onze stemmen in lijn met de managementvoorstellen. Ook voerden we in 2025 een dialoog met de bedrijven waarin we belegden.

Aanvullende informatie

Over dit verslag

In dit jaarverslag zijn wederom stappen gezet in het verder integreren van de duurzaamheidsinformatie. Als algemeen bestuur rapporteren we over financiële resultaten en ontwikkelingen, en over resultaten en ontwikkelingen op het gebied van duurzaamheid en maatschappelijk verantwoord ondernemen. Ook laten we zien hoe ABP waarde toevoegt, vooral voor deelnemers en werkgevers: als primaire belanghebbenden staan zij centraal in alles wat wij doen.

Als leidraad voor onze verslaggeving volgen we waar mogelijk het veelgebruikte internationale raamwerk voor geïntegreerde verslaggeving, dat zijn oorsprong had bij de International Integrated Reporting Council (IIRC), die sinds 2022 opereert onder het bredere governance raamwerk van de IFRS Foundation.

Waardecreatiemodel

In ons waardecreatiemodel laten we allereerst in een globaal overzicht zien hoe wij de verschillende vormen van kapitaal en kennis inzetten om onze doelstellingen te bereiken en hoe we met onze kernactiviteiten waarde proberen toe te voegen. Vervolgens geven we op elk onderdeel detailinformatie. Uiteindelijk resulteert dat in de impact die ABP heeft op belanghebbenden en op de maatschappij. Ook dit waardecreatiemodel is gebaseerd op de hoofdlijnen van het raamwerk van de IIRC.

Voor aanvullende informatie over duurzaam en verantwoord beleggen geven we duidelijk aan waar lezers die kunnen vinden, bijvoorbeeld op onze website.

Materialiteit

In het Integrated Reporting (IR)-raamwerk en de richtlijnen (Standards) van de GRI (Global Reporting Initiative) staat het materialiteitsprincipe centraal. Dit wil zeggen dat aan de hand van een gestructureerde dialoog met en/of uitvraag

onder belanghebbenden wordt bepaald welke onderwerpen zij belangrijk vinden om over te lezen en welke belangrijk zijn om over te rapporteren.

Op basis van de in 2022 vastgestelde dertien belangrijke onderwerpen die onze belanghebbenden hebben aangedragen, is er in 2023 een verdiepend onderzoek gedaan op basis van dubbele materialiteit. Onder begeleiding van een extern bureau heeft het bestuur op basis van dialogen met interne en externe stakeholders de belangrijkste onderwerpen vastgesteld die onze belanghebbenden materieel vinden voor ABP als het gaat om impact, risico's en kansen. In dit jaarverslag leggen wij in de Verantwoording materiële onderwerpen verantwoording af over deze acht materiële onderwerpen. Daarnaast rapporteren we over onderwerpen die voortvloeien uit wet- en regelgeving en uit het eigen beleid van ABP. ABP is voornemens om in 2026 een nieuw dubbele-materialiteitsonderzoek (DMA) onder interne en externe stakeholders uit te voeren.

Reikwijdte en afbakening van het verslag

Het verslag beslaat het boekjaar 2025 van Stichting ABP, dat loopt van 1 januari 2025 tot en met 31 december 2025. ABP presenteert een enkelvoudige jaarrekening die inzicht geeft in de financiële positie van ABP en aansluit bij de in het bestuursverslag opgenomen beleidsmatige informatie en bij andere externe publicaties.

De verantwoording over de materiële onderwerpen heeft alleen betrekking op ABP.

Verslaggevingsrichtlijnen

Het jaarverslag bestaat uit het bestuursverslag, de verantwoording materiële onderwerpen, het verslag van het niet-uitvoerend bestuur, het verslag en het oordeel van het verantwoordingsorgaan en de jaarrekening. De jaarrekening

2024 is opgesteld op basis van de in Nederland algemeen aanvaarde grondslagen voor financiële verslaggeving en de wettelijke bepalingen inzake de jaarrekening, zoals opgenomen in Titel 9 van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek en de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving.

ABP rapporteert over materiële en maatschappelijk relevante onderwerpen zoals governance, de rol van ABP in de maatschappij en de manier waarop ABP duurzaam en verantwoord belegt. We volgen de wettelijke richtlijnen van de Code Pensioenfondsen en de Pensioenwet.

Daarnaast gebruiken we de richtlijnen van het Global Reporting Initiative (GRI). We rapporteren met verwijzing naar de GRI Standards. Daartoe is een GRI-index opgenomen onder de aanvullende informatie. ABP is door de Global Sustainability Standards Board (GSSB), het onafhankelijke normbepalende orgaan van GRI, gevraagd om zitting te nemen in een technisch comité dat een norm voor de kapitaalmarktsector moet opstellen. Hierbij wordt nagegaan hoe organisaties in deze sector duurzaamheidsinformatie moeten rapporteren met betrekking tot hun rol als investeerders in veel andere sectoren.

Hoewel de Pensioenfederatie zich op het standpunt heeft gesteld dat pensioenfondsen buiten de richtlijnen van de Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD) vallen, sorteert ABP in dit jaarverslag op een pragmatische manier voor op het gedachtegoed van de CSRD. Hierdoor is ABP beter vergelijkbaar met andere beleggers. Daarnaast moeten de meeste bedrijven waarin ABP belegt op basis van de CSRD rapporteren. Door zelf ook een raamwerk toe te passen dat in lijn ligt met CSRD, onderstreept ABP het belang van transparantie over duurzaamheidsinformatie via een duurzaamheidsverklaring.

Berekenen CO₂-voetafdruk

ABP streeft ernaar de CO₂-uitstoot (scope 1, 2 en 3) van alle relevante beleggingen vast te stellen en daarover te rapporteren. Hiertoe volgen we de [Leidraad](#) van het Commitment van de financiële sector aan het Nederlandse Klimaatakkoord. ABP rapporteert in dit verslag de procentuele wijziging van de absolute CO₂-voetafdruk ten opzichte van het basisjaar 2019 van de beleggingen in aandelen, bedrijfsobligaties, staatsobligaties, vastgoed, private equity, infrastructuur, grondstoffen, hypotheek en het Opportunity fund. De CO₂-voetafdruk omvat directe uitstoot door bedrijven (scope 1), de uitstoot die samenhangt met de energie die ze gebruiken (scope 2) en de indirecte uitstoot van de waardeketen (scope 3).

ABP stelt de CO₂-voetafdruk van relevante beleggingscategorieën vast volgens de Global GHG Accounting and Reporting Standard for the Financial Industry, ontwikkeld door PCAF. Binnen de beleggingscategorieën beschouwen we individuele beleggingen als relevant voor de CO₂-voetafdruk als er sprake is van eigenaarschap binnen de kapitaalstructuur én we de CO₂-voetafdruk kunnen vaststellen. Contanten (geen CO₂-voetafdruk) en derivaten (geen eigenaarschap binnen de kapitaalstructuur) beschouwen we als niet-relevante beleggingen.

De CO₂-voetafdruk wordt – op een enkele uitzondering na – berekend op basis van de posities in bedrijven op 31 december 2025. Deze berekening is gebaseerd op bedrijfsemisies in het boekjaar 2024. We maken hierbij gebruik van data van externe dataleveranciers. De primaire bron van emissiegegevens is de ISS ESG-database. Ook maken we gebruik van data die door bedrijven en/of fondsen direct aan onze vermogensbeheerder APG is gerapporteerd, en van data in de GRESB-survey voor Infrastructuur. Een uitgebreide toelichting op de manier van berekenen staat op onze website.

Berekenen beleggingen in klimaatoplossingen, biodiversiteitsoplossingen en SDI's

Beleggen in klimaatoplossingen en beleggen in biodiversiteitsoplossingen zijn voor 2025 gebaseerd op deze SDI-methodologie, waarbij voor klimaat SDG 7 en 13 worden gehanteerd en voor biodiversiteit SDG's 12, 14 en 15.

Voor aandelen en obligaties zijn de cijfers gebaseerd op holdingsdata (actuele marktwaarde) per 31 december 2025. APG heeft een publiek beschikbare [taxonomie](#) ontwikkeld om vast te stellen welke beleggingen met hun producten en diensten bijdragen aan de Duurzame Ontwikkelingsdoelen (SDG's). Dit gebeurt mede op basis van data van het SDI Asset Owner Platform. Voor beleggingen in private markten zijn de cijfers gebaseerd op de reële waarde, bepaald op basis van de meest recente periodieke rapportage van het betreffende fonds, zo nodig gecorrigeerd voor gewijzigde (markt)omstandigheden. Voor het identificeren van SDI's wordt eveneens gebruikgemaakt van de SDI Taxonomie.

Berekenen impactbeleggingen

Met het [beleid impactbeleggen](#) sluit ABP aan bij de definitie van het [Global Impact Investing Network \(GIIN\)](#): impactbeleggingen zijn beleggingen met een intentie om een positieve, meetbare sociale en milieu impact te maken, naast een positief, financieel rendement. Impactbeleggingen moeten bewust bijdragen aan positieve sociale impact en milieu-impact, moeten een financieel rendement als doelstelling hebben en moeten gemeten kunnen worden. Voor impactbeleggen richt ABP zich primair op private markten en credits, met een focus op de beleggingscategorieën infrastructuur, real assets, private equity, alternative credits, vastgoed en investment grade credits. Beleggingen die voldoen aan de bovengenoemde criteria, worden meegeteld bij het bepalen van het belegd vermogen in impactbeleggingen. Bij fondsbeleggingen worden onderliggende beleggingen op lookthrough-basis beoordeeld. Het vaststellen van impactbeleggingen is geïntegreerd binnen het reguliere beleggingsproces. Het Investment Committee (IC) van APG

bepaalt of een belegging een impactbelegging is, op basis van de bovenstaande criteria.

Voor impactbeleggingen is waar mogelijk gebruik gemaakt van cijfers gebaseerd op holdingsdata (actuele marktwaarde) per 31 december 2025. Als impactpercentage (de beleggingen binnen een beleggingsproduct die als impactbelegging kunnen worden geclassificeerd) wordt het meest recent beschikbare percentage gebruikt. Voor directe beleggingen is dit per 31 december 2025, voor fondsbeleggingen per 30 september 2025.

Tot slot is in 2025 expliciet gemaakt dat niet alleen het feitelijk belegd vermogen onderdeel is van de doelstelling voor 2030, maar dat ook het goedgekeurd (gecommitteerd) kapitaal voor impactbeleggen onder de definitie van de doelstelling valt.

Fiscale afdrachten

Als onderdeel van het fiscaal beleid streeft ABP naar transparantie over belastingen die ABP direct en indirect betaalt en waar deze worden geheven. Over 2024 heeft ABP voor het eerst een Tax Contribution Rapportage gepubliceerd, waarmee ABP een eerste inzicht heeft gegeven in de belastingen met betrekking tot de pensioenuitkeringen aan deelnemers, beleggingen en de eigen bedrijfsvoering. Daarbij heeft ABP in 2024 de ambitie uitgesproken om voor toekomstige jaren de rapportage stapsgewijs uit te breiden. Met de rapportage over 2025 realiseert ABP deze ambitie door de rapportage over belastingen van beleggingen uit te breiden met zegelrechten ('stamp duties') en transactiebelastingen, en de belastingen op het niveau van door ABP's deelneming APG beheerde Nederlandse entiteiten die niet-beursgenoteerde beleggingen houden.

Assurance niet-financiële informatie Toekomstbestendigheid investeringsportefeuille & Duurzaam en verantwoord beleggingsbeleid

De niet-financiële informatie in het hoofdstuk Toekomstbestendigheid investeringsportefeuille & Duurzaam en verantwoord beleggingsbeleid is onderwerp van de

assurance door de onafhankelijke accountant. De onafhankelijke accountant heeft limited assurance afgegeven op het onderdeel Toekomstbestendigheid investeringsportefeuille & Duurzaam en verantwoord beleggingsbeleid.

Aanvullende informatie

Aanvullende informatie over Duurzaam en Verantwoord Beleggen vindt u op onze website.

Het jaarverslag 2025 is gepubliceerd op 24 april 2026.

Reacties op het verslag

Heeft u vragen of opmerkingen over ons verslag, dan ontvangen wij die graag. U kunt ons mailen via jaarverslag@abp.nl.

GRI content index

Toepassingsverklaring GRI

ABP rapporteert de in deze GRI content index genoemde informatie voor de periode 1 januari tot en met 31 december 2024 met verwijzing naar de GRI-Standaarden.

GRI-standaard	Omschrijving	Locatie in verslag of toelichting
GRI 2: Algemene indicatoren 2021		
GRI 2-1	Bedrijfsinformatie: naam, eigendomsstructuur en rechtsvorm, locatie van het hoofdkantoor, aantal landen waarin de organisatie actief is	Profiel (zie pagina 10) Juridische structuur (zie pagina 53)
GRI 2-2	Entiteiten opgenomen in de verantwoording over de materiële onderwerpen	Over dit verslag (zie pagina 202)
GRI 2-3	Verslaggevingsperiode waarop de verstrekte informatie betrekking heeft, verslaggevingscyclus en contactgegevens voor vragen over het jaarverslag of de inhoud daarvan	Over dit verslag (zie pagina 202) Achteromslag
GRI 2-4	Herformuleringen van eerder verstrekte informatie	Voor het verslagjaar is dit niet van toepassing.
RI 2-5	Beleid met betrekking tot externe verificatie en vermelding of een assurance-verklaring door de externe accountant is afgegeven op de verantwoording over duurzaamheid	Assurance-rapport van de onafhankelijke accountant (zie pagina 175) Over dit verslag (zie pagina 202)
GRI 2-6 a/b/c	Voornaamste activiteiten, producten en diensten, afzetmarkten, leveranciers van de organisatie, overige relevante zakelijke relaties en significante veranderingen hierin tijdens de verslagperiode	Profiel (zie pagina 10) Waardecreatiemodel (zie pagina 11) Samen bouwen aan goed pensioen in een leefbare wereld (zie pagina 18) Belangrijke onderwerpen voor belanghebbenden (zie pagina 20)
GRI 2-7 a/b	Totaal aantal medewerkers en samenstelling medewerkersbestand	Betrokken en duurzaam inzetbare medewerkers (zie pagina 83)
GRI 2-8	Medewerkers die niet in loondienst zijn (externen)	Naast de 75 medewerkers (72,25 fte) in loondienst waren er eind december 2025 29 externe medewerkers (22,88 fte) werkzaam. De reden voor deze externe inhuur is inzet projectmatige werkzaamheden en opvang openstaande vacatures en piekbelasting.
GRI 2-9a	Bestuursstructuur en -samenstelling	De governance-structuur van ABP (zie pagina 53) Personalialia (zie pagina 210)

GRI-standaard	Omschrijving	Locatie in verslag of toelichting
GRI 2-10	Nominatie en selectie van de hoogste beslissingsbevoegde van de organisatie	De governance-structuur van ABP (zie pagina 53)
GRI 2-11	Rol van de voorzitter van het hoogste bestuurlijke orgaan	De governance-structuur van ABP (zie pagina 53)
GRI 2-14	Rol van het hoogste bestuurlijke orgaan in duurzaamheidsverslaggeving	Dubbele materialiteit en definities (zie pagina 63)
GRI 2-15	Beleid met betrekking tot preventie en mitigatie van belangenverstremming bij het hoogste bestuurlijke orgaan	Beleid nevenfuncties (zie pagina 57)
GRI 2-16	Communicatie over bedrijfskritische punten gedurende de verslagperiode	Vernieuwde pensioenregeling (zie pagina's 37 en 50) Premie en Indexatie (zie pagina's 23 en 94) Inzicht en overzicht voor deelnemers en werkgevers (zie pagina 74)
GRI 2-17	Algemene kennis op het gebied van duurzaamheid van het hoogste bestuurlijke orgaan	Personalia bestuursleden (zie pagina 210)
GRI 2-18	Evaluatie van de prestaties van het hoogste bestuursorgaan	Oordeel van het verantwoordingsorgaan (zie pagina 97)
GRI 2-19	Beloningsbeleid voor leden van het hoogste bestuurlijke orgaan	Beloningsparagraaf (zie pagina 148)
GRI 2-22	Verklaring van het hoogste bestuurlijke orgaan betreffende de duurzaamheidsstrategie	Duurzaam en verantwoord beleggingsbeleid (zie pagina 78)
GRI 2-23	Naleving MVO-richtlijnen	Fiscaal beleid (zie pagina 47) Duurzaam en verantwoord beleggingsbeleid (zie pagina 78)
GRI 2-25	Aanpak klachten en andere negatieve impacts	Klachten en geschillen (zie pagina 24) Verantwoording materiële onderwerpen (zie pagina 76)
GRI 2-27	Naleving van wet- en regelgeving	Voldoen aan wettelijke richtlijnen en codes (zie pagina 57)
GRI 2-28	Lidmaatschap van verenigingen en/of andere belangenorganisaties	Belangrijkste lidmaatschappen en commitments (zie pagina 214)
GRI 2-29	Aanpak stakeholderbetrokkenheid	Belangrijke onderwerpen voor belanghebbenden (zie pagina 20) Dialog met belanghebbenden (zie pagina 61)
GRI 2-30	Percentage medewerkers onder een collectieve arbeidsovereenkomst	Er is geen CAO waar ABP onder valt. ABP heeft een personeelshandboek, dat alle afspraken tussen werkgever en werknemer omvat. Bijvoorbeeld over loon, ziekteverzuim en mobiliteit. Dit zorgt er ook voor dat alle collega's gelijk worden behandeld.

GRI-standaard	Omschrijving	Locatie in verslag of toelichting
Materiële onderwerpen		
GRI 3-1	De manier waarop de organisatie de materiële onderwerpen bepaalt	Belangrijke onderwerpen voor belanghebbenden (zie pagina 20) Materiële onderwerpen ongewijzigd (zie pagina 21)
GRI 3-2	Lijst van materiële onderwerpen	Dubbele materialiteit en definities (zie pagina 63)
GRI 3-3	De manier waarop de organisatie stuurt op materiële thema's	Belangrijke onderwerpen voor belanghebbenden (zie pagina 20) Verantwoording materiële onderwerpen (zie pagina 59)
Direct en indirect economisch		
GRI 201-1	Directe economische waarde die is gegenereerd	Rendement op beleggingen (zie pagina 67)
GRI 201-2	Financiële implicaties en andere risico's en kansen als gevolg van klimaatverandering	Klimaatbeleid (zie pagina 78) Risicoparagraaf (zie pagina 115)
GRI 203-2	Significante indirecte economische impact	ABP draagt bij aan de pensioenen van ruim drie miljoen deelnemers. Hoe wij waarde creëren (zie pagina 11) Verantwoording materiële onderwerpen (zie pagina 59)
Corruptie		
GRI 205-2	Communicatie rondom integriteit, anti-corruptiebeleid en -procedures	Solide fundament (zie pagina 43) Risicomanagement (zie pagina 51) Cultuur en gedrag (zie pagina 45)
Belasting		
GRI 207-1	Het door de organisatie gehanteerde belastingbeleid	Fiscaal beleid (zie pagina 47) Fiscale afdracht (zie pagina 82)

GRI-standaard	Omschrijving	Locatie in verslag of toelichting
Energie		
GRI 302-1	Energieverbruik binnen de organisatie	ABP besteedt binnen de organisatie ook aandacht aan duurzaamheid, onder meer aan het energieverbruik. Het pand waarin ABP kantoor houdt in Amsterdam, is bijvoorbeeld BREEAM Excellent gecertificeerd. De impact van het energieverbruik van de relatief kleine eigen organisatie is marginaal ten opzichte van de impact van onze beleggingsportefeuille. Daarom nemen wij deze informatie niet op in het jaarverslag.
Biodiversiteit		
GRI 304-2	Significante impact van de (beleggings)activiteiten op biodiversiteit	Natuur en biodiversiteit (zie pagina 79)
Uitstoot		
GRI 305-1	Directe CO ₂ -uitstoot van bedrijven waarin ABP belegt	Klimaat (zie pagina 78)
GRI 305-3	Indirecte uitstoot van CO ₂ (scope 3) veroorzaakt door bedrijven waarin ABP belegt	Klimaat (zie pagina 78)
Werkgelegenheid		
GRI 401-1	Nieuwe medewerkers, samenstelling medewerkersbestand, medewerkersbetrokkenheid en verloop	Ontwikkeling van de organisatie (zie pagina 44) Betrokken en duurzaam inzetbare medewerkers (zie pagina 83)
GRI 403-4	Medewerkersparticipatie	Bericht van de ondernemingsraad (zie pagina 46)
GRI 405-1	Diversiteit van bestuurlijke organen en medewerkers	Diversiteitsbeleid (zie pagina 57) Overzicht medewerkers (zie pagina 83)
Discriminatie		
GRI 407-1	Activiteiten waarbij het recht op vrijheid van vereniging en collectieve onderhandeling in gevaar kan komen	Onderdeel van ons engagementbeleid Diversiteitsbeleid (zie pagina 57)

GRI-standaard	Omschrijving	Locatie in verslag of toelichting
Kinderarbeid		
GRI 408-1	Activiteiten met een verhoogd risico op incidenten rondom kindarbeid	Onderdeel van ons engagementbeleid Mensenrechten (zie pagina 80)
Dwangarbeid		
GRI 409-1	Activiteiten met een verhoogd risico op incidenten rondom dwangarbeid	Onderdeel van ons engagementbeleid Mensenrechten (zie pagina 80)
Leveranciers		
GRI 414-2	Negatieve sociale impact in de toeleveringsketen en genomen acties	Onderdeel van ons engagementbeleid Beheerste en integere bedrijfsvoering (zie pagina 44)
Privacy		
GRI 418-1	Onderbouwde klachten rond schending van de privacy en verlies van data van klanten	Cyberweerbaarheid en privacy (zie pagina 50) Datakwaliteit en IT (zie pagina 46) Voldoen aan wettelijke richtlijnen en codes (zie pagina 57) Klachten en geschillen (zie pagina 76)

Personalia

In dit deel zijn de personalia van de leden van het bestuur opgenomen, met vermelding van hun nevenfuncties, naast het lidmaatschap van het Bestuur van Stichting Pensioenfonds ABP. Verder zijn de leden van de bestuurscommissies en het verantwoordingsorgaan opgenomen.

Onafhankelijke voorzitter

De heer A.J. de Geus, 1955

- In functie sinds 01-03-2025
- Termijn eindigt 01-07-2027

Nevenfuncties

Voorzitter executive board Wetenschappelijk Instituut CDA, docent Paris School of International Affairs, Lecturer & Hertie School of Governance Berlin, waarnemend voorzitter College van Toezicht advocatuur, Raad van Toezicht V-fonds, Advisory Boards: EuropaNova, Re-Imagine Europe, NWO en Bemiddelaar onderhandeling KLM - Bonden.

Niet-uitvoerend bestuur

De heer F.T. Bankeman, 1989

Werknemers

- In functie sinds 13-01-2026
- Termijn eindigt 13-01-2030

Nevenfuncties

Fondsbeheerder Triodos Investment Management, lid visitatiecommissie Stichting Pensioenfonds voor Verloskundigen.

De heer R. Becker, 1965

Gepensioneerden

- In functie sinds 11-05-2023
- Termijn eindigt 01-08-2025

Nevenfuncties

AXA UK – NED, vz Adviesraad Agentschap van de Generale Thesaurie, vz Raad van Advies KvK, Independent External Oversight Advisory Committee, WHO, lid RvT Zuyderland.

Mevrouw L.I. Berghenegouwen, 1990

Werkgevers

- In functie sinds 02-02-2026
- Termijn eindigt 02-02-2030

Nevenfuncties

CISO Bank Nederlandse Gemeenten.

De heer A. Boonen, 1982

Werknemers

- In functie sinds 01-01-2021
- Termijn eindigt 31-12-2028

Nevenfuncties

Pensioenbestuurder FNV, bestuurslid Stichting Akzo Pensioenfonds, lid Commissie bestuurlijke effectiviteit SPAWW, Partner Research Council NETSPAR.

De heer P.J.H. Fey, 1965

Werknemers

- In functie sinds 01-05-2017
- Termijn eindigt 01-07-2027

Nevenfuncties

Vice-voorzitter CNV, vice president CESI, raadslid SER, bestuurslid Stichting van de Arbeid.

De heer A.J.M. Kool, 1956

Gepensioneerden

- In functie per 11-05-2023
- Termijn eindigt 11-05-2027

Nevenfuncties

Directeur/eigenaar Kool Corporate Communication, voorzitter Stichting Green Water Cools, bestuurslid Golfclub Cromstrijen, lid raad van advies AethiQs, Judge IPE-Awards, spreker/moderator, docent SPO, gastspreker 'Veteraan in de Klas', Referendumcommissie Barendrecht, zelfstandig communicatie expert.

Mevrouw M.P.I. ten Kroode, 1957

Gepensioneerden

- In functie per 14-11-2022
- Termijn eindigt 14-11-2026

Nevenfuncties

Onafhankelijk voorzitter College Perinatale Zorg, lid Raad van Advies NZa, buitengewoon Raadslid Onderzoeksraad voor Veiligheid, executive coach.

Mevrouw V.S. van der Meer-Gangapersadsing, 1979

Werkgevers

- In functie per 01-04-2022
- Termijn eindigt 01-04-2026

Nevenfuncties

Zelfstandig pensioenadviseur, MR-lid Picasso Lyceum Zoetermeer, voorzitter Pensioenfonds PostNL, bestuurder bij Humanitas Afdeling Zoetermeer (tot 1/9/25).

Mevrouw K. Nauta, 1983

Werkgevers

- In functie per 01-03-2019
- Termijn eindigt 01-10-2025

Nevenfuncties

Directeur SP Wolters Kluwer Nederland en Lid BO PKWKN bij HNPF.

De heer P. Rosenmöller, 1956

Werkgevers

- In functie per 01-12-2021
- Termijn eindigt 01-03-2025

Nevenfuncties

Voorzitter Eerste Kamerfractie GroenLinks-PvdA, lid RvT Scholengemeenschap Bonaire, bestuurslid Stichting Parlementaire Geschiedenis, strategisch adviseur St JOGG, lid RvT Mental Health Caribbean, lid toekenningsraad Postcodeloterij/Vriendenloterij.

De heer A.M.H. Slager, 1967

Werkgevers

- In functie sinds 01-06-2022
- Termijn eindigt 01-06-2026

Nevenfuncties

Hoogleraar Institutionele Beleggingen Vrije Universiteit Amsterdam, lid beleggingsadviescommissie Pensioenfonds Rail & OV, lid beleggingsadviescommissie Fonds Nazorg Stortplaatsen Gelderland, voorzitter beleggingsadviescommissie Monuta, (dagelijks) bestuur Eumedion, lid Sustainable Pension Investment Lab.

De heer A. van Vliet, 1967

Werknemers

- In functie sinds 16-02-2016
- Termijn eindigt 16-02-2028

Nevenfuncties

Voorzitter financiële commissie VTW, voorzitter Van Ravesteyn Fonds, lid RvC Havensteder, bestuurslid Pensioenfederatie, bestuurslid Stichting Zelfregulering Pensioenfondsen.

Mevrouw C. van der Weerd-Norder, 1964

Gepensioneerden

- In functie sinds 01-01-2026
- Termijn eindigt 01-01-2030

Nevenfuncties

Bestuurslid NBA, bestuurslid en penningmeester Nationaal Comité 4 en 5 mei, bestuurslid en penningmeester Nationaal Fonds 4 en 5 mei, lid RvT Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten en voorzitter AC, Auditor NVZD.

Mevrouw R. van Wijk-Russchen, 1964

Werkgevers

- In functie sinds 19-04-2024
- Termijn eindigt 19-04-2028

Nevenfuncties

Non-Executive Director Brunel Pension Partnership Ltd , lid RvT Stimuleringsfonds Volkshuisvesting NL Gemeenten, lid RvC Altera Vastgoed NV, lid Raad van Advies Stichting NIMF, vicevoorzitter RvT Fries Museum & Nationaal Keramiekmuseum Prinsessehof.

Uitvoerend bestuur**De heer H.J. van Wijnen, 1967**

Voorzitter Uitvoerend bestuur

- In functie per 01-01-2022
- Termijn eindigt 01-01-2030

Nevenfuncties

Voorzitter bestuur Stichting Eleven Flowers Foundation, RvA Kamp Vught.

Mevrouw Y. E.M. Verdonk-van Lokven, 1964

Uitvoerend bestuurder pensioenbeleid

- In functie per 01-02-2022
- Termijn eindigt 01-02-2030

Nevenfuncties

Lid raad van toezicht (voorzitter G&R Cie) Hogeschool van Amsterdam.

De heer J.T.M. Julicher, 1958

Uitvoerend bestuurder beleggingsbeleid (ad interim)

- In functie sinds 01-03-2025
- Termijn eindigt 31-12-2025

Nevenfuncties

Lid van de Raad van Commissarissen van Meijers Assurantiën, extern lid van de beleggingscommissie van verzekeraar Scildon, bestuurslid van Netherlands Advisory Board (NAB) on impactinvesting, lid van de Raad van Advies van Financial Investigator, lid van de jury van de FD Sijthoff prijs, lid van een raad van advies i.o. voor de oprichting van een uitvaartverzekeraar volgens het Takaful-principe.

De heer H.R. Bril, 1967

Uitvoerend bestuurder beleggingsbeleid (ad interim)

- In functie sinds 01-01-2026
- Termijn eindigt 01-01-2030

Nevenfuncties

PhD Nyenrode.

Auditcommissie

De heer A. van Vliet (voorzitter)
Mevrouw M.P.I. ten Kroode (tot 31-12-2025)
Mevrouw K. Nauta (tot 01-10-2025)
Mevrouw C. van der Weerd-Noorder (per 01-01-2026)
Mevrouw M. Haandrikman (extern lid)
Mevrouw H. Kemna (extern lid)
Mevrouw L. van Velden (extern lid)

Commissie Pensioenen

Mevrouw V.S. van der Meer-Gangapersadsing (voorzitter)
Mevrouw L.I. Bergenhenegouwen (per 02-02-2026)
De heer A. Boonen
De heer P.J.H. Fey (tot 31-12-2025)
De heer A.J.M. Kool
De heer P. Rosenmöller (tot 01-03-2025)
Mevrouw Y.E.M. Verdonk-van Lokven

Commissie Beleggingen

De heer A.M.H. Slager (voorzitter)
De heer F.T. Bankeman (per 13-01-2026)
De heer R. Becker (tot 01-08-2025)
De heer H.R. Bril (per 01-01-2026)
De heer J. T.M. Julicher (per 01-03-2025 tot 31-12-2025)
Mevrouw R. Van Wijk-Russchen

Commissie Digitalisering & Weerbaarheid

De heer P.J.H. Fey (voorzitter per 01-01-2026)
Mevrouw M.P.I. ten Kroode (per 01-01-2026)
De heer H.J. van Wijnen (per 01-01-2026)

HR-commissie

De heer A. Boonen (voorzitter)
De heer A.J.M. Kool (per 01-01-2026)
Mevrouw M.P.I. ten Kroode (tot 31-12-2025)
Mevrouw V.S. Van der Meer-Gangapersadsing
De heer P. Rosenmöller (tot 01-03-2025)
Mevrouw Y.E.M. Verdonk-van Lokven (per 01-01-2026)
De heer H.J. van Wijnen (tot 31-12-2025)

Commissie Governance

De heer A.J. de Geus (voorzitter per 01-01-2026)
De heer P.J.H. Fey (per 01-01-2026)
Mevrouw M.P.I. ten Kroode (per 01-01-2026)
De heer A.M.H. Slager (per 01-01-2026)
Mevrouw R. Van Wijk-Russchen (per 01-01-2026)
De heer H.J. van Wijnen (per 01-01-2026)

Verantwoordingsorgaan

Geleding werkgevers

De heer R.I.G. Blankemeijer, 1966
De heer E. van Bokhoven, 1966 (per 01-04-2025)
De heer M. Damen, 1985 (tot 01-07-2025)
De heer A. Guijt, 1959
De heer E. Helmich, 1972 (per 01-09-2025)
De heer P.B.J. Huisman, 1964
Mevrouw A.A.A.M. van Iersel, 1971
Mevrouw P.G.A. Janssen, 1967
De heer A. Jonkman, 1959 (voorzitter per 01-07-2022)
De heer R.H. van Luxemburg, 1974
Mevrouw J.C.C. Oostdijk, 1960
De heer W.O. Schilperoort, 1975
De heer G.A. Storm, 1962
De heer H. Tulner, 1957
De heer J.H.H. Verheij, 1961
Mevrouw M.L.A. van der Wegen, 1963
De heer V.P. Wongsowinangoen, 1973

Geleding actieve deelnemers

Mevrouw G.M.M. Alofs, 1972
Mevrouw S.A. Blackwell, 1958
De heer E.W.P. van Boven, 1957
De heer G. Camps, 1983
De heer M. Gijssels, 1972 (per 14-03-2025)
Mevrouw C. den Hartog, 1984
De heer J.J. Hoeijmakers, 1984
Mevrouw L.M. Kos, 1991
De heer J.H.J. Kruuk, 1957 (tot 01-05-2024)
Mevrouw J. de Mol van Otterloo, 1977
Mevrouw S.E. Loeff, 1992
De heer J.M. Mennen, 1960
Mevrouw I.M. Nauta, 1969
De heer F.F.C. Ouwehand, 1986
Mevrouw R. van Putt, 1990

De heer P. Reesink, 1994 (per 01-05-2025)
De Heer C. Rausch, 1981
Mevrouw F.C. van Rijn, 1985
Mevrouw A.P. Tay, 1959
De heer S.X. de Vrije, 1976

Geleding gepensioneerde deelnemers

Mevrouw J.A.R.M. van Egmond, 1951
De heer G.W.J. Driessen, 1955
Mevrouw G. Gorter, 1953
De heer A. de Graaf, 1947
De heer A.R. van Kampen, 1954 (vicevoorzitter per 01-07-2022)
Mevrouw A.M. Krol, 1941
Mevrouw J.J. Ligthart, 1953
Mevrouw J.C.M. Matheij, 1950
De heer A.M. Nijdam, 1947
De heer P.L.M. Pex, 1946
De heer M.J. Van Rooijen, 1942 (tot 03-05-2024)
De heer J.D. Smit, 1951
De heer P. Terporten, 1948
De heer T.W.M. de Wit, 1954

Sleutelfunctiehouders

Actuarieel

De heer R. Schilder, 1976

Interne audit

De heer T.E. Wolffenbuttel, 1977

Risicobeheer

Mevrouw V. Achmad, 1984

Overige functies

Compliance officer

De heer J. Velzen

Ondernemingsraad

De heer M. Wezenaar, 1965 (voorzitter)
Mevrouw C.J. Hooyman, 1965 (vicevoorzitter)
Mevrouw L.W. van Aalst, 1970 (OR-lid)
Mevrouw. A. Bron, 1966 (OR-lid)
De heer A.J.F. Meiring, 1997 (OR-lid)

Externe partijen

Waarmerkend actuaris

WillisTowersWatson

Externe accountant

KPMG Accountants NV

Belangrijkste lidmaatschappen en commitments

ABP is lid van een aantal organisaties waarvan we de missie en doelstelling op het onderwerp duurzaam en verantwoord beleggen onderschrijven; door het formele lidmaatschap van deze organisaties hebben we bovendien toegang tot aanwezige kennis en netwerken. De ondertekende

commitments sluiten aan bij de missie, visie en/of het duurzaam en verantwoord beleggingsbeleid en onze beleggingsovertuigingen. Daarmee heeft ABP zich verbonden aan en toezeggingen gedaan om de afspraken na te komen, uit te voeren en publiekelijk te steunen.

Pensioenfederatie	Lidmaatschap
ICPM	Lidmaatschap
AODP (Asset Owner Disclosure Project, onderdeel van ShareAction)	Survey
Climate action 100+	Commitment
EPFIF	Lidmaatschap
Eumedion	Lidmaatschap
Finance for Biodiversity Pledge	Commitment
Financial sector commitment to the Dutch Climate agreement (Nederlands Klimaatakkoord)	Commitment
GREEN (Global Real Estate Engagement Network)	Commitment
IMVO-convenant Hernieuwbare Energie/Responsible Business Conduct Agreement for the Renewable Energy Sector	Supporter
MVO Nederland	Lidmaatschap
OECD PF survey	Survey
PPCA (Powering Past Coal Alliance - Finance Membership)	Commitment
PRI	Lidmaatschap
TCFD (Task Force on Climate-related Financial Disclosures)	Commitment
Tobacco Free Portfolios	Commitment
Transition Pathway Initiative	Supporter
VBDO - Vereniging voor Beleggers in Duurzame Organisaties	Lidmaatschap
PAAO (Paris Aligned Asset Owners)	Commitment
WBA (World Benchmarking Alliance)	Lidmaatschap

Afkortingen en begrippen

AAOP	ABP Arbeidsongeschiktheidspensioen	FGR	Fonds voor Gemene Rekening door het uitvoeringsbedrijf beheerd	PCAF	Partnership for Carbon Accounting Financials
ABTN	Actuariële en Bedrijfstechnische Nota	FPU	Regeling Flexibel Pensioen en Uittreden	PP	Partnerpensioen
AFM	Autoriteit Financiële Markten	FTK	Financieel ToetsingsKader	PVAO	Premievrije Voortzetting pensioenopbouw bij Arbeidsongeschiktheid
AG	Actuarieel Genootschap	GIIN	Global Impact Investing Network	Repo	Repurchase order
AI	Artificial Intelligence	GIP	Geschilleninstantie Pensioenfondsen	ROP	Raad voor het Overheidspersoneelsbeleid
AEP	ABP ExtraPensioen	GRI	Global Reporting Initiative	RSA	Risk Self Assessment
ALM	Asset Liability Management	GUPO	Gepensioneerden Uniform Pensioenoverzicht	SBT	Science Based Target
AO	Arbeidsongeschiktheid	HPT	Herplaatsingstoelage	SDG	Sustainable Development Goal
AOP	De arbeidsongeschiktheidspensioenen AAOP, HPT en IP	HRM	Human Resource Management	SDI	Sustainable Development Investment
AOW	Algemene Ouderdomswet	IDKP	Integraal datakwaliteitsplan	SFDR	Sustainable Finance Disclosure Regulation
APG	Algemene Pensioen Groep en dochters	IFRS	International Financial Reporting Standards	SIRA	Systematische Risico Analyse
CAO	Collectieve Arbeidsonvereenkomst	IIRC	International Integrated Reporting Council	SLA	Service Level Agreement
CAS	Customer Advocacy Score	IMVB	Internationaal Maatschappelijk Verantwoord Beleggen	SRA	Strategische Risico Analyse
CBS	Centraal Bureau voor de Statistiek	IP	Invaliditeitspensioen	StIP	Strategisch Investment Plan
CCREM	Carbon Risk Real Estate Monitor	IPCC	Intergovernmental Panel on Climate Change	SUPO	Slapers Uniform Pensioenoverzicht
CEM	Cost Effectiveness Measurement	KPI	Key Performance Indicator	TBA	To Be Announced
CES	Customer Effort Score. Daarmee meet ABP de kwaliteit van het contact met deelnemer en werkgever	MBO	Medewerkersbetrokkenheidsonderzoek	TCR	Tax Contribution Report
CFA	Chartered Financial Analyst	MPO	Mijn Pensioenoverzicht	UNGPR	United Nations Guiding Principles on Business and Human Rights
CHRB	Corporate Human Rights Benchmark	MVEV	Minimaal vereist eigen vermogen	UPO	Uniform Pensioenoverzicht
CPI	Consumentenprijsindex van het CBS	NP	Nabestaandenpensioen	UWV	Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen
DNB	De Nederlandsche Bank	NPC	Nieuw Pensioencontract	VPL	Wet aanpassing fiscale behandeling VUT-prepensioen en introductie levensloopregeling
DORA	Digital Operational Resilience Act	NPS	Net Promoter Score, een methode om loyaliteit te meten	VPV	Voorziening Pensioenverplichtingen
ENCORE	Exploring Natural Capital Opportunities, Risks and Exposure	OESO	Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling	VUT	Regeling Vervroegd Uittreden
eNPS	Employee Net Promotor Score, een methode om medewerkersbetrokkenheid en -loyaliteit te meten	OGM	Omgekeerd Gemengd bestuursmodel	WIA	Wet Werk en Inkomen naar Arbeidsvermogen
ERB	Eigen Risicobeoordeling	OOB	Organisatie van Openbaar Belang	WNT	Wet Normering Topinkomens
ESG	Environmental, Social and Governance	OP	Ouderdomspensioen	Wtp	Wet toekomst pensioenen
EUPO	Ex-partner Uniform Pensioenoverzicht	OPA	Overgangsrecht Privatisering ABP		
		OTC	Over the Counter transactie		

Begrippen

ABP ExtraPensioen

De mogelijkheid om, binnen de fiscale ruimte voor pensioenopbouw, voor eigen rekening en risico belastingvrij te sparen voor een aanvulling op het pensioen, met een inleggarantie en een rendement gebaseerd op het rendement van ABP.

ABP Nettopensioen

Nettopensioen is een vrijwillige premieregeling waarmee pensioen kan worden opgebouwd over het pensioengevend salaris boven de fiscaal gefaciliteerde salarissgrens. De deelnemer kan ervoor kiezen om ouderdoms- en nabestaandenpensioen met beleggingskapitaal in te kopen bij pensionering en/of zich te verzekeren voor nabestaandenpensioen bij overlijden vóór pensionering.

Absolute return strategies

Een beleggingsstrategie die gericht is op het, ongeacht de marktsituatie, behalen van een positief rendement.

Actief risico

Het verschil in samenstelling tussen de feitelijke beleggingsportefeuille en de normportefeuille.

Actieve deelnemer

De werknemer die op grond van een pensioenovereenkomst pensioenaanspraken verwerft jegens een pensioenuitvoerder.

Actuele waarde

De reële waarde als bedoeld in de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving.

Agressieve belastingplanning

Gevallen waarin bedrijven gebruik maken van het gat tussen twee verschillende belastingstelsels om belastingheffing te ontduiken.

Asset

Beleggingscategorie.

Asset Backed Securities (ABS)

Gesecuritiseerde schuldvorderingen van financiële instellingen uit hoofde van activa die omgezet zijn in obligaties en vrij verhandelbaar zijn.

Asset Liability Management

Analyse van de onderlinge samenhang van de ontwikkeling van beleggingen (assets) en verplichtingen (liabilities) ter toetsing van het premie-, indexatie- en beleggingsbeleid.

Basispunt

Een honderdste procent (0,01%).

Beklemd reserve

Reserve die niet voor uitkering in aanmerking komt.

Beleidsdekkingsgraad

Het 12 maands voortschrijdende gemiddelde van de nominale dekkingsgraden, berekend op basis van de door DNB gepubliceerde rekenrentes. De beleidsdekkingsgraad dient als basis van door het bestuur te nemen beleidsmatige beslissingen, zoals het vaststellen van premie, indexatie en dergelijke.

Benchmark

Norm waarmee kosten en prestaties van instellingen uit dezelfde sector worden vergeleken.

Beschikbaar vermogen

Het saldo van het totaal van de activa minus de posten passiva beleggingen gerelateerd, overige passiva en de bestemmingsreserves (onderdeel van het eigen vermogen).

Bijlage K

Bijlage K gaat over toeslagen en kortingen in verband met de privatisering van Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds. Deze bijlage is van toepassing op deelnemers die pensioen hebben opgebouwd voor 1 januari 1996 en van wie het pensioen of de aanspraak op pensioen is omgerekend volgens hoofdstuk 18 van het reglement, zoals dat luidde op 31 december 2005. Deze bijlage is, met uitzondering van artikel 9, niet van toepassing op degene die als uitreiziger wordt aangemerkt in de zin van de AOW of Anw.

Broker quotes

Waarderingen verstrekt door een deskundig tussenpersoon die handelt in de betreffende titel en daarbij gebruik maakt van beschikbare marktinformatie.

Commodities

Beleggingen in goederen en grondstoffen (verbruiksartikelen).

Compliance

Handelen in overeenstemming met (in- en externe) wet- en regelgeving en integriteitsbeleid.

CPI

Indexcijfer van het CBS dat het prijsverloop weergeeft van een pakket goederen en diensten zoals dit gemiddeld wordt aangeschaft door alle huishoudens in Nederland.

Cross currency swap

Een overeenkomst om rentestromen in verschillende valuta te ruilen zonder uitwisseling van de hoofdsommen zelf.

Deelnemers

De totale groep van actieve deelnemers, gewezen deelnemers en pensioengerechtigden.

Dekkingsgraad

De mate waarin de toegezegde pensioenverplichtingen zijn gedekt door het beschikbaar vermogen.

Derivaten

Financiële instrumenten die worden gebruikt voor het beheersen van balans en beleggingsrisico's en het realiseren van de strategische beleggingsmix.

Disconteringsvoet

De rentevoet op basis waarvan toekomstige lasten (of baten) contant worden gemaakt.

Duratie

Gewogen gemiddelde looptijd van een belegging of verplichting rekening houdend met de momenten van de geldstromen.

Duurzaam en verantwoord beleggen

Een manier van beleggen waarbij duurzaamheidsaspecten en criteria voor verantwoord ondernemen volledig zijn geïntegreerd in de beleggingsbeslissingen.

Eigen vermogen

Het overblijvend belang in de activa nadat de voorziening pensioenverplichtingen, passiva beleggingen gerelateerd en de overige passiva daarop in mindering zijn gebracht.

Evenwichtige belangenafweging

De Pensioenwet bepaalt dat alle (mede)beleidsbepalers binnen een pensioenfonds bij het nemen van besluiten ervoor moeten zorgen dat belanghebbenden zich op evenwichtige wijze vertegenwoordigd kunnen voelen. Dit betekent onder andere dat zij zich moeten verdiepen in de verschillende belangen, dat zij geen eenzijdige focus mogen hebben op een deelbelang en dat bij de onderbouwing van besluiten transparant vastgelegd wordt hoe deze verschillende belangen zijn afgewogen.

Exposure

Actuele waarde van een asset of in het geval van derivaten de waarde van de onderliggende asset.

Forward rente

Een geldmarktderivaat dat ingezet wordt om rentekosten of renteopbrengsten te fixeren door met elkaar af te spreken welke rente over een bepaalde tijd zal worden gehanteerd.

Future

Op de beurs verhandeld termijncontract met verplichte levering van de onderliggende waarden in de toekomst tegen een vooraf vastgestelde prijs.

Geamortiseerde kostprijs

Bedrag waarvoor het tot einde looptijd aangehouden financieel actief of de financiële verplichting in de balans wordt gewaardeerd, door rekening te houden met (dis)agio.

Gedempte kostendekkende premie

De kostendekkende premie berekend op basis van een verwacht reëel beleggingsrendement.

Gewezen deelnemers

De werknemer of gewezen werknemer door wie op grond van een pensioenovereenkomst geen pensioen meer wordt verworven en die bij beëindiging van de deelneming een pensioenaanspraak heeft behouden jegens een pensioenuitvoerder.

Groepsvermogen

Eigen vermogen verhoogd met minderheidsbelang van derden in de deelnemingen.

Global Reporting Initiative (GRI)

GRI is een internationale organisatie die richtlijnen voor duurzaamheidsverslaggeving opstelt. In een duurzaamheidsverslag en in een geïntegreerd verslag communiceert een organisatie publiekelijk over haar economische, milieu- en sociale prestaties.

Hedgefondsen

Beleggingsfondsen die op basis van een vastgelegde strategie proberen een positief rendement te behalen onafhankelijk van het marktrendement. Het zijn vaak fondsen met een besloten karakter die met geleend geld opereren en gebruikmaken van afgeleide producten (derivaten).

Index Linked Bond

Een indexobligatie die een rente oplevert die mede is gebaseerd op de omvang van de inflatie.

Indexatie

Verhoging van het pensioen met percentage (gedeeltelijk) gelijk aan bijvoorbeeld de prijsinflatie of loonstijging.

Indexobligatie

Obligatie waarvan de couponbetaling wordt gecorrigeerd voor de inflatie.

Inflatie

Een stijging van het algemene prijspeil in een economie.

Initial margin

Bedrag dat bij het openen van een derivatenpositie ter dekking moet worden aangehouden.

Integrated reporting

Integrated reporting is een manier van rapporteren, waarin financiële en niet-financiële informatie op een bondige manier en in samenhang worden samengebracht in één verslag en waarin organisaties aangeven hoe zij duurzaam opereren en hoe strategie, governance, prestaties en vooruitzichten (maatschappelijke) waarde opleveren voor de korte, middellange en lange termijn.

Integriteitsbeleid

Beleid dat erop is gericht om de normen en waarden die ABP belangrijk vindt te verankeren in de organisatie.

International Integrated Reporting Council (IIRC)

De IIRC is een wereldwijde non-profit organisatie die een standaard heeft ontwikkeld voor bedrijven, die zich willen verantwoorden over de waarde die ze als bedrijf toevoegen op deze wereld. De standaard is daarbij gericht op verslaglegging.

Intraday faciliteit

Kortlopende vermogenstitels die binnen een dag afgerekend worden.

Invaren

Invaren is de transitie maken (ofwel overstappen) naar het nieuwe pensioenstelsel volgens de Wet toekomst pensioenen (Wtp).

ISAE 3402

International Standard for Assurance Engagements 3402.

Kortgeld o/g respectievelijk u/g

Kortgeld opgenomen (schuld) of uitgezet (vordering) bij een financiële instelling.

Kostendekkende premie

Actuariel benodigde premie voor inkoop van onvoorwaardelijke verplichtingen plus opslagen voor kosten pensioenbeheer, in stand houden van de vereiste solvabiliteit en (indien van toepassing) voor de financiering van voorwaardelijke indexatie.

Mortgage Backed Securities (MBS)

Gesecuritiseerde schuldvorderingen van hypotheekverstrekkers uit hoofde van verstrekte hypotheek die omgezet zijn in obligaties en vrij verhandelbaar zijn.

Net Promoter Score

Een methode om loyaliteit te meten.

Nominaal

Uitgedrukt in geldwaarde of procenten zonder rekening te houden met toekomstige loon of prijsinflatie.

Normportefeuille

De vooraf gedefinieerde samenstelling van de beleggingsportefeuille met bijbehorende benchmarks, waaraan de behaalde beleggingsrendementen achteraf worden getoetst.

Omgekeerd-gemengd bestuursmodel

De manier waarop het bestuur van ABP met ingang van 1 januari 2022 is ingericht, met een Algemeen Bestuur, een Uitvoerend Bestuur en een Niet-Uitvoerend Bestuur.

Organisatie van openbaar belang

Een organisatie die door omvang of functie in het maatschappelijk verkeer de belangen van grotere groepen raakt. Hiervoor gelden speciale regels.

Over the counter transactie

Transactie die niet via de beurs verloopt, maar die direct tussen 2 partijen wordt afgesloten.

Overlay

Het via overkoepelend beheer sturen van posities over alle portefeuilles heen (bijvoorbeeld valutaposities).

Pensioenambassadeur

Een medewerker van een bij ABP aangesloten werkgever, die is getraind en opgeleid om collega's te informeren over het pensioen bij ABP.

Pensioengerechtigde

Persoon voor wie op grond van een pensioenovereenkomst het pensioen is ingegaan.

Private equity

Participatie in het risicodragend vermogen van een niet-beursgenoteerde onderneming.

Rating

De uitkomst van een beoordeling van de kredietwaardigheid van een tegenpartij.

Reëel rendement

Nominaal rendement gecorrigeerd voor de prijsinflatie.

Reële dekkingsgraad

De dekkingsgraad geeft de verhouding weer tussen de bezittingen van een pensioenfonds en de pensioenverplichtingen. In de reële dekkingsgraad wordt de verwachte stijging van de prijzen meegenomen als pensioenverplichting.

Rekenrente

De door DNB gepubliceerde rente op basis waarvan de waarde van de voorziening pensioenverplichting wordt berekend.

Repurchase order

Overeenkomst waarbij tegen een vooraf gestelde aan- of verkoopprijs en tijdstip stukken worden uitgewisseld met behoud van economisch risico.

Samenvallende diensttijd

AOW-gerechtigden die vóór 1995 tegelijkertijd met hun partner pensioen hebben opgebouwd, kunnen recht hebben op een aanvulling op hun ABP-pensioen. Ruim 250.000 mensen kregen deze aanvulling al. Maar er zijn ook ABP-deelnemers die dit niet wisten. Vanaf 2020 heeft ABP de communicatie hierover verbeterd. Deelnemers kunnen nu bijvoorbeeld via de website makkelijk en snel nagaan of zij recht hebben op deze aanvulling. Ook staat aangegeven wat zij moeten doen en hoe ABP hun melding opvolgt.

Shortpositie

Een positie waarbij een verplichting is aangegaan om in de toekomst stukken te leveren zonder de stukken te bezitten op het moment van aangaan van de verplichting, waarbij het tegenpartijrisico wordt gemitigeerd met behulp van onderpand.

Spread

Het rendementsverschil tussen twee vermogenstitels.

Swap

Een derivaat waarbij partijen kasstromen of risico's onderling uitwisselen.

TBA

Een forward op een mortgage backed security (MBS).

Tegenpartijrisico

Risico dat onze tegenpartijen niet voldoen aan hun verplichtingen jegens ABP.

Toekomstbestendige indexatie

Het verlenen van indexatie als percentage van de ambitie van gerealiseerde prijsinflatie, zodanig dat ditzelfde percentage van de prijsinflatie naar verwachting ook in de toekomst als indexatie kan worden verleend.

Toekomstbestendige indexatie dekkingsgraad

Het niveau van de beleidsdekkingsgraad, waarbij volledige toekomstbestendige indexatie kan worden verleend conform de ambitie van prijsinflatie. Dit betekent dat 100% van de gerealiseerde prijsinflatie als indexatie kan worden verleend.

Tracking error

Het verschil in rendement tussen de portefeuille en de benchmark.

Uitvoeringsbedrijf

Het bedrijf waaraan ABP de uitvoering van pensioenbeheer, vermogensbeheer en bestuursondersteuning heeft uitbesteed, te weten APG.

Uniform pensioenoverzicht

Het format van het pensioenoverzicht waarin de uitkeringen bij pensionering, overlijden en arbeidsongeschiktheid door alle pensioenfondsen eenduidig wordt gepresenteerd.

Valutatermijncontracten

Een valutatermijncontract is een overeenkomst om op een toekomstig tijdstip vreemde valuta tegen een afgesproken koers en hoeveelheid aan te kopen of te verkopen. De afgesproken koers is opgebouwd uit een koers op het moment van afsluiten, de spotkoers, en een opslag. De opslag is gebaseerd op het renteververschil tussen de twee betrokken valuta's.

Vastgoedfondsen

Beleggingsfondsen waarvan het kapitaal is belegd in vastgoed.

Vastrentende waarden

Beleggingen met een vaste looptijd en een overeengekomen plan van rente en aflossing, zoals onderhandse leningen, obligaties en hypothecaire leningen.

Verbonden partij

Een verbonden partij is een natuurlijke persoon of entiteit die verbonden is met de entiteit die haar jaarrekening opstelt.

Voorwaardelijk pensioen

Een verhoging van het ABP Ouderdomspensioen en ABP Nabestaandenpensioen, dit als tegemoetkoming voor het vervallen van de prepensioenregeling FPU

Voorziening pensioenverplichtingen

De contante waarde van alle verwachte toekomstige pensioenuitkeringen voortvloeiend uit de aanspraken van zowel actieven en slapers als gepensioneerden. In wettelijke context wordt hiervoor ook wel de term technische voorziening gebruikt.

Zakelijke waarden

Beleggingen in aandelen, private equity, commodities en onroerend goed.

Z-score

Maatstaf die het verschil meet tussen het feitelijk behaalde rendement en het rendement van de vooraf gedefinieerde normportefeuille, rekening houdend met kosten.

Stichting Pensioenfonds ABP
Postbus 4806
6401 JL Heerlen
www.abp.nl

© 2026 | Stichting Pensioenfonds ABP

Vragen en opmerkingen

Wanneer u vragen en/of opmerkingen heeft over ons jaarverslag, verzoeken wij u contact met ons op te nemen via jaarverslag@abp.nl.

Colofon

Teksten en redactie

ABP
APG
Van Enk Communicatie

Creatief concept en vormgeving

CF Report – Amsterdam
Tangelo Software

Advies en projectondersteuning

CF Report - Amsterdam